Raftul
Denisei
Arnon Grunberg
Nesuferitele
zile de luni
roman
HUMANITAS
fiction

Cavalcada existenței tânărului Arnon începe după ce renunță la liceu pentru o viață diurnă petrecută la slujbe plicticoase și una nocturnă, marginală, pe străzile din Amsterdam, unde sexul e monedă de schimb. Ca să-și omoare timpul, bate barurile și restaurantele hotelurilor la modă și pleacă fără să-și achite nota, vrea să încerce toate cocteilurile din lume, frecventează prostituate nu cu mult mai în vârstă sau mai experimentate decât el. În periplul lui inocent și aparent fără țintă se ascund tristețea și angoasele unui tânăr căruia sensibilitatea exacerbată îi alimentează setea de aventură. Și, fiindcă viața familială îi este refuzată (traiul alături de un tată alcoolic și o mamă care sparge farfurii la nervi are accente de umor negru *à la* Woody Allen), Arnon încearcă să-și găsească fericirea suindu-se din mers în caruselul comediei umane și sperând într-un final fericit.

Copil teribil al literaturii din Olanda, Arnon Grunberg (n. 1971) debutează la douăzeci și trei de ani cu romanul ***Nesuferitele zile de luni*** (*Blauwe maandagen*, 1994), pentru care primește Premiul Anton Wachter, acordat celui mai bun debut în proză din spațiul de limbă neerlandeză. Din acel moment, tânărul scriitor publică în ritm constant romane: *Figuranten* (1997), *Fantoompijn* (2000), *De asielzoeker* (2003), *De joodse messias* (2004) și *Tirza* (2006), toate bucurându-se de succes de critică și de public. În anul 2000, Grunberg publică sub pseudonimul Marek van der Jagt *Istoria calviției mele* (*De geschiedenis van mijn kaalheid*). Cartea face furori, iar autorul necunoscut este ridicat în slăvi, primind, la rândul lui, Premiul Anton Wachter pentru debut! Sub același pseudonim, Grunberg mai publică romanul *Gstaad 95-98* (2002), precum și eseurile *Monogaam* (2002) și *Otto Weininger of Bestaat de jood?* (2005). În Olanda a primit numeroase premii literare, printre care AKO Literatuurprijs, Libris și De Gouden Uil, iar în Germania, Premiul pentru literatură al landului Renania de Nord-Westfalia. Romanele sale sunt traduse în douăzeci și două de limbi și în peste treizeci și cinci de țări. Arnon Grunberg locuiește la New York. Ca jurnalist, colaborează la numeroase ziare și reviste din Europa și America. În colecția „Raftul Denisei" a apărut romanul *Istoria calviției mele*.

Romanele lui Arnon Grunberg sunt traduse în douăzeci și două de limbi și în peste treizeci și cinci de țări. *Nesuferitele zile de luni*, primul său roman, a fost distins cu Premiul Anton Wachter pentru cel mai bun debut în proză din spațiul de limbă neerlandeză.

Adolescența este o închisoare, iar reflexul fiecărui prizonier este să evadeze. Nu face excepție nici Arnon, un rebel fără voie, disperat să scape de grija sufocantă a părinților, de enervanții colegi și profesori de la școală, de plictiseala de la serviciu, de existența de zi cu zi, care capătă puțină culoare doar atunci când o privește printr-un pahar cu lichior de coacăze. Limanul lui e lumea cluburilor de noapte și a bordelurilor din Amsterdam, iar barca de salvare este înjghebată din discuțiile cu necunoscuții în baruri sordide, din după-amiezile în compania prostituatelor, din comentariile celor din jur, care răsună ca un cor grecesc, punctând ironic futilitatea unei vieți trăite ca o mahmureală de luni dimineața.

„Un roman formidabil care reușește să șocheze fără să caute senzaționalul cu orice preț, să fie actual fără să facă « o modă », să fie ironic fără să recurgă la cinism mușcător."

Les Inrockuptibles

„***Nesuferitele zile de luni*** e povestea deopotrivă înduioșătoare și hilară a unui tânăr prins în vârtejul căutărilor sentimentale."

The New York Times Book Review

„Tipica bufoniadă veselă cu inserții de disperare pură, care a făcut din Grunberg maestrul incontestabil al umorului absurd, al situațiilor grotești și al replicilor tari."

Los Angeles Times

„O poveste provocatoare, incendiară, satirică."

Publishers Weekly

ISBN 978-973-689-268-4

Cavalcada existenței tânărului Arnon începe după ce renunță la liceu pentru o viață diurnă petrecută la slujbe plicticoase și una nocturnă, marginală, pe străzile din Amsterdam, unde sexul e monedă de schimb. Ca să-și omoare timpul, bate barurile și restaurantele hotelurilor la moda și pleacă fără să-și achite nota, vrea să încerce toate cocteilurile din lume, frecventează prostituate nu cu mult mai în vârstă sau mai experimentate decât el. În periplul lui inocent și aparent fără țintă se ascund tristețea și angoasele unui tânăr căruia sensibilitatea exacerbată îi alimentează setea de aventură. Și, fiindcă viața familială îi este refuzată (traiul alături de un tată alcoolic și o mamă care sparge farfurii la nervi are accente de umor negru *à la* Woody Allen), Arnon încearcă să-și găsească fericirea suindu-se din mers în caruselul comediei umane și sperând într-un final fericit.

Raftul Denisei

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

ARNON GRUNBERG

Nesuferitele zile de luni

Traducere din neerlandeză și note de
ANDA DRAGOMIR

HUMANITAS
fiction

Coperta de
IONUȚ BROȘTIANU
Redactor
IUSTINA CROITORU

ARNON GRUNBERG
BLAUWE MAANDAGEN
Copyright © Arnon Grunberg 1994
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2008, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 73, fax 021/408 83 74
www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POȘTĂ: tel./fax 021/311 23 30
C.P.C.E. — CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.libhumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GRUNBERG, ARNON
Nesuferitele zile de luni / Arnon Grunberg;
trad.: Anda Dragomir. – București: Humanitas Fiction, 2008
ISBN 978-973-689-268-4

I. Dragomir, Anda (trad.)

821.113-31=135.1

Mai am douăzeci de cai la Berlin

Tata făcea negoț cu timbre. În orice caz, așa credeam eu și cu mama. Mama îmi povestise că tatăl lui avusese o drogherie. Era o drogherie ambulantă, într-un căruț. Omul își împingea căruțul toată ziua prin Berlin.

— Într-o zi l-au găsit mort, prăvălit peste căruț, mi-a spus ea, dar asta nu i s-a tras de la Cămășile Brune, ci de la votca 99.

Ceva mai târziu mi-a spus:

— Dar părinții mei au avut un magazin de mobilă, apoi chiar două, dar noi n-am văzut nici un ban de-acolo, nici un ban.

Locuiam la Düsseldorf într-un hotel pe al cărui zid era prinsă un fel de placă memorială: „Aici tânărul poet Heine a petrecut ani fericiți". N-am scăpat până nu m-au fotografiat în fața plăcii. Mă scotea din sărite tânărul poet Heine.

Când eram la școala primară, tata mă lua uneori cu el în călătorii. Nu pleca niciodată pentru multă vreme, una sau două zile. În tren mâncam sendvișuri cu cârnați cușer, pregătite cu mâna lui. Dar mai mâncam și cârnați necușer și multe clătite și prăjituri. După el, astea erau la fel de bune ca o mâncare caldă. Se întâlnea cu oameni în cafenele. Era cald. Eu eram în pantaloni scurți.

Tata era chel. Lumea credea că e bunicul meu. Mă întrebau:

— Ai ieșit cu tataia la plimbare?

Intram în câte-o cafenea, iar acolo îl aștepta cel cu care avea întâlnire. Tot bătrân și tot chel. Beau vreo două votculițe. Mie îmi dădeau înghețată, mereu înghețată. Stăteau

de vorbă ore întregi. Tata nu voia să spună niciodată despre ce discutase cu oamenii ăia chei. Când terminam la cafenea, ne duceam la bâlci. Mâncam cârnăciori la grătar. Tata zicea că Dumnezeu nu ia seama la un cârnăcior în plus sau în minus. Poate Dumnezeu nu, însă mama da. Seara mergeam la câte-un cafe-bar, unde ne întâlneam cu încă un bărbat din ăsta cărunt. Genul de bărbat care ar putea să-l joace pe Dumnezeu într-un film prost. Și iar comandau niște votculițe. Și tata se ambala. Avea părul ca paiele. Și-l lăsase lung ca să-și acopere chelia, dar când se ambala îi venea în ochi.

— *Auf bessere Zeiten*[1], strigau.

Tata dădea cu pumnul în masă. Nimeni nu era atent la el. Acolo toți dădeau cu pumnul în masă. Vorbeau despre procesul Majdanek. Sau poate vorbeau iar despre tânărul poet Heine. Tot un drac. Mama credea că mă dusesem cu el ca să vând timbre, dar eu nu văzusem nici un timbru. Îl întrebam dacă le-a vândut. El nu voia să spună nimic. Nici mamei nu-i spunea nimic. Dacă insistai cu întrebările, zicea doar:

— Fiecare are povestea lui, chiar și proștii și ignoranții.

La micul dejun îmi dădea lapte cald cu cacao, ceea ce acasă nu primeam niciodată. Într-o zi, am stat o oră pe o stradă comercială și l-am ascultat pe unul care cânta la acordeon.

Am fost și la Bruxelles o dată. Am văzut acolo un accident. Un bunic cu baston a fost călcat de un camion la semafor. Bătrânul mergea foarte încet. Șoferul nu l-a văzut când a pornit să traverseze. Tata dădea din mâini și striga:

— Hei, hei!

Șoferul nu l-a observat pe tata și camionul a trecut peste omul ăla. N-am putut rămâne să ne uităm, pentru că trebuia să mergem iar la o cafenea, unde pe tata îl aștepta un bătrân. Erau invariabil cafenele unde veneau numai bărbați bătrâni; nu erau niciodată numeroși și chiar și chelnerii erau cărunți. Iar ventilatoarele, care abia se învârteau, nu făceau față.

1 Pentru vremuri mai bune (germ.).

La Bruxelles nu erau bâlciuri. De fapt, n-aveam niciodată voie să mă dau în montagnes russes pentru că tatei îi era frică. Îmi dădea voie să trag la țintă, eu nu reușeam. Tata era țintaș bun. Odată a câștigat un urs pentru mine, dar ce să fac eu cu un urs? Când mergeam la cafenelele alea, avea mereu cu el o pungă de plastic de la magazinul Albert Heijn. Zicea:

— Cel mai bine e să-ți ții lucrurile importante în pungi de plastic.

Uneori trebuia să așteptăm până veneau ceilalți bătrâni, care puteau mereu a usturoi, ca și tata. Nu voiam să stau la ei în poală, pentru că purtam pantaloni scurți, iar pantalonii lor mă zgâriau îngrozitor și obrajii lor la fel.

Într-o zi a trebuit să-i ducem niște heringi bătrânului ăluia din Düsseldorf. Ne-am sculat de dimineață ca să luăm zece heringi de la vânzătorul de la care cumpăra tata, de lângă clădirea Bursei. Era o zi din alea în care toată lumea ar prefera să zacă în bere rece ca gheața. Tata purta ochelari de soare și apoi, în tren, a început să facă glume cu două fete din compartiment de la noi. Nici nu trecuserăm bine de Oberhausen, când în compartiment a și început să pută a pește. Tata a pus heringii în plasa de bagaje. Când pleca la drum avea mereu cu el o sticluță neagră cu dop auriu, cu apă de colonie sau ceva asemănător. Și-a scos sticluța neagră din buzunarul interior și a început să împroaște conținutul pe pereții compartimentului. Asta spre marea distracție a fetelor, care se îndoiau de râs, și se vedea că și tatei îi făcea plăcere. În afară de sticluța asta, tata mai avea la el întotdeauna o carte, mereu aceeași carte, un manual de engleză. Era cartea cea mai terfelită pe care am văzut-o vreodată și faptul că n-a pierdut-o e un mister pentru mine, căci, în rest, el pierdea cam totul în călătoriile astea. Și pe mine m-a pierdut de vreo două ori. Puțin înainte de Düsseldorf, aerul din compartiment devenise irespirabil, în ciuda apei de colonie. Tata a scos din geantă arpagicul și heringii în oțet. Le-a dat fetelor să miroasă, a mirosit și el, apoi i-a aruncat din mers pe șinele de

tren. Cred că multe zile în compartimentul ăla a mirosit ca într-o putină de heringi.

Tata povestea:

— Pe vremuri, la noi în familie, mâncau toți dintr-o cratiță și stingeau lumina înainte de a începe, pentru ca toată lumea să aibă șanse egale la o porție. Erau și zile când trebuia să facem o zeamă lungă din aroma cărnii de săptămâna precedentă.

Când am împlinit doisprezece ani, călătoriile s-au terminat dintr-odată sau poate n-a mai vrut să mă ia cu el.

Când a murit tata, am găsit într-adevăr un seif plin cu timbre, dar nu atât de multe cât ne-am fi așteptat. Nu mai trebuie să cumpărăm timbre până la sfârșitul vieților noastre, în orice țară ne-am duce. Mama mi-a interzis să le folosesc. Se pare că au o oarecare valoare. Dar mai întâi trebuie să verific. Am descoperit și că tata deținea douăzeci de cai. La Berlin. O școală de echitație pentru handicapați. Cumpărată în 1965. Mă gândeam că tata i-o fi cumpărat ca să putem călări cu toții. Era o idee ciudată, pentru că nu mi-i puteam închipui nici pe tata, nici pe mama, nici pe mine, nici pe soră-mea pe cal. Mama era total bulversată.

— Ce să fac eu cu douăzeci de cai, nu-mi ajung timbrele alea? striga ea.

Școala de echitație am vândut-o. Un notar s-a ocupat de tot.

— În fiecare an trebuia să aducă bani de-acasă, ne-a spus notarul, nu mai venea nici dracu' la școala aia, nici dracu'. Nu înțeleg de ce n-a vândut-o mai demult.

Din vânzare nu ne-am ales cu mai nimic. Nimeni n-avea nevoie de caii ăia. Mai apoi am aflat că printre ei se găseau și mulți ponei. Ca să poată handicapații ăia să se urce mai ușor pe ei sau așa ceva. Mamei îi spuneam:

— Trebuie să cânți un cântec: *Mai am douăzeci de cai la Berlin*[1].

1 Aluzie la celebrul cântec al Marlenei Dietrich.

Dar ei nu-i venea să râdă.

Înainte mergeam des la Berlin. Aveam o mătușă acolo, într-un azil de bătrâni. Ne duceam la ea aproape în fiecare vară. Locuiam chiar acolo, la azilul de bătrâni. O vară întreagă la azilul de bătrâni. La Berlin, verile pot fi toride. Oamenii de la azil mureau ca muștele. După-amiaza mergeam cu toții la Konditorei. Ne umflam cu prăjituri. Mai ales eu. Numai pentru prăjiturile alea, și am fi putut rămâne la Berlin, din partea mea. Uneori mergeam și la plaja de la Wannsee. Când nu ne vedea mama, eu și cu tata mâncam cârnați și salată de cartofi din ditamai butoiul. Plutea în grăsime, dar e cea mai bună pe care am mâncat-o vreodată. Mătușa venea și ea cu noi. Cu umbrela, că-i era frică de soare.

Ca să-l înmormântăm pe tata, a trebuit să mergem tocmai în Israel, unde locuiește sora mea. Nu-l puteam înmormânta la Amsterdam, deoarece soră-mea nu avea voie să zboare. Era însărcinată în luna a noua. Se putea întâmpla în orice moment. Și atunci am luat cadavrul și ne-am dus noi la ea. Prin Roma, pentru că trebuia rezolvat repede, iar în ziua respectivă nu era nici un zbor direct.

În cele din urmă am ajuns pe aeroportul Ben Gurion, după ce făcuserăm o zi întreagă pe drum. Mama spunea mereu:

— Eu l-am omorât, eu l-am omorât.

Până i-am zis eu:

— Încetează, că altfel te omor eu pe tine.

Stăteam și așteptam la Sosiri.

— Unde e sicriul bărbatului meu? a întrebat mama.

— Vine imediat, ni se spunea, vă dați seama că nu-l putem trimite cu bagajele obișnuite.

Și am așteptat. Împreună cu soră-mea. O oră, două ore. Au venit și ne-au adus cafele. Încă o oră. Deja se golise tot avionul. Au venit să ne mai aducă alte cafele. Au sunat la Roma.

— Nu vă faceți griji, nu s-a întâmplat nimic, doar că sicriul a rămas la Roma. Se mai întâmplă, din cauza transferului. Va veni cu următorul avion.

Mama a început să plângă. Eu mă gândeam: „Acum soră-mea o să nască aici, pe Ben Gurion".

Am strigat:

— Mergem cu toții la Roma și îl îngropăm acolo. *Rome, here we come.*

Toate plânsetele astea mă scoteau din minți. Plus contracțiile soră-mii.

În dimineața următoare a sosit. L-am înmormântat imediat. L-au dus de urgență la Ierusalim, pentru că era vineri, iar sâmbăta nu se fac înmormântări.

Și apoi am stat o săptămână pe niște cutii și am mâncat ciorbă de fasole. Asta pentru că prietenii surorii mele, pare-se, credeau că suntem înnebuniți după ciorba de fasole. În perioadele de doliu nu ai voie să gătești, eu însă aș fi preferat să nu mănânc nimic decât să mănânc ciorbă de fasole în fiecare zi.

După o săptămână am zburat înapoi la Amsterdam și am vândut caii printr-o procură de la mama.

ROSIE

Martinimartin

Mă tunsesem scurt, îmi pieptănam părul pe spate și în fiecare dimineață îl dădeam cu jumătate de borcan de gel. Voiam să semăn cu actorul ăla al cărui nume îmi scapă acum. Știu doar că juca în serialul *Blândețea nopții*. Îmi lăsam și ochelarii acasă. Nu vedeam nimic și seara mi s-a întâmplat să intru de vreo două ori în niște mașini parcate. În cele din urmă am renunțat la bicicletă.

Eram în săptămâna de practică la Someren. Trebuia să înotăm mult și să ducem acasă sparanghel, care trebuia înfășurat în cârpe ude. Campionatul Mondial urma să aibă loc în Mexic. Eu eram Maradona. Mult mai bine decât să culeg sparanghel și să-l înfășor în cârpe ude. În a treia zi ne-au dus la nu știu ce muzeu al ceasurilor. În drum spre muzeul ăsta, am căzut de pe bicicletă. A fost din cauza bicicletei, pentru că închiriasem bicicletele de la un țăran care cred că le ținea de vreo zece ani în șopron să ruginească. M-am ales cu o ditamai gaura în pantaloni și cu una în genunchi.

— Poți să-ți iei adio de la pantaloni, mi-a spus domnul Diels, profesorul nostru de limbi clasice.

Genunchiul meu era o rană sângerândă în care intraseră o grămadă de pietricele. Însoțitorii grupului n-au vrut să mi le scoată și nici eu n-am avut curajul. Și atunci mi le-a scos Rosie, una câte una. E adevărat că i-a luat două ore și că m-a durut destul de tare scobitul acesta în genunchi. În fiecare seară trebuia să mi se schimbe bandajul. Mi-au spus că, dacă nu, trebuie să mă întorc acasă. Și schimbatul bandajului era o treabă destul de murdară, pentru că rana încă mai supura.

Prima oară mi l-a schimbat Rosie, apoi doamna Haaseveld, diriginta noastră, iar apoi a trebuit să mi-l schimb singur.

Când jucam fotbal și nu puteam să trec de adversar, îl trăgeam de păr până reușeam. Pe adversare le ciupeam de sâni. Unele dintre ele erau foarte indignate din cauza asta, dar eu eram grav rănit și unde mai pui că eram Maradona.

Apoi a venit și ultima seară. Am pus pariuri cine poate bea mai mult din martiniul cu care ne aprovizionaserăm în cantități mari de la supermarketul din Someren. După o jumătate de sticlă n-am mai putut să beau. A fost un băiat care a băut până a terminat o sticlă și jumătate. A câștigat pariul, dar în seara aia nu l-am mai văzut. Îl chema Martin și de-atunci am început să îi spunem Martinimartin.

Stăteam sus în dormitor și îi auzeam de jos pe Diels al nostru și pe ceilalți doi, care turnau în ei ca și noi. Nu numai că ei erau mai antrenați, dar aveau și mai multe motive decât noi, care voiam doar să semănăm cu bărbații pe care îi idolatrizam, cu vocile lor groase și cu chipurile pe care viața săpase riduri adânci. Însă ei, din câte am înțeles noi din povestirile lor, voiau doar să semene cu cei ce fuseseră odată sau cu cei care crezuseră că vor deveni vreodată și de foarte multă vreme nu mai idolatrizau pe nimeni.

Am început să ne spunem ce vom face peste zece ani. Numai Deborah zicea că vrea să înfieze zece copii. Deși nu vorbeam niciodată cu ea, cu două luni înainte mă invitase la ziua ei. Avea trei surori și o mamă cu un pic de mustață, care ne-a servit cu supă și couscous în cantități considerabile. La masă mai stătea un băiat mai mare, care ne-a spus povești interminabile despre saxofoane, de parcă ar fi vorbit de niște ouă pe le-ar fi ouat el însuși. Când am plecat, am aflat că era tatăl ei. Pe canapea dormea frățiorul ei mai mic. Seara, mai târziu, mi-a spus:

— Noi suntem săraci, voi sunteți?

Am încercat să o convingem pe Deborah că e o nebunie să înfiezi zece copii. Rosie spunea că ea mai bine moare decât să facă un copil, deoarece pe lumea asta puține lucruri sunt

mai urâte decât femeile gravide. Așa a trecut noaptea și, dimineața la ora șase, ne-am dus să înotăm într-un iaz. După vreo oră l-am văzut pe domnul Koenraads trecând pe-acolo pe bicicletă. Ăsta era profesorul nostru de germană. Ceva mai târziu a trecut și domnul Diels pe bicicletă. Diels nu ne deranja prea tare pentru că el bea toată ziua rachiu de ienupăr și de pe la ora patru trecea pe berică.

— Una de sete și una de plăcere, zicea el mereu.

După o vreme spuneam toți:

— Domnule Diels, una de sete și una de plăcere!

În fiecare dimineață începeam cu gimnastică, la ora șapte. Trebuia să ne strângem în curtea interioară a pensiunii și acolo ne aștepta domnul Diels, gata echipat în pantaloni scurți. La adunare ne spusese că o să se ocupe el de gimnastica de dimineață.

De obicei ne povestea cum câștigase bani reparând frigidere, mai demult. O dată ne-a luat cu el în bucătărie, pentru că pusese pariu cu noi că poate să demonteze și să asambleze la loc frigiderul într-o oră. Koenraads l-a auzit și a fost de părere că nu e o idee bună să dezmembreze frigiderul pensiunii. Deci Diels ăsta era de treabă. Însă de data asta bineînțeles că nu apăruse nimeni la gimnastica de dimineață și însoțitorii grupului au organizat imediat acțiuni de căutare. Era destul să lipsească unul de la masa de seară și imediat trebuia să pornim toți pe biciclete să răscolim întreg satul în căutarea lui.

Până la urmă ne-au găsit acolo, în iaz. Erau uzi leoarcă de cât pedalaseră. Nu mai era timp pentru gimnastica de dimineață. Ne-au îngrămădit imediat în autocar. Martinimartin pur și simplu nu mai putea. Eu ziceam că n-o mai duce până la Amsterdam, și Koenraads m-a întrebat:

— Dar sparanghelul tău unde e?

Pentru că toți aveau câte un mănunchi din ăsta de sparanghel înfășurat într-o cârpă udă. I-am răspuns că părinții mei pot să-și facă singuri rost de sparanghel. Koenraads a

fost vădit nemulțumit. Probabil că el n-ar fi îndrăznit să apară fără sparanghel în fața părinților lui.

Și la Amsterdam era prea cald să poți face ceva, dar mai aveam o lună de școală. Așa că în acea luni ne-am dus cu toții la Zandvoort[1], unde am jucat fotbal până când pe Martinimartin l-a dărâmat un tip care, probabil, venise la plajă numai ca să îi dărâme pe alții. E întâmplarea despre care am mai vorbit și după aceea și despre care am declarat că n-am fost implicați în nici un fel și că noi am spus de la început că e o idee tâmpită. Și că l-am avertizat chiar și când era clar pentru toată lumea că nu mai avea nici un rost.

Thomas era cel mai înalt dintre noi. O împodobise pe Natașa, prietena lui, atârnându-i cutii de bere pe umeri. Sânii i se mișcau în ritmul pașilor și cutiile de bere la fel. Thomas era atât de înalt, încât trebuia doar să ridice mâna ca să bage mingea în coșul de baschet. Și părul îl avea lung, la fel și degetele de la mâini și de la picioare, și avea coșuri nenumărate, de un roșu-închis, ca zmeura coaptă. În timp ce mergea o mai lua de după gât pe Natașa, care îi ajungea până la mărul lui Adam. Când am găsit în sfârșit o bucată de plajă liberă, a ridicat-o în brațe pe Natașa, care era deja în costum de baie. Probabil îl avusese pe ea, pe sub haine. Am observat că se răsese pe picioare, pentru că ne aminteam picioarele ei de la orele de gimnastică.

Când a venit momentul cel mai călduros al zilei, au făcut un pariu. Noi i-am spus lui Martinimartin: „N-o face!", pentru că-i fusese rău tot weekendul după noaptea aia la Someren.

Aducea puțin cu Johnny Bosman[2], avea tot așa un cap mic pe un gât lung. De-aia lovea bine cu capul. Când a auzit ce-a spus Thomas, s-a dus la un magazin și a cumpărat două

1 Cunoscută stațiune turistică din Olanda, pe țărmul Mării Nordului.

2 Fotbalist olandez.

sticle; erau călâi, pentru că în ziua aia erau peste treizeci de grade. Ne-am uitat la Natașa, care se bronza întinsă pe un prosop și care nu i-a aruncat nici măcar o privire. Martinimartin a deschis prima sticlă și recunosc că Natașa arăta seducător în costumul ei de baie roșu. Poate n-a îndrăznit să mai dea înapoi, odată ce începuse, sau poate căldura și primele înghițituri de băutură și imaginea Natașei au trezit în el o pasiune subită, și asta se poate, pentru că, întocmai ca și moartea, nici pasiunea nu ocolește pe nimeni. În orice caz, a golit prima sticlă și am observat că lui Thomas începea să-i pară rău. L-am încurajat pe Martinimartin s-o deschidă și pe a doua, ceea ce a și făcut. Să fi fost vreo trei ceasul. Natașa stătea în continuare la soare și totul părea să treacă pe lângă ea. Și nouă ni se părea că de la o oră la alta se făcea din ce în ce mai frumoasă, iar Martinimartin, cu corpul lui ciolănos și cu părul moale și spălăcit, devenea tot mai respingător. La ora patru golise jumătate din a doua sticlă.

El stătea jos și noi stăteam în picioare, în jurul lui. Poate a mai scuipat când și când câte o înghițitură, dar a băut până la fund și jumătatea care mai rămăsese. Thomas stătea alături și era permanent cu ochii pe el. Unii i-au strigat să se oprească, dar alții îl încurajau să continue. Când aproape terminase, puțină băutură i s-a prelins pe bărbie și a picat în nisip, iar Thomas a luat nisipul pe care căzuseră picăturile și i l-a băgat în gură lui Martinimartin. După asta, Martinimartin a băut și ultimele două guri de parcă nu băuse nimic de-o săptămână. S-a dus la Natașa.

Natașa i-a aruncat o privire scurtă. Apoi și-a scos costumul de baie, ascunzându-se după un prosop, și și-a pus blugii și tricoul, fără să spună un cuvânt. Și-a băgat lucrurile în punga de plastic și au plecat amândoi către sat. Natașa înainte, cu părul încă ud de la apa mării, Martinimartin în urma ei, în pantaloni scurți și cămașa fluturând. Martinimartin s-a mai întors de câteva ori spre noi și a făcut un gest cu mâinile, dar era prea departe ca să vedem ce voia să

zică. Şi totuşi am jurat cu toţii că nu arăta ca unul care nu se simţea chiar bine. Numai Deborah a zis că suntem toţi ţicniţi.

Ne-am aşezat din nou pe nisip şi am aşteptat să se întoarcă. Cum la ora nouă nu se întorseseră încă, am făcut o poartă din cele două sticle goale şi am dat cel mai frumos gol din viaţa mea. Eram cu siguranţă la vreo douăzeci de metri de poartă şi am preluat mingea din zbor, ceea ce nu-mi reuşea niciodată. Eu nu ştiu decât să şutez foarte puternic şi să alerg foarte tare. Dar în seara aia am preluat mingea cu şiretul şi am trimis-o direct în una din cele două sticle goale. Faptul că golul a fost anulat e total lipsit de importanţă, pentru că eu ştiu sigur că mingea a nimerit partea interioară a sticlei, şi nu pe cea exterioară. Dacă m-aş întâlni vreodată cu Martinimartin, i-aş spune cum am marcat eu cel mai frumos gol din viaţa mea, când a dispărut el cu Natasa printre dunele de nisip. Şi că golul a fost anulat doar pentru că pe Thomas îl lovise miopia din cauza soarelui şi de la atâta bere. I-aş povesti că în seara aia mi-am promis solemn că o să mă culc cu toate femeile frumoase din lume. Asta a fost atunci când stăteam acolo şi nu ziceam nimic, doar ne uitam la Natasa, care mergea cu mai bine de douăzeci de metri înaintea lui, bălăbănind punga de plastic în care avea costumul de baie ud. Îmi amintesc cum îl pronunţa ea pe *r*, cu un accent tipic de Amsterdam-Zuid[1], şi de bustul ei plin. Acum pot şi eu să scot un asemenea *r*. În ceea ce priveşte bustul, e posibil ca trupul ei să fi fost încă prea mic pentru sânii pe care-i avea, exact ca atunci când aveam eu capul prea mic pentru ditamai nasul, doar că la mine e încă valabil, după părerea unora.

Când nu i-am mai zărit deloc, am început să jucăm fotbal, până ce Thomas a luat mingea şi-a zis:

— Acum ajunge!

Conducea cu 3-0 şi se gândea, ca noi toţi, că puteau să apară în orice clipă sus, acolo, deasupra dunei din apropierea

1 Cartier al Amsterdamului situat în partea de sud a oraşului.

cherhanalei. Trecuseră trei sferturi de oră de când îi văzuserăm dispărând în acrul alburiu şi lipicios care plutea în partea aia. E adevărat că eu nu eram deloc implicat în chestia asta. Nu eram prieten cu Martinimartin şi nici cu Natasa. Ea era dintr-o familie aşezată, avea nişte obrăjori bucălaţi şi nu pricep nici acum de ce n-o fi rămas ea întinsă pe prosop, de ce n-o fi zis pur şi simplu: „Adunătură de idioţi ce sunteţi!" Nu era o femeie-păianjen şi nu părea că va deveni vreodată. Pe vremea aia, vorbeam mult despre femeile-păianjen, dar am uitat cum anume trebuia să arate cineva de felul ăsta şi ce trebuia să facă pentru a-şi dobândi numele.

Părinţii îi spuseseră să se ferească de tot felul de lucruri, cum ar fi soarele şi mâncarea prea grasă şi o grămadă de alte chestii, dar se pare că ea a încercat toată ziua din răsputeri să le uite pe toate şi, dacă m-aş fi uitat mai bine la ea şi aş fi ascultat-o mai cu atenţie, aş fi fost mai puţin uimit. Mai puţin uimit decât ceilalţi, care n-au înţeles nici ei de ce ne-a făcut semnul ăla cu arătătorul la tâmplă. Mai târziu, ne-au întrebat pe unii dintre noi de ce n-am strigat după ea. Asta mi s-a părut întotdeauna o remarcă tâmpită. Nu trebuia s-o întrebăm nimic şi nu trebuia să strigăm după ea absolut nimic ca să ştim că n-o să ne răspundă. Nici în seara aia, nici în zilele următoare.

La întrebările pe care mi le-au pus am răspuns că am strigat şi eu, ca şi ceilalţi:

— Haide, înc-un strop!

Puţin înainte să se întunece, ne-am dus la gară. Fetele îşi puneau braţele unul lângă altul şi apoi picioarele, ca să-şi compare bronzul, şi ne-am luat îngheţată. Dar pe ei nu i-am mai găsit.

În final fiecare avea altă poveste despre seara aia şi, până la urmă, au fost atâtea poveşti, încât nimeni nu le mai dădea de capăt. În orice caz, e sigur că, după seara aia, Natasa n-a mai vrut să mai aibă de-a face cu Thomas şi nici cu Martinimartin.

Înaintea săptămânii de practică, Martinimartin n-a atras atenția nimănui și, dintr-odată, s-a transformat în Martinimartin și într-o singură zi s-a vorbit despre el cât în ultimii trei ani la un loc. M-am întrebat de multe ori și de ce în ziua aia Natașa părea din ce în ce mai frumoasă în ochii noștri și de ce la sfârșit toți ne doream să fi băut două sticle de martini. Când mă uit acum la fotografii cu ea din vremea aia, e doar o fată blondă obișnuită, cu un chip destul de grosolan.

Când am ajuns acasă în seara respectivă, am ieșit cu tata la restaurantul unde mergeam în fiecare seară. Mama era în Israel la sora mea, care tocmai născuse primul copil. Nu vorbeam mult. Era bine că mama era plecată, pentru că nu trebuia să mă duc la lecțiile de tenis. Mama ținea mereu să vină cu mine și apoi îi spunea antrenoarei:

— Nu reușește să trimită nici o minge peste fileu și o face numai ca să ne enerveze pe noi.

Din săptămâna aia am început să primesc o grămadă de scrisori. În engleză. De la cineva pe nume Yasma, iar eu nu cunoșteam nici o Yasma. Engleza mea era foarte proastă, deci scrisorile nu le înțelegeam decât pe jumătate. I-am povestit lui Eric, prietenul meu, dar pe el nu-l interesau scrisorile mele. Părinții lui divorțau. Cu asta se ocupau de zece ani. Deci nici pe mine nu mă interesa povestea lui, chiar dacă pe atunci toată lumea credea că o să studiez dreptul sau literatura neerlandeză.

În toată luna iunie n-am mai fost decât la vreo zece lecții. La ora unșpe era pauza mică și stabileam să ne vedem peste un sfert de oră în Le Berry. Restul zilei stăteam pe terasă și beam lichior de coacăze cu gheață. Era băutura mea preferată. Câteodată, seara, mergeam la film, dar de obicei la ora șase ni se terminau toți banii. Și atunci stăteam pe ponton, vizavi de hotelul Dikker & Thijs.

Oesterbaar[1]

Aveam o fată în clasă care era de viță nobilă. Altă fată era martoră a lui Iehova și mai erau vreo câțiva evrei. Fata care era de viță nobilă a dat o petrecere. În grădina părinților ei. O reuniune a celor care fuseseră la Someren. I-a invitat și pe Koenraads, pe Diels și pe Haaseveld.

Diels era deja beat cui când a sosit. S-a așezat undeva într-un colț și, cu mâinile tremurânde, a început să-și ruleze o țigară. Fuma numai Javaanse Jongens. Ne-a povestit cum îl trimitea mama lui să repare frigidere, când avea doisprezece ani. Asta povestea el întotdeauna la petreceri. Trebuia să străbată tot cartierul Amsterdam-Noord și să sune pe la toate ușile să întrebe:

— Vi s-a stricat cumva frigiderul?

După părerea mea, a rămas cu o obsesie a reparațiilor, pentru că oriunde se ducea voia să repare câte ceva.

Ne așezaserăm sub copaci. Chiar aveau o grădină imensă. Ascultam poveștile lui Diels, care se lungeau precum povestea țestoasei din *Alice în Țara Minunilor*. Norocul nostru că atunci ne-au chemat să intrăm în casă. Ne-au pus diapozitive de la practică. Toți aveau o figură care voia să zică „ce bine ne-am distrat împreună". Chiar și Martinimartin. Îi dădeau înainte că ce bine s-au distrat împreună și asta mi

1 De Oesterbaar – literal „barul cu stridii"(nl.) –, restaurant situat în Leidseplein, în zona turistică a Amsterdamului, unde se servesc preparate din pește și fructe de mare.

s-a părut prea de tot. Că mai bine și-ar fi mușcat limba decât să spună cum a fost de fapt.

În dimineața următoare, Diels avea un aftershave nou, iar Rosie mi-a zis că vrea la Grădina Zoologică Artis.

I-am spus portarului de la școală că e o sărbătoare evreiască importantă. La școală aveau mare respect pentru sărbătorile evreiești. La Artis a fost mai scump decât ne așteptaserăm. Ne dăduserăm întâlnire cu încă niște colegi de clasă în fața cuștii leului, dar i-am lăsat să ne aștepte. Ne-am dus să mâncăm la una din pizzeriile alea pentru turiști din Leidseplein. Am vorbit despre una-alta, despre frigiderele lui Diels și despre Martinimartin și Natașa, și apoi Rosie mi-a spus că nu suntem singuri. Credeam că vrea să-mi spună că e însărcinată sau așa ceva, că o să-mi spună o poveste cât se poate de dramatică. Mi-a spus că ea era Yasma sau, mai bine zis, mi-a scris pe un suport de pahar. Am crezut că lucruri de felul ăsta o să mi se întâmple foarte des în viață, că, de fapt, nu era cu nimic neobișnuit ca unii oameni să-mi spună brusc că ei sunt cei care-mi trimit scrisori de câteva săptămâni.

Am hotărât împreună cu Rosie ca în seara de dinaintea săptămânii tezelor să ieșim să mâncăm în oraș. Urma s-o iau de la gelateria de pe Van Woustraat unde lucra. Rosie îi spunea barul Vermicelli. A trebuit s-o aștept afară, pentru că li se părea că o țineam din treabă. Îmi povestise că nu e așa simplu să servești cum trebuie înghețată, să faci niște bile frumoase și rotunde. În urmă cu vreo două zile, citisem în revista *Avenue*, în sala de așteptare la dentist, că oamenii celebri și importanți luau masa la Oesterbaar. Așa că i-am spus:

— Hai să mergem la Oesterbaar, eu merg des acolo.

Ni s-a dat o masă lângă acvariul unde înotau o mulțime de homari. Am comandat limbă de mare și două pahare de vin și apoi încă două și încă două. Abia atunci ne-am gândit că mai bine am fi comandat o sticlă.

Chelnerul era amabil, dar când am intrat l-am auzit spunându-i unui coleg:

— Îi fac din ce în ce mai frumoși, nu crezi?

Eu n-am putut mânca toată limba de mare și nici ea. Erau niște namile de pești pe care trebuia să-i plătim la suta de grame, după cum aveam să aflăm mai târziu. Ne-am înșirat fiecare ce cocteiluri băuserăm deja și ce trebuia să mai încercăm. Ea purta o salopetă de blugi Osh-Kosh și avea părul prins într-o codiță pe care o numea „pămătuf". Apoi a venit chelnerul și ne-a zis:

— Doriți să comandați și un desert? Altfel trebuie să eliberați masa.

Am cerut meniul și Rosie a început să-l studieze în amănunt. Mie mi s-a făcut îngrozitor de cald. M-a luat de mână, care se umezise toată. Era pentru prima oară când o femeie mă lua de mână în felul ăla, dar eu nu eram atent la asta. Tot ce făcea ea cu mâna mea trecea oarecum pe lângă mine, pentru că mă tot gândeam la ce spusese chelnerul, că îi fac din ce în ce mai frumoși.

— O să comandăm un desert, a zis ea, pentru că atâta vreme cât mâncăm nu trebuie să plătim.

Ideea mi s-a părut genială. Chelnerul s-a târat din nou până la noi. Și el suferea de căldură, se vedea clar. Am cerut amândoi câte un sorbet. Un sorbet foarte mare, ca să ne răcorim.

— Ăsta ce e? l-a întrebat Rosie pe chelner, arătându-i ceva din meniu.

— Vin spumant.

— Aduceți-ne și unul din ăsta.

— Din Spania, sau din Franța?

— Păi, dați-ne din ăla din Spania, a zis ea.

Asta îi ieșea foarte bine, să spună: „din Spania", de parcă ar fi spus-o în fiecare zi.

După sorbet am comandat înghețată, pentru că trebuia să comandăm în continuare, iar după ce am tras de sticla aia din Spania până am terminat-o, Rosie mi-a zis:

— Cred că îmi iese un coş aici, simt cum mi se strânge pielea rău de tot.

Între timp se făcuse ora zece şi se aglomerase destul de tare. Erau o mulţime de familii, care sărbătoreau începerea vacanţei, şi oameni de afaceri. Rosie şi-a scos stiloul şi a început să scrie pe şervetul alb. L-am văzut pe chelner uitându-se la ea, dar n-a zis nimic. N-am zis nici eu nimic. Nu sunt multe momente în viaţă când ţi se pare că poţi să faci tot ce vrei, dar atunci încă nu ştiam chestia asta. Probabil că nu am zis nimic pentru că gândeam la fel ca ea. A scris pe şervetul de pânză până l-a umplut. Voia să semnăm un contract în care să convenim că n-o să ne maturizăm niciodată. Ulterior aveam să mai semnez câteva contracte din astea, dar niciodată pe un şervet.

L-am semnat cu stiloul ei, Oesterbaar, 3 iulie 1986. Ea voia să-l ia acasă, când am observat că în spatele restaurantului începuseră deja să spele pe jos. M-am uitat la Rosie, cu faţa ei îngustă, cu pometii puţin ieşiţi în afară, cu gura ei mică şi buzele mari şi cu ochii care uneori păreau verzi şi apoi se făceau căprui şi cu sprâncenele alea ale ei, pe care şi le conturase cu tot felul de creioane din penarul ăla pe care îl avea mereu la ea. Mă gândeam că venea săptămâna tezelor, că nu învăţaserăm nimic, că eu n-aveam cum să mai repet clasa, dar ea mai putea. Mă gândeam la ce îmi spusese în Beatrixpark, că ar putea să servească îngheţată toată viaţa. În momentul ăla nici măcar nu mi se părea cea mai rea viaţă dintre viţele posibile.

— Acum vrem să plecăm şi noi acasă, a spus chelnerul şi ne-a pus pe masă o farfurioară cu patru mentosane şi nota.

Mi-am amintit de profesorul care îi spusese lui Rosie:

„Asta să ţi-o notezi în agendă".

La care ea a răspuns:

„N-am agenda la mine".

Îi căzuse din geantă. După aia fuseseră mai multe lucruri care se pare că îi căzuseră din geantă: cărţi, caiete, dicţionare.

— Unde locuiţi voi? ne-a întrebat chelnerul.

Rosie nu voia să spună şi nici nu voia să fie sunaţi părinţii ei, aşa ca i-au sunat pe-ai mei. Între timp se adunaseră trei chelneri. Nici măcar nu ţipau, stăteau doar aşa, în jurul mesei noastre.

— Asta ne mai trebuia, a zis unul dintre ei, uite pentru ce ne-am tocit pingelele toată seara.

Între timp venise şi managerul. Mâncaserăm şi băuserăm de aproape trei sute de guldeni, iar ea se uita la homari şi cu la fel. L-au sunat pe tata şi a trebuit să aşteptăm. Stinseseră deja majoritatea luminilor şi strânseseră tot, doar pe masa noastră mai erau faţa de masă, paharele murdare şi sticla goală de vin spumant. Nimeni nu zicea nimic, doar ea repeta din când în când:

— Ce faţă de căcat!

Chelnerii n-aveau ce face decât să se învârtă pe-acolo. Mi-era milă de ei, pentru că managerul îi lua la refec.

— Cum de nu v-aţi dat seama de cum au intrat? îi tot întreba el. Cum de nu v-aţi dat seama?

Cel care era deja chel nu răspundea nimic şi, numai după ce a plecat şeful, a zis:

— La beştelit e primul!

Ne-a spus şi nouă:

— Ştie să beştelească, domnule, pe toţi îi beştelşte de nu se văd.

Ăsta era cel care zisese că îi fac din ce în ce mai frumoşi. Ne-au mai adus un pahar cu apă, pentru că opriseră ventilaţia şi ni se făcuse sete de la atâta vin spumant.

Într-un târziu a venit şi tata, cu taxiul. Probabil l-au sculat din pat, pentru că era ciufulit, cămaşa stătea aiurea pe el şi avea nasul roşu de la vinul din seara aia. A completat două cecuri. Era mai calm decât aş fi crezut. Apoi a venit la noi şi ne-a zis:

— Voi nu sunteţi în toate minţile, habar n-aveţi ce înseamnă banul.

Iar mie mi-a zis:

— *Wie ein Penner*[1].

Iar tipului de la Oesterbaar i-a zis:

— Ultima oară am mâncat aici acum zece ani, împreună cu familia soției, și încă de pe-atunci erați niște escroci și, dacă fiul meu mai calcă pe la voi vreodată, vă interzic să-l mai serviți. Că eu a doua oară nu mă mai scol din pat ca să vin până aici. Tu treci imediat acasă, mi-a zis mie, dar nu cu taxiul meu.

După care a plecat. Au debarasat masa și ne-au mai și urat o seară plăcută.

Când am ajuns acasă în seara aia, părinții mei încă nu se băgaseră în pat. Stăteau în sufragerie. Sau, mai bine zis, tata dormea pe canapea, iar mama stătea la masă și bea ceai. Nu mai știu exact ce s-a întâmplat atunci, cert e că mama a reușit să spargă până la urmă jumătate de serviciu de masă. Nu era nimic neobișnuit în asta. Când soră-mea încă locuia la noi, vesela se spărgea mult mai des. Aveam farfurii albe din porțelan, parcă Rosenthal se numeau, aveau în orice caz un nume. Cu alea a dat mama de pământ. Mai întâi a strigat:

— Nu vă mai gătesc niciodată!

Și după aia a început cu serviciul.

Tata a strigat:

— N-ai decât, ne-ai mai promis-o deja de o sută de ori, ține-ți și tu promisiunea măcar o dată în viață!

Iar mie-mi striga:

— Ești o târâtoare, ca și taică-tu, toți din familia lui taică-tu sunt niște târâtoare și târâtoarele mănâncă direct de pe jos.

După care a luat mâncarea pe care mi-o păstrase, mușchi de vită cu pâine, și a aruncat-o pe covorul persan. De-abia atunci s-a dezlănțuit iadul. Vecina a sunat să ne spună că nu are de gând să se amestece în treburile noastre, dar ea vrea să doarmă. Am auzit-o pe mama strigând la telefon:

1 Ca un învins (germ.).

— Luați un somnifer, cu am luat toată viața somnifere, credeți că o să muriți dacă într-o singură noapte o să luați un somnifer?

Pe la trei și jumătate dimineața s-au mai liniștit și atunci au hotărât să mă trimită vreo două săptămâni la soră-mea, în Israel. Era prima oară când luau hotărârea asta și ulterior au mai luat-o de câteva ori. Să merg acolo să mă liniștesc. Mie mi se părea mai degrabă că ei voiau să se liniștească. Tot o tâmpenie. Ei nu se linișteau niciodată.

Toată săptămâna de dinaintea plecării ne-am dat întâlnire zilnic pe terasa Le Berry. Beam lichior de coacăze cu gheață și ne duceam cu rândul să cumpărăm cartofi prăjiți. Era atât de cald, încât pliculețele cu maioneză deveneau poroase și pocneau singure când stăteau în soare. Într-o după-amiază a trebuit chiar să fac cinste cu un rând familiei unui francez căruia, chipurile, i-aș fi dat maioneză pe tricou. După asta n-am mai putut bea nimic tot restul zilei.

În seara finalei Argentina-Germania n-am mai avut cum să stăm pe terasă, pentru că montaseră un ecran mare pe zidul teatrului municipal, unde se putea urmări meciul. Era așa o înghesuială, că nu credeam că o să ne mai găsim, însă Rosie m-a găsit totuși. Mi-a zis:

— Te-am reperat după miros.

Cu câteva zile în urmă îmi cumpărasem un parfum cu care mă stropisem din abundență peste tot. Totuși n-am crezut-o. În seara aia am băut lichior de coacăze cu gheață într-un cafe-bar de pe lângă Gara Centrală. Când a bătut Argentina a trebuit s-o sărut.

Gara Mariahoeve din Haga

În ziua de dinaintea plecării mele în Israel am fost cu Rosie la Haga. Și acolo am stat pe la tot felul de terase. A vrut să se îmbrace cu geaca mea, pentru că nu era atât de cald pe cât crezuserăm noi. Așa se face că în seara aia geaca avea mirosul ei. Îmi amintesc foarte bine, pentru că am luat-o în Israel, dar, deși nu am mai spălat-o, mirosul ei se simțea din ce în ce mai puțin.

Mi-a povestit despre prietenii pe care i-a avut; zicea că înaintea mea avusese prieten un evreu foarte gras. Și înaintea ăstuia avusese un prieten italian, dar n-a durat mult. Tot ce făcuseră se rezuma la ceva giugiuleală într-o seară pe un șezlong de pe plajă. Am cumpărat cărți poștale cu regina Beatrix și le-am trimis la aproape toată clasa.

— Ți s-a coroiat nasul, mi-a zis ea deodată.

Ulterior avea să mi-o spună foarte des, așa, brusc, în mijlocul unei discuții:

— Iar ți s-a coroiat nasul, pe bune, chiar acum se coroiază.

Asta ne făcea mereu să râdem tare, dar niciodată ca atunci, la Haga. Mă bucur că după ea nu mi-a mai spus-o nimeni. Aproape toate celelalte lucruri poți să le auzi de la oricine, atât de des, încât nici nu mai știi exact cine ți le-a spus și de ce și când.

Am stat toată după-amiaza pe terasa unei gelaterii și Rosie mi-a zis:

— Pasta de dinți nu e bună numai pentru coșuri și pentru mușcături de țânțari, ci și pentru când ți se duce firul la

ciorap. Poți să-l stopezi cu pastă de dinți, știai? E chiar un fel de panaceu.

Nu știam că e un panaceu, dar iată că din momentul ăla aveam să știu. După asta m-am mânjit și eu din când în când pe față cu pastă de dinți Elmex, dar n-aș putea spune că a dat rezultate spectaculoase.

— Auzi, tu citești reviste pentru adulți? m-a întrebat.

— Nu. De ce?

— Fostul meu prieten citea numai reviste pentru adulți. Știu pentru că am fost o dată cu el în vacanță.

— Aha, am înțeles, am zis eu.

După care a început să vorbească despre nu știu ce formație pop. Și despre muzică știa mai multe decât mine. De multe ori copia versurile unor melodii și mi le trimitea. Inițial am crezut că le scria ea singură pe toate. Oricum, nici nu prea înțelegeam textele. Mai târziu am început să mai înțeleg, pentru că îmi explica ea ce voiau să zică, după părerea ei. Era destul de vag ce cântau, dar nici engleza mea nu prea mă ajuta. La engleză o aveam pe doamna De Wilde.

Doamna De Wilde avea vreo două cărți înregistrate pe casete și când aveam lecție cu ea, joia, a șasea oră, ne punea casetele alea. La câteva minute oprea casetofonul și țipa la noi să ne ținem gura și zicea că ar vrea să-i arunce pe câțiva dintre noi pe geam. De obicei mă număram printre cei pe care voia să-i arunce pe geam. De trei luni ascultam *Bananafish* și începuse să mă cam calce pe nervi. Pe lângă asta, mai avea neplăcutul obicei ca la jumătatea orei să încuie ușa clasei, ca să fie sigură că mai rămân câțiva elevi înăuntru. După care ridica semeț cheia și urla:

— Cheia rămâne aici, la mine, și acum mai stăm toți aici douăzeci de minute în plus.

În alea douăzeci de minute nu făceam nimic, absolut nimic. Da, câteva fete începeau să-și facă temele și, din când în când, organizam câte o bătaie cu portocale. Nici de bătăile astea cu portocale nu zicea nimic. Stătea acolo uitându-se la noi cu un rânjet pe față, din ce în ce mai descumpănită. La

început se mai amesteca și ea în bătaia noastră, aruncând cu buretele ud, dar după câteva săptămâni a renunțat și la asta. Se pare că a înțeles că noi ne pricepeam mai bine decât ca să aruncăm cu burcții uzi. Directorul apărea la noi în clasă și zicea:

— Toată lumea care a aruncat cu buretele ud în ora doamnei De Wilde va aduna hârtiile din grădina de plante medicinale timp de o săptămână.

I-am zis:

— Mă scuzați, dar doamna De Wilde a fost cea care a început cu buretele ud.

— Pe tine te aștept imediat în biroul meu, mi-a spus el amabil.

Erau mereu amabili. Și nici nu-mi purtau pică, doar că în perioada aia au început să-și facă griji pentru mine. Unul câte unul. Profesorul de economie a rezistat cel mai mult; timp de jumătate de an a refuzat să-și facă griji din pricina mea. Până când l-am auzit și pe el într-o după-amiază spunând:

— Chiar îmi fac griji pentru tine.

Nici acum nu-i suport pe oamenii care-și fac griji pentru mine.

Între timp am aflat și eu că doamna De Wilde avusese mai demult un accident de mașină. Se pare că a existat o doamnă De Wilde dinainte de accident și una de după accident. Eu n-am cunoscut-o decât pe doamna De Wilde de după accident. Își pierduse simțul mirosului, asta ne povestise de câteva ori, și se petrecuse ceva și în capul ei. După accident s-a mutat la Amstelveen. Trebuie să recunosc că ne-a dus o dată cu clasa la Centrul Cultural din Amstelveen să vedem o piesă de Shakespeare. Doar că despre asta n-am ce povesti, că eu n-am avut voie să merg. Cu câteva zile înainte a trebuit să dau o lucrare de control pe care n-o dădusem. Eram trei în clasa aia, unde predominau mereu temperaturi tropicale. Se pare că și asta avea legătură tot cu accidentul ei. Nimeni nu știa detaliile fine ale întâmplării. Dintr-odată a trebuit

să meargă la WC. M-am dus la una dintre fete și am întrebat-o:

— E 6A, sau 6B și la 7 cum e?

— N-aveai decât să înveți, a șoptit ea.

Am vrut să arunc o privire pe foaia ei, însă ea s-a așezat demonstrativ cu sânii ei mari pe foaie. A fost chiar vacă. Nici cealaltă fată nu era mai brează. Nici acum nu-mi explic de ce nu m-am așezat la loc să fi completat ceva la întâmplare sau, știu și eu, să nu fi completat nimic. Însă eu m-am dus la fereastră, unde erau perdelele alea galbene. M-am urcat pe un scaun și m-am agățat de una dintre perdele, care s-a sfâșiat. Nu știu de ce. Câteodată faci niște lucruri și mai târziu te gândești: „De ce am făcut asta?"

Cred că voiam să-i fac ceva fetei ăleia, dar n-am avut curajul s-o pocnesc. Stăteam acolo, pe scaun, cu perdeaua galbenă sfâșiată în mână, când a intrat doamna De Wilde și a început să strige:

— Nu pot să cred, așa ceva n-am mai văzut, nu pot să cred!

Nici măcar n-a aruncat cu buretele ud în mine. A luat-o la fugă, cred că voia să ceară ajutor. Iar eu am rămas acolo în picioare, nu-mi mai dădeam seama ce se întâmpla. Cel mai grav mi se părea că vacile alea două scriau în continuare la lucrarea de control. Asta mi se părea cel mai grav. Adică smulgi perdeaua, faci astfel încât doamna De Wilde să alerge ca o isterică prin Liceul Vossius, iar vacile alea două răspund în continuare la întrebările despre *Bananafish*. Ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, ca și cum s-ar smulge perdele în fiecare zi.

Apoi au intrat doi profesori care m-au tras de pe scaun. Nu chiar cu brutalitate, doar că erau un pic panicați. Bineînțeles că a trebuit să merg cu ei, dar cu tot cu perdea. Am mai apucat să spun:

— Să lăsăm totuși perdeaua aici.

Nu se putea. Eu a trebuit să merg între ei, iar ei mă târau înainte, cum ar veni. Și așa am alergat noi pe culoare, cu

perdeaua după noi. Era o perdea destul de lungă, deci era un tablou destul de ciudat.

— Se murdărește, am spus eu, de ce nu putea să rămână la doamna De Wilde că doar nu e cârpă de spălat pe jos.

— Imediat ai să speli pe jos în toată școala cu perdeaua asta, a zis unul dintre profesori.

Idei de felul ăsta aveau din abundență la Liceul Vossius. Să speli podelele școlii cu perdeaua, să aduni ambalajele de la guma de mestecat cu un baston ascuțit, să strângi frunzele cu mătura.

În biroul directorului mă așteptau doi. Directorul mi-a spus solemn:

— Te-am considerat întotdeauna un băiat simpatic, dar impresia noastră despre tine începe totuși să se schimbe încet-încet.

Directoarea-adjunctă a dat aprobator din cap. Mi-a părut rău, pentru că mi-era destul de simpatică. Odată, când fusesem eu exmatriculat, îmi dăduse să citesc Piet Paaltjens[1].

— Ce prostie mai e și asta? am spus eu, trag puțin de-o perdea pentru jumătate de secundă și imediat vi se schimbă impresia pe care o aveați despre mine?

— În câteva secunde poți să distrugi impresia pe care o au toți ceilalți despre tine, știi prea bine, a spus directoarea-adjunctă.

— Totuși, nu pentru că ai tras de o perdea, nu?

La care directorul a zis:

— Acum câteva zile a fost un burete ud, acum e o perdea, mâine ce-o să mai fie? Se tot adună, asta vreau să zic.

— Dar noi încă avem încredere în tine, a spus directoarea-adjunctă. Te rog să nu ne dezamăgești.

1 Pseudonim al poetului și predicatorului olandez François Haverschmidt (1835-1894), cunoscut pentru volumul său de poezii *Snikken en grimlachjes*, din 1867, în care autorul creionează o imagine ironică a vieții sale de student.

Până la sfârșit, mi se pare că a spus că încă-și mai păstra speranța. Până în ziua când mi-a zis că nici ea nu mai avea nici o speranță și că toată strădania ei a fost în zadar. Am fost întotdeauna foarte bun la a-i dezamăgi pe alții, la a le zdruncina speranța și credința. Și încă sunt foarte bun la asta. În plus, ce fel de speranță era asta? Dacă două vaci își văd mai departe de lucrarea de control, în timp ce tu smulgi perdeaua în fața lor? Sau trebuia să sar pe fereastră?

— Pentru perdeaua asta vei fi exmatriculat câteva zile, a spus directorul.

Dar pe vremea aia Rosie nu mai era de mult la școală la noi.

În ziua în care am fost la Haga am găsit un magazin de dulciuri din ăsta modern, unde se vând bomboane de toate felurile și dimensiunile, la kilogram. Am luat fiecare câte-o pungă și le-am umplut ochi, mai ales cu zmeurici din alea mici de tot. Din alea puteam să mănânc și un kilogram. Ne-au legat pungile cu panglici și le-am plătit cu ultimii bani.

Într-un târziu am ajuns la gara Mariahoeve din Haga. Era absolut pustie. Ne-am așezat pe o bancă de pe un peron gol și am tot mâncat din pungile alea, pentru că doar asta aveam la noi. Rosie mi-a zis:

— Acum am fi putut să mâncăm undeva, pe o terasă, ce rahat! Mereu iese un rahat.

Era felul ei să spună lucruri din astea, pentru că de multe ori, când ne petreceam toată ziua împreună, până la urmă tot îmi spunea că totul fusese un rahat. Mi-a smuls punga din mână și a golit-o peste șinele de tren. Eram de părere că e păcat să faci așa risipă. Ei nu-i părea deloc rău după ele, zicea că e păcat de alte lucruri. Ne-am dus să căutăm un WC, dar n-am găsit nici unul. Mariahoeve din Haga era chiar o gară de doi bani, nu era nimic acolo, n-avea nici măcar un WC.

Apoi ne-am dus la capătul peronului, ea în față și eu în urma ei. Acolo a vomitat. Eu, de fapt, nu voiam să mă uit, pentru că mă gândeam că poate i-e jenă. Însă ea mi-a zis:

— Ține-mă de cap.

Nu prea știam exact cum trebuie să ții pe cineva de cap când vomită. Așa că i-am ținut capul pur și simplu și m-am uitat la birourile enorme de dincolo de șine.

Când a terminat, ne-am așezat iar și am lăsat să mai treacă niște trenuri. De la pungile alea ne rămăseseră numai panglicile, cu care Rosie și-a legat părul. Au ținut-o până în septembrie. Își lega părul în coadă cu ele.

Mi-a zis:

— Fostul meu prieten se masturba cu prezervativ.

— Aha, am făcut eu.

— Da, am fost odată la o petrecere și au făcut concurs să vadă care termină primul. Mi s-a părut așa o chestie puerilă.

Și-a aprins o țigară. Eu nu fumam. Și-a deschis geanta și mi-a arătat un ruj pe care tocmai și-l cumpărase. Eu trebuia să-i spun dacă îmi plăcea culoarea. Nu prea mă pricepeam la rujuri, pentru mine toate erau roșii. I-am spus doar:

— E frumos.

Atunci a scos din geantă vreo treizeci de suporturi de bere.

— Rămășițe de la clubul de corespondență Mazzo, mi-a spus.

Nu voia să le citesc. Până la urmă mi-a dat unul, pe care îl mai am și acum și pe care scrie: „Fiziologic: cald, surd, însetat. Care o să fie primul lucru pe care-l cumperi mâine?

— Nu știu. Poate un creion.

— Pentru ce?

— Ca să-l rod.

— Ești cumva nervos?

— Nu, sunt disperat. (Nu-i adevărat, am glumit.)"

Pe celelalte suporturi le-a aruncat pe șinele de tren. Brusc mi-a trecut prin cap că s-ar putea ca în seara aia să mai arunce și alte lucruri din geantă pe șinele de tren. Din fericire n-a făcut-o, pentru că între timp se mai adunase lume pe peron.

— Un căcat, o superțeapă clubul ăla, a zis Rosie.

După care ne-am așezat din nou, iar eu nu mai știam ce să zic. Am luat următorul tren. Ne-am și certat, dar nu mult,

numai pe bucata aia dintre Leiden și Nieuw-Vennep. După care ne-am apucat să inventăm o poveste din aia la care trebuia să scriem câte trei rânduri, din care celălalt avea voie să-l citească doar pe ultimul. Eu a trebuit să cobor cu o stație înaintea ei și de asta i-am promis toate chestiile alea în tren, toate idioțeniile alea.

Acasă la sora mea era invazie de gândaci când am sosit eu. Când murea un gândac, apăreau o grămadă de furnici care veneau să-l mănânce. Pe hol mergea zi și noapte o coloană de furnici.

— Îi îngroapă pe gândaci, zicea soră-mea.

Cât despre mine, zăceam în pat într-o baltă de iaurt. Făcusem insolație și-mi spuseseră să mă dau cu iaurt rece.

După-amiaza, când nu puteam să dorm de urletele bebelușului ei, încercam să număr gândacii de pe pereți. Afară, dincolo de storurile de care aveam grijă să fie lăsate, erau treizeci și cinci de grade. În camera de alături plângea nepoțica mea. În piațetă, aceiași doi bărbați jucau *backgammon* în fiecare zi, sub o umbrelă decolorată. Beau și ei toată ziua bere Goldstar, ca și mine, iar eu mă întrebam de ce nu scriam scrisorile pe care promisesem să le scriu.

Când mi-au dat voie să ies iar din casă, mă duceam seara la o cafenea de după colț, unde îmi alegeam un loc la bar, exact sub ventilator. La cafeneaua asta puteai să schimbi dolari și să cumperi casetofoane. Bărbații care jucau backgammon veneau și ei. Mai veneau și mulți soldați, care m-au învățat să arunc cu săgețile la țintă. Și mai era o fată care se angajase acolo pentru un an. Mi-a povestit că odată s-a îmbătat rău de tot. Cu vreo câteva luni în urmă. Fusese seara când hotărâse să se lase dezvirginată.

Farmacie

După vacanță am început să lucrez la farmacia unui om pe care-l cunoșteam de la sinagogă. Îl chema domnul Hausmann și colecționa ștrumfi. Părinții mei credeau că e o idee bună să muncesc. Ca să conștientizez valoarea timpului și a banilor, a zis tata. Trebuia să le duc medicamente unor oameni care nu mai puteau merge, sau puteau merge, dar nu mai vedeau.

Îmi dădeau peste tot bacșiș, dar cel mai mult primeam la casa de bătrâni. Era acolo o femeie care îmi dădea cel puțin câte zece guldeni. Voia să-i mănânc mâncarea. N-aveam nici un chef să mănânc mâncarea aia a ei. Toate erau date prin mașină și făcute piure. Nu trebuia decât să le înghită. Odată mi-a șoptit la ureche:

— Nu mai vreau să mănânc. Nu mai vreau.

Nu voiam absolut deloc să știu lucruri de genul ăsta.

— Faceți ceea ce credeți că e mai bine pentru dumneavoastră, i-am zis eu.

După care i-am mâncat totuși budinca. Pentru asta mi-a dat douăzeci de guldeni, pentru un pic de budincă.

— Haide, ia-i, mi-a spus ea, doar n-o să-i iau cu mine.

Așa că am luat banii, m-am uitat la mușchiul de vită tocat mărunt, care se răcise pe farfurioară, și mi-am zis: Nu, pe ăsta nu-l mănânc pentru douăzeci de guldeni, arată prea scârbos. Mă avertizaseră că ar fi mai bine să nu accept bacșișuri prea mari, însă eu mi-am spus: Totuși am muncit pentru banii ăștia. I-am mulțumit și i-am spus:

— Poftă bună, mamaie!

Și ea mi-a spus:

— Dumnezeu să te răsplătească!

După câteva zile, domnul Hausmann mi-a spus să-mi fac rost de-o bicicletă. Lucram prea încet. Înaintea mea avuseseră un băiat care își făcea treaba de trei ori mai repede. Însă nici cu bicicleta n-a mers mai repede. Erau mulți oameni pe la care pierdeam vremea. Unul era un bătrân chel cu două păsări în colivie. Avea nevoie de scutece din alea mari, pentru adulți. Îmi spunea:

— Cântă, mai rămâi puțin băiete, o să cânte numaidecât.

Știam că nu pot să plec până nu cântă ceva. Sigur, de plecat puteam să plec, dar fără bani. De la farmacie câștigam cinci guldeni și jumătate, iar când păsările alea cântau ceva căpătam de trei ori pe-atât. De fiecare dată dura din ce în ce mai mult până scoteau păsările alea vreun sunet și de multe ori îmi venea să le iau în mână și să le șuier printre dinți:

— Cântați, sau vă sugrum!

Și mai rău era când se apuca el să cânte, ca să le dea exemplu păsărilor. Abia cânta prima măsură, că-l și apuca un acces de tuse care-l ținea o jumătate de oră. Trebuia să-l bat pe spate, iar el împroșca peste tot. La astfel de accese de tuse mai făcea și pe el și mirosea în toată camera. După ce-i trecea, începea iar:

— Să le mai dăm ceva grăunțe? propunea el.

Atunci trebuia să caut grăunțele. Totul erau lipicios în camera aia, dulapurile, ușile, podeaua, colivia, scaunele, grăunțele, ziarele și chiar banii pe care mi-i dădea. Mirosea mereu a urină. Chiar și lumina din cameră avea culoarea urinei.

Când în sfârșit ieșeam la aer, trebuia mai întâi să-mi revin. Apoi a murit una dintre păsări. Nu se mai punea problema cântatului. Bătrânul nu se mai ridica din fotoliul lui. Colivia era acoperită cu o cârpă. Pasărea moartă era încă pe masă. Începuse să se împută.

— N-ar trebui aruncată? am întrebat eu.

— Las-o acolo! a răcnit el.

S-a terminat și cu bacșișurile de zece guldeni. Treaba lui. Voia să se curețe împreună cu pasărea aia a lui. Sunam la ușă, îi puneam scutecele în brațe și o tăiam.

Mai era și bătrâna doamnă Cohn, care mă ura. Voia mereu să intru la ea în casă, pe Roerstraat. N-aveam voie să aștept în pragul ușii, să nu răcească. Și când erau treizeci de grade afară, tot răcea din cauza ușii deschise. Odată intrat, trebuia să iau loc și să mănânc un fursec din ăla. Și toate astea numai ca să mă întrebe:

— Unde ți-e *kippa*?

Nu mai aștepta răspunsul meu, pentru că-l știa. Dădea fuga la șifonier, ea fiind mult mai vioaie decât voia să pară. Dintr-un sertar smulgea o tichie a bărbatului ei mort. Trebuia să mi-o pun pe cap. O tichie mare, neagră. După care zicea:

— Așa, acum spunem împreună *beracha*.

O spuneam împreună, după care mâncam fursecul. Cu greu, pentru că se fărâmița de cum îl luai în mână, atât era de vechi. La sfârșit îmi dădea o monedă de douăzeci și cinci de cenți.

— Dar, zicea ea, să n-o păstrezi pentru tine, s-o pui la cutiuță.

După care venea bâțâindu-se și-mi întindea cutia albastră de colectă pentru Fondul Național Evreiesc. Cred că de fiecare dată scotea aceiași douăzeci și cinci de cenți din cutia aia. O faptă caritabilă ar fi fost dacă i-aș fi luat cutia de colectă și i-aș fi crăpat capul cu ea.

Peste câteva zile a murit femeia căreia îi mâncam budinca.

— S-a stins în pace, mi-a spus infirmiera următoarea dată când m-am dus acolo.

De unde o fi știut ea că s-a stins în pace? De altfel, a fost o mare decepție. Tocmai începusem să câștig bine de pe urma ei. Pentru douăzeci de guldeni eram dispus să mănânc cinci porții de budincă.

— Poți să-mi dai mie medicamentele alea, a spus infirmiera.

Voia să le revândă, firește. Erau de înțeles și infirmierele astea. Unii pacienți erau chiar niște jigodii. Cum era doamna Saenrendam, care se plângea în fiecare zi că întârziasem, că o să moară de durere, pentru că întârziasem eu. Dar nu părea. Cei care mor de durere nu sunt în stare să înjure ca doamna Saenrendam. Și nu mă-njura doar pe mine, ci pe toată lumea. Chiar și pe bucătar. Chiar și pe femeile de serviciu, cu toate că nu înțelegeau absolut nimic din ce zicea ea. Dar pe ea n-o afecta deloc, îi turuia înainte. Mie nu-mi dădea nici măcar zece cenți, deși era putred de bogată. Doamna Saenrendam nu prea mai auzea bine. Știu eu genul ăsta de oameni, când vine Fiscul, dintr-odată nu mai aud bine. Și, dacă mai șovăi puțin ca să primești un bacșiș, brusc îi lovește orbirea sau vreun atac de cord. Cei ca ea preferă să facă atac de cord decât să dea vreun cent bacșiș.

Apoi mai erau și cei care nu stăteau la casa de bătrâni. La ei trebuia să răcnești de patru ori pe ditamai scara:

— Sunt băiatul de la farmacie, v-am adus medicamentele, pastilele pentru inimă și picăturile de nas și alifia pentru escare.

Unii mai și răspundeau:

— Nu deschid, nu aștept pe nimeni.

Unii chiar îndrăzneau să strige:

— Tocmai îmi făceam siesta, vino peste vreo oră.

Domnul Hendriks deschidea întotdeauna ușa pe jumătate dezbrăcat și mă numea „omul-doctorie". Îi era mereu frică să nu se scape-n pantaloni. De asta își pusese aproape toate scaunele în jurul WC-ului și nu închidea niciodată ușa de la closet. Era bun pentru cel puțin doi guldeni și jumătate.

Pe Anita o lăsam întotdeauna la sfârșit. Era tot o bătrânică, dar îmi zisese încă de la început:

— Spune-mi Anita.

Locuia înconjurată de o mulțime de plante, parcă era o seră la ea. Vedea ce e mai bun în fiecare, dar zilnic aveam aceeași discuție.

— Du-mă la bărbatul meu, spunea ea când dădeam să plec.

— Dar unde e bărbatul dumneavoastră? o întrebam eu.

— Departe, spunea ea, foarte departe.

— Sunt de serviciu, protestam eu, trebuie să-mi câștig banii.

— Dar îți dau și eu bani dacă mergi cu mine, spunea ea.

Stătea așezată acolo, îmbrăcată în rochia aia, purta mereu aceeași rochie, una mov cu dungi. De multe ori avea și o pălărioară pe cap. O dată s-a agățat de mine și nu-mi mai dădea drumul. Avea o forță nemaipomenită pentru o femeie așa de mărunțică. Mi-a spus:

— Te rog, du-mă la bărbatul meu, n-o să-ți pară rău.

— Și unde locuiește bărbatul dumneavoastră? am întrebat-o eu din nou.

— Departe, foarte departe.

I-am spus:

— Nu se poate, chiar nu se poate, mai am o grămadă de medicamente în geantă pe care trebuie să le distribui.

A blocat ușa și n-a mai vrut să mă lase să plec.

— Te rog, du-mă la bărbatul meu, a strigat ea, du-mă de-aici.

A trebuit să chem infirmiera, care a împins-o imediat pe un scaun și i-a spus că vede ea ce pățește dacă mă mai supără vreodată. Din momentul ăla n-a mai îndrăznit să-mi spună nimic. Oricum, n-avea nici o para.

În ajunul zilei când m-au dat afară de la farmacie, Rosie îmi lăsase acolo o scrisoare. Lucram numai după-amiaza. Întotdeauna înainte să-mi încep rondul, trebuia să pun de ceai pentru doamne. Una dintre femei m-a întrebat:

— Nu cumva cânți în vreo formație?

— Cum așa? am întrebat eu.

— Azi-dimineață a venit o fată și a lăsat o scrisoare pentru tine.

Au început să chicotească. Toată ziua chicoteau.

Am văzut imediat că era de la Rosie și-am băgat-o în buzunar. De când mă întorsesem din Israel n-o mai sunasem, cu toate că așa îi promisesem. Nici la scrisori nu-i răspunsesem.

După-amiaza, când m-am întors la farmacie, domnul Hausmann mă aștepta. Era absolut livid, însă asta nu era ceva neobișnuit. Avea o boală la nas. Mi-a spus:

— Au sunat mulți oameni care nu și-au primit medicamentele, așa nu mai merge, așa chiar nu mai merge.

N-am zis nimic, ce era să zic? O sunasem pe Rosie de la un telefon public și tot mărunțul pe care mi-l dădea domnul Hausmann întotdeauna ca să dau restul îl băgasem în telefonul ăla. Dacă s-ar fi putut, aș fi băgat și toate medicamentele. M-am gândit la omul ăla cu pasărea aia a lui și la mirosul care împuțea casa de-o săptămână.

— Uite aici banii pentru săptămâna asta, dar mâine să nu mai vii, mi-a spus.

Mă privea foarte trist. Mi-a zis:

— Să știi că nu e nimic personal.

— Bine, i-am zis eu.

Părinții mei erau în grădină și mâncau prăjituri. Mama mi-a zis:

— Vrei să ne faci de rușine în fața întregii sinagogi, vrei să mă bagi în mormânt, asta vrei.

Apoi mi-a turnat și mie cafea și m-a întrebat:

— De ce mi-ai făcut una ca asta, vrei să mă omori?

Bineînțeles că în seara aia s-au mai făcut țăndări câteva farfurii. Asta a fost chiar înainte de începutul toamnei, când la noi s-a bătut recordul farfuriilor sparte. Cred că în toamna aia, la noi în casă s-au distrus farfurii de mii de guldeni.

În seara respectivă îmi dădusem întâlnire cu Rosie la cinema The Movies.

— Ține-l să nu plece, striga mama, ține-l.

— Nu pot să-l țin, a spus tata.

Băuse deja o sticlă și jumătate de vin și câteva pahărele de tărie și se cufundase din nou în *De Rabbi van*

Bacherach[1]. Cred c-o citise deja de vreo zece mii de ori. Stătea iar sub pomii lui, la care se uita în fiecare zi de parcă-i făcuse el. A spus:

— Cu ce-oi fi păcătuit eu, cu ce-oi fi păcătuit?

Mama îmi spusese odată:

— Taică-tu e o cârpă, o cârpă care se crede Heine.

Într-o seară, tata citea ziarul. Mama a intrat cu o cratiță cu spaghete și i-a răsturnat-o fix peste ziar. Toată cratița.

— De ce ai făcut asta? am întrebat-o eu.

— Am vrut doar să-ți arăt ce cârpă e taică-tu, mi-a spus.

Tata a rămas așezat, cu spaghetele pe ziar. A zis:

— A-nnebunit lumea, a-nnebunit rău de tot.

Iar mie mi-a zis:

— Alcoolul distruge creierul, ai grijă.

După care tata s-a apucat să rezolve cuvinte încrucișate, mama a început să curețe masa, iar eu m-am dus la bucătărie să mănânc.

1 *Rabinul din Bacherach*, povestire scrisă de Heinrich Heine.

Hotel Apollo

În fiecare luni la șapte seara aveam întâlnire cu Rosie la barul hotelului Apollo. Trecuserăm de la lichiorul de coacăze cu gheață la Dubonnet. Hotelul Apollo era aproape de liceu și, în plus, se afla exact la mijlocul distanței dintre casa mea și a ei. De obicei nu stăteam la bar, ci ne așezam la o măsuță de lângă fereastră, cu vedere spre apă.

Într-o seară, Rosie mi-a povestit despre domnul Eisenring, profesorul de biologie, pe care-l rugaseră să cânte ceva pentru seara de café-concert, care se organiza în fiecare an la Vossius. La început n-a vrut să accepte, dar atât l-au pisat, încât a cedat.

Domnul Eisenring era un bărbat înalt, cu părul castaniu, care începuse deja să chelească pe la tâmple. Putea să-și rotească ochii-n cap. În pauză își lua servieta și se ducea în cancelarie. Era o servietă veche, iar el recunoștea cu sinceritate că făcuse și școala tot cu ea. Nu știu dacă era un principiu al lui, însă domnul Eisenring nu reținea niciodată cum ne cheamă. Ne zicea mereu: cel de acolo sau tu de-acolo, sau fata aia de la geam, sau băiatul ăla cu gura mare.

Odată l-am auzit spunând:

— Dacă ți-ai lipit guma sub bancă, am să te lipesc și pe tine sub bancă, băiețel!

Altă dată ne-a întrebat:

— Știe careva ce-i aia o fâță?

Noi așteptam să ne spună el.

— E fata aia care stă acolo în spate, lângă geam, a zis domnul Eisenring, și, pentru că fața asta tot nu face nimic, ar face bine să se ducă să-mi aducă o cafea.

După care și-a băut cafeaua și și-a mâncat sendvișurile în liniște. Toți ziceau că Rosie are voce bună, deci n-a fost de mirare că a rugat-o să cânte cu el. Domnul Eisenring avea de gând să cânte o melodie a Marlenei Dietrich, pentru că nu prea mai cânta nimeni melodii de felul ăsta. Așa zicea el. Voia să cânte melodia *Johnny wenn du Geburtstag hast, bin ich bei dir zu Gast, die ganze Nacht*[1]. Rosie trebuia să tot repete refrenul ăsta ca acompaniament și, când au început repetițiile, sentimentele ei de afecțiune s-au transformat în ceea ce se numește iubire devastatoare. Eu nu puncam la îndoială spusele ei, pentru că într-a opta toate iubirile sunt devastatoare. Și într-a noua și chiar și într-a zecea.

E adevărat că repetițiile erau încetinite de iubirea ei, totuși făceau progrese remarcabile și, într-o seară, au hotărât să iasă amândoi la restaurant să sărbătorească progresele făcute. Sau, mai bine zis, domnul Eisenring a invitat-o. El n-a vorbit prea mult în timpul mesei. Abia la desert i-a povestit ceva despre prima lui căsnicie. I-a spus:

— M-a părăsit când eram în concediu în Franța, însă ar fi fost păcat să-mi întrerup concediul pentru asta.

Mai multe n-a vrut să-i spună, deși ea tot insista cu întrebările. După masă a dus-o acasă, cu mașinuța lui galbenă, așa mi-a povestit Rosie, și în mașină a sărutat-o și ea l-a sărutat pe el.

După următoarea repetiție au ieșit din nou la masă, deși de data asta nu se înregistraseră progrese. Se pare că domnul Eisenring începuse și el să nutrească ceva sentimente pentru Rosie, pentru că în seara aia a invitat-o pe la el să bea o cafea.

— Mi-a arătat toată casa, mi-a povestit Rosie, dar mai întâi m-a sărutat din nou în mașină.

1 *Johnny, de ziua ta am să stau la tine toată noaptea* (germ.).

La el acasă era extrem de curat. Chiar și în bucătărie. I-a povestit că el gătea sâmbăta pentru toată săptămâna și că lui îi erau suficiente șapte feluri de mâncare pe an. Apoi a deschis ușa dormitorului, unde se găsea un pat dublu. O parte a patului era acoperită cu un material precum al sacilor de menaj.

— Aici dorm eu și acolo dorm pisicile, a spus domnul Eisenring.

În sufragerie, el a băut cafea și ea apă, că ceai n-avea în casă.

Apoi domnul Eisenring i-a spus:

— Bun, acum va trebui să te duci acasă, altfel lucrurile ar putea degenera.

A vrut să-i cheme un taxi, dar toate erau ocupate. Fapt pentru care au început din nou să se sărute.

— Toată lumea vrea un taxi la ora asta, normal, a spus el.

Nu la mult timp după asta, Rosie s-a dus acasă cu tramvaiul.

Rosie mi-a povestit că totuși au cântat melodia *Johnny wenn du Geburtstag hast, bin ich bei dir zu Gast, die ganze Nacht.* Chiar înainte de reprezentație, domnul Eisenring fuma în liniște în vestiar. Pentru această ocazie nu venise îmbrăcat în blugii și cămașa pe care le purta mereu, ci într-un costum negru. Se îmbrăcase de parcă mergea la înmormântare. Reprezentația lor a fost anunțată chiar înainte de pauză. Domnul Eisenring s-a dus la microfonul plasat cel mai în față și a spus:

— Doamnelor și domnilor, am să cânt pentru dumneavoastră o melodie a Marlenei Dietrich.

Când Rosie a început să cânte pentru a doua oară refrenul, cei din sală au început să cânte împreună cu ea. Nu știau versurile, așa că strigau doar: „Johnny, Johnny" și băteau din palme, iar în spatele aulei, unde nu se înțelegea absolut deloc ce spunea domnul Eisenring, cântau: „Iar te-ai îmbătat azi-noapte". La sfârșit au strigat, toți: *We want more, we want more.* Niște fete stăteau pe pervaz și aruncau cu iaurt și cutii goale de Cola pe scenă, dar n-a fost nimeni rănit. Domnul Eisenring ieșise din scenă, dar orchestra a început

din nou, așa că s-a întors și a mai cântat-o o dată. La aplauze i s-a scandat numele în aula înțesată de oameni.

— Vă mulțumesc tuturor, a mai strigat el la microfon, care însă era închis, pentru că era pauză.

Domnul Eisenring a primit și o sticlă de vin pentru prestația lui și se pare că a băut-o cu Rosie în vestiar. Imediat după asta a trebuit să plece. Avea la el servieta cea veche și ziarul și își flutura prin aer brațul lung, pentru a-și lua bun-rămas de la publicul lui. Când a trecut pe lângă fumoar, câteva fete i-au strigat:

— Vrem să ne faci un copil!

Rosie spunea că nu se mai putea uita la domnul Eisenring fără să se gândească la mâțele alea. Relația s-a stins la fel de repede cum se aprinsese și domnul Eisenring a redevenit la fel de reținut față de ea, ca și față de ceilalți elevi. Am mai încercat să-i reamintim reprezentația lui legendară, dar n-a mai cântat niciodată la café-concert-ul anual.

Fiind un sfârșit de vară călduros, după școală mergeam și stăteam pe o bancă în Beatrixpark. Ea nu zicea nimic, doar fuma. Era plăcut. Să stau lângă ea și să mă uit cum fuma și să-i admir rujul.

— Acum e rândul tău să povestești ceva, a zis ea pentru a nu știu câta oară.

Ultimele două ore avusesem sportul și Thomas și-a stors coșurile de pe picioare. Asta făcea mereu la orele de sport. Puroiul îți țâșnea pe lângă cap.

— Nu te doare? îl întrebasem odată.

Mi-a zis:

— Nu, până la urmă trece de la sine.

Și hop, mai storcea unul. Toată ora de sport nu făcea decât să-și stoarcă coșurile de pe picioare. Nu știu cum izbutea de-i ieșeau și pe picioare. Se oprea numai în ultimul sfert de oră, când ni se dădea voie să jucăm fotbal.

Rosie nu zicea nimic. Ca în fiecare seară de luni, ne-am dus și atunci să bem Dubonnet. La hotel Apollo. Era cel mai frumos moment din întreaga zi.

Stăteam printre toți oamenii ăia în vârstă, cu parfumurile lor grele, cu respirația lor fornăită și cu porcăriile alea pe care și le puneau la gât. Ne spuneam că noi n-o s-ajungem niciodată așa și că vom face totul altfel. Asta ne-am promis-o destul de solemn, căci atunci încă nu știam că toți babalâcii ăia își spuseseră și ei odată că vor face lucrurile altfel. Bineînțeles că și-au spus-o toți și că toți au crezut în ce spuneau.

Am încercat să ne îmbătăm, dar nici pentru asta n-aveam destui bani la noi. Însă ea știa să se uite la barman în așa fel încât l-a făcut să vină la noi să ne spună:

— Haide, încă unul de la mine.

După ea am mai cunoscut încă vreo două femei care priveau așa, până când una mi-a spus că era un truc ieftin și vechi. Dacă bagatelizezi, poți să vorbești despre toate lucrurile, până nu mai rămâne nimic din ele.

Când aproape toată lumea din barul hotelului Apollo era beată, cu excepția mea, Rosie m-a întrebat ce fel de bebeluș fusesem. M-am uitat la oamenii beți și la apă, că mai multe nici nu prea erau de văzut, și m-am gândit la ce-mi povestise mama, că mă scosese un nazist cu forcepsul. Așa îl numea mama pe omul care m-a scos pe mine din ea și, după părerea ei, era unul dintre cei mai proști doctori pe care îi întâlnise vreodată, pentru că din cauza lui îi coborâse uterul. Se pare că doctorul ăsta îi spusese:

— Ei bine, doamnă, e un adevărat măscărici.

Mama a mai păstrat fișa de observație a pediatrului: „Am găsit un bebeluș palid și cu pielea descuamată și o mamă nervoasă".

N-am spus nimic și apoi Rosie mi-a zis că, după părerea ei, ne vedeam prea puțin și deci ar trebui să mergem undeva într-o călătorie în vacanța de toamnă. Voia să-și cheltuiască toți banii pe care îi câștigase la gelaterie. Mai întâi am vrut

să mergem la Madrid și apoi la Stockholm, și la Paris, și la Budapesta, și la Napoli. Când ne-am apucat să socotim câți bani aveam, a reieșit că puteam să mergem până la Anvers, sau așa ceva. La sfârșitul serii mi-a dat o poză de-ale ei, care avea o poezie scrisă pe spate.

Am întrebat-o cine făcuse poza. Mi se părea cam despuiată, iar înțelesul poeziei îmi scăpa. Nu mă mira, pentru că deja știam că toate poeziile alea erau copiate din cărți și tot ce-i aparținea era numele trecut dedesubt.

Când în sfârșit ne-am amețit un pic, și-a desfăcut geanta și mi-a arătat scrisorile pe care le primise de la alți bărbați. Nu-mi păsa de scrisorile alea. I-am promis doar că o să-i scriu și eu o scrisoare și m-am gândit că o să rămân întotdeauna cu ea, pentru că aveam cincisprezece ani și le știam pe toate pe lumea asta.

Anvers

De Ziua Ispășirii, ca-n fiecare an, am stat cu mama toată ziua la sinagoga de lângă piața Albert Cuyp și am așteptat sfârșitul zilei, așa cum aștepta și tata în fiecare seară buletinul bursier pe care-l transmitea Deutsche Welle la ora opt. Deutsche Welle era bruiat de pirați. Aveam un singur televizor și paisprezece aparate de radio la care tata încerca să prindă tot felul de posturi care nu se puteau prinde. Lângă farfurie își punea mereu aparatul de radio și uneori uita să mănânce, atât de ocupat era să-l regleze. Când și când, prindea câte un buletin bursier rătăcit, pe care și-l nota pe prima bucățică de hârtie pe care o găsea. Urla în mod repetat:

— Bandiții!

Mama spunea mereu că postise pentru toată viața, dar în Ziua Ispășirii făcea o excepție. Când în sfârșit ne-am întors seara de la sinagogă, le-am spus că a doua zi urma să plec în călătorie cu o fată. Mama a început să facă treișpe-paișpe prin cameră. Tata a dat radioul mai tare, ca să nu mai audă răcnetele mamei. Mama a aruncat cratița cu salată de hering. După Ziua Ispășirii mâncam întotdeauna salată de hering. S-a dus în grădină țipând:

— Toți oamenii sunt niște nenorociți, toți sunteți niște nenorociți!

Tata a dispărut în baie. Stătea seri întregi acolo. Își făcuse o mică rezervă de vin. Începuse să se încuie în baie de multă vreme, de când cu întâmplarea cu indianul. Aveam un grădinar pe care mama îl poreclise indianul. Dumnezeu știe de ce, dar în orice caz, după o vreme, toată lumea îi spunea

indianul. Era înainte să-mi sărbătoresc cu *bar-mitzvah*-ul și luam lecții de trei ori pe săptămână de la doamna Mohnstein și de la fiul său. Doamna Mohnstein a încercat timp de șase ani să mă învețe ebraica. Ebraică nu m-a învățat, dar în schimb m-a învățat cum e să urăști pe cineva cu adevărat. Asta e ceva, în orice caz.

Pentru tata, *bar-mitzvah*-ul meu a fost un chin și mai mare decât pentru mine. Nu mai fusese la sinagogă de vreo cincizeci de ani, iar în ziua respectivă era musai să vină. Cred că a avut coșmaruri câteva săptămâni înainte.

Cu câteva zile înainte de *bar-mitzvah* – între timp îmi cumpăraseră un costum albastru și mă trimiseseră la frizer –, tata a aflat că fusese invitat și indianul să ia parte la ceremonie. L-am văzut de multe ori furios, însă rareori ca în ziua aia. Cred că indianul a fost picătura care a umplut paharul. Țipa într-una:

— Ori eu, ori indianul, aveți de ales!

Asta striga din baie și refuza să iasă până când nu aveam să alegem. Mama a trebuit să-l sune pe indian să-i spună că ar fi mai bine să nu vină, ceea ce cred că a fost o ușurare și pentru indian.

În noaptea dinainte de *bar-mitzvah*, tata nu reușise mai deloc să doarmă și la sinagogă arăta ca prințul Claus, doar că mult mai rău. După slujbă s-a ținut o recepție și, nu știu cum se face, că nu s-a servit votcă, ci numai rachiu de ienupăr. Așa că tata a dat peste cap câteva pahărele de rachiu de ienupăr și apoi a dat mâna cu oamenii. La fiecare mână o întreba pe mama, care stătea lângă el:

— Ăsta cine e?

Din când în când, mama îi șuiera printre dinți:

— Ăștia ar fi putut și ei s-aducă un cadou mai mare.

Tata era tare de urechi încă de pe-atunci.

Seara au dat un dineu. Mama compusese un cântec de petrecere, jur! Și nu s-a oprit aici. După ce a compus cântecul de petrecere pentru mine, a început să compună astfel de cântece și pentru alții, pentru octogenari care dădeau un

dineu, pentru proaspăt căsătoriți și pentru încă mulți alții. În seara aia, tata stătea lângă mine, în costumul lui gri, pe care și-l făcuse special pentru ocazia asta, și nu scotea o vorbă. Dar, în toiul discursului rabinului, m-a tras brusc de haină și mi-a șoptit:

— Mie să nu-mi mai dați vreodată rachiu de ienupăr, c-o iau razna de la el.

Ceilalți invitați au sărbătorit foarte veseli *bar-mitzvah*-ul meu tot restul serii. Mama în special prinsese gustul. La sfârșit a strigat:

— Să mai cântăm încă o dată cântecul de petrecere?

Dar majoritatea plecaseră deja acasă. Tata s-a ridicat încet, și-a șters sudoarea de pe față cu batista și a spus:

— Bun, deci toate astea au costat cinci mii de guldeni, dar Dumnezeu e drept.

Apoi ne-am dus toți acasă cu taxiul și de-atunci tata a început să se încuie cu regularitate în baie. Cât despre indian, el a dispărut din viața noastră, ca toți cei care ne călcau pragul la un moment dat.

Puțin înainte de miezul nopții a ieșit în sfârșit din baie. A căutat la el în dulap niște franci belgieni. Avea cămașa desfăcută și respira greu. A vrut să vadă poza cu Rosie. I-a aruncat o privire scurtă.

— Frumoasă fată, mi-a zis, nu ești primul pentru ea și nici ultimul n-ai să fii.

Mama s-a apucat să spele pe jos în bucătărie, oricum asta o făcea de preferință în toiul nopții.

— Când eram eu la școală, stăteam mereu cu haina pe mine, mi-a povestit. Nu voiam să-mi dau haina jos. Pentru că mi-era teamă să nu mi-o fure. Până au început să mă bată. Dă-ți haina jos, strigau, altfel ai să răcești după aia. Nici Karlachen nu voia să-și dea haina jos niciodată. Noi doi eram singurii care nu voiam să ne dăm hainele jos. De asta trebuia să stăm unul lângă altul. El era foarte firav. Îmi șoptea mereu la ureche: „Am un cuțit în haină, de-aia stau îmbrăcat cu ea". Dar eu n-aveam nici un cuțit în haină, pur și simplu

mi-era frică să nu mi-o fure. Voiam să mă mărit cu el. Voiam să ne arătăm totul. I-am și arătat totul. Pentru o bucată de cârnat. Apoi trebuia să-mi arate și el mie totul, dar n-a făcut-o. Mi-a zis: „Nu se poate, pentru că mi-ai vedea cuțitul și nimeni n-are voie să-mi vadă cuțitul".

Lunea aia a fost una dintre zilele alea de toamnă când toată lumea vrea să mai apuce să mai stea la o terasă. Strada era foarte liniștită. Era exact ca o dimineață de după o sărbătoare. Stabiliserăm să ne întâlnim la ea acasă, pentru că mama ei voia să-l vadă pe băiatul cu care pleca ea în călătorie. Locuia aproape de Maasstraat.

Am stat pe canapea și am băut ceai și mama ei mi-a povestit că studiase neerlandeza și că sufrageria era așa golașă pentru că tocmai zugrăvea, după cum puteam vedea, iar eu m-am uitat la Rosie și m-am gândit că trebuie să am grijă cum vorbesc. Am mai băut niște ceai și mama ei ne-a spus că-i era totuși cam teamă să lase doi copii de cincisprezece ani să plece singuri în străinătate. I-am spus că la cincisprezece ani nu mai ești copil și că oricărei mame i-ar fi teamă, pentru că așa sunt mamele. Știam că i-am lăsat impresia că sunt foarte de încredere, pentru că i-am spus exact ceea ce voia să audă. I-am spus mult mai multe, dar Rosie voia să plecăm. În tramvai, Rosie mi-a spus că mamei ei îi era teamă ca ea să nu se întoarcă acasă cu burta la gură, deoarece cu o zi înainte venise bunica ei în vizită și o pusese în gardă.

La Anvers am schimbat mai întâi niște bani și apoi ne-am dus să căutăm un hotel. Am intrat într-o cofetărie, pentru că ploua, și ne-am luat gofre cu frișcă. Mai târziu am mâncat cartofi prăjiți dintr-un cornet de carton maro, pe care i-am cumpărat de la un evreu cu o barbă mare. Fuseserăm deja la trei hoteluri. Primul era plin, la al doilea era o domnișoară care n-avea decât două camere single, iar la al treilea ni s-a spus să ne ducem la o pensiune de tineret. Eram uzi leoarcă; se întuneca devreme și mi-era teamă că va trebui

să dormim în gară. Mi se dusese tot gelul din păr și începuse să se încrețească, dar Rosie mi-a spus că nu e grav, că acum nimic nu era grav. Ne-am dus la al patrulea hotel.

Ni s-a dat o cameră. Doar că era groaznic de scumpă, mult mai scumpă decât ne gândiserăm noi.

Într-o parte a camerei era un pat, iar în cealaltă parte mai era unul și între ele era o masă cu o vază cu flori. Camera avea un gemuleț care dădea spre o curte interioară, unde se găseau o grămadă de containere de gunoi și unde miorlăiau pisicile. Se băteau sau se futeau, nu se putea vedea, pentru că era întuneric și turna cu găleata. Rosie s-a așezat pe pervaz și și-a aprins o țigară. Am făcut și eu la fel, pentru că, între timp, mă apucasem și eu de fumat. Eu fumam țigări mentolate, pentru că nu trăgeam în piept, și așa măcar îmi rămânea un gust în gură. „Țigări de fată bătrână", le zicea Rosie, dar și ea mai fuma câteodată St. Moritz Menthol.

— Am reușit, a spus ea, iar eu am sărutat-o așa, ușor, pe părul care mirosea a ploaie și a fum și a șampon de mai demult.

Am rămas așa multă vreme. Într-un târziu mi-a zis:

— Trebuie să și mâncăm ceva.

Am mai găsit cincizeci de dolari în buzunarul de la piept, pe care mi-i dăduseră când am plecat în Israel. I-am schimbat la o casă de schimb și m-am gândit că nu mi-am făcut iluzii în legătură cu călătoria asta.

La fiecare zece minute mai fumam o țigară în pizzeria unde stăteam deja de trei ore și unde Rosie spunea că puțea a otravă de șobolani. Am băut halbe mari cu bere, iar eu nu voiam decât să nu mă gândesc la nimic, nici la Amsterdam, nici la mama, nici la doamna Haaseveld, nici la doamna De Wilde, nici la profilul pe care trebuia să-l aleg în curând, pentru că nu exista nici un profil pe lumea asta pe care voiam să-l aleg. Asta îi spusesem și doamnei Haaseveld.

Rosie mi-a spus:

— Poate că au folosit pizza asta pe post de scrumieră.

În vară văzusem un film în care cineva a făcut chestia asta. Am mai comandat bere și am ajuns la concluzia că pizza noastră aparținea, într-adevăr, rasei coșurilor de gunoi. Am jurat: „Gata cu pizza!"

Apoi mi-a zis:

— Dacă bei bere cu scrum, mori.

După asta ne-am plimbat prin Anvers, pentru că nu voiam să mergem încă la hotel. Totul era închis. Poate ne plimbam printr-un cartier greșit. Dintr-odată mi-a zis:

— Vreau să mergem la un *live-show*, hai să mergem și noi la un *live-show*. N-am mai văzut niciodată un *live-show*.

Credeam că glumește, dar ea vorbea serios. Am intrat într-o cabină telefonică și am căutat *live-show* în cartea de telefon, la litera L. N-am găsit nimic. A dat cu pumnul atât de tare în telefon, că s-a oprit lumea de pe stradă.

În camera noastră era un aer închis și umed. Am deschis geamul. Curtea interioară era luminată de câteva reflectoare și angajații de la bucătărie goleau găleți pline cu mâncare în containere, iar pisicile încă mai miorlăiau. Probabil că se băteau pe mâncare. Apoi Rosie s-a apucat să unească paturile. A fost o mare bătaie de cap, camera fiind foarte mică. Mai întâi trebuia dată masa la o parte. A împins-o către ușă. Vaza s-a răsturnat, dar din fericire nu era apă-n ea. Florile erau de plastic. După aia a început să împingă paturile. Erau paturi grele ca plumbul, din lemn de stejar sau mai știu eu ce lemn și abia dacă se clinteau. A aruncat saltelele la o parte și apoi a mers ceva mai bine. Eu stăteam așezat tot pe pervaz și am întrebat-o dacă era chiar necesară toată mutarea asta. Mi-a spus:

— De la treișpe ani n-am mai dormit într-un pat de o persoană.

Nu credeam nici o iotă. De multe ori spunea lucruri care n-aveau cum să fie adevărate și nici acum nu pricep de ce le spunea. Toți ziceau că e frumoasă, că e în stare să vorbească despre multe lucruri și chiar oameni care n-o cunoșteau îi ofereau ceva de băut. La gelaterie voiau s-o țină

pentru tot restul anului, dar a plecat și de-acolo, pentru c-o enervau tot felul de chestii.

Zgomotul picioarelor patului care scrijeleau podeaua era atât de puternic, încât mă gândeam că în orice moment s-ar putea să ne dea afară din hotel. Mi-a explicat că ar fi fost imposibil, pentru că masa era în fața ușii. Nimeni nu putea să intre sau să iasă din cameră.

În cameră mai aveam și un duș, unul încastrat în dulap, perdeaua de la duș nu era chiar nouă și observaserăm deja că, atunci când făceai duș, se uda toată camera și, așa cum stăteau paturile acum, s-ar fi udat tot. Așa că am hotărât să facem duș abia a doua zi dimineața. Odată băgați în pat, Rosie nu se putea hotărî pe care parte voia să se culce. La fiecare cinci minute își schimba locul, însă până la urmă s-a hotărât să stea pe partea dinspre duș, ca să fie prima care face duș a doua zi. La mijlocul patului era o groapă enormă. Dacă ai fi căzut acolo, sigur ți-ai fi rupt coastele. Puteam foarte bine să lăsăm paturile așa cum erau, dar n-am zis nimic. Auzeam mereu oameni care treceau pe hol, dar nu putea nimeni să intre. Ușa era încuiată, masa era în fața ușii, iar după masă venea patul.

Într-un târziu a venit pe partea mea de pat. Mi-a spus:

— Cred că o să-mi scot tricoul.

— Da, am zis eu.

Prin perdele pătrundea lumina becurilor din curtea interioară. Nici perdelele nu erau chiar noi și câțiva își stinseseră țigările în ele, așa se făcea că aveau un număr considerabil de găuri. Rosie avea sânii mici și rotunzi, cu sfârcurile de un roșu atât de închis, încât părea violet, ca și micul rotocol din jurul lor. Mă uitam la ei în timp ce mă prefăceam că dorm. Știam că nu purta niciodată sutien. Nu suporta sutienele. Mi se păreau niște adevărate femeile care nu purtau sutien. Își desfăcuse și coada de cal și părul lung îi ajungea acum până la jumătatea spatelui. Mirosea la fel ca după-amiază, doar că acum se simțea și izul de prăjeală.

Am început să fac cârlionți în părul ei. Când sunt nervos, răsucesc cârlionți. Mi-a spus să am grijă, că doare. Mai târziu i-am sărutat sânii, așa cum văzusem eu la televizor și la cinema. M-am gândit tot timpul la serialul *Blândețea nopții* și a funcționat foarte bine. Ne-am spus toate chestiile alea vechi de zece mii de ani, despre care eu însă credeam că le-am inventat noi pe loc, fiind primii și singurii care le foloseau. Mi-a zis:

— Poți să-ți ții chiloții pe tine, dacă vrei, se poate și cu chiloți.

I-am răspuns că atunci trebuie să rămânem cu ei pe noi. După un timp m-a întrebat dacă m-a durut, dar bineînțeles că nu mă duruse. M-am uitat la perișorii ei de la subraț; erau atât de mici, că nici nu puteai să-i faci cârlionți.

Avea pielea mult mai închisă la culoare decât a mea, dar și eu am cea mai albă piele pe care ți-o poți închipui, iar lumina aia albăstruie a becurilor din curte făcea să fie și mai evident. Apoi a vrut să adormim așa, împreună. Nu mi-a trebuit mult să-mi dau seama că mai repede adormi singur decât împreună cu cineva. După vreo oră am adormit în sfârșit, dar în toiul nopții m-am trezit în gaura aia enormă dintre cele două paturi. M-am ghemuit pe partea ei de pat.

Așa se face că a doua zi dimineața am putut să fac duș primul. Se luminase de-a binelea și abia acum vedeam ce mai debandadă făcuserăm în cameră; unul dintre picioarele patului era aproape rupt. Mi-am dat jos tricoul. Stăteam în fața perdelei de la duș, dar în cabină nu te puteai dezbrăca, atât de strâmt era locul. Fapt pentru care mi-am aprins o țigară pe care am fumat-o în fața perdelei de la duș. Rosie era încă în pat, s-a uitat la mine și mi-a zis:

— Semeni perfect cu Koot, îl știi, din scena aia?

Nu-l știam și am continuat să fumez liniștit. A pufnit-o râsul.

— Ce te-ai postat acolo? a întrebat ea. Cu țigara aia, parcă ești Koot, așa stângaci cum ești.

— Nu sunt deloc stângaci, fumez o țigară înainte să intru la duș, am zis eu.

— Eu intru prima la duș, a strigat ea.

Atunci mi-a căzut țigara din mână și ea a stins-o în cearșaf.

— Sunt solidară cu cearșaful, a zis ea, perdelele au găuri, perdeaua de duș are găuri, mocheta are găuri, de ce să rămână cearșaful singurul fără găuri?

Eu eram deja în pielea goală, iar ea se uita la mine într-un fel care dădea impresia că nu se uită. O vedeam cum stătea întinsă în pat, cu mâinile sub cap, iar privirea ușor zeflemitoare îi aluneca pe lângă mine. La fel cum mă privea soră-mea când m-a speriat dis-de-dimineață, la ea în pat, cu o maimuță din aia în care poți să-ți bagi mâna și care-și pierduse un ochi în mașina de spălat.

Toată ziua ne-am petrecut-o prin tramvaie, de la un capăt la celălalt al orașului. Mai întâi am vrut să intrăm la un muzeu, ca să ne adăpostim de ploaie. Însă Rosie a zis că în ultimii ani vizitase atâtea muzee, încât știa pe dinafară toate muzeele din lume. O înțelegeam, pentru că la Vossius, una-două, te mai târau la câte un muzeu. Mai târziu ne-am adăpostit într-o sală de jocuri. Era acolo un aparat cu volan, cu care trebuia să conduci printre munți. La ăsta voia să se joace neapărat.

— Hai să ne facem praf cu mașina, a zis ea.

Așa că ne-am făcut praf cu mașina.

După asta am cumpărat țigări de foi și o revistă pentru adulți și am mâncat midii într-un restaurant fițos. Și am băut pentru Anvers și pentru zece mii de alte chestii.

Ne-am plimbat din nou prin oraș. De data asta eram într-o zonă cu o grămadă de cafenele, dar nu prea aveam bani. Până la urmă am băut amândoi dintr-o bere și ne-am uitat la toți oamenii ăia care dădeau peste cap bere după bere. A adus iar vorba despre *live-show*, că voia să vadă unul înainte să sfârșească putrezind într-o pubelă. Când o apucau accese din astea, nu se mai putea sta de vorbă cu ea. Așa că ne-am întors la hotel.

Lungiți în pat, ne-am uitat la poze cu iubita lui Henry Miller și i-am citit scrisorile, pe care le publicaseră în revista aia pentru adulți. A vrut din nou să unească paturile. Am propus s-o lăsăm baltă, dar ea a zis că mai bine nu mai doarme deloc sau se culcă pe hol, în fața ușii. Așa că am dat iar saltelele la o parte și am unit paturile. Mie mi-era frică nu numai că o să rupem picioarele patului, dar că o să se prăbușească podeaua cu noi. În hotelul ăla, totul părea făcut din carton, chiar și micul dejun. Bineînțeles că bătea aceeași lumină albăstruie de la becurile care ardeau zi și noapte și mai crau și miorlăielile pisicilor și țigările mele St.-Moritz.

Și în seara aia am avut voie să-mi țin chiloții pe mine, iar ea și-a scos din nou tricoul, dar după câteva minute am zis:

— Poți să te dai un pic mai încolo, te rog?

S-a dat mai încolo și și-a aprins o țigară. A început să scoată rotocoale de fum, era foarte pricepută la rotocoale. Mă tot întrebam de ce am spus asta, de ce dintr-odată am spus asta. Mă gândeam că a doua zi o să fiu iar la Amsterdam, că o să fie vineri seară și că o să ardă lumânările, ca în fiecare seară. Totuși nu i-am spus nimic și nici ea n-a spus nimic. Nu voiam să te dai mai încolo, aș fi vrut să-i spun. Am vrut să zic altceva, cu totul altceva, dar nu știam cum să spun exact, sau am înțeles că n-avea nici un sens să spun lucruri de genul ăsta și nici să le gândesc, sau poate pisicile alea mi-au distras atenția.

După o vreme m-am mutat pe partea ei și totul a fost exact ca în seara precedentă. Ascultam ce vorbeau oamenii care treceau pe hol. Și perișorii care-i ieșeau din chiloți erau prea mici ca să faci cârlionți. Apoi am mâncat foarte multe bomboane cu lemn dulce. M-a întrebat dacă eram abonat la *Donald Duck*.

— Da, am zis eu, de trei ani.

Stăteam lungiți în pat, cu cornetul cu bomboane de lemn dulce între noi.

Mi-a zis:

— Dacă am locui împreună, în aceeași casă, ne-ar fi de-ajuns un singur abonament.

Apoi m-a întrebat dacă știam că omul ăla care distribuia revista *Donald Duck* omorâse doi băieței în Beatrixpark. Știam, mi-o spusese mama de multe ori. Eu credeam că-mi spunea asta numai ca să mă facă să renunț la abonament. Toată seara am vorbit despre omul ăla și mai târziu am vorbit despre ce e cel mai frumos pe lumea asta și ea bineînțeles că a vrut din nou să dormim împreună în același pat. N-am reușit, pentru că dădeam mereu din picioare și ne trezeam unul pe altul. Ori începea ea din nou să vorbească. Apoi a strigat:

— Mâine eu intru prima la duș, asta ca să știi.

A doua zi de dimineață am intrat tot eu primul la duș și, ținând cont că n-aveam să ne mai întoarcem în camera aia, nu ne-a mai păsat că s-a udat și tapetul. Și am stropit zdravăn și tabloul ăla cu doi oameni în lanul de grâu, la fel și tavanul și ușa. Am mai stat mult așezați pe pervaz, nu că ar fi fost ceva așa de frumos de văzut, ci pentru că plătiserăm camera până la ora douăsprezece și voiam să profităm de ea până la ora douăsprezece.

La întoarcere, călătoria cu trenul a fost ca toate călătoriile cu trenul la întoarcere, de asta nici n-am vorbit prea mult. Ne era și cam greață de la gofre și cartofi prăjiți. Ea n-a spus decât:

— Dar data viitoare eu intru prima la duș.

Am mai studiat-o o dată amănunțit pe iubita lui Henry Miller. Cred că revista aia pentru adulți e tot ce mi-a mai rămas din călătoria aia.

Sub brad

În săptămânile următoare am văzut-o pe Rosie aproape numai la cafeneaua Lusthof. Acolo n-aveau Dubonnet.

— Încearcă un coniac, mi-a spus barmanul, după o vreme toate au același gust.

Nu mai aveam bani pentru hoteluri și nici pentru restaurante, de fapt nu mai aveam bani pentru nici unele. Atunci încă nu știam că tot ce mai rămâne din dorință e curiozitatea și că apoi din curiozitate mai rămâne ceva pentru care chiar nu mai există nici un nume.

M-a întrebat dacă ar putea să-mi cunoască vreodată părinții. I-am zis că sunt extrem de ocupați și am adus din nou vorba despre cum voiam eu să devin actor. Asta povestisem deja aproape la toată lumea. Din cauza asta începusem să consider inutile o grămadă de materii și prin urmare nu le mai frecventam. La ora unsprezece anunțam că sunt bolnav, că-mi plesnește capul de durere, și mă duceam la Wildschut, unde încercam să trag de un cappuccino vreme de două ceasuri. Până se făcea ora când trebuia să merg acasă.

Două săptămâni a mers bine așa, până când doamna Haaseveld a vrut să mă vadă urgent. În tot cazul, mi-a șoptit la ureche:

— Treci pe la mine mai încolo.

Tocmai ne distribuiseră încă un număr al revistei *Adâncul oceanelor*, revistă literară pentru tineri, și trebuia să răspundem la întrebări despre a nu știu câta povestire a lui Jan Donkers. Eu n-aveam deloc timp să trec pe la ea, pentru că aveam întâlnire cu Rosie. Așa că m-am dus la WC și nu

m-am mai întors. În după-amiaza aia am fost pentru prima oară la Brinkman să ne vindem manualele. Mai întâi pe cele mai odioase, Matematica și Chimia.

Cu banii obținuți ne-am dus să mâncăm. Mi-a zis că la început nu știa dacă aveam voie s-o sărut, pentru că ea mănâncă și carne de porc. I-am spus că mănânc cușer numai când mă vede mama și că tata face la fel. Cum avea ocazia, scăpa la Hema să-și cumpere cârnați și vin. După masă am căutat un portic. Nici porticurile nu erau ideale, pentru că mai ieșeau oameni din case și odată am fost chiar goniți de un om furios care zicea că i-am trezit copiii.

Peste câteva zile, când eram la ora de greacă, a intrat doamna Haaseveld în clasă și m-a luat la ea în birou. Mi-a spus că înțelege totul. Tot repeta chestia asta.

— Înțeleg totul, te înțeleg perfect.

Nu știam ce înțelegea ea și ce aveam eu de-a face cu asta. Nu cerusem nimănui să înțeleagă totul și mai ales nu doamnei Haaseveld.

— Părinții tăi știu că situația ta școlară pe primul trimestru va fi un dezastru? m-a întrebat ea.

Tata tocmai plecase pentru două săptămâni în Israel. Mama profitase de ocazie și se apucase să zugrăvească bucătăria.

— Bănuiesc ei ceva, am zis eu.

— Nimic nu e încă pierdut, a spus doamna Haaseveld.

— Vreau să devin actor.

— Asta vom vedea mai târziu, a răspuns ea, mai întâi trebuie să-ți termini școala.

După care a-nceput să caute printr-un teanc de hârtii și mi-a dat înapoi compunerea.

„Sper că ai să faci ceva cu talentul tău. Mai târziu!" Asta era scris pe foaie. Acel „mai târziu" era subliniat de vreo douăzeci de ori. N-aveam încredere în oamenii care îmi vorbeau despre mai târziu. Nici acum n-am încredere, pentru că vor să te cumpere cu acel „mai târziu". Când ei habar n-au ce-o

să fie atunci. Știu la fel de puțin ca și mine. Nu e timp deloc să aștepți ce-o să fie mai târziu. Ceva de genul ăsta i-am spus și ei. N-am îndrăznit să-i spun că mă lipseam de toate bunele lor intenții și de înțelegerea lor și că mă lipseam și de ce mâzgălise ea sub compunerea mea. M-am întors la ora de greacă. Lângă mine stătea Martinimartin. Dormea. Nu era ceva neobișnuit. După vacanța de vară dormea la aproape fiecare lecție. La început i se mai făcea observație, dar el răspundea numai:

— Sunt atât de obosit...

Era liniște. Când spunea careva ceva, zbura câte o cretă. Mi-am căutat manualul, dar apoi mi-am amintit că tocmai ne vânduserăm manualele de greacă în ziua precedentă, așa că am încercat să dorm și eu. Să dormi aveai voie, să vorbești, nu. Doar dacă sforăiai trebuia să ieși afară. Profesorul ne zicea:

— Cine sforăie să doarmă pe coridor.

Când era în dispoziție bună, de multe ori ne spunea:

— Mai așteptați puțin, peste câțiva ani o să fiți și voi niște jigodii ca mine.

Nu reușeam să adorm, așa că m-am apucat să-i scriu o scrisoare lui Rosie. I-am scris să vină la mine după-amiază, pentru că mama urma să se ducă la bunica. Nu era bunica adevărată. Era una adoptată. Adoptasem de toate, de ce nu și o bunică. Înainte mergeam în fiecare sâmbătă pe la ea și acolo mâncam prăjituri și supă și ea bea vișinată.

Mă gândeam la toate lucrurile pe care le puteam face în casa aia goală. De obicei nu era goală, pentru că n-aveau încredere în mine să mă lase singur acasă. Mă gândeam la toate manualele pe care le vândusem și despre care spusesem că le-am pierdut. În tot cazul, asta spuneam la școală. Acasă ziceam că le-am lăsat la școală, în fișetul meu. Puține lucruri dau atâta dependență ca născocirea unor minciuni. Și lui Rosie i-am spus o groază de minciuni, dar ceva trebuia să-i povestesc. Mă gândeam la băiatul ăla, cu care am fost coleg în școala primară și apoi la Vossius. Îl chema Michael și cu el mergeam mereu în pauze să furăm prune de la Albert

Heijn. În perioada în care toți comercianții își instalau brazii de Crăciun în fața magazinelor, am furat într-o seară patru brazi, pe care voiam să-i vindem și n-am reușit și pe care i-am pus în curtea școlii până la urmă. De când cu Rosie, nu mai țineam deloc legătura cu el. Și pe Eric abia dacă-l mai vedeam. Înainte stăteam mereu unul lângă altul la ore. El voia să semene cu James Dean. De la cincisprezece ani a început deja să se bărbierească. Pentru că era convins că e reincarnarea lui James Dean. S-a dus la un frizer foarte scump, de pe Beethovenstraat, care l-a tuns exact ca pe James Dean. Mi se părea că toți băieții de la mine din clasă arătau de parcă locul lor era într-un ospiciu, cu mine în frunte. Doar că eu n-aveam neapărat nevoie să mă duc la cel mai scump frizer din Amsterdam. Într-o zi i-am spus toate astea lui Eric și i-am mai spus și că nu-mi făcea prea mare plăcere să-l aud în fiecare pauză povestind cum își înghite el propria spermă.

De atunci n-a mai vorbit cu mine. Și asta mă lăsa rece, pentru că eu știam sigur că vreau să devin actor și că tot restul era lipsit de importanță. Așa cum am știut mai târziu că vreau să devin editor. Într-un timp știam sigur și că vreau un copil și că vreau să mă căsătoresc cu Rosie. Și că vreau să locuiesc la Berlin. A fost și o vreme când știam sigur că vreau să mor, însă acum cred că suferința nu vine din faptul că nu ești iubit, ci pentru că tu nu ești capabil să iubești, în orice caz, nu destul, nu așa cum ai vrea sau așa cum ar trebui. Poți să scrii o sută de scrisori și în fiecare scrisoare să întrebi mereu de ce trebuie să se aleagă praful și scârba de toate, că n-ai să primești nici un răspuns. Atunci încă mai credeam că totul se poate schimba și că scrisorile alea ar fi de-ajuns să se simtă cineva legat de tine. Probabil că nu poți să faci mult mai mult decât să inventezi niște nume pentru lucruri care nu există, ca să-ți fie mai ușor să vorbești despre ele sau cel puțin să încerci să vorbești despre ele. Doar că nebunia e că eu credeam că ele chiar există. Când am inventat toate lucrurile alea, mă gândeam că ele se vor realiza și că vor exista întotdeauna. Poate că nici asta nu e important și că omul

ăla care susține că viața l-a învățat să nu fie mofturos are dreptate. Se prea poate ca omul ăla să fi fost chiar eu, sau să fi auzit-o vreodată de la cineva și să mă fi gândit atunci: „Asta vreau și eu să zic, pentru că așa e".

Când a sunat Rosie la ușă, mama era încă acasă. I-am spus:

— Trebuie să o ieși prin spatele casei și apoi să sari gărduleț și apoi să stai în grădină sub copaci și am să-ți dau eu drumul înăuntru.

A durat foarte mult până când am putut în sfârșit să o las să intre. Era înghețată bocnă și înjura și încerca să-mi explice că nu e nici o plăcere să stai o oră sub copaci într-o grădină străină. A vrut o ciocolată caldă, dar noi n-aveam așa ceva în casă, bineînțeles.

— Nu mai reușesc să mă încălzesc, mi-a spus, iar eu a trebuit să-i scot acele de brad din păr.

Apoi mi-a zis:

— Uitasem complet, ți-am adus și un cadou.

A scos un teanc de scrisori din geantă. Mi-a scris atâtea scrisori, că aproape nu le mai citeam deloc. Abia mai târziu m-am apucat să le citesc. Le-am îndesat în buzunarul de la pantaloni. Ne-am dus sus, în camera care ar fi trebuit să fie a surorii mele, dar în care n-a locuit niciodată. În 1982 a fugit în Israel. Ne-am așezat pe jos, pe covorul verde și am întrebat-o dacă de data asta puteam să-i deschei nasturele de la blugi. Data trecută aproape îmi rupsesem mâna.

— Bine, a zis ea, dar nici eu nu vreau să-mi rup mâna.

M-am uitat la ea și acum am văzut totul la lumina zilei și i-am adulmecat mirosul bluzei. Ea n-a întrebat nimic, iar eu, de fapt, ar fi trebuit să-i propun să fugim, chiar dacă n-aveam idee unde, iar ea, probabil, nici atât. Ar fi trebuit să-i spun că singurul lucru care are vreun sens pe lumea asta e să fugi și că a afla adevărul este la fel de neinteresant și de mortal ca a studia iadul. Singura dată când am încercat să plec de-acasă n-am ajuns mai departe de Hoofddorp, deoarece cred că n-am avut cu adevărat curajul să o fac. Și nici în

după-amiaza aia n-am avut curajul să-i spun să fugim. La fel cum n-am avut curajul să-i răspund când mi-a zis că începuseră să o cam obosească toți cei care îi spuneau neîncetat tot felul de chestii drăguțe, pentru că ea nu credea că putea fi cineva sincer când îi făcea toate complimentele alea măgulitoare.

Ar fi trebuit să-i răspund că și cu îi spuneam chestii drăguțe, ca să aud ceva plăcut din gurița ei frumoasă și că probabil oamenii erau de părere că e prea tânără și prea drăguță ca s-o plictisească spunându-i adevărul. De aceea va trebui să fie mulțumită cu minciunile care i se vor spune și cu minciunile pe care le va spune ea altora. Până când o să fie bătrână și trecută, pentru că atunci n-o să se mai obosească nimeni s-o scutească de adevăr. Pentru asta n-ar trebui să ne-o ia în nume de rău, mie și tuturor celorlalți. Când în sfârșit ți-ai găsit pe altcineva, vrei să uiți ce-ai făcut în trecut și ce vei mai face în restul vieții.

N-am zis nimic. N-aveam nici măcar curajul să nu mă rușinez, căci e nevoie de curaj și pentru asta, și mi-a fost rușine de aproape tot. De fapt mi-era frică pentru că era atât de aproape de mine. Frica asta am avut-o întotdeauna și am rămas cu ea și, după o vreme, s-a mai estompat, însă nimeni n-a rămas atât de mult timp lângă mine, încât să-mi dispară de tot.

Într-un târziu mi-a zis:

— Vino și întinde-te peste mine, că aici trage curentul îngrozitor.

Așa și era.

— Haide, a spus ea.

Simțeam ca și cum mi-aș fi închis fermoarul prea repede după ce-am făcut pipi. Am stat așa nemișcați destul de mult. Ea se uita la tavan și eu mă uitam pe geam, că nu știai niciodată când puteai să te trezești cu mama că se întoarce. Abia atunci mi-am dat seama ce se petrecea, iar ea mi-a spus:

— Cred că facem o prostie.

— Așa cred și eu, i-am răspuns.

Nu după mult timp am auzit bicicleta mamei, așa că Rosie a trebuit să plece tot prin grădină. Manevra asta am mai repetat-o de trei ori. Într-o după-amiază, când am vrut să-i dau drumul înăuntru, n-am mai găsit-o sub copaci. Am căutat-o prin toată grădina, dar grădina era goală. Am strigat:

— Rosie, Rosie!

Vecina m-a întrebat:

— Îți cauți iepurele?

— Doar știți că nu ținem animale domestice, i-am strigat eu înapoi, mama e alergică la animale domestice, e alergică la toată lumea.

Și în seara aia tata a așteptat în zadar buletinul bursier, iar mama ne-a spus:

— Moartea e la fel de plictisitoare ca și viața asta, dar încă nu vreau să mor, nu vă dau eu satisfacția asta. Plus că n-am încredere că raiul există.

4 320 de minute

Rosie mi-a spus a doua zi c-o ștersese din grădină, pentru că mai avea un pic și-i degerau picioarele și că nu mai suporta să mai stea să înghețe sub brazi. Am înțeles-o, pentru că de fapt nici eu nu mai suportam. Am vândut două dicționare și apoi ne-am plimbat iar prin oraș și ne-am oprit sub diferite porticuri. Se făcuse deja prea frig ca să stai prea mult timp nemișcat chiar și sub porticuri. Peste tot era prea frig ca să stai mult timp nemișcat. Eu umblam tot în tenișii pe care-i cumpărasem din Israel și în care acum îmi intra apă.

Ne plimbam pe Apollolaan. Pe Apollolaan casele au porticuri ca lumea și adânci, deci ne-am așezat pe cea mai înaltă treaptă și am mâncat o pungă de bezele. Ne pregăteam sufletește pentru o pneumonie.

— Eu nu mai pot să merg, a zis ea.

— Nici eu, poate ar trebui să înnoptăm aici, poate ar trebui să ne facem boschetari.

Ea nu voia să se facă boschetară. Zicea că fratele ei era deja un fel de boschetar. Un boschetar în familie i se părea suficient.

I-am spus:

— Hai s-o lăsăm baltă, e o tâmpenie să ne gândim la asta.

— Știi ce mi se pare mie?

— Nu.

— Uneori mi se pare că ești groaznic de plicticos, a zis ea, dar n-are nimic, pentru că de multe ori mi se pare că și eu sunt foarte plicticoasă. Școala mi se pare plicticoasă. Toată

lumea mi se pare plicticoasă. Și frate-meu, care are impresia că el e singurul care nu e plicticos, e de fapt cel mai plicticos.

— Suntem cei mai plicticoși oameni din lume. Poate am putea câștiga și ceva bani la bâlci.

— Înainte mă gândeam că o să fie frumos să servesc înghețată. Dar de fapt nu e nici o scofală. Și nici să te-mbeți nu e vreo scofală. Ascară am citit cântecelele lui Judith Herzberg, și astea mi-au plăcut întotdeauna, dar aseară mi s-a părut dintr-odată că nici astea nu sunt vreo scofală. Mama a strigat să sting lumina și să mă culc. Dar și ea e plicticoasă. Mai plicticoasă decât pe vremea când era cu tata. Știai că eu sunt de fapt rezultatul unui accident? Mie nu-mi pasă. Dar cred că din cauza asta am devenit și mai plicticoasă.

Aveam încă rucsacurile de școală cu noi, pentru că nu trecuserăm pe-acasă. A început să răsfoiască ceva în agendă.

— Hai să stabilim o dată când să ne futem, a zis ea.

— Da, am zis eu.

— Sâmbătă 22 noiembrie, a șoptit ea.

— Sâmbătă 22 noiembrie. OK.

Ne-am notat în agende la data de sâmbătă 22 noiembrie: „futai". Restul paginilor erau absolut goale, pentru că eu nu-mi mai notam nimic și se pare că nici ea.

— Unde? am întrebat eu.

— Găsim noi ceva.

Sâmbătă 22 noiembrie – mai erau cinci zile până atunci. Am hotărât s-o luăm din loc, pentru că era mai bine să ne futem fără pneumonie.

Știam aproape toate porticurile de pe Apollolaan și încă aș putea să le recomand pe cele mai bune, dar probabil că asta nu mai folosește nimănui. I-am spus că nu voiam să fiu pipăit când ar fi putut să mă vadă altcineva. I s-a părut ciudat, dar n-a avut nimic împotrivă. Câteodată nu voiam să fiu pipăit chiar dacă n-avea cum să ne vadă nimeni și i-am zis:

— Vreau numai să-ți miros părul.

A fost de acord și cu asta. De-aia mi-era dragă.

Apoi a trebuit să ia tramvaiul spre casă.

— Sâmbătă 22 noiembrie, a strigat.

— Sâmbătă 22 noiembrie, i-am strigat eu înapoi. Încă cinci zile.

M-am dus pe jos acasă. Mă gândeam la ce fețe o să facă toți la școală, a doua zi. Rupsesem câteva pagini din catalog. Ca să nu se mai observe că lipsisem câteva zile la aproape toate orele. Chiar și pentru binele lor, că atâta agitație nu făcea bine nimănui. Mi-am închipuit eu că iar o să spună câteva dintre fetele alea foarte drăguțe că eu rupsesem foile din catalog. În numele adevărului, sau mai știu eu ce, în numele oricui. Vedeam iar toate fețele alea dinaintea mea, care o să mă fixeze cu privirile lor serioase, fără să creadă măcar o secundă ceea ce spun.

Chiar n-aveam cum să bănuiesc că o să fie atât de surescitați, încât să mă trimită la psihologul școlii. Pentru câteva pagini din catalog! Nu mai știau ce să se mai facă. În tot cazul, așa spuneau ei. Atunci de ce nu se duceau ei la psihologul școlii dacă nu știau ce să se mai facă? Nici psihologul școlii, nu știa ce să se mai facă. N-a spus asta, dar se vedea pe fața lui. Și catalogul stătea pe masă, de parcă ar fi fost trei kile de heroină. Nu exagerez. Exact așa stătea pe masă. Lăsau să se aștearnă lungi momente de tăcere, ca să mă preseze, însă eu încercam să mă gândesc tot timpul la 22 noiembrie. Apoi iar au să vorbească despre război. Prea multă imaginație n-au avut ei niciodată. Ca și cum catalogul ar fi avut vreo legătură cu războiul. Așa credeau ei. În capetele lor tocmai filase o lampă. Lipseau câteva pagini și imediat trebuia să vorbească iar despre război.

— Pe unde ai umblat? m-au întrebat. Toate orele alea. Pe unde ai umblat?

— Nu mai știu, jur că nu mai știu. Am umblat un pic prin oraș.

Ăsta era adevărul, dar nu mă credeau.

— De fapt, trebuie să le scriem părinților tăi o scrisoare, au zis.

— De ce? Au pătimit destul, am strigat eu.

La argumentul ăsta n-au fost sensibili inițial, însă mai târziu da. Era ultima oară când acceptau să nu le trimită o scrisoare, însă, dacă se mai întâmpla ceva, aveau să le trimită o sută de scrisori părinților mei. Promisiune pe care și-au ținut-o, de altfel. Părinții mei n-aveau să mai primească niciodată atâtea scrisori, ca atunci de la Vossius. Pesemne că se plictiseau și ei, javrele. Iar scrisorile alea nu reușeau decât să-i înnebunească și mai tare pe părinții mei.

M-au pus să adun frunze timp de două săptămâni. Ceea ce bineînțeles că n-am făcut și atunci a trebuit să adun frunze timp de patru săptămâni. Mi-au zis:

— Ar fi cam greu să te punem să aduni frunze toată viața.

Psihologul școlii nu mai știa nici el ce să zică.

— Ne doare inima de tine, a zis el, ești un băiat atât de înzestrat și îți strici viitorul.

Foarte bine, mă gândeam eu, o să-l stric și mai rău ca să vă doară și mai tare inima. Asta nu le-am spus-o, bineînțeles. Mă prefăceam că îmi pare tare rău de ei, că mi se pare îngrozitor că îi doare inima așa de tare. Încă patru zile și venea 22 noiembrie.

Se terminase și cu vânzarea manualelor. Erau vândute toate. Acum nu mai puteam să mâncăm și să bem nicăieri.

— E o cloacă, i-am spus, doamna Haaseveld e o cloacă, toată școala e o cloacă, Stadionweg e tot o cloacă, la mine acasă e o cloacă, tramvaiul e o cloacă, Lusthof e o cloacă și noi suntem niște cloace.

Cuvântul „cloacă" era scris pe tablă de trei săptămâni în laboratorul de biologie.

Ea avea o idee. În pauză își aruncau toți ghiozdanele în holul cel mare. Am fi putut foarte bine să luăm câteva manuale din ghiozdanele altora și apoi să le vindem. La început mi s-a părut genial, dar până la urmă n-am avut curajul. Deja vedeam douăzeci de psihologi școlari aliniați. Ar fi asmuțit asupra mea medicii fără frontiere dacă trebuia. Ca să mă înnebunească de tot.

În pauza mică fugeam de la școală și mă duceam iar la Wildschut. Câteodată treceam mai întâi pe la Magazinul Central de Pește să mănânc o crochetă. Puteam să trăiesc o zi întreagă cu o crochetă de pește. Singur mă învățasem cu asta. Rosie venea și ea la Wildschut.

— Încă trei zile, i-am șoptit la ureche.

Îmi plăcea să-i șoptesc la ureche, pentru că trebuia să-i dau la o parte șuvițele care o acopereau.

— Încă trei zile, a spus ea.

Am întrebat-o cât va mai dura oare până când totul avea să fie mai bine. Ea credea că o să mai dureze foarte mult, ani de zile, că va dura atât de mult, încât ar fi aproape imposibil să aștepți până atunci. Eu credeam că trei zile erau de-ajuns ca totul să se schimbe. Măcar puțin.

— Câte minute sunt în trei zile? a întrebat ea.

Am calculat pe un suport de bere. Erau 4 320 de minute.

A spus:

— Aș vrea ca toate minutele astea să fie o zi din viața mea, în care aș face totul altfel.

— Ce-ai vrea să faci altfel? am întrebat eu.

— Cred că în majoritatea zilelor aș vrea să stau în pat. Ar fi doar câteva zile în care aș vrea să mă scol din pat.

Ne-am apucat să căutăm zilele alea. Mai întâi în viața ei și apoi în viața mea și apoi în foarte scurta viață a noastră, a amândurora.

— Unde ne vedem sâmbătă? am întrebat eu.

— Undeva în oraș, a spus ea, undeva unde nu ne-am mai dat întâlnire niciodată și unde nici nu ne vom mai da întâlnire vreodată, nici cu alte persoane, cu nimeni.

Nu-mi trecea prin cap unde, pentru că ne întâlniserăm deja în atâtea locuri. Încercaserăm să ne îmbătăm în atâtea cafenele și îmi aminteam toate încercările nereușite și toate străduțele alea din centru pe care le bătuserăm, încât aveam impresia că știam pe dinafară fiecare dală în parte.

Futai

În dimineața zilei de 22 noiembrie am fost la sinagogă, ca în fiecare sâmbătă dimineață. Mama se dădea de ceasul morții. Îmi dădusem cu câteva șampoane nuanțatoare pe păr. Le achiziționase Rosie în cantități considerabile. Mama îi mulțumea lui Dumnezeu că părinții ei nu mai erau s-o vadă și pe-asta. I-am spus că pentru mine nu era absolut nici o problemă să nu merg la sinagogă, dacă așa aș evita s-o fac de rușine. A preferat s-o fac de rușine, decât să rămân acasă.

La sinagogă era un ungur bătrân care venea mereu la mine și mă ciupea de obraz și mă întreba când am de gând să mă-nsor. Asta mă-ntreba de când aveam șase ani.

— Ai să te-nsori totuși înainte să mor eu, îmi repeta în fiecare sâmbătă.

— Nu știu, domnule, spuneam eu, nu știu, lucrurile de genul acesta nu le poți controla.

Mai era și un grup de femei care voiau să devină evreice. Toate arătau de parcă plutiseră în WC toată tinerețea lor. După părerea mea, așa și era. Tot timpul discutau despre cum știau evreii prea bine ce-i suferința, dar se vedea clar că de fapt voiau să spună că ele știau ce-i suferința. Sunt ceva oameni urâți pe lumea asta, însă așa urâțenii ca femeile alea care voiau să se convertească nu mai văzusem în viața mea. După părerea mea, credeau că, odată ce ești evreu, nu mai contează că ești urât. Dacă mi-ar fi picat în mână un Uzi, le-aș fi împușcat pur și simplu de milă. Bineînțeles, și din rațiuni estetice.

După ce se termina slujba era întotdeauna *kiddush*. Era momentul când serveau vin și prăjituri și când o vedeam din nou pe mama, pentru că femeile și bărbații stau separat. Mama avea ochii roșii. Plânsese cât ținuse slujba. O susțineau două femei, care știau de ce plângea. Un fiu cu părul vopsit. Se uitau la mine de parc-aș fi fost nazist. Nu văzusem niciodată un nazist cu părul vopsit în vreun film. După părerea mea, nici nu existau astfel de naziști. Dacă mă întrebi pe mine, nici nu te primeau în al Treilea Reich dacă aveai părul roșu.

M-au întrebat de ce-o făcusem. Ce voia să însemne asta. Și dacă era henna. Eu nu ziceam nimic, mă prefăceam că nu înțeleg. M-am dus lângă omul ăla care stătea mereu în spate, pentru că nimeni nu voia să stea de vorbă cu el. Se zicea că e un tip cam jalnic. Fusese internat într-un ospiciu de nebuni. Cât dura slujba, se scărpina la pușă. La început n-am observat, ci abia după câteva săptămâni. Vreau să spun că n-o făcea chiar atât de fățiș, dar o făcea. Avea patruzeci de ani și încă locuia la mama lui. Era și un tată în casa aia, care nu se mai sculase din pat de douăzeci de ani.

A început să vorbească despre Picasso, mereu vorbea despre Picasso. Și el locuia tot în Goudkust, adică mama lui locuia acolo. La ora două după-amiaza se scula. Mânca două felii de pâine albă cu fulgi de ciocolată, după care făcea ture prin Beatrixpark.

— Ești în perioada roșie? m-a întrebat.

Glumițe din astea făcea el. Una după alta. Și mânca fulgi de ciocolată pe pâine. Și-i puțea gura. Probabil credea că sâmbăta e interzis spălatul pe dinți.

Mama le invitase pe două dintre falsele evreice să ia masa de prânz cu noi. Asta nu puteam să pricep, de ce unii oameni vor să devină evrei. Puteau foarte bine să se spânzure, dacă li se urâse cu viața.

Tata dăduse drumul la radio. A trebuit să-l închidă imediat, pentru că de fapt n-ai voie să asculți la radio de sfântul Shabbat.

A început să le interoghez. Voia să aflu totul. Falsele evreice stăteau pe canapea. Erau din Krimpen ad Ijssel sau așa ceva.

A trebuit să rostesc cu binecuvântarea pâinii. Tata refuza să facă lucruri din astea. Își zicea agnostic. Și eu îmi ziceam agnostic, dar mie nu prea-mi mergea cu mama cum îi mergea lui.

Tata făcea glume cu falsele evreice. Era foarte miop. N-avea cum să vadă că aveau niște fețe de parcă ar fi stat câțiva ani în acid clorhidric. De ce nu s-or fi înscris la Armata Salvării, măcar acolo s-ar fi ales cu niște uniforme frumoase.

— Și ce vrei să te faci când ai să fii mare? m-a întrebat una din ele.

Apoi cea cu părul lins a început iar să vorbească despre cum știu evreii prea bine ce-i suferința. Dumnezeule, era insuportabil! Și nu se mai oprea. Căuta chintesența suferinței, spunea ea. De ce nu-i stingea cineva niște țigări pe față? Așa ar fi știut pentru tot restul vieții ei ce-i suferința și n-ar mai fi trebuit să vorbească despre ea. Mă ofeream s-o fac eu pentru o sută de guldeni.

Încă trei sute de minute. M-am băgat în cadă. Tata izbea în ușă. Falsele evreice plecaseră. Se spărgeau iar farfurii.

— Caută și tu altă baie! am strigat eu.

Așa că tata s-a dus să stea în grădină. Era un frig de crăpau pietrele, era 22 noiembrie. Stătea pe un scaun, cu geaca de iarnă pe el, sub brazii lui iubiți.

Mama a deschis ușile care dădeau spre grădină. Toate păsările au zburat, însă el a rămas acolo, pe scaunul lui.

— Nebun de legat, a strigat ea, de legat, de legat, de legat.

După care a închis la loc ușile. Încă 274 de minute. Eu făceam o baie cu spumă. La ușă a sunat doamna Weinbaum, o prietenă a mamei. Venea mereu sâmbăta după-amiaza. Sâmbătă era fără îndoială cea mai bună zi a săptămânii.

Vorbea numai despre boli, doamna Weinbaum. Sau mai bine zis, vorbea numai despre bolile ei. Avea cam toate bolile din lume, în afară de SIDA. Își ocupa zilele cu vizite la doctori și la spitale. Cu asta se ocupa de douăzeci de ani.

Și totuși nu voia să moară. În fiecare săptămână arăta mai sprintenă și mai tânără. Nu fusese niciodată căsătorită. Mama zicea:

— Vrea să se mărite cu moartea.

Iar eu mă gândeam că are dreptate: cine vrea să moară înseamnă că se răzbună pe viață. Încă 260 de minute.

Șuvițele îi intrau în ochi, își pusese pe cap o căciulă rusească de blană. Tata era tot în grădină. Culegea frunzele uscate din copacii lui. Doamna Weinbaum și cu mama îi strigau să intre în casă, dar lui puțin îi păsa, se făcea că nu le-aude.

— O să răciți, striga doamna Weinbaum, și eu la fel.

Așa că au închis din nou ușile. Am ieșit și eu din baie. Dacă aș mai fi stat puțin mi s-ar fi cojit pielea de pe mine. Încă puțin și doamna Weinbaum ar mai fi dat peste cap trei pahărele de sherry, până să-și dea drumul de-a binelea. În viața mea n-am mai cunoscut pe cineva care să știe așa bine ca ea să povestească despre cum i se ia sânge. Avea și sângele bolnav. În fiecare săptămână i se lua sânge. Asta ne povestea în fiecare sâmbătă după-amiază. Cum îi băgau acul în corp și cum leșinase o dată. Te treceau fiorii pe spinare. Odată am auzit-o spunând:

— Am visat că locuiam într-un spital.

Câțiva ani mai târziu s-a prezentat la portarul Spitalului Universitar din Amsterdam și i-a spus:

— Vreau să mă internați.

Se postase acolo cu trei geamantane. Mai avusese și înainte niște tentative, dar o trimiseseră de fiecare dată acasă. De data asta însă, n-au mai putut s-o trimită. Vânduse tot: mobila, plantele, cărțile, casa. N-au avut ce-i face și au internat-o, dar au trimis-o imediat la secția de psihiatrie, unde zace și acum. Are o singură soră, care n-o poate vizita, pentru că și ea se află tot într-o instituție. Mama s-a dus o dată pe la ea.

— Arăta mai bine ca niciodată, a spus, doar că din cinci în cinci minute striga: „Vreau să mă internați, altfel o să mor

singură". I-am spus: „Dar acum ești internată, e totul bine". Dar ea zicea: „Asta numesc ei internare?"

Toate astea s-au întâmplat mult mai târziu. Mai întâi a trebuit să-și bea păhărușele de sherry și să ne spună despre tot sângele pe care i-l împrospătaseră în spital. Unde mai pui că am fost martori la prima ieșire în lume cu perucă.

Mi-am ales cei mai frumoși pantaloni, doar că, întâmplător, erau ăia pe care îi purtam deja de două săptămâni. Și puloverul îl purtam de vreo săptămână, dar ăsta era cel mai bun pe care-l aveam și lui Rosie n-avea ce să-i miroasă, decât deodorantul. Tata nu mai era în grădină, voia și el bineînțeles să bea un păhărel cu ele. M-am bărbierit, deși nu era absolut deloc nevoie.

Doamna Weinbaum îmi admira părul roșu. Și ea își vopsea părul, în orice caz, ce mai rămăsese din el.

Azi era vorba despre rinichii ei. Tata era prăvălit în fotoliul lui. Și pe el îl scotea din minți doamna Weinbaum. De asta bea la fel de repede pe cât vorbea ea. Doamna Weinbaum a mai luat o înghițitură și a venit rândul mamei să vorbească. Tata a mai deschis o sticlă. Doamna Weinbaum își căuta batistuța, să se șteargă pe mâini. Toată ziua se ștergea pe mâini cu batistuțele ei. Eu eram de părere că pe una ca ea nu trebuie s-o primești în casă, dar ai mei o primeau în fiecare sâmbătă.

Mama a spus:

— Acum să vă povestesc eu ceva.

Tata a început să ofteze adânc. A umplut din nou paharul doamnei Weinbaum și pe-al lui.

— Eu pe vremuri nu eram bătrână și urâtă, a zis mama, atunci să mă fi văzut. Eram foarte frumoasă. Eram atât de frumoasă, că se țineau toți după mine. Asta a început încă din timpul războiului. Mi-aduc aminte că mi-era teamă pentru că n-aveam nimic pentru menstruație. Și că eram îngrijorată din cauza asta. Dar nu mi-a venit niciodată ciclul cât eram la Birkenau. Chiar niciodată. Deci mi-am făcut griji

degeaba. I-am trimis pe toți la plimbare. Pe bărbați. Până la urmă m-am măritat cu un bărbat mult mai în vârstă. Eram deja îndrăgostită. Și când mă îndrăgosteam, mă înroșeam toată. Și atunci îmi era frică să nu creadă lumea că am furat ceva. Am scăpat cu dinții în stare foarte bună din război. Mi-i curățam în fiecare zi cu o cârpiță. După război mi i-a stricat un profesor. Se îndrăgostise de mine. Mi-a spus: „Am să fiu dentistul tău". Și apoi mi-a stricat toată dantura. Eram foarte frumoasă. Toți voiau să-mi fie dentiști sau să-mi fie ceva. Nu m-au bătut aproape niciodată, să știți. Aruncau în mine cu bucăți de cârnat, așa de frumoasă eram. Bucăți din alea babane.

La Leul Roșu m-am așezat la o măsuță de pe terasa acoperită, ca să am vedere asupra întregii străzi. M-am bucurat că după o vreme a venit un tip în vârstă și s-a așezat lângă mine și puteam să-l ascult pe el și să nu mă mai gândesc la toate chestiile alea, pentru că mai erau câteva ore până să vină Rosie. Omul nu zicea nimic și atunci mi-am amintit iar de toate flautele pe care mi le cumpăraseră, pentru că voiau să îmi dea o educație muzicală, bineînțeles. Profesorul de flaut era aproape cel mai simpatic dintre toți oamenii pe care i-am cunoscut în perioada aia, cu buclele lui grizonante și cu șireturile alea idioate pe care le purta pe post de cravată. Îmi povestea la fiecare lecție despre nevastă-sa, de care voia să divorțeze, pentru că se dilise de habotnică ce era. Se ruga toată ziua. Când se termina ora, îmi spunea:

— Uite că nici de data asta n-am cântat la flaut, și îmi făcea cu ochiul.

Din când în când dădeam câte un concert în Sala Bach și atunci trebuia să stau în spate de tot și doar să mimez că aș cânta la flaut. Câteodată uitam și mai suflam în el și atunci ieșea un sunet îngrozitor, tocmai în mijlocul unei piese de Händel. La următorul concert a trebuit să stau și mai în spate și, pentru siguranță, n-am mai avut voie să pun gura pe flaut, iar la următorul am cam stat în culise. Profesorul de flaut

mă înțelegea, pentru că mama venea o dată la două săptămâni să-i aducă prăjituri făcute de ea. Doar că atunci când am împlinit paisprezece ani, mi-a cumpărat un flaut-tenor, pe care cred că a dat o mie de guldeni. Chestia asta m-a amărât așa de tare, m-a amărât îngrozitor. Cred că și pe profesorul de flaut l-a amărât. Apoi profesorul s-a însurat. Cu prietena lui. Și la vreo două luni după asta a ieșit la pensie.

Rosie avea părul încă ud de la duș și n-a venit în hainele pe care le purtase două săptămâni. Era îmbrăcată într-o rochie nouă, o rochie de vară. Îi era destul de frig din cauza asta, dar ea spunea că doar părea așa. Se machiase cu atâta rafinament, cum numai unii oameni știu să o facă. Iar eu știam că toată lumea se uita la ea.

— Ai mâncat deja? m-a întrebat.

— Nu. Dar tu?

A clătinat din cap, așa că am comandat supă.

Rochia o cumpărase în după-amiaza aia.

— Frumoasă? m-a întrebat.

Am dat din cap.

— Și tu ce ai făcut azi?

— Eu nu mi-am cumpărat o rochie nouă.

— Știi, azi-dimineață i-au spart casa maică-mii și, inițial era vorba că se duce la mătușa ei, în Limburg, dar acum a rămas acasă, să facă ordine.

— Hai să bem pentru 22 noiembrie, am zis eu.

Am băut pentru asta.

— Hai să ne întâlnim în fiecare an pe 22 noiembrie, chiar dacă n-o să mai fim împreună.

— Așa vom face, am spus eu.

A spus că o să găsim noi ceva, că avea o presimțire bună și că așa o presimțire n-o înșela niciodată. Prin urmare am rămas la Leul Roșu, iar ea mi-a spus că probabil va renunța la școală, pentru că se părea că nu va trece clasa. Promisese că o să-și dea silința, dar nu credea nici ea asta. Mi-a spus mai multe lucruri, însă vorbiserăm deja atât de mult. Tot

timpul nu făcuserăm altceva decât să vorbim, într-o grămadă de locuri, vorbiserăm despre toate. Acum spuneam numai lucruri pe care ni le mai spuseserăm. Așa că nu ne-am mai spus nimic până la urmă. Am băut doar, pentru că strânseserăm bani pentru seara asta. În cele din urmă mi-a luat carnețelul și a început să deseneze în el. Eu am adăugat apoi texte dedesubt și a ieșit o bandă desenată. O bandă desenată cam obscenă, despre Pierre care o făcea cu băieții. Ea se pricepea foarte bine să deseneze tipi dubioși, iar eu mă pricepeam la comentarii porcoase.

Toată seara am muncit la banda aia desenată și n-am scos aproape nici un cuvânt, până la ora închiderii, când ne-au dat afară. Ea voia la discotecă. Eu refuzasem de fiecare dată să merg la discotecă, dar în seara asta nu voiam s-o refuz. Oricum nu prea știam unde altundeva am fi putut merge. Ea dansa și eu așteptam pe margine. Mi-a zis:

— Dansul te ajută să te descarci.

Eu eram de altă părere și din cauza asta am plecat și de acolo. Începuse să ningă. Nu era chiar ninsoare. Era zăpadă din aia fleșcăită, care se topește imediat. Era abia unu și jumătate și era încă deschis peste tot. În continuare nu ziceam nimic. În localul unde nimeriserăm era destul de întuneric, așa că am început să ne sărutăm. Am ținut-o așa câtva timp, până când ne-a dat cineva un ghiont și ne-a zis:

— Vă giugiuliți acasă, aici e cafe-bar!

Având în vedere că era doar un client ca și noi, nu ne-am sinchisit. Mai bine am fi făcut-o, pentru că peste cinci minute a venit iar. A zis:

— Ești turc, sau ce nu pricepi?

— Nu, a răspuns ea, nu sunt turc și acum cară-te.

— Poate nu-ți mai aduci aminte cine sunt.

— Nu, a zis ea. Du-te și freac-o.

— Asta am făcut toată seara, până te-am văzut pe tine.

— Dacă nu băgai în tine atâția cartofi, ai fi putut să ți-o sugi singur.

Asta a fost cea mai tare replică pe care am dat-o în seara aia. Era și părerea ei, doar că peste un sfert de oră încă mai umblam uzi pe străzi. Eu tot tremuram.

Într-un târziu am aterizat într-un bar de noapte.

— Câte minute mai sunt? am întrebat eu.

Nu i s-a părut amuzant, a dat dezaprobator din cap și s-a dus să ia ceva de băut. Am continuat cu banda desenată, am fumat și am vorbit despre una și alta, în afară de chestia aia. Am mai comandat un cocteil, pentru că trebuia să încercăm toate cocteilurile până murim.

S-a așezat mai aproape de mine și a început să-mi spună o ditamai povestea. Nu prindeam tot ce-mi spunea. Muzica era foarte tare, iar noi băuserăm destul de mult. Ce povestea ea mi se părea destul de jalnic. Avea ea stările ei când devenea extrem de patetică. Barul în sine era jalnic cu totul, chiar și muzica pe care o puneau, și clienții erau jalnici, ca și textele scrise pe pereții WC-ului, și chiar și felul în care barmanul turna berea era jalnic. Într-un fel sau altul, nu puteam suporta chestia asta și o ascultam numai pe jumătate. Când a terminat de vorbit, uitasem deja tot.

M-a întrebat:

— Mai am ruj pe buze?

I-am răspuns că nu văd, chiar nu vedeam, cu toată bunăvoința din lume. S-a dus la WC. Când s-a întors, am rupt amândoi banda desenată din carnețel. Banda desenată nu era potrivită pentru seara asta, ca de altfel nici ăia doi aplecați peste jocul de flipper, nici cei care sprijineau barul și nici barmanul nu se potriveau deloc cu seara asta, dar nu puteam să le-o spunem.

— Mi se dusese rujul.

— Da? Vrei să mai luăm un cocteil?

— Eu vreau un sendviș cald.

— Nu cred să aibă sendvișuri calde aici.

— N-au de nici unele aici. Vreau un sendviș cald, a răcnit ea, un sendviș cald aici!

Barmanul a venit la noi, între timp aflaserăm că-l chema Dov.

— Ce dorește domnișoara?

— Un sendviș cald cu șuncă și cașcaval și unul cu cașcaval.

— Pentru cine e sendvișul cu cașcaval?

— Pentru mine, am zis eu.

— Pentru asta trebuie să-mi bag degetele în el să dau șunca la o parte și nu prea aș avea chef.

— Atunci lasă, am zis eu.

— Vrei sendviș cu cașcaval, sau nu vrei?

— Vreau să zic nu e nevoie să scoți șunca din sendviș, lasă-l așa.

— Aș fi putut să dau șunca la o parte, am mai făcut-o de multe ori, știi, pentru că sendvișurile astea vin preambalate, de la fabrică.

Rosie a zis:

— Mergem acasă la mine. În orice caz, mersi că ți-ai dat osteneala.

Am străbătut pe jos tot orașul ca să ajungem la ea acasă, și era vreo oră de mers, iar cocteilurile alea își spuneau cuvântul. Ea rezista mai bine decât mine; era genul care rămâne la petreceri până încep să spele pe jos. Din când în când îi șopteam la ureche ce credeam eu că trebuie să-i șoptești prietenei la ureche când umbli cu ea noaptea prin oraș. Nu mai făcusem niciodată chestia asta. Să umblu prin oraș cu ea, chiar în toiul nopții. După asta am mai făcut-o de foarte multe ori și am șoptit mereu câte ceva. De obicei erau chestii pe care le puteam spune și-n somn, fără prea mare efort.

Pe ea nu făcea decât s-o irite ce-i spuneam eu. Pentru că nu e adevărat că de unele lucruri nu te saturi niciodată să le-auzi. Prin urmare mi-am ținut gura, dar nici așa n-a fost bine și simțeam că iar o apucă una dintre stările ei de proastă dispoziție. Pe ultimul kilometru ni se împleticeau picioarele de oboseală și ne opream din două-n două minute să ne tragem sufletul. Prin oraș treceau mașinile care împrăștie

sare. Am fi dat orice să ne lungim într-o mașină din asta, dar nu mai aveam nici puterea să ne urcăm în ea. Plus că n-am găsit nici una goală.

Apoi am ajuns la ea acasă. Era o casă veche. Trebuia să păşim în liniște, mi-a spus. Asta îmi dădea și mie prin cap. Abia mă mai țineam pe picioare de atâta mers și de la cocteilurile alea și de la toate. Stătea la etajul trei. Ne-am descălțat, iar eu mi-am scos și ciorapii. Chiar și așa, treptele scârțâiau. M-a apucat un hohot de râs convulsiv, pentru că de ce păşeam mai încet, de-aia scârțâiau mai tare. Era întuneric beznă și, pentru că nu cunoșteam casa, trebuia să mă țin de ea. Nu puteam să urc în ritmul ei și i-am șoptit:

— Nu așa repede, nu așa repede.

Iar ea mi-a șoptit:

— Mă piș pe mine, băi, dă-mi drumul. Lasă că vin io dup-aia și te iau de aici.

I-am zis:

— Dacă mă lași aici încep să urlu.

M-am așezat pe o treaptă și am apucat-o de-un picior și-l țineam strâns. Am stat un pic așa. Până la urmă mi-a zis:

— M-am pișat în pantaloni.

Din fericire îi venea să râdă, la fel și mie. Chiar rău de tot. Cred că n-am mai râs așa tare niciodată. Nici de râs nu puteam să râdem prea tare, ceea ce-mi dădea senzația în fiecare clipă că o să mă sufoc.

— Acum trebuie să te pișii și tu în pantaloni, a zis ea, altfel nu e drept.

— Cum se simte? am întrebat eu.

— Cald.

S-a așezat și ea pe-o treaptă – scârțâia, toate scârțâiau. Scara aia mai era și extrem de alunecoasă, probabil că fusese ceruită chiar în după-amiaza aia. Nu reușeam să mă piș, pentru că făcusem deja pe stradă de patru ori.

— Nu mai pot, am zis, Rosie, nu mai pot, mă întind aici și mă culc. Pur și simplu nu mai pot.

— Nici eu nu mai pot, dar trebuie să ajungem sus. Mai avem doar un singur etaj. Nu vreau să mă găsească vecinii în halul ăsta.

— Nu, am zis eu, lasă-mă aici, eu nu merg mai departe.

Mă simțeam ca un alpinist care renunță la mijlocul traseului, dar într-o scenă de film, pe o muzică dramatică.

Îmi venea mereu chestia aia înapoi pe gât, sucul gastric, vreau să zic. Îl tot înghițeam, dar îmi venea mereu înapoi și până la urmă am scuipat pe scară.

Mie nu-mi păsa, dar ea chiar nu voia să rămână întinsă pe scară. Așa că am mers mai departe și etajul ăla care mai era, l-am urcat într-un sfert de oră, pentru că, să fiu sincer, ne-am târât până sus, ca să fim siguri.

Când am ajuns la ea în casă a trebuit să mai urcăm o scară și să trecem pe lângă dormitorul mamei ei. Nu mai știu cum am făcut-o și pe-asta.

A închis ușa. S-a dezbrăcat imediat, să se usuce. Stăteam pe jos și beam apă dintr-un pahărel pentru periuțe de dinți.

— Noroc, am zis.

— Noroc, a zis ea, pentru 22 noiembrie.

Era pentru prima oară când eram la ea în cameră și singura lumină era cea de la felinarul de pe stradă. Totuși puteam să văd totul, așa cum îmi descrisese ea în vara care trecuse. Eram atât de obosit, încât aș fi preferat să dorm, împreună cu ea și să mă scol când totul se va fi schimbat. Când într-adevăr toate vor fi cu totul altfel. Noi, lumea, magazinele de haine, soarele. Sigur, asta nu se putea, așa că am început să ne sărutăm. Mă gândeam la casierița de la drogherie, care avea exact aceeași frizură ca doctorul meu de familie. Din cauza asta m-am dus la alt magazin. Și acolo era o domnișoară la casă, care nu-mi plăcea. Aveam tupeul să-i fac pe bătrâni rablagiți, reușeam fără prea mare efort s-o fac pe doamna De Wilde să răgușească de atâta țipat și aveam tupeul să bag spaima atât de rău în femeile bătrâne care își plimbau câinii, încât câteva zile nu mai aveau curajul să se arate prin Beatrixpark. Nu mi se părea greu să cumpăr

sticle de gin și nici să fur prune. Din toate lucrurile pe care le-am stabilit în viața mea, am respectat doar câteva. Mereu a trebuit să născocesc tot felul de lucruri, pentru că mi-a fost frică de ce aveau să zică oamenii dacă le spuneam adevărul. Ce n-aș fi dat să-i pot spune unei singure persoane de ce mă purtam așa, dar asta își doreau toți ticăloșii. Plus că nu știam nici eu de ce.

I-am spus că toate automatele erau goale sau stricate.

— Dobitocule! a zis.

Eu am zis:

— Da.

Stăteam pe jos și mă uitam la sticlele de bere goale de pe masă, și la cărțile care zăceau împrăștiate pe podea, și la un creion anticearcăn fără capac, într-un pahar de vin, și la părul care-i intra-n ochi și din care picura apa.

Mai întâi a înjurat câtva timp după care încet-încet s-a potolit, iar eu mă uitam la trupul ei gol, care nu-mi păruse niciodată atât de puțin gol ca acum.

— Hai să ne batem, a zis.

— Nu, am zis eu, pentru că îmi tot vine chestia aia înapoi.

M-a apucat de cap și m-a tras spre podea. I-am văzut piciorul și venele, care nu erau diferite de ale mele, și unghiile de la picioare, care fuseseră odată vopsite cu roșu. Eram prea obosit și prea beat ca să reacționez.

— Ești o zdreanță, mi-a zis, știi ce-i aia?

Fără să mai aștepte un răspuns, mi-a tras câteva șuturi în piept. Stătea în fața mea, cu trupșorul ei tremurând și mă întreba doar:

— De ce nu ripostezi?

Vedeam piciorușele alea agitându-se, creionul anticearcăn într-un pahar de vin, paharele pentru periuțe de dinți și alte pahare.

— Mă duc acasă, am zis.

— Du-te, mi-a zis ea, te cheamă maică-ta.

Pe bărbie avea o aluniță, despre care crezusem întotdeauna că și-o făcea cu creionul. Din seara aia am știut că era

adevărată. Îmi treceau prin cap toate cuvintele alea pe care și le spun oamenii când vor să se facă unii pe alții să sufere. De obicei le și reușește chestia asta, cu toate că, după părerea mea, cuvintele alea sunt de pe vremea lui Pazvante.

— Târfuliță de centură, ești o târfuliță amărâtă de centură, i-am spus, și soră cu Lucinda.

Aproape nimeni n-a cunoscut-o pe Lucinda, însă eu am cunoscut-o pe Lucinda și ea a cunoscut-o pe Lucinda și vă asigur că ar fi preferat de o mie de ori să fie o târfuliță de centură decât soră cu Lucinda.

Apoi am luat una dintre țigările aruncate prin cameră și mi-a venit în minte că, înainte, făceam mereu pipi într-o găletușă portocalie cu mâner alb, pentru că n-aveam curaj să mă duc noaptea la WC. I-am spus și ei asta și mi-a zis că nici acum nu puteam să ne ducem la WC, pentru că mama ei auzea tot. Așa că am început să căutăm o găletușă. N-am găsit nici una, am găsit doar o cutie de plastic în care erau niște păpuși. A aruncat păpușile din cutie și apoi am făcut amândoi pipi în ea.

După ce ne-am futut, s-a dus să se spele înăuntru cu apă sărată. Eu stăteam în picioare și mă uitam pe geam la piața unde locuia ea.

Mai puteam dormi două ore. La opt trebuia să plec, pentru că atunci se trezea mama ei. A adormit lângă mine. Simțeam tot felul de mirosuri amestecate și mă uitam la tot ce puteam desluși în lumina pe care o dădea felinarul ăla tâmpit, pentru că voiam să rețin cât mai multe lucruri.

Măcar de-aș fi făcut-o chiar lată vreodată în viață, mă gândeam, dacă i-aș fi zdrobit cu adevărat creierii cuiva, în loc să fantazez doar la cum ar fi să-i zdrobesc creierii cuiva. Măcar așa ar fi fost totul distrus definitiv. Acum totul era stricat pe jumătate.

Să mai vedem un pic din *Shoah*

Dimineața de duminică a fost cenușie, iar mașinile au mers toată ziua cu farurile aprinse. În stația de tramvai erau deja oameni, trei băieți care și ei se distraseră toată noaptea. Puteai să-ți dai seama după fețele lor și după ceea ce vorbeau între ei. Mai era și o femeie cu o valiză. M-a întrebat dacă era direcția bună spre Gara Centrală. I-am răspuns că da.

Ne-am urcat în tramvai. Era aproape gol. M-am așezat în spatele doamnei cu valiza. Își dăduse cu un parfum foarte puternic. Am încercat să inhalez un pic.

Mama mă credea mort. M-a întrebat de ce le făceam una ca asta părinților mei. Eu n-aveam nici un chef de discuții. De câțiva ani nu mai aveam nici un chef de discuții. Era mică, în capotul ei roșu, mai mică decât mine. Toți erau mai mici decât mine și nici eu nu eram totuși atât de înalt. Capotul era vechi de douăzeci de ani. De fapt, ea nu-și mai cumpăra haine noi. Nu voia nimic nou.

— Pentru cine să-mi cumpăr haine noi zicea ea. Oricum nu se uită nimeni la mine.

Doar pantofi își mai cumpăra din când în când. Viața ei se sfârșise, spunea ea, viața ei se sfârșise de patruzeci de ani. Din cauza asta trebuia s-o tund eu. Și la coafor i se părea păcat să dea bani. O tundeam când se uita la televizor. Îmi plăcea s-o tund. Tatei i se părea îngrozitor.

— Te ciuntește, striga el, arăți ca un pui jumulit.

În dimineața aia mi-am promis să n-o mai tund pe mama niciodată și nici n-am mai făcut-o.

Mă gândeam la Rosie și la femeia din tramvai și că fusese plăcut să stau culcat lângă Rosie și să-i mângâi părul care se întărise de la chestia aia cu care-și dădea în fiecare zi. Acum iar o să mai dureze câteva secole până când o să stau din nou culcat lângă ea. Poate că nu era rău să mângâi părul fiecărei femei care ar vrea să stea culcată lângă tine, pentru că oricum nu conta ce-ți spuneau și nici ce le spuneai tu lor și poate că nu conta nici măcar motivul pentru care veneau să se culce lângă tine.

Tata a ieșit împleticindu-se din cameră. Am încuiat repede ușa de la baie.

— Fac pipi! a strigat el.

— E și jos un WC, i-am zbierat eu înapoi.

— *Nicht zu glauben*, l-am auzit spunând, *nicht zu glauben*.

M-am uitat în oglindă. Acum era 23 noiembrie. Acum totul era altfel. M-am dus în oraș, pretutindeni era pustiu. Am luat tramvaiul către Gara Amstel, pentru că a fost primul tramvai care a venit. N-aveam bani pentru snack-bar, așa că m-am așezat în sala de așteptare. Mai erau câțiva tipi care se vedea că nu așteptau nici un tren. Acasă le spusesem că mă duc undeva să lucrez la o temă. Mereu ziceam „undeva". Dacă le spui unde, te pot găsi sau își pot da seama că nu ești acolo unde ai spus c-o să fii.

Peste câteva zile urma să fie ziua de naștere a tatei, iar cu aveam să-l întreb:

— Câți ani împlinești?

Iar el avea să-mi răspundă:

— Am împlinit optsprezece ani, sărbătorim cea de-a optsprezecea mea aniversare, fiule.

Asta răspundea în fiecare an. Pentru această ocazie, mama avea să scoată fața aia de masă din bufet și noi aveam să stăm la masă, iar tata avea să bea toată după-amiaza și toată seara, până vor fi plecat toți musafirii. Apoi avea să strige:

— Hannelore, Hannelore, au plecat toți musafirii?

— Da, avea să răspundă mama, au plecat toți.

— Atunci adu mâncarea, avea să răspundă el.

De ziua lui mâncam întotdeauna limbă de vită.

— Când mă gândesc că asta a fost o limbă în gura unei vaci, mi se face greață, zicea el, însă pur și simplu nu mă gândesc, așa că nu mi se face rău.

— Dar de fapt câți ani ai? am întrebat eu.

— Nu pune întrebări tâmpite, a zis tata, că și așa pune maică-ta destule.

Mama a intrat cu limba.

— De ce ai spus că vrei să te faci cowboy, a întrebat ea, ai cam depășit vârsta, nu?

— Pistolar, ca să fiu mai exact.

— Ascultă, a zis tata, n-o să te faci niciodată cowboy, nici eu nu m-am făcut cowboy.

Mama a zis:

— Doctorul meu ORL-ist a fost călcat de tramvai.

— Ce?

— Doctorul meu ORL-ist, domnul Samuel, a fost călcat de tramvai.

— Era evreu? a întrebat tata. Asta mai lipsea. Vezi, pe noi moartea nu ne ocolește niciodată.

— Mai ai o bucățică de limbă în farfurie, a zis mama.

Tata s-a postat în dreptul ușilor care dădeau spre grădină.

— Uite, a zis el, și ne-a arătat o urmă de picior în pământ, acesta e piciorușul lui Dumnezeu, Dumnezeu a fost aici, păcat numai că pe mine nu m-a găsit acasă.

— Ce? a întrebat mama. Iar a început taică-tu să vorbească despre piciorușul lui Dumnezeu? Nu-i mai spune aiureli băiatului.

— Întotdeauna vine când nu suntem noi acasă, e ceva cu adevărat tipic pentru Dumnezeu.

— Vreau să devin regele lumii interlope a Amsterdamului și într-o zi să întreb o fată: Vrei să fii regina lumii interlope amsterdameze? Apoi să dăm o mare petrecere pentru tine, tăicuțule, cu votculițe și covrigi din ăia mari, am zis eu.

— În familia noastră nu se nasc regi ai lumii interlope, cel mult regi ai canalelor și prințese ale străzii, mătuși țicnite, care fac negoț cu zdrențe, vânzători de ziare care iau foc împreună cu ziarele lor și alte prințese ale străzii, care se vând ca să-și salveze viața și care au salvat orice numai victile lor nu, brutari care n-au făină să facă pâine și totuși fac pâine, chelioși care-și distilează singuri votca în fundul casei, gropari care sapă gropi pentru tot satul în afară de ei, cârciumari care iubesc votca tot atât cât iubesc Thora și, bineînțeles, taică-tu, regele canalelor.

— Și ce s-a întâmplat cu toate prințesele străzii?

— Joacă Dumnezeu biliard cu ele, pentru că e singur.

Așa am stat acolo până s-a făcut ora de culcare.

Pe 10 decembrie după-amiaza am fost cu Rosie la The Corner. Asta e o cafenea, vizavi de Rai, unde vezi mereu aceiași bărbați și unde au covoare pe mese.

Rosie mi-a spus:

— Ești un scump, ești un scump!

M-am uitat la fața ei și la covorul de pe masă și i-am mirosit părul șaten, pe care și-l vopsise roșcat și pe care n-aveam să-l mai miros.

— Dacă ar exista vreun Dumnezeu, ar trebui ca fiecare iubire ratată să fie o ofensă pentru el și fiecare iubire ratată din cauză că ți-e frică să fie cea mai gravă ofensă. Ceva de genul acesta am vrut să-i spun, pentru că pe atunci încă mai credeam asta.

— Dar vii la ziua mea, nu? m-a întrebat ea.

— Da, am răspuns, sigur că vin.

Am cerut o Cola. Bărbații m-au invitat să stau cu ei la bar și să mai bem câteva beri. M-au întrebat cum mă cheamă și de unde sunt.

Le-am zis:

— Uite, vreau să stăm de vorbă despre orice, dar nu despre lecțiile de flaut.

Până la urmă rămăsesem singurul elev. Și atunci profesorul a zis: „N-are nici un sens să-ți predau ție". Apoi a început să-mi povestească despre căsnicia lui. Doamne, ce căsnicie de căcat! Și la un moment dat eram în Sala Bach pentru un concert și lângă mine stătea o fată. După ce s-a terminat concertul, fata aia m-a dus la WC-ul fetelor și a început să mă scuipe în față, chiar m-a scuipat îngrozitor în față. Să pui pe cineva la zid și să-l scuipi timp de un sfert de oră, totuși nu e normal. De altfel nu puteam suferi concertele alea în Sala Bach. Toată muzica aia de la școală n-o puteam suferi.

Știți că la următorul concert i-am ars o palmă de nu s-a văzut? În mijlocul Sălii Bach. Stătea în față de tot. Ce mai lingușitoare mai era și fetița aia! Doamne, ce lingușitoare mai era! Exact ca părinții ei. Și ăia erau niște lingăi. Iar clubul meu de tenis se numea NCTD, Nu Câștigăm, Totuși ne Distrăm.

În seara aia m-am dus la The Corner. Peste câteva zile și-a făcut un nou prieten. Cum părinții lui erau foarte mult plecați, aveau ocazia să se fută pe rupte. Ceea ce au și făcut.

Lunea următoare trebuia să ne uităm iar la *Shoah*, fusese ideea profesorului de istorie. Să mai vedem un pic din *Shoah*. Pe mine mă chemase la el și-mi spusese:

— Dacă vrei, poți să nu vii când ne uităm noi la *Shoah*.

Chiar înainte de asta mă exmatriculaseră pentru o zi, întrucât chiuleam prea mult. Mă exmatriculau așa, tam-nisam. A doua zi m-am trezit intenționat dis-de-dimineață. Stăteau cu toții și se uitau la filmul ăla adormitor. Era și o vacă de colegă pe care l-a sfârșit a apucat-o smiorcăiala. Vă jur. A început să se smiorcăie. Totuși data următoare nu m-am mai dus. Îl bănuiam pe profesor c-o să se smiorcăie și el un pic, așa, la generic. Era în stare. Era genul. L-a sfârșitul anului l-am mai întâlnit o dată.

Mi-a zis:

— Nu te-am mai văzut pe la orele mele.

I-am răspuns:

— Da, așa e, credeam că încă vă mai uitați la *Shoah*.

Tata se întorsese între timp din Israel și primul lucru pe care l-a făcut a fost s-o trimită pe mama la psihiatru. Ajunsese și la ei zvonul că în raportul cu situația mea școlară de pe primul trimestru ar fi fost un singur „suficient", iar mama începuse un fel de vânătoare după manualele mele dispărute. Credea că-mi fuseseră furate. Credea că menajera îmi fura manualele. Îmi părea rău de menajeră. Încercam să-i explic mamei că menajera n-avea ce face nu manualele mele, dar ea nu credea.

— Toate sunt niște hoațe împuțite, striga ea, și acum uite că și ea e o hoață.

Din fericire, menajera o cunoștea pe mama de cincisprezece ani și nu i se mai părea așa grav să fie învinuită de furt.

În ziua cu raportul, tata a dat fuga la magazinul Hema, iar mama a trebuit să meargă la psihiatru, chiar în aceeași zi. Când s-a întors, a zis:

— E un bătrân dement și, în plus, vrea să vii și tu cu mine.

Tata s-a înfuriat. I-a scris psihiatrului: „De cincisprezece ani nu mai merg nicăieri cu nevastă-mea, cu siguranță că n-am să vin acum cu ea la un psihiatru".

Doamna Haaseveld a venit și la noi acasă. Într-o miercuri după-amiază. Eu tocmai veneam de la psiholog. Mama a servit-o cu prăjitură și tata cu o grămadă de tărie. Era pe vremea când, începând de pe la ora patru, tata vorbea numai în *slow-motion*. La cinci și jumătate încă nu plecase. Pe la ora șase, tata a început să vorbească în germană, dar doamna Haaseveld n-a mai prins și asta, pentru că la ora aia era deja cu bărbatul ei și cu copilul ei și cu pisicile ei dragi.

Și în seara aia, la masă, tata adormea din când în când, iar mama îl pocnea cu lingura în cap.

— E un blestem în familia noastră, a zis el după ce o lovitură de-a ei l-a trezit.

Mama trăiește într-o lume în care nu e nici zi, nici noapte și care nu e populată de oameni, tata așteaptă buletinele bursiere, care cred că nu se mai transmit de douăzeci de ani, iar soră-mea e măritată cu un bărbat care spune trei rugăciuni pe zi: rugăciunea de dimineață, rugăciunea de prânz și rugăciunea de seară, iar între ele lucrează la o societate de asigurări.

Mama voia să știe totuși ce făceam eu toată ziua în cafenelele alea. Asta îi povestise doamna Haaseveld. Nu știam nici eu ce să-i spun. Undeva trebuie să stai, nu? Nu poți să alergi toată ziua de nebun prin oraș. Răspunsurile de felul ăsta nu prea o mulțumeau. Așa că i-am spus că mă duceam acolo pentru fete.

— Să bem pentru fete, a zis tata dintr-odată.

— Pentru fete, am zis eu.

— Și la Mauthausen erau multe fete, a spus mama, dar eu eram cea mai frumoasă, chiar și fără păr eram frumoasă, și celor din SS le plăcea de mine, eram o regină.

În luna mai m-au dat totuși afară din școală, la câteva zile după ce am încercat să vând o versiune alternativă a ziarului școlii. Mi-a și reușit destul de bine. Chiar și profesorii au cumpărat câte unul. În ziua următoare a trebuit să mă prezint la director. Cică ziarul ar fi fost plin de obscenități. Cu siguranță că era plin. M-au exmatriculat din nou, asta era tot ce mai puteau face.

După câteva zile am aflat că nu mai era nevoie să mă-ntorc vreodată la școală. Jos, în hol, era doamna Haaseveld. Când am vrut să dau mâna cu ea, mi-a șoptit:

— Toate eforturile mele au fost în zadar.

Și a mai și strigat după mine:

— Doamne, dac-ai ști tu, băiete, câte am făcut eu pentru tine!

Îmi venea să-i spun că ar trebui să fie foarte mulțumită de mine, pentru că am supraviețuit binefacerilor ei, precum și binefacerilor unui cârd de psihologi și ale tuturor celorlalte

persoane. Și asta e cam cea mai grea probă de supraviețuire pe lumea asta. Nu i-am spus-o. Nu mi se părea că ce-aș fi putut să-i spun ar mai fi avut vreo importanță.

De asta nu i-am spus nici că Rosie fusese cam singura fată de care fusesem îndrăgostit fără rezerve. Vreau să spun, fără să mă gândesc tot timpul că trebuie să mă comport ca un bărbat și că trebuie să sărut ca unul care s-a mai sărutat deja cu vreo douăzeci de mii de fete, ca unul care a început să se sărute chiar dinainte să învețe să meargă.

Am luat-o pe jos spre casă. Mă gândeam la Rosie și la tot ceea ce făcuserăm împreună și mai ales la ce nu făcuserăm, la tata, care studia cotațiile bursiere de parcă ar fi fost cifre mistice care ne-ar fi putut dezvălui de ce-am spart atâta veselă, a cărei distrugere fusese tot atât de lipsită de sens ca și distrugerea tuturor celorlalte lucruri. Speram să nu mă întâlnesc cu prea mulți oameni, pentru că băusem destul de mult rachiu de ienupăr, care și pe mine mă făcea s-o iau razna. Nu-mi ardea să mă duc în Beatrixpark să m-așez sub un copac. Din fericire eram îmbrăcat cu o haină lungă.

E o melodie frumoasă a lui Bob Dylan, *I was so much older then. I'm younger than that now.*

Walk like an Egyptian

— Și ea a spus „Încetează, n-are nici un rost", a zis bărbatul de lângă mine.

Îl supravegheam pe tata cu coada ochiului. Stătea la măsuța din spatele nostru. Avea dinainte un pahar cu bere, de care abia se atinsese. Pe vremuri le dădea peste cap una-două, iar acum beam eu cinci beri până reușea el să-nghită una.

— Am îngropat-o în grădină, a zis femeia care stătea de cealaltă parte a mea.

Dacă n-ar fi stat lângă mine, aș fi numit-o hoașcă bețivă. O hoașcă bețivă de pe Beethovenstraat, pentru că și hoaștele bețive sunt de diverse feluri și dimensiuni.

— Pe cine? a întrebat bărbatul.

— Pe pisica mea, avea douăzeci și doi de ani.

— Bătrână, am zis eu.

— Îmi rămăsese de la primul bărbat, a continuat ea, dar și pe el l-am îngropat. Și pe soră-sa la fel, a pisicii, vreau să spun. Și pe ea tot în fundul grădinii. Acum sunt îngropate una lângă alta.

— Iar ea a întrebat: „Primesc și eu un pupic?", a continuat bărbatul.

Moment în care tata a căzut de pe scaun. M-am lăsat să alunec de pe scaunul de bar.

— Poate să m-ajute cineva? am întrebat.

Hoașca bețivă era deja lângă mine. În starea de beție în care se găsea, nici nu putea fi vorba de vreun ajutor. A venit un chelner la noi.

— Probleme? a întrebat.

— Trebuie să-l ajutăm pe tata să se ridice, am spus eu.

Chelnerul l-a ridicat pe tata și l-a așezat înapoi în scaun.

Tatei îi alunecaseră șuvițele lungi și aproape galbene în ochi și în gură, atât de lung îi crescuse părul. Nici proteza dentară nu-i stătea prea bine, dar asta de fapt nu-i stătuse niciodată bine. Părul puteam să i-l aranjez cumva, proteza dentară însă, nu. Am luat peria din punga de plastic care atârna de scaunul lui, ca întotdeauna când ieșeam la plimbare.

— Ce-a fost asta? Ce-a mai fost și asta? l-am întrebat pe tata.

— Un cutremur, a zis el.

— Ce spune? a vrut să știe hoașca bețivă.

— Un cutremur.

A început să se hlizească. Se matolise rău.

Am mai comandat o berică.

— Haide, bea, am zis.

Tata stătea cu berea-n față și se uita la ea de parc-ar fi fost otravă curată. Așa făcea cu toată mâncarea și băutura care i se punea în față. Am luat paharul cu bere și i l-am dus la gură. Cea mai mare parte i s-a scurs pe bărbie și pe pantaloni, dar oricum pantalonii erau deja plini de pete. I-am șters bărbia cu batista lui. De când nu se mai bărbierea singur, nu mai era bărbierit cum trebuie. Aveam un ajutor în casă, pe care îl chema Roy și care venea în fiecare zi să-l bărbierească pe tata. O făcea cu un aparat electric, în timp ce cu un ochi citea ziarul. Înainte trebuia să-l bărbieresc eu în fiecare zi, dar din cauza asta întârziam mereu la birou și atunci mama a hotărât să-l angajeze pe Roy. Nu era ușor să-l bărbierești pe tata. Când mă ocupam eu de asta, trebuia să mă trezesc cu jumătate de oră mai devreme. Îi sprijineam capul pe un maldăr de perne și îi apăsam aparatul de ras cu acumulatori pe obraji și-l mișcam în sus și-n jos. De obicei dădeam drumul la radio, pentru că tata era dependent de radio de zeci de ani și asta era suficient ca să mi se pară că programul matinal *Vitamina muncitorului* și răcnetele lui neputincioase se completau. În timp ce tata țipa că-l chinuiam, eu

fredonam *The Sun always shines on TV* sau ce mai dădeau ei la radio dimineața, iar cu mâna liberă băteam ritmul pe marginea patului. Tata stătea după un grilaj, ca să nu cadă din pat.

Erau zile în care nu se împotrivea, dar astea erau rare. De obicei striga:

— Vreau să mă bărbieresc singur, adunătură de idioți ce sunteți!

Sau:

— Vreau să mă bărbieriți cu apă și săpun!

Cu apă și săpun îl bărbieream numai duminica, pentru că apoi mama trebuia să șteargă pe jos aproape în toată camera. Avea țepii albi și toate funcțiile încetiniseră în corpul lui, nu și creșterea bărbii.

Roy locuia în Almere și conducea un Mercedes uriaș. Avea o barbă neagră și lungă și, la trei săptămâni de când era la noi, ne-a invitat la sărbătorirea variantei catolice a *bar-mitzvah*-ului celor două fiice ale sale. În ziua aia am avut eu grijă de tata, pentru ca mama să se poată duce acolo. Am stat în grădină și am dormit amândoi. Mama s-a întors la ora șase și ne-a spus că prăjiturile fuseseră foarte gustoase, dar cam puține, și că fiicele lui Roy erau niște negrișoare scumpe în rochițe albe. Tatăl lor mai făcea un ban în plus bărbierindu-l pe tata în fiecare zi, totuși nu-mi puteam închipui cum dintr-un pic de bărbierit reușea să plătească Mercedesul ăla enorm, pe care-l parca în fața ușii noastre în fiecare dimineață. De când lucram într-un birou, știam că un Mercedes din ăsta era o mașină sexy, ceea ce mă mira, pentru că nu mi se părea că Roy era genul care să aibă o mașină sexy.

De fapt, acum ar fi trebuit să mă plimb cu tata prin Beatrixpark. Ca să mai stea și el la aer curat și să mai aibă și mama câteva ore pentru ea. De obicei nu ajungeam în parc, ci într-una dintre cafenelele de pe Beethovenstraat. Și pe-acolo ardeam gazul până se făcea ora cinei și trebuia să

ne-ntoarcem acasă. Sau până când tata făcea caca pe el și începea să pută.

— Haide, bea, i-am spus din nou.

Mama se bucura orice ar fi băut tata, indiferent că era apă, bere sau suc de portocale.

— Unde-i căcăstoarea? a întrebat tata.

De când cu boala asta întreba una-două de căcăstoare. Înainte nu folosea niciodată astfel de cuvinte. Doctorul mormăise ceva despre schimbare de personalitate, dar nu-i mai ascultam de câteva luni mormăielile.

— Mergem imediat la căcăstoare, am zis eu încetișor. Dar mai întâi să mai luăm o berică. Și bea-o și tu odată pe-a ta, că altfel iar ne ceartă mama.

M-am așezat înapoi la bar, între hoașca bețivă și bărbatul cu părul pomădat.

— Fiica mea s-a mutat de acasă, împreună cu prietenul ei, a zis ea. O vreme au locuit amândoi la noi. Mie îmi făcea plăcere.

Încă un whisky cu gheață și o să-mi povestească totul, o să-mi povestească toată viața ei și eu n-o să mai plec de aici. Așa erau genul ăsta de zdrențe bețive din Beethovenstraat. Și săptămâna următoare o să uite tot și o să-mi spună încă o dată toată povestea.

M-am uitat pe geam și am văzut iar perechile alea care căscau gura pe la vitrine, îmbrăcați în hanoracele lor prea mari și cu mâinile încleștate una de alta, de parcă ar fi mers așa de pe vremea Primului Război Mondial, și în blugii pe care îi călcaseră chiar în dimineața aia. Astfel de perechi văzusem deja de cinci sute de ori, pentru că aveam impresia că de atâtea duminici veneam aici, în loc să-l plimb prin parc pe tata, căruia i-ar fi prins așa bine o gură de aer proaspăt.

— Unde mai găsești la vârsta mea o femeie drăguță? a întrebat bărbatul. Și nu una din alea cu tot felul de metehne.

— Unde e căcăstoarea?

M-am dus la el. Tata trebuia să aibă grijă ce strigă într-un local ca ăsta.

— Ești bine, l-am întrebat, ești bine?

— Mama unde e?

— Mama e acasă, i-am răspuns. Să-i spui că am fost în Beatrixpark, că am făcut o plimbare foarte plăcută, o plimbare al naibii de plăcută.

I-am mai turnat niște bere în gură.

— Hai, înghite, i-am strigat, hai înghite, ca să scapi de ea.

A înghițit și eu l-am mângâiat pe cap, pe unde avea chelia. Am mai cerut încă o ultimă berică.

— Nu trebuie să-l forțezi să bea, a spus chelnerul și mi-a pus berea-n față. Nu e bine.

— Ba da, am zis, el chiar trebuie forțat.

Am băut jumătate de pahar dintr-o suflare. Asta mi-a făcut bine. Nu cine știe ce, dar cât de cât. A intrat un cuplu din alea cu blugii supercălcați. S-au așezat la o masă de lângă fereastră și nu ziceau nimic. M-am uitat la fesele ei și am simțit că am o erecție. Cel mai tare te exciți când ești ciupit. Nu când ești beat, că atunci nu te mai interesează. Dar când ești un pic ciupit, poți să te exciți așa, din nimic. De la niște fese prea mari în niște blugi prea albaștri. De la un sutien pe sub o bluză albă sau de la o voce mai ciudată, de la unghii vopsite prost, de la niște puncte negre, de la un rimel curs și poate chiar și de la niște varice, dar asta nu mi s-a întâmplat încă, așa că am mai comandat o berică.

— Mai dă-mi și mie una, am auzit-o sâsâind pe hoașca bețivă.

Între timp își deschisese poșeta și se dădea cu ruj. Nu putea să facă chestia asta la WC? Plus că tot timpul se uita la propriii sâni. Dacă e ceva ce nu suport, sunt femeile care tam-nisam se mai uită-n jos să vadă dacă sânii le sunt încă acolo. Îmi venea să-i strig: „Mai uită-te și-n altă parte, că n-ai ce vedea acolo".

— Unde mi-e berea?

M-am întors să mă uit și, din fericire, tata era încă în scaunul lui.

— E în fața ta, am strigat eu, chiar sub nasul tău. Bea-o Dumnezeului odată, că mă ia cu rău.

Și-a pus capul pe masă. Am fugit repede la el să văd dacă scaunul avea frâna pusă. Odată uitasem să-i pun frâna și nu voiam să mi se întâmple iar.

— Vrei să tragi un pui de somn? l-am întrebat.

Nu mi-a răspuns. Avea ochii deschiși. Ochiul stâng era întors un pic în sus, dar asta i se întâmpla mereu când punea capul pe masă.

— Nu e timpul să mergeți acasă? a întrebat chelnerul.

— Mergem imediat, am zis, mai trebuie doar să termine asta de băut.

Încă mai aveam erecție și nu voiam să mă plimb așa până acasă.

— De fapt, duminica e singura zi când sunt singur, a spus bărbatul din stânga mea, e, de fapt, singura zi când mă gândesc: „Ah, dac-aș avea o muiere".

— Noroc, am zis eu.

— *Santé*, a spus bărbatul.

— *Lechaim*, a spus hoașca bețivă. Acum au murit toate pisicile primului meu bărbat. Era nebun după pisici și pisicile după el.

În drum spre WC am trecut pe lângă tata.

— Ești bine? l-am întrebat.

— Vreau în pat, a șoptit el.

Am trecut pe lângă pisoar, am intrat într-o cabină de WC și mi-am deschis doar șlițul. În aer plutea mirosul puternic al cuiva care se stropise cu apă de colonie cu puțin timp în urmă. Mă gândeam la toate duminicile în care mă masturbasem aici, și la toate femeile la care mă gândisem, și la faptul că la cele mai multe dintre ele nici n-o să mă mai gândesc vreodată, pentru că le uitasem chipul și numele, și mă gândeam la fetele din liceu, care stăteau mereu la fumoarul de la Vossius și care își mai întindeau câte un picior când treceam eu pe acolo, și mă gândeam că tradiția îi oferă omului niște repere. Deci chiar și după ce-o să moară tata o să mă plimb

duminica pe Beethovenstraat și o să mă masturbez în WC-ul acestei cafenele. În amintirea vieții lui, despre care nu știam mai nimic și despre care nici nu va mai fi nimic de știut, și a mea, și a duminicilor pe care le-am petrecut împreună aici, precum și a tuturor zilelor ultimelor luni din viața lui. Cu multă bere, muzică proastă și femei urâte, și mai ales cu speranța că cina nu va fi atât de proastă precum cea de ieri, că cina e încă departe, și că fratele Roy cu Mercedesul lui și cu vocea lui mieroasă, de parcă venea să te spovedească, că toate astea erau încă departe și că o să mai dăm gata multe beri până când o să pornim pe jos spre casă și atunci nu prea o să mai conteze nimic.

A intrat hoașca bețivă.

— E WC-ul pentru bărbați.

— Mereu greșesc.

— Nu-i nimic.

— *Motek*[1], mi-a șoptit ea mângâindu-mă pe obraz. Apoi a închis ușa la loc.

La cafeneaua asta am mâncat într-o seară păstrăv somonizat cu Rosie. Cu câteva zile înainte să plecăm la Anvers. Mă enerva faptul că nu-mi puteam aminti despre ce vorbiserăm în seara aia. De parc-ar mai fi contat.

I-am deblocat frânele scaunului.

— Hai să mergem, i-am zis.

A rămas cu capul pe masă.

— Așa nu pot să te duc acasă.

— Eu sunt împăratul.

Iar îl apucase. Înainte să se-mbolnăvească era împărat numai în anumite ocazii, dacă lua la bord mai mult decât de obicei. Tata era un băutor moderat sau consecvent. Cu excepția zilelor de naștere, a sărbătorilor evreiești și a serilor când aveam musafiri, când bea de trei ori mai mult decât rația lui obișnuită.

„Sunt un om de viață", obișnuia să spună despre el însuși.

1 Scumpule (ebr.).

La ce fel de viață se referea el mai exact, nu mi-a fost niciodată clar.

Tocmai voiam să-l împing în spate, când am auzit-o pe hoașca bețivă strigând:

— Ți-am mai comandat încă una.

Încă una, fie. L-am pus la loc pe tata cu capul pe masă, i-am șoptit: „Somn ușor!" și m-am așezat din nou la bar.

— Tatăl tău e un pic obosit, așa-i? a spus ea.

— Da, am zis, e un pic obosit.

M-am uitat la fața ei, care poate fusese frumoasă vreodată și care poate ar mai fi fost frumoasă dacă hoașca bețivă ar fi tras mai puțin la măsea.

— Părinții mei stau într-un centru de îngrijire pentru bătrâni, în nord.

Era tot bărbatul ăla. N-ar fi putut ăștia doi să facă o tură până la toaletă, așa n-ar mai fi bătut câmpii atâta.

Am luat din buzunarul interior al lui taică-meu și am plătit. Costase ceva pentru o singură după-amiază, o după-amiază obișnuită de duminică.

— Hai să mergem, i-am spus lui tata, acum chiar plecăm.

I-am ridicat capul de pe masă și am încercat să-l așez drept.

— Dacă nu poți să te ții drept, nu mai ajungem niciodată acasă, i-am șoptit.

Pentru că ni se întâmplase și asta.

Într-un târziu s-a îndreptat. În ultima vreme avea o deviație spre stânga a capului, exact ca și mădularul meu, doar că eu o aveam de mai demult. I-am așezat șuvițele unde le era locul, l-am șters la gură și l-am împins cu scaunul cu rotile afară.

— Pa! am strigat înainte să-l trec pragul cu ceva greutate.

Vremea se înseninase iar. Gagicuțele în geacă de fâș, de mână cu prietenii lor, își făceau plimbarea de duminică. Moșii făceau același lucru cu babele lor cel puțin tot atât de bătrâne ca și ei. Nu numai tata era terminat și eu eram la fel. Deci nu era cazul să mai trecem pe la AKO, ne-am dus direct acasă. După cafenea treceam mereu pe la librăria

AKO, la intersecția cu Gerrit van der Veenstraat, de unde mi-am cumpărat eu la paișpe ani prima revistă porno. O pusesem între *Giuvaierele Biancăi Castafiore* și *Comoara lui Rackham cel Roșu*. Se pare că mama a vrut să șteargă praful printre revistele mele cu Tintin și, într-o seară, când m-am întors de la film, mi-a zis:

— Am găsit ceva îngrozitor.

Mama găsea mereu chestii îngrozitoare. Mi-a spus:

— În felul ăsta ai să-ți distrugi toată viața sexuală de mai târziu.

Eu voiam să distrug tot, de ce nu și viața sexuală?

— Poți să-mi scoți proteza dentară?

— Un pic mai încolo, i-am zis.

— Nu, acum, a insistat tata.

Am mers hotărât mai departe. Noroc că puteam să mă sprijin de cărucior.

— Deci am fost în Beatrixpark.

— Nu zic nimic, a spus tata, mai întâi scoate-mi proteza.

Tocmai voiam să traversez Stadionweg, când mi-a ieșit în cale doamna Weinbaum. Nu mai puteam s-o evit. Singur aș fi reușit, dar nu aveam cum să mă descotorosesc de cărucior.

— Cum se mai simte? m-a întrebat. Se reface, e vreo ameliorare?

Mă simțeam ca o mamă cu un bebeluș în cărucior.

— Se reface, am zis eu.

Doamna Weinbaum s-a aplecat spre el.

— Ce mai faceți, vă simțiți un pic mai bine?

— Scoate-mi proteza, a zis tata.

Doamna Weinbaum m-a privit îngrijorată:

— Vrea să-și scoată proteza.

— Da, am spus eu, ne întoarcem acasă.

Îmi zgândărisem un coș de după ureche. Aveam sânge pe degete.

— Poate are nevoie de o proteză nouă? a sugerat doamna Weinbaum.

— Am să vorbesc cu mama despre asta, oricum, mulțumesc pentru idee.

Apoi semaforul s-a făcut verde și am traversat în goană cu tata Stadionweg. Doamna Weinbaum a mai strigat ceva în urma mea. Probabil „Transmite-i salutări mamei".

— Bun, deci am fost în Beatrixpark, i-am zis, gândește-te la asta, altfel iar o apucă nebunia pe mama.

— E deja nebună, a spus tata.

Acum parcurgeam partea liniștită a Beethovenstrat. Trebuia să traversăm podul, însă mie mi se părea că mă cățăram printr-un defileu dintre cele mai anevoioase. A doua zi era luni și trebuia să fiu iar la birou la nouă și un sfert. Lucram cu jumătate de normă la o editură care făcea repertoare. Inițial am lucrat de la nouă până la două, dar pentru că întârziam mereu un sfert de oră, în prezent aveam program de la nouă și un sfert până la două și un sfert. Nu că ar fi schimbat ceva, pentru că acum ajungeam la nouă și jumătate, ci ca idee. Oricum nu erau banii lor, așa că încetaseră să mai zică ceva. Lucram acolo de aproape un an.

— Poți să rămâi aici cât vrei, îmi spusese managerul, dar poate că ar fi timpul să-ți iei viața în mâini.

Să-ți iei viața în mâini. Asta spuneau întotdeauna oamenii care *nu* își luaseră viața în mâini. Oamenii care cum se îmbătau, cum începeau să strige: „Ce-am făcut eu cu viața mea, ce Dumnezeu am făcut cu ea!"

Chiar așa, ce-o fi fost asta, să-ți iei viața în mâini? Putea să-mi explice careva cum venea asta? Să-i faci să te dea afară din școală, să lucrezi la un birou, când tu nu ești în stare de nimic și unde nici nu trebuie să faci nimic, oare asta nu însemna să-ți iei viața în mâini? Și ce spusese doctorul ăla? Nouăzeci la sută nu supraviețuiesc mai mult de doi ani, dar asta n-avea nimic de-a face în cazul de față. Acum eram pe pod. Mă încinsesem.

— Îmi vine să fac pipi, a zis tata.

— Și mie-mi vine să fac pipi.

Am văzut opt boboci de rață și pe rața mamă. Din cei opt, o să supraviețuiască vreo trei, pe restul o să-i mănânce șobolanii. Știam Beatrixpark de când aveam patru ani.

— Vrei să-ți împing căruciorul la vale, pe pod? am propus eu.

— Astâmpără-te!

— Așa ai putea s-ajungi mai repede acasă.

— Dacă nu te astâmperi, încep să urlu.

Poate că și asta însemna să-ți iei viața în mâini, să-i dai drumul la vale lui taică-tu, în scaunul cu rotile. Acum aveam nouăsprezece ani, o vârstă frumoasă ca să-ți iei viața în mâini.

În locul ăsta de pe pod aruncam mereu în apă turtele de orez pe care mi le dădea mama la școală. Mai târziu luam la mine doar un măr, pe care nu-l aruncam în apă. Îl dădeam cuiva sau îl vindeam pentru douăzeci și cinci de cenți. La birou nu-mi luam nimic. Acolo, la prânz cumpărau mereu sendvișuri de la magazinul de delicatese Pasteuning. De obicei îmi revenea mie sarcina să mă duc să le iau. Asta îmi lua vreo oră și jumătate, pentru că treceam întotdeauna și pe la cafeneaua Gruter, unde beam cafea și citeam ziarul. De obicei mâncam o chiflă de secară cu brânză emmentaler. De la nouă și jumătate mi-era gândul la chifla aia, la fel și colegilor mei care nimeriseră în branșa repertoarelor.

Cele mai frumoase zile la biroul ăla erau cele în care mă trimiteau la magazinul Bijenkorf să cumpăr ciorapi de damă pentru manager. Managerul mă angajase într-o luni dimineață, în martie. Cu zece luni înainte de asta mă zburaseră din școală. I-am spus managerului că sunt poet, dar cu toate astea aveam nevoie de bani. Managerul mi-a spus că și el e poet și apoi a zis:

— Ești angajat.

Am fost repartizat la serviciul telefonic, la primul etaj. Stăteam lângă fereastră și aveam vedere asupra complexului de grădini de pe Willemsparkweg.

După câteva săptămâni, managerul, domnul Neustadt, m-a chemat la el. Mi-a spus că la el piatră rima întotdeauna

cu șatră, carte cu moarte și sânge cu plânge, așa că el se lăsase de chestia asta. Se uita la mine, însă eu nu știam ce trebuie să zic.

— Când eram de vârsta ta, a spus el, stăteam zile-ntregi în pădure ca să-mi testez calitățile de scriitor și poet și încercam să exprim în cuvinte toate nuanțele culorii verde. N-am reușit. De aceea n-am îndrăznit să-mi continui cariera în acest domeniu și m-am lansat în branșa repertoarelor.

A luat o înghițitură din espressoul pe care trebuia să i-l fac eu întotdeauna.

— Dar odată și-odată o să-mi apară o carte, a șoptit el și și-a pus mâna pe umărul meu, cartea mică a marelui refuz, sau marea carte a micului refuz, încă nu m-am hotărât.

Când a spus asta, am știut că mă va trimite iar la magazinul Bijenkorf după ciorapi de damă, parfum sau șampanie.

Între timp, nici unul dintre noi nu mai lucrează la firma aia. O dată la trei luni mâncăm împreună o pizza la Scala della Pasta. El a mai încărunțit și face jogging în Vondelpark ca să mai dea burta jos. Nu mi se mai pare de mult că spune grosolănii despre femei sau despre orice altceva. Îmi povestește despre nevasta lui iubită, facem schimb de adrese private, ne spunem unde nu te spală și alte experiențe de genul ăsta. Pe scurt, niște seri extrem de agreabile.

Ultima oară când l-am întâlnit mi-a zis:

— Harnoncourt, un dirijor oarecare, a spus într-un interviu: „Noi, artiștii, nu scriem repertoare de telefon, ci poezii". M-am șocat. De-o viață întreagă fac repertoare de telefon și cu toate astea sunt un excentric.

— Unde e taică-tu? a strigat mama.

— L-am lăsat în grădina din față.

— Și de ce nu-l aduci înăuntru?

— Pentru că fac pipi.

— O să răcească.

— N-o să răcească.

Acum venea partea cea mai grea. Trebuia să-l împing pe tata pe două scânduri, ca să poată trece o diferență de nivel de cincizeci de centimetri. Înainte de asta trebuia să-l leg de cărucior cu o sfoară pe care o cumpăraserăm special pentru asta. Ni se întâmplase să cadă în față, într-o încercare nereușită. Sigur că am fi putut să-l cărăm în brațe, dar pentru asta aveam nevoie de fratele Roy, iar el venea numai dimineața.

— Pornim, am zis eu.

Mi-am luat avânt. Fără să-ți iei avânt n-aveai nici o șansă.

— Aș vrea și eu să ajung în sfârșit la WC, a strigat tata, și apoi în pat.

N-am reușit din prima. Căruciorul a alunecat de pe scânduri. Am ajuns tot pe iarbă. De la zdruncinătura care ne-a proiectat pe iarbă, capul tatei atârna în afara căruciorului. L-am îndreptat la loc. Mi-am luat avânt pentru a doua oară, unul mai mare de data asta.

— Alergătorii încep partea cea mai dificilă a acestei etape, am strigat eu.

— Încetează, a spus tata.

Alergam pe poteca din grădină. Capul tatei se bălăbănea înainte și-napoi, dar restul era bine legat.

Am împins căruciorul pe scânduri. Când am ajuns în cel mai înalt punct, aproape că am alunecat înapoi, dar cu un fel de smucitură a capului în direcția ușii de la intrare, l-am împins în hol și, dintr-o singură mișcare, l-am dus în sufragerie. De câteva luni era acolo ditamai tâmpenia aia de pat de spital, în locul unde stătuse înainte rastelul de vinuri al tatei. Avea o saltea cu aer, care se umfla singură la fiecare cinci minute. Umflarea saltelei se făcea cu ceva zgomot, drept pentru care uneori în sufragerie se auzea exact ca-n avion. În plus, nici nu era de vreun folos. Tata avea nenumărate escare pe spate și în unele locuri carnea se infectase și se formaseră băsicuțe galbene.

— Etapa a fost câștigată de Arnon și de extraordinarul său copilot; și după această cursă deosebit de grea, el va

purta în continuare tricoul galben. Iată-l acum pe podiumul de onoare, unde primește din nou flori și patru pupături.

— Fac pipi! a strigat tata.

Mama era în bucătărie. Spărgea nuci. Făcea un piure plin de vitamine și alte chestii, care, după părerea ei, avea să-l întărească pe tata. De obicei trebuia să-i dau eu piureul, mama îi dădea restul cinei. În baia de sus am înghițit două pastile și jumătate de paracetamol.

— Dă-i piureul lui taică-tu, a răcnit mama.

Piureul era într-o casoletă rotundă și portocalie. Mama ținea la tradiție. Înainte i se aducea piureul la spital. De fapt eu trebuia să i-l duc la spital și să-l hrănesc pe la ora patru. Mama venea să mă înlocuiască la ora șase. Toată ziua îi dădeam să mănânce. Mama credea că mâncarea de la spital nu e de-ajuns. Că moare de foame. Până la urmă nu de foame a murit, a murit sufocat. Înecat cu mâncare. Așa a spus doctorul: „Închipuiți-vă că a murit înecat".

— Nemernicule, monstrule, dă-i piureul lui taică-tu.

Încă un paracetamol. Doza critică era de nouă pe zi, deci mai puteam să înghit câteva. Aveam mare nevoie pentru că, după cum mă simțeam eu acum, nu eram în stare să-i dau nimănui piureul, darămite lui tata. Înainte, mama folosea casoleta aia portocalie ca să păstreze măr ras pentru mine, fiindcă se pare că atunci când eram mic, avusesem diaree câteva luni de-a rândul. Chiar și circumcizia mea a trebuit amânată, așa de grav era. Din cauza asta n-am fost circumcis la opt zile, cum se obișnuiește, ci abia după câteva luni.

Am coborât, am luat casoleta și-am intrat în cameră croncănind:

— A venit prințul moștenitor cu piureul, o să păpăm un piure gustos.

A întors capul. I-am apăsat obrajii până a deschis gura și atunci i-am băgat repede lingura în gură.

— Azi nu prea mă simt bine, am spus.

El n-a zis nimic.

I-am mai vârât o lingură-n gură. În orice caz, nu mai trebuia să-l ciupesc de obraji.

— E spre binele tău, i-am șoptit.

Cu cine începusem să semăn, oare cu cine Dumnezeu începusem eu să semăn?

Am văzut că uitasem să-l dezleg. Am desfăcut sfoara și am aruncat-o pe jos. Trebuia să-i leg mereu trunchiul și picioarele, pentru că piciorul paralizat îi mai rămânea agățat când ne urcam pe scânduri.

— După părerea ta, ce înseamnă să-ți iei viața-n mâini? l-am întrebat când înghițise jumătate din ce era în cutie.

— Nu mai vreau piure, a zis tata, acum vreau în pat.

Iată un răspuns edificator.

Mama a intrat în cameră cu insulina. De câteva săptămâni reușea să-i facă singură injecțiile și nu mai trebuia să cheme infirmiera care făcea vizite la domiciliu.

— Ați făcut o plimbărică bună prin parc? a întrebat ea.

— Nemaipomenită, am zis eu și i-am dus iar lui tata lingura la gură.

— Nu, a zis el.

— Ba da, am zis eu.

Atunci mama l-a ciupit de obraz cu mâna pe care o avea liberă, până când a fost nevoit să deschidă gura, iar eu i-am vârât repede niște piure în gură.

— Scoate-mi proteza, a spus tata.

— Nu, a zis mama, o să mâncăm o bucățică de mușchi de vită.

Apoi a sunat cineva la ușă.

— Asta mai lipsea! a strigat ea, ori vin prea devreme, ori prea târziu.

Nu puteam singuri să-l suim în pat pe tata și pentru asta venea câte o doamnă de la serviciul de îngrijire la domiciliu. Dimineața ne ajuta fratele Roy.

M-am dus la ușă. Simțeam că se apropie ușor momentul pentru ceva mai tare decât berea. La ușă era o negresă mare și robustă.

— Asta e casa familiei Grunberg? a întrebat ea.

— Da, am spus eu, asta e.

Tata mai avea o sticlă de whisky în garaj.

— Mi s-a spus că trebuie să urc pe cineva în pat.

— Da, așa e, ați nimerit bine, i-am confirmat eu.

— Și să-l spăl și să-l schimb. Și asta mi s-a spus să fac.

— Exact. Dați-vă haina jos și intrați.

Mă întrebam cât paracetamol ar fi trebuit să mai înghit până să înceapă odată să-și facă efectul.

Negresa a venit după mine. Mama i-a spus că ea se duce să facă un mușchi de vită și că trebuie să aibă grijă mai ales de escare. Apoi a închis ușa la bucătărie.

Negresa i-a întins mâna lui tata.

— Eu sunt Marga și acum o să vă bag în pat.

— Bună, a zis tata, poți să-mi scoți proteza?

— Dar mai întâi o să vă spăl frumușel, a zis Marga.

— Binișor, a zis tata, dar am nevoie la WC.

— Asta nu se poate, tată, am zis eu.

Apoi am văzut sticla de vin destupată din ziua precedentă și mi-am turnat un pahar.

— Tu ești fiul lui? a întrebat Marga.

Am dat din cap.

— E prințul moștenitor, a zis tata.

Marga era ocupată să-i scoată pantofii.

— Ce spuneți, domnule Grunberg?

— Scrofiță pofticioasă, a zis tata.

Am luat o înghițitură zdravănă de vin și am dat drumul la radio.

— Ești student? m-a întrebat Marga.

— Nu, am spus eu, lucrez la o firmă. Jumătate de normă.

— Am crezut că ești student.

I-a dat jos cămașa. Șuvițele i-au picat iar în ochi.

— Așa, acum trebuie să ne ridicăm în picioare, domnule Grunberg, să vă dăm jos pantalonii.

— Nu poate, am spus eu. Nu poate să stea singur în picioare.

Mi-am mai umplut încă o dată paharul. Că doar vin aveam destul în casă.

— Ai putea să mă ajuți?

Am dat din cap. La masa asta stătuse Rosie, îmi aminteam, dar ce se întâmplase în cei trei ani și jumătate care se scurseseră de-atunci, chiar că nu mai știam. L-am smuls pe tata din cărucior. Acum stătea într-un picior, dar mai mult se sprijinea de mine. Brațul paralizat îi atârna moale după gâtul meu. Începeam să simt binișor efectul berii și al vinului.

— Dansăm *cheek-to-cheek*, i-am șoptit la ureche.

A început să râdă. Râdea cu o jumătate de gură, pentru că cealaltă jumătate nu și-o mai putea mișca. Era destul de comic să-l vezi râzând așa. Balele care-i curgeau pe tricoul meu mi se păreau mai puțin comice.

— Fără glume tâmpite, a zis el.

Nici nu putea fi vorba de glume tâmpite. Aveam impresia că pot să mă prăbușesc în orice clipă. Abia dacă îmi puteam susține propria greutate, ce să mai vorbim de greutatea lui.

— Bun, acum poți să-l așezi din nou în scaun, a zis Magda.

Așa am făcut. Tata era acum gol.

M-am așezat din nou, am mai băut un pic de vin. Marga îi spăla picioarele. Erau subțiri, albe și osoase. La radio cânta *Walk like an Egyptian*, și îmi aminteam că odată dansasem pe melodia asta. Trebuie să fi fost pe vremea când încă mai dansam.

— Nu e frumos să faceți asta, domnule Grunberg, nu-mi place deloc, am auzit-o spunând dintr-odată pe Marga.

S-a ridicat în picioare și mi-a spus:

— Mă ciupește de sâni.

— Of, ce neplăcut, am zis eu.

Și către tata:

— Nu mai face asta.

M-am uitat mai bine la sânii ei. Fiecare putea să umple o găleată. Pesemne că tata nu mai era atât de pretențios în privința sânilor.

— Vă place melodia asta? am întrebat-o eu la un moment dat așa, ca să mai detensioncz un pic atmosfera.

— Cu mine vorbeai?

N-am putut să-i răspund, pentru că încercam să-mi reprim un acces de tuse. Eram sigur că, dacă mă apuca un acces zdravăn de tuse, ar fi fost o tuse din aia din care aș fi dat în vomă și poate și mai rău, iar ăsta era ultimul lucru care-mi trebuia acum.

— V-am întrebat dacă vă place melodia asta, *Walk like an Egyptian*?

— Nu, a zis Marga, nu-mi place deloc.

— Nici mie, a zis tata.

— Acum o să vă pun niște chiloței curați.

— Scrofiță pofticioasă, a zis tata.

— Ai auzit, a strigat Marga de sub masă, ai auzit ce-a zis?

— Ce, am spus eu, ce s-a întâmplat?

Dintr-odată mi-am dat seama că oamenii de culoare nu au coșuri roșii, ci negre. Mă duceau cu gândul la ouăle de ciocolată de Paște. Marga s-a ridicat cu greu. M-a privit de parcă aș fi jignit-o.

— Am nevoie la WC, a spus tata. Repede. Unde e căcăstoarea?

— Ai auzit ce-a zis?

— „Unde e căcăstoarea", am spus eu.

— Nu, înainte de asta.

— Eram atent la radio.

— A zis: „Scrofiță pofticioasă!", a strigat Marga.

— Scrofiță pofticioasă, a zis tata.

— N-am să accept așa ceva, cu siguranță că așa ceva n-am să accept!

Arăta într-adevăr ca și cum n-avea de gând să accepte. Nu mi s-a părut o chestie prea isteață, fiindcă tata tocmai asta și voia.

Sticla de vin se golise.

— Încetează! i-am strigat lui tata. Nu e nici o scrofiță pofticioasă, e Marga, o doamnă drăguță care a venit să te ajute să te bagi în pat.

— Așa nu pot lucra, a zis Marga.

Mă întrebam dacă doza aia de paracetamol pe care o înghițisem avea să-și facă vreodată efectul, însă n-ar fi fost de mirare ca paracetamolul să nu mai ajute la nimic. În cazul ăsta poate că trebuia să încerc somniferele mamei. De fapt, mă simțeam cam terminat, așa că i-am răspuns:

— Auziți, eu sunt doar fiul lui, înțelegeți?

Am scuipat saliva excedentară pe cât de discret am putut într-un pahar gol de pe masă.

— O să-l bag în pat.

— Excelent, am zis eu.

L-a ridicat. Cu mâna liberă i-a uns escarele de pe spate. O femeie puternică, mă gândeam eu.

— Am nevoie la WC.

— Nu poți să te duci la WC, am zis eu, așteaptă până îți pune Marga chiloții.

Tata purta chiloți din ăia care erau și WC în același timp.

— Scrofiță pofticioasă.

— Ține-l puțin așa, a zis Marga.

— E bolnav, am zis, vă rog să țineți cont de asta înainte să-l judecați.

Ultima replică mi-a ieșit cu greu din gură.

L-am preluat iar pe tata. Gol cum era, stătea sprijinit de mine, iar eu mă propteam de bufet, ca să mă pot sprijini totuși de ceva.

— Dansăm iar *cheek-to-cheek*, am zis.

Îmi dădusem seama că trebuie să profiți de rarele momente vesele pe care ți le oferă viața. După cum mai credeam că trebuie să faci niște mici sărbători din puținele momente din viața asta, în care aveai parte de femei goale. Și, cine știe, poate era valabil și pentru tații goi.

— O să vorbesc cu mama ta despre asta, a zis ea.

Deja cu tata se părea că nu mai vorbea.

— A suferit o modificare de personalitate, așa ne-a spus doctorul, am mai încercat eu.

— Modificare de personalitate pe dracu'! O să discut cu mama ta.

— Asta e Coby? a întrebat tata.

Coby era altă infirmieră care făcea vizite la domiciliu. Dintr-odată mi-a venit un chef nebun să cânt: *De-aș fi acum la Coby, cartoafele lui Coby*.

— Nu, e Marga. Trebuie să fii un pic mai drăguț cu ea.

— Nu-și ține mâinile acasă, a zis Marga.

Apoi i-a răcnit în ureche:

— De ce nu vă țineți mâinile acasă, domnule Grunberg?

Tata râdea nevinovat, ca pentru sine, cu jumătatea lui de gură, iar mie mi-a picurat iar ceva pe ceafă.

— Auziți, el e pe jumătate paralizat. La persoanele cu semipareză nu se pune problema că nu-și țin mâinile acasă. Sunt reflexe involuntare. Membre fantomă, știți.

— Am să discut cu mama ta.

— Așa să faceți, am spus, faceți ce credeți de cuviință. Mama e în bucătărie.

A fost o duminică de tot râsul, nu mai încăpea nici o îndoială.

— Am nevoie la WC, a zis tata.

— Mai încolo, am spus eu, chiar era nevoie să te porți așa, trebuia să ne faci iar viața un iad?

— Vreau la căcăstoare, a zis el, repede.

— Căcăstoarea vine singură la tine, am spus.

Atunci a intrat mama, urmată de infirmieră.

— Ce-a spus? m-a întrebat.

Înainte să apuc să zic ceva, a răspuns Marga:

— Scrofiță pofticioasă! Și nu o singură dată, ci de zece ori. Așa nu pot să lucrez, doamnă Grunberg.

— Mizerabilule, a strigat mama, mie nu mi-ai zis niciodată așa. Niciodată. Mi-ai distrus viața. Pentru că n-ai vrut să mergi niciodată la doctor, ți-ai făcut-o cu mâna ta.

— Nu e vorba despre asta! a răcnit Marga, care se pricepea și ea binișor să răcnească, e vorba despre faptul că eu mă duc acum acasă și nu mă mai întorc niciodată. Pentru că nu vreau să mi se spună scrofiță pofticioasă.

— Mă ajută și pe mine cineva? am zbierat eu. Nu mai pot să-l țin.

Simțeam că parcă-mi dădea cineva cu un ciocan în cap.

— Vreau la căcăstoare, a strigat tata, trebuie să mă cac.

— Trebuie să vă educați mai bine bărbatul, a răcnit Marga, așa nu pot să lucrez. Și vă asigur că nici una dintre colegele mele nu vrea să fie tratată astfel. Dacă bărbatul dumneavoastră continuă să ne numească scrofițe pofticioase, vom pune capăt îngrijirii la domiciliu.

— Pot să vă spun că nici nu vreau să vă mai văd în casa asta, a răspuns mama, și, nici dacă mă rugați în genunchi să-l urcați în pat pe soțul meu, tot n-o să mai puneți piciorul în casa mea, nici dumneavoastră și nici altcineva din familia dumneavoastră.

— Dacă vă închipuiți că mă puteți jigni, vă înșelați, pentru că la noi vă cunoaște toată lumea ca pe-un cal breaz.

— Vreau la căcăstoare, a răcnit tata.

— Nu pot să-l mai țin, am răcnit și eu la fel de tare.

Ele nu ascultau, pentru că erau ocupate să se înjure. Atunci tata a început să se cace, ca un cal. Pe covorul persan, pe pantofii mei și chiar și pe pantalonii mei. Sigur că n-a durat decât câteva minute, sau chiar mai puțin, dar după cum îmi amintesc eu, parcă s-ar fi căcat trei ceasuri.

M-am gândit la ziua în care a murit Charles Chaplin și tata m-a dus la cinema Tuschinski. Rula *Timpuri noi*. Era în iarna lui 1978 sau 1977. După ce s-a terminat filmul, mă tot gândeam la gâsca aia din restaurant și la oamenii care dansau, și la gâsca de deasupra oamenilor care dansau, și la omul ăla care-și aștepta gâsca, însă, fiind prea multă lume care dansa, chelnerul nu reușește să treacă printre ei cu gâsca, și în final gâsca rămâne agățată de candelabru. După film ne-am dus la o cafenea. Cred că la Schiller. Ne așezaserăm

undeva în spate și tata stătea de vorbă cu o doamnă și bea vin. După *Timpuri noi* am mai văzut multe filme și am mai fost deseori la Tuschinski, însă niciodată n-am fost atât de sigur, ca în după-amiaza aia, că voiam să fac și eu ce făcea Charles Chaplin în filmul ăla. În după-amiaza aia, când tata stătea de vorbă cu doamna aia, despre care mi-a zis mai târziu că era cea care rupea biletele la cinema, iar eu am băut café frappé, în care am amestecat până am obținut o băutură neagră, pe care am sorbit-o cu paiul. Ulterior, tata m-a dus și la filmele lui Tati și Buster Keaton, și atunci am vrut să devin precum Tati și apoi precum Buster Keaton, preferabil însă precum Tati, pentru că n-am mai văzut pe nimeni să joace tenis cum juca el. Medicul școlar i-a spus mamei să aibă grijă, întrucât eu nu păream să fac diferența între imaginație și realitate. La sfârșitul consultației, doamna doctor mi-a spus să mă îmbrac la loc. Eu nu eram în stare să mă îmbrac, pentru că pe mine mă îmbrăca și mă dezbrăca întotdeauna mama. Așa că mi-am pus doar fularul și pantofii. Și așa am ieșit din cabinet. Doamna doctor n-a zis nimic și a început să scrie ca o apucată, iar mama m-a luat și m-a îmbrăcat. Și în miercurea aia am fost cu tata să-l vedem pe Buster Keaton sau pe Tati sau pe frații Marx, iar dacă nu era chiar nimic altceva, pe Louis de Funès.

Când a terminat în sfârșit, i-am zis:

— Acum trebuie să te pun jos, chiar nu mai pot să te țin.

— Nu mă pune jos.

— Trebuie, pentru că altfel o să cazi și e mult mai rău.

— Aici suntem în căcăstoare, nu vezi?

— Da, am zis eu, văd, și l-am pus ușor jos.

N-a fost ușor, pentru că nu voiam să-l pun în căcat.

Mama și negresa abia atunci l-au văzut, dar eu trebuia să ajung sus. Douăzeci de minute am stat aplecat peste WC. La sfârșit nu mai ieșeau din mine decât niște picături galbene și acide. Mi-am clătit gura cu apă și am coborât.

— Împăratul e în pat, a strigat tata când m-a văzut.

— Unde e negresa?

— A dat-o maică-ta afară.

Doar o pată mare și galbenă pe covor și pe pantofii mei lustruiți mai aminteau de ceea ce se întâmplase în urmă cu jumătate de oră. I-am dat la o parte șuvițele din ochi cu o perie.

— Acum plec, ține-te tare, i-am zis.

— Scoate-mi proteza.

— Nu, am zis, mai trebuie să mănânci.

L-am pupat. Mirosea a pudră de talc.

— Nu rămâi la masă? m-a întrebat mama.

— Nu, trebuie să plec, am zis eu.

— Singură l-am suit în pat. Am înțepenit de spate, dar nu-mi pasă. Nu-mi mai pasă de absolut nimic.

Mama a dat mușchiul de vită pentru tata prin mașina de tocat, pentru că altfel n-ar fi putut să-l mănânce.

— Ajută-mă, te rog, să-i dăm să mănânce, a mai zis mama, însă eu am șters-o.

Aveam să mă plimb prin oraș până după ce aveau să termine cu masa de seară.

Mi-am adus aminte de un prieten de-ai lui tata, cu care se întâlnea în cafenele pe vremea când încă mai mergeam împreună în călătorii. Îl chema Nicola și, când tata a încetat să mai călătorească, Nicola a venit acasă să-l vadă. Stăteau la masa cea mare și nu-și spuneau prea multe. Tata își comandase cărți de vizită pe care era imprimat: „Familia Grunberg vă dorește distracție plăcută". Le dădea celor care veneau în vizită.

Fața lui Nicola părea făcută din piele bătucită, iar nasul lui era un fel de roșie cărnoasă jupuită. Spunea că se izbise odată cu mașina de un copac și ieșise de acolo în flăcări. La început aproape că nici nu puteam să mă uit la el, însă după o vreme m-am obișnuit.

Într-o după-amiază eram doar eu cu el la masă, pentru că tata se dusese până la Hema după vin. Nicola îmi zicea „Laternchen". Pieptul și burta lui păreau făcute din același fel de piele ca și fața, doar că pe burtă și pe piept mai era și plin de bășicuțe. Purta pantaloni scurți, picioarele-i erau normale, cum sunt picioarele oamenilor.

Mi-a spus:

— Ce-ai zice dacă m-aș apuca să fac niște clătite cu smântână?

I-am spus că e prea cald pentru asta. El bea ceai cu rom, pentru că era mereu răcit, și mi-a spus:

— M-am născut la Budapesta și acolo am lucrat la o frizerie, dar eu de fapt sunt bucătar, eram în armată și pot să-ți spun că soldații care au gustat din mâncarea mea încă mă mai pomenesc. „Măicuțele noastre ar avea ce-nvăța de la tine", ziceau ei. După-amiaza târziu mi se spunea pentru cine nu mai trebuia să gătesc. Iar eu mă gândeam: „În orice caz, vor ajunge în rai cu mâncarea mea". Când te gândești cum e să te bucuri toată ziua la un cotlețel, să-ți vină apă-n gură numai la gândul unui copănel de pui și apoi să te împuște ca pe-un câine. Pot să-ți spun că și în rai ar avea ce să-nvețe de la mine despre arta culinară.

A zis:

— De data asta nu mai bem ceai.

Apoi mi-a spus:

— Nu ești singurul căruia-i spun Laternchen. Primei femei pe care am dorit-o vreodată îi spuneam tot Laternchen, pentru că pe ea chiar așa o chema. Lucra la bucătărie, ca și mine. Te plictisesc cu poveștile astea.

— Nu, am zis eu.

Și-a zgândărit o bășică.

— Mă mănâncă, a zis el, nu mă doare deloc, mă mănâncă doar, mă mănâncă de nu mai pot, scuze.

A luat o înghițitură zdravănă, iar eu am făcut la fel. Așa se bea romul, mă învățase el.

— Cu Laternchen treceam mereu să-i vedem pe răniții zilei, a spus el. Unii nu mai aveau mâini. Sau le mai aveau, dar nu le mai puteau folosi. Pe ăștia trebuia să-i hrănim. Vedeam și noi că un pic de supă nu putea să-i mai ajute cu nimic. Că am fi putut s-o păstrăm pentru cei cărora le-ar fi fost de folos. Dar poți să-i refuzi unui muribund puțină supă? Așa că Laternchen le turna în gură niște supă. Zicea mereu: „Mă iubește, fraierul". La mine se referea. Apoi a

fost transferată. Și cu dragostea e ca și cu supa. Am cunoscut pe unii care au trebuit să se mulțumească doar cu dragostea de mamă. Au crăpat fără să fi atins vreodată o fată. Erau și unii orfani și probabil că Laternchen a fost singura pe care au pupat-o vreodată. Alții erau însurați, câte unii aveau și copii, dar tot după mamele lor strigau când erau aduși la noi. Erau și unii care îmi șopteau la ureche câte un mesaj pentru iubitele lor, însă eu nu înțelegeam toate dialectele alea. Și de multe ori erau în așa hal, că nici măcar nu mai știau cine eram. Mai erau unii care aveau la ei fotografii cu cinci femei diferite, alții umblau cu câte o scrisoare de la sora lor. Toți au mâncat din supa și din clătitele mele. Când nu mai puteau nici să țină creionul în mână, scriam eu câte ceva pentru ei. Până la urmă, mai toate scrisorile astea semănau între ele ca sânul stâng cu sânul drept, fie că erau pentru soră, pentru nevastă sau pentru mămica. Mai târziu, în orașe, am cunoscut femei care-mi ziceau: „Dă-mi un kil de făină". Le-am dat, că un kil mai puțin nu prea se cunoștea la noi, și le-am iubit. Uneori mai puțin de un sfert de oră, alteori o noapte-ntreagă. Uneori sub cerul liber sau într-o casă părăginită, uneori în câte o casă în care încă mai era zahăr pe masă și ceștile de ceai ale celor care locuiau acolo, însă nu știam niciodată dacă zahărul era al femeii respective. M-am iubit cu femei care născuseră treișpe copii, dar m-am iubit și cu fete care puteau să-mi fie fiice. Am iubit femei brunete și femei cărunte. Am strâns în brațe roșcate, am împărțit așternutul cu femei care nu avuseseră cum să se spele de două săptămâni, însă chiar și așa, nespălate, tot femei rămâneau. Am iubit femei atât de urâte, că n-aș fi crezut niciodată că puteam să le iubesc și pe ele. Erau unele care îmi arătau fotografii ale copiilor lor și altele care îmi arătau fotografii cu bărbații lor. Și mă întrebau dacă nu cumva îi văzusem pe bărbații lor, mi-i descriau în cele mai mici detalii, dar eu văzusem atâția oameni... Nu crezi că e păcat, mă întrebau unii, că nouă ni se dau gratis? Eh, ziceam eu, aș fi preferat să nu plătesc nimic pe ele, aș fi preferat să nu plătesc nimic

nici pe romul acesta și vă asigur că și mama, care mi-a cumpărat pantofii ăștia din piele, ar fi preferat să nu fi plătit nimic pe ei. Am trăit niște vremuri în care iubirea se tot ieftinea. Când a plecat Laternchen de la noi, o litră era suficient și câteodată chiar și numai niște supă. Erau unii bărbați la noi de care mi-era până și mie frică, care-ți scoteau ochii la fel cum ar fi împușcat un iepuraș. Chiar și cei mai porci încetează să mai fie porci, când trag să moară. Nu pentru că ar avea remușcări, ci pentru că nu mai pot. Și ăstora le-am turnat supă în gură. Așa cum femeile frumoase nu mai seamănă a femei frumoase după ce au călcat pe o mină cât de mică.

Era una care părea cea mai frumoasă dintre toate. Asta știu doar din povestirile bărbaților care au adus-o. Cea mai frumoasă, ziceau. Mi se jurau că era cea mai frumoasă femeie din sat, așa o frumusețe, că parcă n-ar fi fost din lumea asta, și peste o lună trebuia să aibă nunta. Am zis: „Care dintre voi e mirele?" Unul dintre bărbați a pășit înainte. „Tu primești un pic de supă, dar ceilalți nu, că altfel nu ne-ajunge pentru răniți." Pe frumusețea asta care nu era din lumea asta n-am cunoscut-o decât făcută zob, și nici așa, zob, nu mai mult de două ore, pentru că apoi a murit. A mai apucat să mănânce un pic din supa mea. Băiatul a rămas toată noaptea lângă ea. Tânguielile și țipetele lui erau așa de jalnice și asurzitoare, că nu puteam dormi. A doua zi trebuia să mergem mai departe. Așa că dimineața devreme am dus mireasa destul de departe, încât să nu se audă nimic, și acolo au și înmormântat-o în ziua următoare.

Apoi a venit tata de la Hema și Nicola i-a zis:

— Câteodată mi se pare că ar fi plăcut să stau culcat într-un sicriu, dar moartea are și așa destui complici pe lumea asta, prin urmare aștept liniștit.

Când am ajuns acasă, la ora unsprezece, masa de seară era încă în plină desfășurare. Și tata încă se uita la mâncare, de parcă ar fi fost otravă.

FETELE

Clei pentru lemn

În barul hotelului Okura, el a comandat o cafea și eu o votcă. Ne întrebam dacă fata așezată lângă japonezul acela era animatoare. Ne venea greu să ne închipuim o animatoare în fustă ecosez. Asta probabil din cauză că știam foarte puține lucruri despre animatoare, când de fapt erau sute care umblau în fustă ecosez.

— Deci am ajuns șofer, a zis el amestecând în cafea, sunt șoferul prietenei mele.

Făcea trei curse pe lună, într-un Opel Kadett vechi, până în Polonia și-napoi.

În mașină era cleiul pentru lemn pe care îl vindea prietena lui în Polonia, iar din profit îl ținea și pe el. Peste jumătate de ceas trebuia să plece. Ultima oară pe luna asta.

Japonezul și fata în fustă ecosez s-au ridicat.

— La unșpe m-așteaptă la graniță cu actele, a zis el. Cred că o să dorm pe undeva prin Germania, vreo oră, într-o parcare.

Am mai comandat o votcă.

— Ai grijă, mi-a zis el, cu ce dai aici pe două pahărele de votcă, cumperi o sticlă întreagă de la Gall & Gall.

Japonezul a lăsat numărul camerei. Fata își pusese deja haina pe ea.

— Nu, am zis eu, asta nu-i animatoare. Asta-i animatoare la fel cum e și mama.

— Nu știi nimic despre animatoare, a zis el, și mai ales habar n-ai de gustul japonezilor în materie de animatoare.

— Japonezul acela a vorbit o oră cu ea, de ce să stea de vorbă o oră întreagă cu o animatoare?

Bărbatul de lângă mine a dat din mână. Era clar că n-avea chef să mai vorbească despre asta.

— La toaletă au pus muzică de Mozart, am spus apoi într-o doară.

— Nu m-aș fi gândit vreodată că o să ajung șofer, a răspuns el. Transport clei pentru lemn.

A mai comandat o cafea, iar când barmanul i-a pus cafeaua în față i-a spus: „Transport clei pentru lemn, domnule", însă barmanul n-a reacționat.

Au intrat un bărbat și o femeie în cămăși negre cu viori maro pe ele. S-au așezat la capătul celălalt al barului. Au cerut bere.

— Sunt un singuratic, a spus el.

— Nu, nu ești, altfel n-ai sta aici.

— Stau aici pentru că trebuie să plec în Polonia să duc o încărcătură de clei pentru lemn. La ora unșpe m-așteaptă la graniță cu actele. De-aia stau aici. Pentru că trebuie să plec în Polonia să duc o încărcătură de clei pentru lemn. Pentru prietena mea.

— O iubești?

— Fără întrebări complicate, te rog frumos, că trebuie să conduc toată noaptea.

Am mai comandat o votcă.

— Deja face cât o sticlă și jumătate la Gall & Gall, a mormăit el.

— Dacă mai începi o dată cu Gall & Gall...

— Dacă mai încep, ce?

— Nimic.

— Sper să nu se facă polei.

— Ce-au anunțat?

— Că se face polei. După-amiază am cumpărat o oglindă retrovizoare cu nouășpe guldeni jumate de la o firmă de dezmembrări, că aia pe care o aveam s-a spart când am vrut să parchez acolo, în Polonia.

A cerut o bere.

— La Okura trebuie să bei numai bere, a zis el.

Acum tipa și tipul cu viorile maro pe cămașă se pupau.

— Animatoare? am întrebat cu încet.

S-a lovit peste frunte.

— Nimic nu știi despre animatoare, a zis el și apoi și-a golit paharul.

— O oglindă retrovizoare la nouășpe guldeni jumate e chilipir, îți dai seama. În mod normal astea costă peste două sute de guldeni, dar eu nu văd nimic de cleiul ăla pentru lemn, că mașina e plină ochi cu porcăria aia de clei pentru lemn.

— Încă o bere?

Au mai intrat câțiva japonezi.

— Poate ar trebui să-ți faci o firmă de transport, poate-ți iese.

S-a uitat o clipă la mine.

— Ăsta e un deodorant nou, sau tocmai ți-ai făcut pantofii?

— Nu, am zis eu, tocmai mi-am făcut pantofii.

— Prietena mea din Polonia e înnebunită după parfumuri, după parfumuri franțuzești, îi dă pe spate pe ăia de-acolo cu Coco sau cum s-o mai fi chemând. Ca s-o fac fericită, îi duc mereu câte-un parfum.

— Înc-o votcă.

Barmanul a venit să-mi umple paharul. Nu m-a mai întrebat dacă o vreau cu gheață, ceea ce era un semn bun.

— S-au făcut două sticle la Gall & Gall, a mormăit el bătând darabana pe bar în ritmul muzicii.

— Ce-ar fi să mergem la Gall & Gall? am propus eu.

Mă enerva la culme chestia asta.

L-a întrebat pe barman cât e ora și și-a potrivit ceasul.

— Sper să nu alunece cleiul ăla pentru lemn.

Și-a pus haina pe el.

— Marți seară sunt înapoi. Și o să vin aici să beau o bere. Și joi seară mă duc iar, că ăia de-acolo, din Polonia, sunt nebuni după cleiul ăsta pentru lemn. La întoarcere mănânc

întotdeauna cârnați cu varză acră pe lângă Hanovra, eu țin la tradiție, înțelegi, țin la tradiție.

Am dat din cap că înțelegeam. A vrut să plătească pentru mine. I-am zis că nu e nevoie, dar a insistat.

— Toate astea sunt pe cheltuiala prietenei mele. O s-o fac fericită cu un litru de parfum. Sunt unii care trebuie să se străduiască mai mult.

A râs.

— O să dea înghețul la noapte? l-a întrebat apoi pe barman.

— N-am idee, domnule.

Barmanul purta un papion roz. Voia să se întoarcă iar cu spatele.

— Ascultă, te-am întrebat dacă o să dea înghețul la noapte, e o întrebare normală, nu? O să dea înghețul la noapte. De cât timp lucrezi aici?

— De trei ani, domnule.

— Și în ăștia trei ani nu te-a mai întrebat nimeni dacă o să dea înghețul la noapte, sau poate n-a dat niciodată înghețul în ăștia trei ani? Așa, din câte știi tu.

— După părerea mea în capul dumneavoastră a dat înghețul, domnule.

S-a așezat din nou lângă mine.

— Merg pe motorină și scutesc ceva, scutesc mai mult de jumate. Și motorul face mai puțin zgomot, mai regulat, știi, așa tuf-tuf-tuf, aproape ca o muzică. Vrei să te las undeva cu mașina?

— Nu, mai rămân puțin aici, am zis eu.

A ieșit, însă peste cinci minute s-a întors.

A arătat către cineva care se așezase la capătul celălalt al barului.

— Animatoare, a zis el, treizeci de sticle la Gall & Gall.

A luat un bol cu alune de pe bar, l-a golit în buzunarul hainei și-a plecat.

Tina

Era ora patru și știam că mama nu mai mânca pâine deja de câteva ore și că, în principiu, nici eu n-ar fi trebuit să mai mănânc, dar îmi era foame. Și știam că în seara asta urma să mă duc pe la ea, și că aveam să povestim iar despre cum am fost sclavi în Egipt, și că avea să vină vorba despre cele zece urgii, și că aveam să cântăm cântecul ăla care zice de ce seara asta e altfel decât toate celelalte seri. Doamne, mi se făcea rău numai când mă gândeam. Așa că am mai comandat o bere. Stăteam lângă polonez și în seara asta eram iar singur cu mama, pentru că n-avea să vină nici un musafir. Invitase o grămadă de lume, dar nimeni nu voia să vină, și până la urmă mă sunase pe mine.

— Doar n-o să mă lași singură în seara de Seder?

— Nu, i-am spus, nu te las singură.

— Care e supa zilei? am auzit o femeie întrebând.

— N-avem supa zilei, avem doar supa anului.

Leo s-a întors și-a zis:

— În cafeneaua asta au doar supa secolului.

— Supa secolului e supa camerei de gazare, am spus eu. La cafe-barul ăsta aveți și supa camerei de gazare?

Nu făcusem nimic toată ziua, ceea ce te face să spui chestii din astea. Și, în plus, oricum nu mă asculta nimeni, de-asta veneam aici în fiecare zi. Ca să stau printre oameni cu o gură și două urechi. După părerea polonezului, ăștia erau din ce în ce mai rari, oamenii cu o gură și două urechi.

— Abia dacă-i mai vezi, zicea el, mai sunt doar pe la bâlci.

Într-un târziu m-am dus cu bicicleta la mama. Era bolnavă. Asta mai lipsea. Tușca și scuipa flegme. Din când în când striga:

— N-am aer.

Așa striga de când o știam.

Ne-am așezat la masă. Mi-a arătat scaunul negru rotativ.

— Acum doi ani mai stătea taică-tu în el, mi-a zis.

Nu puteam să sufăr sentimentalismele alea. De-asta i-am zis:

— Nu stătea, zăcea, și toată mâncarea îi curgea din gură, tot corpul i se scurgea prin toate găurile pe care le avea.

— Nu mai fi așa de cinic, mi-a zis, nu-mi plac chestiile astea.

N-am spus nimic cinic, am spus adevărul. Păcat numai că deseori adevărul sună atât de cinic și din cauza asta e preferabil să minți. Cel puțin dacă vrei să pari afabil.

Am făcut tot ce trebuia făcut în seara aia. Am înmuiat ridichi în apă sărată, am amestecat *maror* cu *haroseth*, am povestit despre pâinea umilinței, pe care au mâncat-o strămoșii noștri, și am cântat cântecul despre marea care fugea și munții care tremurau ca berbecuții și dealurile ca mielușeii. Se cutremurau în fața lui Dumnezeu, care a prefăcut stânca într-un lac și pietricica-n izvor. După aia am cântat că anul viitor o să fim în Ierusalim. Am băut și cele patru pahare recomandate, însă mama n-avea voie să bea. Lua din nou somnifere. Așa că am băut eu și pentru ea. Chiar n-a fost o problemă.

În jurul orei douăsprezece m-am dus acasă. Am pupat-o și i-am zis să rămână sănătoasă și voioasă.

— Și cum să fac? m-a întrebat, însă la întrebarea asta n-aveam nici eu răspuns.

A doua zi dimineață trebuia să mă scol devreme, pentru că mă duceam iar să car cărți pentru câteva zeci de guldeni. Câteodată mai câștig ceva bani citind cărți și conspectându-le, dar cum capul meu era ca un bolovan pe care dansa cineva, nu mai citisem nimic de ceva vreme, deci trebuia să

car. Uneori mai cerșesc și de la mama niște bani, dar sincer să fiu mai bine îmi rup spinarea cărând.

Când am terminat de dus toate cărțile în magazie, am mâncat o felie de prăjitură și apoi am cumpărat *De Telegraaf*. O jumătate de oră mi-a luat să citesc toate anunțurile. Erau foarte multe. La început nu știam ce să aleg. Până la urmă am ales-o pe fata drăguță și tandră care primea la domiciliu. Drăguță, tandră și la domiciliu, mai bine nu se putea. I-am format numărul. Câteodată zic la telefon:

— Scuzați, nu prea mai aud bine, puteți vorbi mai tare?

Fac asta ca să par mai în vârstă. Am făcut-o și de data asta. A funcționat. Am întrebat ce tarif practica. O sută de guldeni pe oră. Îmi convenea de minune. Mă așteptam să coste mai mult. Scosesem trei sute de guldeni de la bancă, era tot ce mai aveam. Am întrebat-o dacă puteam stabili o întâlnire pentru după-amiază. Se putea. La ora cinci, că la șase termina lucrul. Am închis, dar am uitat să întreb ce adresă avea. Deci a trebuit s-o sun din nou, muream de rușine. Era pe Brederodestraat. Nici măcar nu știam unde e Brederodestraat. A trebuit să mă duc la vânzătorul meu de ziare, să cumpăr o hartă a Amsterdamului. Din fericire, Brederodestraat nu era departe, era de cealaltă parte a Vondelpark. Am făcut un duș, m-am spălat cu grijă pe dinți și mi-am pus ciorapi și chiloți curați. Să arăți cât de cât ca lumea și să nu-ți pută gura. Măcar atât. Am mai băut câteva pahare cu vin și apoi chiar s-a făcut ora să plec.

Mai întâi m-am plimbat prin Vondelpark. Deocamdată mergea bine. Trebuia să ies din parc unde începea Brederodestraat și trebuia să ajung în capătul străzii. Numărul unde trebuia să ajung se apropia din ce mai tare. Aș fi preferat să trec mai departe, ca toți cei care treceau în momentul ăla pe Brederodestraat. Mi-am zis: „Fii bărbat!"

Chestia asta nu mi-o mai spusesem niciodată, deci am făcut-o și pe asta.

Am sunat la ușă. La ferestre atârna o cârpă neagră în loc de perdele, dar în rest părea o casă obișnuită. Mi-a deschis

ușa și n-aș fi putut spune dacă era tandră, că nu-mi puteam da seama, însă eram foarte sigur că nu era drăguță. Orice, numai drăguță nu. Părinții mei avuseseră mai demult o menajeră, pe care o chema doamna Kanon. De multe ori mă trăgea de păr și apoi zicea:

— Ce zulufi frumoși ai tu, de-aș avea și eu așa zulufi, *boy*.

Îmi zicea mereu *boy* și era așa de în vârstă, că acum e la azilul de bătrâni.

Am intrat într-un fel de sală de așteptare ca la veterinar. În orice caz, așa arăta. Era un holișor cu un telefon și chiar un mic computer. Am vrut să deschid prima ușă care mi-a apărut în fața ochilor.

— Hei, hei, a zis ea, eu știu mai bine unde trebuie să mergem.

— Da, sigur, am zis, scuzați.

Am intrat într-o cameră în care totul era albastru. Lumină albastră, un pat cu așternuturi albastre, o chiuvetă albastră, perdele albastre și doar o canapea neagră și o plantă verde, dar probabil că era din plastic.

— Eu sunt Tina, a zis ea.

M-am prezentat, iar ea m-a întrebat ce voiam să beau. Vin n-aveau, doar apă minerală, Cola sau ceai.

— Atunci aș vrea un ceai, am spus.

— Suntem două care lucrăm aici, a spus Tina, o să vină imediat și cealaltă fată să se prezinte și poți să alegi cu care vrei să rămâi.

Am rămas singur pe canapea. Pe perete era o fotografie, dar lumina era prea albastră ca să-ți dai seama ce reprezenta. Două halate albastre atârnau într-un cui, iar în rest mai era un casetofon de unde se auzea muzică. Era muzică din aia pe care o auzi la cafenelele care au prea puțini clienți, iar cei care sunt, sunt atât de bătrâni, încât sunt prea surzi ca s-o audă.

Apoi a intrat cealaltă fată. Era mai urâtă decât Tina, dacă așa ceva mai era posibil, și, după mine, nu era decât o chestiune

de câteva luni până să aibă dreptul la abonament gratuit. M-am ridicat în picioare și am dat mâna cu ea.

— Arnon Grunberg, am zis, ce mai faceți?

— Nu-ți spune niciodată numele de familie, a șuierat către mine de parcă i-aș fi făcut o propunere incorectă.

— Vă rog să mă scuzați, am zis.

După care a plecat.

În cameră domneau temperaturi tropicale. N-aveam ce face, a trebuit să-mi dau jos haina. M-am așezat pe ea. Mă gândeam: „Nici nu-ți dai seama când ți-au luat-o, afacerile sunt afaceri".

Tina a venit înapoi.

— Rămân cu dumneavoastră, am zis, pentru că cel puțin cu ea puteam să-mi păstrez numele de familie, și țineam ceva la el.

A venit și s-a așezat lângă mine pe canapea. Am băut ceai împreună. Începea să fie agreabil.

— Ai mai fost vreodată într-o casă ca asta? m-a întrebat.

— Mai demult, am spus eu, în străinătate, e așa mult de atunci, că nici nu mai știu care sunt regulile.

— Nu-i nevoie să vorbim despre reguli, o să vină totul de la sine.

A venit mai aproape. Mi-a trecut prin minte versul ăla al lui Gottfried Benn: „*Ein schöner Gedanke, zwischen den Beinen, eines Mädchen zu liegen*[1]". Nu pricepeam cum de mi se părea versul ăsta atât de frumos dintr-odată.

— Faceți asta în fiecare zi? am întrebat într-un târziu, când s-a așezat atât de aproape de mine, încât piciorul ei s-a atins de-al meu. Dacă vă supără întrebările mele, să-mi spuneți.

— Nu, nu, a spus ea, o fac în fiecare zi, dar eu de fapt sunt doar telefonistă și portăreasă și îi dau afară pe cei care creează probleme, dar după ora cinci pleacă una dintre fete și atunci îi mai țin eu locul câteodată.

---

1 „Ce gând frumos, să te culci între picioarele unei fete."

— Aha, am zis.

— Tu ce lucrezi?

— Sunt corespondent pentru *Berliner Morgenpost*, i-am spus.

— Aha, așa deci.

— Păcat că n-ați pus niște muzică de Jacques Brel, nu credeți?

— Jacques Brel mi se pare mai mult pentru spațiul privat, a spus ea, dar spune-mi „tu". Curând o să devenim intimi și o să fie mai simplu așa, să-mi spui tu. Ești cumva evreu? Dacă-mi dai voie să te-ntreb.

— Sigur că poți să-ntrebi. Bănuiesc că-ți dai seama după ce nas mare am.

— Nu, mai mult după felul de-a fi. Să știi că și eu sunt o optime evreică. Uite ce nas am.

Mi-a arătat nasul. Un nas coroiat, într-adevăr. Am băut ultima gură de ceai.

— Bunicul meu a fost evreu, a spus ea.

— Aha, am zis eu, foarte frumos.

— Azi e Pesach, știi?

— Da, am zis, știu, e Pesach.

M-am uitat la poza de pe perete, dar nu puteam să-mi dau seama ce reprezenta, apoi m-am uitat la patul pe care era un prosop la fel de albastru precum cearșaful.

— Știi, se obișnuiește să reglăm acum partea financiară.

— Da, sigur, am zis eu.

Mi-am căutat suta de guldeni în buzunarul interior al hainei.

— Trebuie să mâncăm și noi, a zis ea.

Parcă se scuza.

— Bineînțeles, și dumneavoastră trebuie să mâncați, și eu trebuie să mănânc, toți trebuie să mâncăm.

— Tu, mi-a zis, trebuie să-mi spui tu.

Apoi a ieșit să ducă banii, iar eu am încercat să-mi amintesc cum arăta Rosie când am văzut-o pentru prima oară goală, însă n-am reușit.

S-a întors.

— Ești cu mașina? m-a întrebat.

— N-am mașină, am venit pe jos, prin Vondelpark.

Stăteam din nou unul lângă altul pe canapea. Acum i-am simțit pentru prima oară parfumul, pentru că se așezase foarte aproape de mine. M-a frecat pe picior.

— Să aduc materialul? m-a întrebat.

— Da, am zis eu, adu materialul.

— Ce îți place cel mai mult? m-a întrebat.

— Da, am zis, și m-am șters la nas cu dosul palmei.

— Da?

— N-aș vrea să vă bruschez, dar dacă vreți să mi-o sugeți, aș fi extrem de încântat.

— Zi pur și simplu ce-ți place, a spus Tina, vrei să ți-o sug, nu vrei să devenim intimi?

— Nu, i-am zis, astăzi aș prefera să nu devenim intimi.

De fapt, nu voiam nici să mi-o sugă, nu voiam absolut nimic, voiam doar să stau pe canapea și să vorbim un pic până trecea ora, dar n-am îndrăznit să i-o spun.

— Să ne dezbrăcăm.

— Da, să ne dezbrăcăm.

Într-o clipă a rămas goală, dar și eu m-am dezbrăcat destul de repede. Eram uimit, pentru că nu simțeam nici un pic din jena pe care o simt de obicei când mă dezbrac în prezența altor oameni. Stăteam amândoi la picioarele patului și o vreme am tăcut, iar într-un târziu am întrebat într-o doară:

— Aveți animale domestice?

— Acum ne spălăm, a zis ea.

M-am uitat la burta ei zbârcită și la sânii care-i atârnau ca niște flori veștejite și m-am dus după ea la chiuvetă. S-a spălat cu o mănușă de baie albastră. La pizdă și-ntre buci. Asta nu promitea nimic bun. Am vrut să iau cealaltă mănușă să mă spăl, însă mi-a zis:

— Nu, lasă-mă pe mine.

Am pus-o la loc.

— Bine, am zis, așa nu m-a mai spălat nimeni de când aveam șapte ani.

— Dar de-atunci ai mai făcut câte un duș, sper.

— Da, sigur, vreau să spun că de-atunci m-am spălat întotdeauna *singur*.

M-a spălat foarte meticulos, așa cum făcea mama pe vremuri.

— Mai trebuie doar să te speli pe mâini, a spus ea și mi-a luat mâna stângă, pe care mi-a turnat săpun lichid, în vreme ce muzica aia tânguitoare continua să se audă.

— Și acum întinde-te, mi-a zis.

M-am întins pe pat, cu capul pe perna albastră și m-am întrebat imediat câte capete or fi stat pe perna aia.

— Nu vrei să-ți scoți ochelarii? m-a întrebat.

— Mai bine-i țin.

— Vrei să vezi totul, nu-i așa?

— Da, i-am zis, vreau să văd totul, însă mă gândeam: „Dacă i-am dat jos, i-am pierdut". Atâta doar să nu mi-i zbori de pe nas, am sugerat.

— Dar ce idei ciudate ai despre noi! a zis Tina în timp ce mă freca pe burtă.

Mă făcea să mă gândesc la doctorul de familie care mă freca deseori tot așa și care avea mâinile tot la fel de reci ca ale Tinei.

— Există prejudecata asta cum că noi am urî bărbații, dar eu chiar nu-i urăsc.

Asta puteam s-o cred, că nu ura bărbații, în orice caz, nu mai mult decât mine.

Acum îmi dădea cu arătătorul peste pușă, de parcă ar fi vrut să scuture praful din ea. Stăteam cu mâinile sub cap și vorbeam încontinuu uitându-mă la tavan, de parcă acolo ar fi trebuit să se arate un înger care să strige: „Lasă cuțitul, Avraame".

— Te gâdilă? m-a întrebat.

— Da, am zis eu, mă gâdilă un pic.

— Bunicul meu nu s-a mai întors niciodată, mi-a spus ea.

Acum se ocupa de membrul meu. Îl frământa și îmi frământa și coaiele.

I-am spus:

— Îmi pare rău, e foarte neplăcut, și mă gândeam că totul era mult mai ușor decât îmi închipuisem.

Pur și simplu stai întins, vorbești așa cum vorbești cu toată lumea, te uiți un pic la tavan, așa cum peste tot te uiți la tavane.

— Așază-te pe burtă, mi-a zis, pentru că încă n-aveam nici o erecție.

Nu mi-era rușine, doar că mi-era ciudă.

— O să-ți fac un masaj bun, ce zici?

— Bine.

Așa că m-am așezat pe burtă, iar ea s-a așezat pe mine, după cum am simțit, și a început să mă maseze cu o loțiune de corp care mirosea un pic a detergent de vase. Când a ajuns la umeri, fața mi s-a înfundat în perna albastră și am simțit și mai multe mirosuri nedefinite.

— Te ții serios de tradițiile evreiești? m-a întrebat Tina.

— Nu pot să zic că mă omor. Tu?

— Mai demult da, acum deloc. Într-o vreme eram foarte activă.

Acum îmi masa gâtul și m-a întrebat dacă-mi plăcea. Nu-mi făcea nici o plăcere.

— Merge, am zis.

— Crezi că palestinienilor ar trebui să li se dea un stat al lor?

— Să le dea și treizeci și cinci de state, am zis, nu știu, nu prea mă interesează politica.

Mi-a dat voie să stau din nou pe spate. M-a pupat pe față. La asta nu mă așteptasem, să-mi fie pupată și fața. Apoi a început să-mi sugă sfârcurile. Eu mă zgâiam în continuare la tavan și la fotografie și am observat că prosopul se deplasase de la locul lui, astfel încât ajunsesem să stau pe cearșaful pe care stătuseră toți, bineînțeles, și mă întrebam oare cât

de des îl schimba. Ea își făcea de lucru în continuare cu sfârcurile mele.

— Îți place? m-a întrebat.

Nu îndrăzneam să spun că nu, pentru că mai răspunsesem deja de câteva ori la întrebări de felul acesta cu „nu" și „mai bine nu".

— Minunat, i-am zis și l-am auzit pe ciudatul acela de Jackson cântând *Heal the World* și dintr-odată mi-a venit în minte omul ăla din cafe-bar, pentru că ăla era înnebunit după melodia asta.

— Randy Newman, ăsta-i ca lumea, am zis.

— Da, a zis ea, Randy Newman e ca lumea. Dar nu trebuie să vorbești atâta, nu trebuie să raționezi chiar totul.

— Când nu vorbesc, sunt un nimic.

— Relaxează-te, mi-a zis, relaxează-te.

Era un ordin, însă nu poți să te relaxezi așa, la comandă. În orice caz, eu nu.

Apoi a început să se joace cu puța mea, până când s-a întărit. A făcut-o cu mult profesionalism, pentru că nu mă gândisem că o să reușească să-mi provoace o erecție în secolul ăsta, iar apoi hop, mi-a pus prezervativul. După care s-a prefăcut că mi-o suge, dar eu aveam ochelarii pe nas și vedeam tot. Doar mi-o freca așa, un pic.

Noroc că era și o melodie drăguță pe caseta aia a ei, ceea ce i-am și spus, dar ea a zis:

— Stai liniștit, calm, deja ai început să vorbești mai puțin.

M-am mirosit la subraț, că tot eram lungit acolo, cu mâinile sub cap, pe perna aia albastră.

Tina nu era urâtă, în orice caz, nu dacă ar fi lucrat la cofetărie. Atunci ar fi fost altceva. În cazul de față însă era pur și simplu neapetisantă și probabil că și eu îi păream neapetisant. De-un sfert de oră mi-o tot freca. Nu se întâmplase nimic. Nu mă mai gândeam la nimic, poate doar la Randy Newman, așa printre picături, pentru că-mi suna în cap o melodie de-a lui.

Într-un târziu s-a uitat la mine:

— Ai mai fost vreodată cu o femeie?

— Da, am zis eu.

— Și eu a câta sunt? m-a întrebat ca râzând.

I-am spus:

— A douăzeci și doua în cap.

Era a doua, iar eu încercam să mă gândesc la cealaltă, dar nici asta nu reușeam să fac. Mă gândeam că Tina ar fi trebuit să fie într-adevăr a douăzeci și doua, sau ultima, sau a nouăzeci și opta, dar nu a doua. M-a întrebat dacă totuși nu puteam să devenim intimi. Puteam.

— Ce fain! a zis ea.

De ce trebuia să spună chestii din astea, că doar nu i-o ceruse nimeni.

— Fă ce vrei tu, am zis.

— Ce vrei tu, a zis ea, ideea e ce vrei tu.

— Păi tocmai asta nu știu.

S-a așezat pe mine. M-a ajutat s-o pătrund, însă nu prea era mare diferență între afară și înăuntru.

— Și ți-ai pierdut multe rude în război? m-a întrebat.

— Nici una, eu sunt născut după război.

— Eu l-am pierdut doar pe bunicul.

Apoi a început să se miște înainte și-napoi și vedeam cum i se bâțâiau sânii în toate părțile, ca florile într-o furtună de toamnă, și burta ei cu cei doișpe colaci, care se lipea de a mea precum cărnurile la măcelărie.

S-a oprit destul de repede și a rămas așezată pe mine.

— Acum trebuie să vii tu peste mine.

Așa am făcut. Dar dacă mi-ar fi spus să mă spânzur în șifonier, aș fi făcut-o și pe-asta. Pentru că deja mi-era clar că nu trebuia să forțez lucrurile.

Mi-a luat puța și-a băgat-o înapoi la ea înăuntru. Se simțea doar cald și un pic umed. De fapt așa se simțea în toată camera.

M-am uitat la fața ei și i-am simțit parfumul chiar mai puternic decât mai-nainte.

— Dă-i înainte, a strigat dintr-odată, ah, haide, dă-i înainte, așa, dă-i înainte.

Îmi venea să-i zic: „Vă rog să încetați, n-am nevoie și de sunet", dar n-am îndrăznit, pentru că nici pentru ea nu era vreo plăcere să strige tot timpul: „Dă-i înainte, dă-i înainte", mai ales dacă te gândeai că striga chestia asta de la zece dimineața. Pendula de lângă canapea arăta deja ora șase și cinci și, dintr-odată, m-a cuprins sentimentul că n-avea să mă lase să plec până nu ejaculam. Se pare că era o chestiune de onoare pentru ea. Chiar dacă trebuia s-o țină tot așa până la ora șapte. Drept pentru care mi-am ațintit privirea la perete, am apucat-o de cap, de bucle, permanentul ăla pe jumătate dus, mi-am înfipt unghiile în capul ei și l-am strâns la piept și am simțit mirosul a douăzeci de saloane de coafură deodată. Mă uitam la perete, dar nici de acolo nu apărea nici un înger. Mă gândeam la Rosie, la Rosie mă gândeam și apoi am strâns din ochi și m-am gândit tot la Rosie. După care am ejaculat. Atunci a încetat și ea să mai strige „Dă-i înainte".

— Știi care cântec al lui Randy Newman îmi place cel mai mult? i-am zis. Ăla cu *„everybody knows my name, but it's just a crazy game, it's lonely at the top"*.

— Acum trebuie să te dai jos de pe mine, că ești prea greu, mi-a zis.

M-am întins lângă ea.

— Poți să zici multe despre mine, că am păr de pudel sau că am nasul mare, dar nu că sunt greu.

A râs. Am vrut să mă îmbrac la loc, dar mi-a zis:

— Nu, nu, stai așa, trebuie să te spăl mai întâi, nu te las să pleci murdar.

— Ce servire!

Mi-a scos prezervativul și m-a spălat pentru a doua oară. Speram doar să fi luat mănușa care trebuia. Am văzut că prosopul alunecase de tot de pe pat, însă din fericire lumina era atât de albastră, încât cearșaful era aproape invizibil.

M-am îmbrăcat.

— Te deranjează dacă nu mă îmbrac la loc și rămân cu halatul pe mine? m-a întrebat.

Am dat din cap că nu. Se așezase lângă mine, în capotul albastru, și eu mi-am pus puloverul pe mine.

— Nu-mi place deloc Randy Newman, a zis ea.

— Nu? Dar adineauri ai spus că-ți place.

— Asta a fost adineauri.

M-am uitat din nou la fața ei care acum îmi displăcea mai puțin decât atunci când intrasem aici.

— Pot să-mi pun pantofii în picioare, sau trebuie să mă-ncalț afară, pe trotuar?

— Ce părere proastă ai despre noi!

— Nu numai despre voi, am aceeași părere despre toată lumea. E îngrozitor de cald aici, știi?

— E sigur din cauza mea.

Am crezut c-a făcut o glumă, însă după fața ei mi-am dat seama că vorbea serios. Așa că i-am spus:

— Da, Tina, e din cauza ta.

Și i-am pus mâna pe picior, însă am observat că acum nu-i mai făcea plăcere. Așa că mi-am retras-o repede.

— Ai cumva o cârpiță să-mi șterg ochelarii?

Avea.

— Ce servire! am zis din nou. Nici la Hilton nu te-ntrec.

I-am promis c-o să-i aduc un buchet de flori săptămâna asta. Apoi ne-am ridicat. M-am uitat la plantă, la pat, la perete.

— Ce mănânci diseară? am întrebat-o.

— Andive. La mama. Tu?

— Sărbătoresc seara de Seder. Tot la mama. Și după aia trebuie să mă duc și pe la o familie care are patru fiice.

Tina mi-a spus:

— Păi bine, acum sigur o să sărbătorești seara de Seder mai liniștit.

— Da, am zis, mult mai liniștit.

I-am sărutat mâna. Ne-am îndreptat spre ușă și m-am uitat după cealaltă fată, dar probabil că se dusese deja acasă.

— Salutare, i-am zis și mi-am dus mâna la frunte, așa cum fac soldații.

— Tu chiar ești un pic țicnit, mi-a zis.

I-am mai sărutat încă o dată mâna. Acum, că nu mai mergea pe tocuri, era mai scundă decât mine și i-am zis:

— La revedere, Tina, a fost o întâlnire deosebită.

— Tu trebuia să te naşti în altă epocă, mi-a zis, ar trebui să umbli pe stradă cu joben.

— Toţi ar fi trebuit să ne naştem în altă epocă, i-am spus eu.

— Ai să mai vii? m-a întrebat ea.

— Da, cu multă plăcere, *bleib gesund, bis hundertzwanzig, Gut Jom Tov*[1] şi un Pesach cuşer.

Apoi m-am trezit din nou mergând pe stradă, iar în gură aveam un gust de săpun. Voiam să le întreb pe toate femeile care-mi ieşeau în cale: „Dumneavoastră cât costaţi-?" Şi ăsta era alt clişeu, dar era adevărat. Nu m-am dus acasă, deşi aş fi vrut să fac un duş. M-am dus la cafe-bar, unde am comandat trei beri albe. Bineînţeles, polonezul era şi el acolo şi lângă el stătea un bărbat cu burtă de bere care perora, dar polonezul se făcea că nu-l aude, fapt pentru care nu-l sufeream. Era şi fata aia, despre care polonezul tot zicea că semăna cu Renée Soutendijk[2], dar, după mine, nu semăna cu nimeni.

— Te-ai parfumat cu deodorant de WC? m-a întrebat polonezul.

— Nu, am zis eu.

— Şi atunci ce-ai făcut?

Şi pe fata aia îmi venea s-o întreb ce tarife practică. Cheful de a pune astfel de întrebări mi se mai domolise faţă de acum zece minute şi peste zece minute avea să se domolească şi mai mult. Aş mai fi vrut să-i spun şi că Tina era ceva mai ieftină decât o masă la restaurantul Zuid-Zeeland, însă la fel de scumpă precum caviarul de acolo, pe care l-am cumpărat pentru o prietenă şi pe care cred că l-a mâncat cu iubitul ei. Şi că era Pesach-ul. Şi că de Pesach n-ai voie absolut deloc să bei bere. N-am îndrăznit să-i spun lucrurile astea, cu toate că aveam un chef de vorbă cum nu-mi aminteam să fi avut vreodată. Chestii din astea ştiam că era mai

1 Rămâi sănătoasă, până la o sută douăzeci de ani şi Sărbători fericite.

2 Cunoscută actriţă olandeză.

bine să-i spun Tinei, pentru că ei nu-i păsa şi pentru că oricum n-ar fi plecat până nu se făcea ora.

— Nu eşti prea vorbăreţ, ai? i-a zis beţivul polonezului.

— Nu *sunteţi*!

— Nu sunteţi prea vorbăreţ, ai, vrei să plec, amândoi vreţi să plec?

— Ascultă, i-am zis, când eram eu în şcoala primară era un cântec pe care-l dădeau foarte des pe vremea aia. Melodia am uitat-o, îmi mai aduc aminte doar textul. Sună aşa: „Ce-o să mai bem vreme de şapte zile, ce-o să mai bem, ce sete ne e, dar bine că-i de-ajuns pentru toţi, aşa că vom bea-mpreună şapte zile, să bem împreună, nu singuri". Poţi să cânţi melodia asta pentru mine?

— Nu, a zis polonezul, o ştiu, dar nu pot s-o cânt, n-am voce.

— Nimeni de-aici nu ştie să cânte, a zis beţivul.

Parcă nu aveam gust de săpun în gură, ci mai mult gust de lămâie şi de bere răsuflată. Peste o oră şi jumătate urma să înceapă a doua seară de Seder, iar eu voiam să fac şi-un duş.

Mă gândeam că Tina probabil n-avusese nici un bunic evreu. Era pur şi simplu foarte de treabă. Asta era tot. Dacă ar fi venit la ea un american, i-ar fi zis cu siguranţă că bărbatul ei a fost ucis în Vietnam, iar unui olandez i-ar fi spus că bunicul ei a căzut pe front la Grebbeberg, iar pentru un neamţ ar fi fost Stalingrad. Poate nici măcar nu credea cu adevărat că ar fi trebuit să mă nasc în altă epocă. Mi-a zis pur şi simplu ce voiam să aud, pentru că aşa erau toate Tinele de pe lumea asta. Am mai cerut încă o bere albă, ca să-mi clătesc şi ultimele urme de gust de săpun din gură.

Şi faptul că m-am gândit la Rosie n-a fost o chestie cine ştie ce originală. Toţi bărbaţii care-şi puseseră capul pe perna aia albastră se gândiseră evident la Rosie a lor. Toţi vedeau, ca şi mine, că erau altfel decât toţi ceilalţi. Sigur că ei erau mai galanţi, n-o tratau pe Tina ca pe-o curvă, îi promiteau chiar flori şi-i pupau mâna, iar Tina nu vorbea cu nici unul dintre clienţii ei aşa cum le vorbea lor. Exact ca şi mine, toţi se duceau să facă pipi în Vondelpark şi apoi stăteau într-un

cafe-bar și se gândeau că erau singurii, așa cum mă gândiscm și cu că eram singurul care era altfel decât toți curvarii. Acum, în cafeneaua asta, mă întrebam cât de galant puteai fi de fapt cu o persoană care se lăsa călărită pentru o sută de guldeni.

Acum, că fusesem la Tina, puține lucruri mi se mai păreau grele. Dădeai peste cap câteva păhărele și-ți ziceai: „Fii bărbat!“ Și cu asta, basta. Și probabil că nu era greu nici să împușți pe cineva, pentru că sigur trebuia să se petreacă tot așa. Sau să tai pe cineva în bucățele, sau să te arunci de pe hotelul Okura. Era nevoie doar să bei câteva păhărele și să-ți spui: „Fii bărbat!“

Am cumpărat flori pentru mama și am făcut din nou ce făcuserăm și cu o seară înainte. După masă a trebuit să mă duc la familia cu patru fiice. Deborah, cea mai mare, fusese cu mine în clasă la Liceul Vossius, demult. Pe-atunci eram chiar îndrăgostit de ea, iar părinții ei îmi puseseră să ascult un disc cu Randy Newman. În seara asta am întrebat dacă puteam să mai ascult o dată discul, însă nu l-au mai găsit.

Terminaseră deja de mâncat când am ajuns eu. Nu prea aveau musafiri. Eu a trebuit să mă așez lângă una dintre surorile lui Deborah. Avea două surori, Zotka și Nitka. Astea nu erau numele lor adevărate. Așa le numeam eu, în secret. Stăteam lângă Zotka. Ea se uita mereu la mine, dar eu nu-mi întorceam privirea către ea.

După o vreme am întrebat dacă puteam să mă-ntind pe canapea, pentru că eram tare obosit. Așa le-am zis lor. M-am prefăcut că dorm și le-am auzit întrebând în șoaptă dacă îmi plăcea seara de Seder. Îmi plăcea foarte mult, îmi plăcea la nebunie.

Mă gândeam la Rosie. Ce bine fusese! Mă gândeam și că nu-mi mai scrisese deloc și că n-aveam s-o mai văd niciodată. Era totul bine, iar acum știam și eu că n-aveam s-o mai sun, pentru că n-aveam ce să-i spun.

Oriunde ne-am fi dat întâlnire, n-aș mai fi putut s-o văd decât într-un capot albastru. Și orice mi-ar fi zis, aș fi auzit-o spunând: „Să aduc materialul?“ Și eu i-aș fi răspuns: „Da, adu materialul.“

O rugăciune pentru Marcella (Pronunțați Marshalla)

Am luat trenul de ora șapte către Zandvoort. Aveam la mine un termos cu vin, doar că nu mai era așa rece, pentru că-l cărasem după mine jumătate de noapte. Fusese prima noapte de primăvară cu adevărat călduroasă și scurgerea căzii mele se înfundase.

Mă dusesem pe la prietenul meu polonez, dar nu-mi dădusem seama că se făcuse deja ora trei când am sunat la el la ușă. Nici el nu putea să doarmă și ne-am apucat să jucăm șah. A încălzit niște supă, ca să nu ne-mbătăm, a zis el, dar supa n-a ajutat la nimic. La ora cinci a zis că vrea să se bage din nou în pat.

Știam că un instalator m-ar costa ușor câteva sute de guldeni. Așa că m-am hotărât să mă duc la plajă. Am mers pe bicicletă până acasă, unde mi-am umplut termosul. Am făcut o încercare de a goli cada cu o găleată, însă apa urca mereu înapoi. A început să pută.

După asta m-am dus la gară. Încă nu începuseră să circule trenurile. Erau câțiva oameni care așteptau la intrare, însă n-aveam nici un chef să stau lângă ei. Am văzut iar chipul ăla și m-am gândit c-am să-l mai văd încă multă vreme. Există unele chipuri a căror frumusețe dispare încetul cu încetul, alte chipuri cărora le-a fost spulberată frumusețea și chipuri cărora le va fi spulberată frumusețea. Partea plăcută a acestor cafe-baruri prost luminate este nu numai că sunt locuri unde se bea bine, dar și că nu mai ești nevoit să vezi toate astea. După părerea mea, ar fi foarte agreabil dacă nu numai cafe-barurile, ci tot restul lumii ar fi mai prost luminat.

Am mers de-a lungul insulelor din partea de vest a gării. E o zonă frumoasă, mai ales dacă e încă dimineață devreme și nu se plimbă nimeni pe-acolo. Când am ajuns pe Prinseneiland am deschis termosul pentru prima oară, însă vinul era deja călâi.

Plaja era încă pustie când am sosit. Am închiriat un șezlong. Fusese frumos de Ziua Reginei, am citit în ziar. Prea departe n-am ajuns, pentru că aici am adormit. M-am trezit abia când plaja era plină ochi. Chestia asta mi-a făcut sete, așa că am deschis iar termosul. Fusese cadou de la mama. M-am gândit la mama și la Ziua Reginei și am încercat să-mi amintesc de ce voisem să devin editor, cu mult timp în urmă. Spusesem atâtea povești pe tema asta, iar acum nu mai știam nici eu care erau adevărate și care nu. Pesemne chiar nu mai știam de ce-mi dorisem asta odată, la fel cum nu mai știam de ce-i scrisesem fetei ăleia atâtea scrisori sau de ce smulsesem odată perdelele din clasa doamnei De Wilde și de ce-mi făcusem programarea aia la Tina, într-o marți din aprilie. Unele lucruri le faci pur și simplu și abia mai târziu te poți gândi la ele. Numai psihologii la care mă duseseră aveau niște explicații formidabile pentru comportamentul meu. Erau așa de frumoase, că te podideau lacrimile dacă le-auzeai.

În fine, am smuls perdelele alea, m-au dat afară din școală și apoi m-am angajat la o firmă. După ce am fost concediat și de-acolo, m-am apucat să editez cărți și, nu după multă vreme, am dat faliment.

Azi nu reușeam să-mi amintesc de ce-mi dorisem odată toate lucrurile astea. Cu câteva săptămâni în urmă primisem o scrisoare de la o tipografie. Mai întâi am lăsat-o deoparte câteva zile fără s-o desfac. Unele scrisori le desfac abia când îmi e un pic mai bine. Într-o seară am citit: „Stimate domn, spuneți că nu dispuneți de mijloacele pentru a vă plăti datoria. Vă spun că cineva care primește ajutor social și care are puțină bunăvoință poate plăti 355 de guldeni (între timp 450,

cu cheltuielile aferente). Dumneavoastră vă faceți așadar vinovat de escrocherie. Dacă aș fi în locul dumneavoastră aș avea grijă să fiu acasă și să am banii la mine, căci experiența te învață că altminteri costurile pot crește considerabil. Salutări, Lou".

Erau destul de multe tipografii cărora le datoram bani, dar nu-mi scriseseră niciodată că o să vină pe la mine să-i încaseze.

A doua zi m-am dus la mama și i-am zis că aveam nevoie urgent de trei sute cincizeci și cinci de guldeni, că altfel aveau să vină să-mi spargă geamurile.

Banii i-am pus bine, în sertarul cel mai de jos al biroului. În seara aia urma să mă duc pe la prietenul meu, să bem vin și să mâncăm cârnăciori din ăia cu usturoi, de care aducea de fiecare dată din Polonia, când se ducea acolo să-și livreze lipiciul de lemn.

Toată ziua am încercat să citesc, dar n-am reușit. Nici seara n-am reușit. Așa că m-am apucat iar să parcurg anunțurile alea. La început nu voiam să sun, doar să le trec în revistă. Aveam niște vin sicilian care aluneca ușor pe gât. După un timp am sunat totuși, pentru că în sertarul cel mai de jos al biroului erau bani.

Doamna m-a întrebat ce doream.

— Ce îmi recomandați? am zis eu.

— Nu, a zis ea, ce doriți dumneavoastră?

— Tipul european.

Mi s-a părut răspunsul cel mai neutru.

— Cum adică?

— Blondă.

Am spus așa, ca să zic ceva.

— Încerc să le dau un bip, vă sun imediat înapoi.

— Bine, i-am zis și am continuat cu vinul sicilian.

După cinci minute m-a sunat înapoi.

— Domnul Grunberg? a zis. Ne-ați sunat?

— Da, am zis, eu sunt, bună seara.

— Știți, suntem foarte aglomerați acum, cu Ziua Reginei.

— Înțeleg.

— Toate fetele blonde sunt fie deja la lucru, fie încep mai târziu. Dar mai am aici pentru dumneavoastră o mulatră frumoasă foc. Chiar cea mai frumoasă fată pe care o avem.

„O mulatră frumoasă foc." Am mai băut o înghițitură.

— Excelent, am zis.

— Doriți să v-o descriu?

— Nu, nu, am zis, lăsați că o s-o văd eu.

M-am gândit la Tina și la multe altele.

— Atunci o trimit acum la dumneavoastră. O seară minunată vă doresc și distracție plăcută, domnule Grunberg.

— Da, mersi la fel.

M-am dat cu spray la subraț, m-am uitat în oglindă și mi-am stors un coș. Apoi am făcut laba deasupra coșului de gunoi. Fac des chestia asta. Deasupra coșului de gunoi. Mă sprijin cu capul de perete și mă uit la ce e în coș. Apoi m-am așezat din nou la birou și am citit încă o dată scrisoarea de la tipografie. După care am făcut-o bucățele.

Îmi spusese că fata avea să vină la ora unșpe, dar când am văzut că se făcuse deja unșpe și ea nu venise, m-am gândit că nu mai vine. Ceea ce nici nu m-ar fi mirat. Ba dimpotrivă.

La unșpe și cinci am auzit soneria. La ușă erau un băiat și-o fată. Le dădeam vreo optșpe sau nouășpe ani. Mi se părea că-i știu de undeva, dar nu îmi aminteam de unde.

— Intrați, am zis.

— Ai putea să-mi achiți acum? a întrebat băiatul după ce au intrat în hol.

— Da, sigur.

M-am dus până la birou. Atunci mi-am adus aminte de unde-l știam pe băiat. În toamnă, când mama era la Schwarzwald, la tratament, comandam mereu pizza acasă.

— Ne vedem peste-o oră, Rick, a zis fata.

— Pa, a zis și a trântit ușa după el.

Acum rămăsesem singur cu ea.

— Intră, i-am zis.

— Hai să facem cunoștință.

— Da, sigur, am zis, să facem cunoștință. Eu sunt Arnon.

Abia acum puteam să mă uit mai bine la ea, pentru că pe hol era prea întuneric.

— Eu sunt Marshalla, a zis ea. Mi-a întins mâna.

Ne-am așezat la masă și am întrebat-o ce vrea să bea.

— Ce ai de băut?

— Vin, apă, bere.

— Apă, a zis ea.

I-am turnat apă-n pahar. A scos din geantă un pachet de țigări. Dunhill roșu.

— Ai un foc? a întrebat. N-am foc.

I-am dat, iar mie mi-am mai turnat din vinul sicilian, din care cumpărasem o cutie întreagă.

Putea să aibă douăzeci și patru de ani sau putea să aibă șaișpe. Era într-adevăr de-o frumusețe extraordinară.

— Marcella, i-am zis.

— Marshalla, a zis ea, stai, o să-ți scriu pe hârtie.

Mi-a luat pixul și a scris.

— Aha, Marcella, am zis eu.

— Marshalla. Ce de cărți pe-aici!

— Da, am zis, pot să te-ntreb câți ani ai?

— Nu ți-au zis că am optșpe ani?

— Nu, am spus, asta nu mi-au zis, dar nici eu n-am întrebat. Și oricum, așa zic întotdeauna.

— Și tu?

— Douăzeci și doi.

— Tânăr, a zis ea, chiar foarte tânăr.

Purta o cămașă albă, înnodată în talie, și o fustă neagră scurtă, cu dresuri și cizme până la genunchi, cu catarame. Nu mai văzusem niciodată niște cizme cu atâtea catarame.

— Și tu cu ce te ocupi?

— Sunt jurnalist, am zis, dar tu? De cât timp faci chestia asta? Adică, dacă ți se pare că pun întrebări jenante, să-mi spui.

— Nu sunt jenante, doar că sunt *mereu* aceleași. Tu ești al patrulea.

— Și până acum a fost bine?

— Cu primul da. Era un bărbat de treizeci și cinci de ani. Ne-am potrivit. Dar a fost și unul care voia să fac pipi în gura lui. Există niște limite, nu crezi?

— Da, am zis, există limite.

Apoi n-am mai știut ce să ne spunem și mi-am mai turnat niște vin.

— Aveai nevoie de bani, aveai datorii?

— Ei, mă rog, așa a fost. Mama lua cocaină...

— Iar tatăl tău te-a abuzat.

— De unde știi?

— Îmi sună așa de cunoscut, că parcă aș mai fi auzit chestia asta de o mie de ori. Sigur nu vrei niște vin?

— Nu, a zis ea.

Așa că mi-am turnat mie, că se bea ușor.

— Te-ai distrat de Ziua Reginei? am întrebat-o.

— Foarte mult. M-am plimbat. Dar tu?

— Și eu m-am distrat.

Din nou tăcere.

— Și acum ce facem? am întrebat eu.

— Stăm de vorbă, a zis ea.

— Da, e drăguț și așa.

A dat din cap.

— Cred că vreau să fac dragoste cu tine.

— Da, crezi? m-a întrebat.

Băusem prea mult vin ca să pot minți ca lumea. Când am ajuns pe hol, mi-a zis:

— Știi, e nostim, pe strada asta am stat odată la o familie adoptivă, iar acum uite că m-am întors.

— Nostim, am zis eu, foarte nostim.

Urcam scara și ea mormăia:

— Dacă faci ceva din milă, e pe placul lui Dumnezeu.

— Poftim? am zis eu.

— Asta e din Biblie. Nu știi? N-ai Biblia?

— Nu, nu aici.

— Ai atâtea cărți și n-ai tocmai Biblia. Nu crezi în Dumnezeu?

— Nu, am zis eu, nu în Dumnezeul în care crezi tu, eu cred mai mult într-o păsărică picată din cuib.

— E frig aici, a zis când am ajuns sus.

— Mi s-a stricat cada și încălzirea la fel.

Ne-am așezat pe canapea și ea și-a scos cizmele.

— Nu prea mai pot să mă concentrez ca lumea, a zis ea.

— Cu atât mai bine, am zis.

Poate c-am înțeles-o greșit.

I-am atins părul. Părul ei frumos, castaniu, care mirosea a același parfum ca întreaga cameră, de când intrase ea.

— Nu pot s-o fac, a zis dintr-odată, nu vrei mai bine altă fată?

— Ce?

— Am vorbit atât. Nu mai pot, după ce am vorbit cu cineva așa de mult. Poți să primești altă fată. Serios. Nu pot s-o fac. Înțelegi? Am vorbit atât de mult. Ia altă fată. Dă-mă afară.

— Mă rog, chiar așa de mult n-am vorbit, am zis eu.

Bine că mă gândisem să aduc sus și sticla cu vin.

Am luat o înghițitură zdravănă și m-am gândit la ce-mi spusese omul ăla, că parașutele nu știu decât să mintă. Așa că i-am zis:

— Nu, Marcella, pe tine te vreau. Nu-ți fie teamă. Dumnezeu se uită la noi. Dumnezeu e iubire. Doar știi asta. Dezbracă-te, te rog.

A-nceput să se dezbrace în fața mea, în picioare. Eu stăteam pe canapea și beam din vinul sicilian. Și-a azvârlit hainele prin cameră. Nu știu dacă așa fac toate, dacă-și aruncă hainele prin cameră. Sau dacă ea e singura care se dezbracă în felul ăsta.

Acum beam vinul direct din sticlă. Ea rămăsese numai în chiloți. Stătea acolo, în dreptul ferestrei, iar eu mă gândeam: „Poate ar fi trebuit să trag perdelele", dar în momentul ăla nu mai aveam chef.

M-am dus către ea. Am pus sticla jos.

Am strâns-o la piept. Mi-am pus mâna pe chiloții ei, i-am dat un pic la o parte și i-am pipăit perișorii, care nu erau

altfel decât ai altor femei. Nu mă gândeam la nimic. Numai la ea și la pielea ei, care era atât de deschisă, un cafeniu-deschis, și netedă și intactă, fără nici măcar o cicatrice. I-am simțit mirosul corpului și-am simțit ce caldă e, pentru că oamenii vii se-ncălzesc de-ndată ce-i strângi la piept.

— Te forțez eu să faci asta? am întrebat.

— Nu, a zis ea, mi-o impun singură. Acum dezbracă-te și tu.

Ne-am așezat din nou pe canapea și ea a zis că totuși era frig în cameră. Eu mă dezbrăcam cu încetineală.

— Nu mă deranjează, a zis ea, chiar nu mă deranjează. Știi de ce?

— Nu, am zis eu, dar nici nu vreau să știu. În orice caz, ești cea mai frumoasă fată pe care-am întâlnit-o vreodată.

— Nu-mi spune asta.

— Nu te-așteptai de la mine la chestii din astea, nu?

A clătinat din cap.

— Nici eu. Ți-o jur, nici eu nu mă așteptam.

— Mi s-a spus cam prea des, înțelegi ce vreau să zic?

Înțelegeam. M-am ridicat de pe canapea și-am răsturnat sticla, care s-a deșertat pe covor. N-am cules-o de jos. Mi-am amintit cum îmi propusesem doar să mă amețesc așa, puțin, o amețeală plăcută, și cum din greșeală mă cam pilisem, și cum pileala se prefăcuse într-o beție cruntă. Cum se face noaptea zi și ziua noapte și noaptea se face iar zi. Mă întrebam cine fusese ăla care scrisese că nu fiecare noapte se termină cu un răsărit.

Ne-am așezat pe jos, iar eu i-am mângâiat părul și fața și ne-am sărutat. Îmi povestiseră că parașutele nu se sărută niciodată, dar eu i-am gustat gura și ea trebuie să mi-o fi gustat pe-a mea. Mi-am amintit de nopțile alea când mă-ntorceam pe jos acasă și mă sărutam pe undeva pe stradă cu câte cineva, nici nu mai știam cu cine și nici măcar de ce sex. O limbă-n gură e o limbă-n gură, fie ea limbă de bărbat, de femeie sau de câine. În ultima vreme aveam probleme cu gingiile și în cazul ăsta chiar și o singură limbă în gură

e deja prea mult. Erau nopțile alea când veneam acasă și mă gândeam: „Dacă mă spânzur acum, las și o scrisorică: «Asta nu este o sinucidere, e asfixiofilie»".

Părul ei îmi gâdila pieptul, și am văzut că mă privește. După ochii căprui am văzut că-mi privea chipul. Era plăcut să știu că mă privește.

I-am dat jos slipul.

— Ai vreun prezervativ la tine? am întrebat.

— Ai nevoie de el deja?

— Da, am zis, am deja nevoie.

Și-a desfăcut geanta și, dintr-o mișcare rapidă mi-a întins prezervativul pe puță.

— Vrei să ți-o sug? m-a întrebat. Îți place?

— Nu, am zis, mulțumesc.

Apoi m-am gândit la tot ce-mi spusese ea și la cum intrase, cum mă privise când își azvârlise hainele, m-am gândit la pielea ei și puțintelul păr pe care-l avea între picioare, la geanta ei și la cizmele alea cu catarame și la bluza aia albă și la limba ei și la striațiile buzelor, care erau accentuate de rujul cu care se dăduse, și la nasul ei mic m-am gândit, cu punctele negre minuscule, aproape invizibile, și la ce simțeam când am pătruns-o. La toate astea m-am gândit și de-aia a durat numai foarte puțin.

De data asta aveam voie să stau întins lângă ea.

— Micuță Marshalla, am zis eu.

— Micuțule Arnon, a zis ea.

Am văzut că avea un puf de mustață, dar de fapt nici nu putea fi numită mustață. Se vedea numai dacă stăteai foarte aproape de ea, și în oricare altă ocazie n-aș fi stat niciodată așa aproape de ea.

— Crezi că sunt frumoasă? a întrebat ea dintr-odată.

— Da, am zis eu.

— Tu n-ai nici o religie?

— Sunt evreu. Urăști cumva evreii?

— Nu. Cum așa? Nu urăsc pe nimeni. Doar că am întâlnit foarte puțini până acum.

— Atunci e bine că m-ai întâlnit pe mine. Asta pentru că eu sunt un bun evreu.

Am râs amândoi. Întrebasem doar pentru că, aproape primul lucru pe care l-a întrebat când a intrat în casă a fost dacă mă deranjează că e puțin mai negricioasă. Asta a întrebat bineînțeles pentru că i se spusese că cerusem o blondă și avea un aer foarte grav. Așa că i-am explicat că spusesem chestia asta doar așa, pentru că în momentul acela nu-mi trecuse nimic altceva prin cap.

S-a ridicat, a cules sticla de pe jos, s-a așezat pe canapea, iar eu am privit-o din nou. Mi-aș fi dorit să mai rămân cu ea, însă știam că nu se putea, pentru că mi se terminaseră banii.

— Trebuie să-ți scoți chestia aia, a zis ea.

Ceea ce am și făcut, dar am făcut-o cam brusc și-a picurat un pic de tot pe fusta ei, care zăcuse pe jos lângă noi. Făcuserăm dragoste pe covor, iar hainele ei formau, mai mult sau mai puțin, un cerc în jurul nostru, ca și cum ar fi fost spectatori.

Și-a luat fustița de jos.

— Asta mai lipsea, a zis, *shit*.

— Scuze, am zis eu.

— *Shit*, a zis ea.

— Putem să scoatem pata, am zis eu.

— Era nouă-nouță, a zis ea.

Ne-am dus la baie, unde era destul de frig, iar noi eram încă goi amândoi, însă n-am găsit nici o cârpă potrivită. Așa că m-am dus la bucătărie. Acolo n-am găsit decât o mănușă de apucat cratițele și o perie de vase și le-am luat pe amândouă. Cu peria de vase am frecat pata aia de pe fusta ei, care a ieșit foarte bine.

După aia ne-am îmbrăcat la loc. Eu nu mi-am mai pus și pantofii.

— Nu mai am ruj pe buze, nu?

— Nu, am zis eu, și apoi ne-am dus jos.

A vrut să bea niște apă și să mai fumeze o țigară și iar a trebuit să-i dau un foc.

— Trebuie să vină Rick să te ia?

— Rick așteaptă aici, la ușă.

— Aa, așteaptă aici la ușă.

— Sunt și firme la care nu stau să te aștepte la ușă, dar eu prefer să nu lucrez pentru ei.

— Așa e, înțeleg, înțeleg foarte bine.

A luat o carte dintre cele de pe masă și a început s-o răsfoiască.

— E ceva dacă poți să scrii așa o carte, cred că trebuie să fii foarte deștept.

— Nu-i nici o scofală, am zis eu, e mai greu să trăiești o zi ca lumea decât să scrii o carte.

A mai fumat o țigară. Pachetul de Dunhill roșu era gol, l-a pus pe masă. Lângă ambalajul prezervativului. Bene-Luxe scria pe el cu litere verzi și am fi putut să-l folosim până-n mai 1997.

— Oh, *shit*, a zis ea.

— Acum ce mai e? am întrebat eu.

— Trebuia să sun, a spus ea. Trebuie să sunăm când intrăm și când plecăm. Și poate în seara asta e vaca aia de serviciu. Lucrează acolo o vacă, care are o pică îngrozitoare pe mine.

Și-a căutat ceva prin geantă, dar se pare că n-a fost așa simplu de găsit, pentru că a mai zis de vreo două ori *shit*. Apoi și-a luat agenda și s-a dus cu ea la telefonul meu.

— Noroc că nu era vita aia. Sunt și fete foarte drăguțe care lucrează acolo. Toate au povestea lor, știi?

— Nu doar fetele de la *escort-service* au povestea lor.

— Știu, a zis ea și apoi a vrut să-i torn o picăturică de vin în paharul cu apă.

I-am zis că nu-mi puteam închipui că amestecul ăsta putea avea gust bun, dar i-am turnat.

— Ai vreun prieten? am întrebat-o.

— Doi. Unul are nouăspe ani și n-are deloc mălai, iar celălalt are douăzeci și patru și are o grămadă de lovele. Ăsta e traficant de droguri. La el și locuiesc. Dar de fapt numai cel de nouăspe ani e prietenul meu.

— Aha.

Mă întrebam de ce ăla nu putea să-i dea și ei ceva mălai dacă tot avea atâta, dar nu trebuia să-mi bat capul prea mult cu chestii din astea. Și, oricum, sigur erau toate numai minciuni.

— Rick e de treabă?

— Da, să știi că e. Toți șoferii sunt de treabă. Chiar nu ne deranjează pe noi, fetele. Sunt puși să ne apere.

— Dar Rick ăsta nu livra pizza cu un scuter înainte?

— Despre chestii din astea nu vorbim niciodată.

S-a ridicat și a-nceput să se plimbe prin cameră și să ia din când în când câte-o carte de jos.

— Cât ai plătit tu de fapt pentru asta? Pentru mine?

— Două sute cincizeci, am zis. Și tu cât primești?

— O sută.

— Adevărul e un rahat.

— Nu, a zis ea, nu-i un rahat.

— Lasă-l, i-am zis când a vrut să-și bage în geantă pachetul gol de țigări. Faci mai mulți pe seară?

— Nu, unul mi se pare mai mult decât suficient.

Și-a stins țigara și a băut tot ce mai era în pahar.

— Acum trebuie să plec, a zis, a fost o seară ciudată.

— Da, am zis eu, a fost o seară ciudată.

Am condus-o până-n hol.

— Transmite-i salutări lui Rick.

— Vrei să te rogi pentru mine?

— Poftim?

— Știi să te rogi, nu? Într-un fel sau altul.

— Da.

— Atunci roagă-te pentru mine. Înainte de culcare trebuie s-o faci. Ajută dacă oamenii se roagă pentru tine.

— E bine de știut, am zis, o să mă gândesc la chestia asta.

Mă gândeam: „Mai târziu, când o să fiu cu altă femeie, o să mă gândesc la asta". Poate chiar ajută, chiar și numai te gândești, dar asta nu voiam eu. Nu mai voiam să mă gândesc niciodată la chestii din astea.

De fapt, rugatul ăsta nu făcea decât să mă enerveze. Asta era altă minciună, bineînțeles. Nici nu credeam că mi-ar fi putut spune vreo fărâmă de adevăr. Trebuia să mă mulțumesc cu vorbele pe care le spunea tuturor. Trebuie să fi fost ceva bărbați pe lumea asta care se rugau pentru ea. Gândul ăsta mă ușura.

Am sărutat-o și m-a sărutat și ea.

— Să-ți fie bine, i-am urat.

Altceva mai bun nu știam ce să-i zic.

— Nu uita ce-ai promis.

— Nu uit.

Apoi a strigat:

— Aa, uite că-l văd, și apoi a închis ușa.

M-am așezat la masă, am mai deschis o sticlă de vin sicilian și m-am uitat la hârtiuța pe care-și scrisese numele. Numele fictiv, dar n-avea nici o importanță.

Nu m-am dus la culcare, deci n-am avut cum să mă rog pentru ea. Chiar dacă m-aș fi dus la culcare, n-aș fi știut ce rugăciune să zic, pentru că nu mă mai rugasem de foarte mult timp.

Natașa

Pe măsură ce amintirea tatălui meu se estompa, mama era din ce în ce mai convinsă că ea-l omorâse, împreună cu mine. Povestise cele petrecute în seara zilei de 24 noiembrie de atâtea ori, că nimeni nu mai știa exact ce se întâmplase cu adevărat. Uneori mă suna în mijlocul zilei și-mi spunea: „Eu l-am omorât, cred că o să-nnebunesc".

După care închidea. Tata nu era singurul pe care-l omorâse. Și tatălui ei îi făcuse de petrecanie în 1943, în Theresienstadt. Amănunte despre cum făcuse asta n-a vrut să dea nimănui, probabil pentru că le uitase. Mama era o femeie care nu mai știa că are secrete. Spunea însă că restul vieții ei îi era pedeapsa.

Deci acum îl omorâse și pe tata. În primele luni după moartea lui, o mai contraziceam, îi aduceam argumente din care trebuia să reiasă că tata murise din cauze naturale. La argumente de felul ăsta nu mai era sensibilă de multă vreme.

Tata se înecase cu mâncarea. Într-o duminică seara. Cu câteva ore înainte fusesem pe la el, era internat la Spitalul Universitar din Amsterdam. Mama e convinsă că eu îi sunt complice. E adevărat că i-am dat în seara aia vreo câteva linguri din piureul pe care i-l făcea mama mereu, dar m-am oprit când am observat că tot ce-i băgam în gură îi ieșea pe nas.

Când m-am dus la ea la masă, luna trecută, mama mi-a zis:

— Nu te mai am decât pe tine pe lumea asta, dacă mori și tu, mă arunc în fața trenului.

Într-o seară, am auzit-o spunându-i unei cunoștințe cu care nu mai vorbise de câțiva ani: „Bărbatul meu a murit,

dar fiul meu mai trăiește. Stă chiar aici, pe scaun, lângă mine. Tocmai mestecă la mușchiul de vită pe care i l-am făcut".

Atunci m-am oprit din mâncat și m-am dus la bucătărie să bat niște frișcă.

Mama povestea:

— Stăteam lângă el, când s-a înecat, doar că eu n-am văzut că se-neacă. Mi-am dat seama abia după ce se întâmplase. Și atunci am strigat: „Să-l ajute cineva!" Dar doctorul a zis: „Nu mai pot face nimic pentru soțul dumneavoastră".

Așa și fusese. Pân-aici povestea corespundea. Mama stătea lângă el și-l pocnea cu o lingură-n cap, pentru că nu voia să mănânce, și urla: „Mănâncă! Mănâncă! Mi-ai distrus toată viața, iar acum n-ai să mori, ai să mănânci".

Faptul că-l pocnea cu lingura-n cap nu era nimic deosebit. Asta făcea deja de câțiva ani. Câteodată mă mai pocnea și pe mine. Singura diferență e că tata s-a înecat, iar eu nu. Tata a avut noroc, ca să zic așa. Dar, ca să aibă parte de așa noroc, a trebuit s-ajungă la șaptezeci și opt de ani, aproape șaptezeci și nouă. Ăsta mi se pare un preț prea mare.

În ultimele minute ale vieții lui a fost pocnit în cap cu o lingură, iar eu, orice mi-ar fi dat să mi se-ntâmple mai departe, în nici un caz n-aș vrea ca în ultimele minute ale vieții mele să fiu pocnit în cap cu o lingură.

Mama îl visează des pe tata în ultima vreme, deși a trecut deja mai bine de-un an și jumătate de când s-a înecat cu un piure de căpșuni, afine și zmeură. După un vis din ăsta mă sună și-mi spune:

— Mi-a zis să nu fiu tristă.

— Frumos, zic eu, foarte frumos, uite că nu sunt singurul care ți-o spune.

Mama își notează ce-a visat. Când mă duc pe la ea, găsesc visele zilei respective pe spatele plicurilor nedeschise primite de la Postbank.

Deschid plicurile, pun extrasele bancare la locul lor și arunc plicurile la gunoi. Apar și eu în visele ei. Se pare că

înainte mă numeam Arna. Apar în visele ei ca Arna și spun: „Nu zbiera la mine". Dar mama zice: „Cine nu suportă zbierătele, moare. De-aia zbierăm noi mereu unul la altul".

Înainte îmi ziceau Arnon Yasha, pentru că așa mă cheamă. Am o poză de pe vremea aia. Stau în picioare în grădina din Dintelstraat, lângă butoiul verde de păcură, care nu mai era folosit de câțiva ani. Strâng puțin din ochi, probabil din pricina soarelui. Sunt îmbrăcat cu niște pantaloni scurți albaștri și un tricou cu dungi portocalii și maro. De pantaloni îmi atârnă un breloc de care nu sunt agățate chei, ci doar un A mare din metal. Am părul mai deschis decât acum, cu bucle mai mari. Sunt destul de bronzat, acum nu mai reușesc să mă bronzez așa tare. Nu se vede nimic deosebit în poza asta. Nu e poza unui băiat la care zbiară cineva toată ziua. Deci visele mamei sunt mincinoase.

Pe spatele fotografiei e scris de ea „vara 1979". Nu-mi mai amintesc nimic din vara aia în afara faptului că am fost patru săptămâni în Elveția, la Disentis, o mică localitate la sud-vest de Chur. În vara aia am văzut pentru prima oară zăpezile veșnice și a trebuit să particip la un meci de badminton.

Mama e convinsă c-o să mă omoare și pe mine. „N-am destul grijă de tine", mi-a spus nu doar o dată. Mă îndoiesc c-o să mă omoare. A avut destule ocazii și n-a profitat de ele. Acum n-o să i se mai ivească așa prilejuri.

Mesajul „Te rog, nu-ți bea mințile, te implor", mă întâmpină în ultima vreme în mod regulat pe robotul meu telefonic. Ea n-are cum să-și bea mințile, pentru că nu bea. Cu mesajele lăsate pe robot nu fac nimic. Oamenii mă roagă să-i sun înapoi, dar nu-i sun. N-am chef. Mesajele nu fac decât să mă irite. Nu sunt mesajele pe care le-aștept eu.

Câteodată trec cu bicicleta prin fața casei ei și-o văd în grădină. Tunde iarba. A tuns iarba deja de trei ori într-o săptămână. Mă dau jos de pe bicicletă și-i spun:

— Nu-i nevoie s-o mai tunzi.

Ea se uită la mine.

— Tu erai, îmi zice.

— Da, îi spun, eu eram.

Pe spatele plicurilor venite prin poștă găsesc iar visele mamei. Le citesc în grabă, la fel și scrisoarea de la societatea de asigurări de sănătate Zilveren Kruis. Visele ei sunt foarte comune. Nu sunt înspăimântătoare. Nu cred că are de ce să se bucure sau să răsufle ușurată când se trezește din visele astea. Totuși nu mai am sentimentul că visele sunt despre mine. De altfel nu mai am absolut deloc sentimentul că pot avea vreo influență asupra viselor altcuiva. Ne populăm reciproc coșmarurile, fără să știm exact ce căutăm acolo.

Mama crede că noi suntem visele morților. Eu nu vreau să fiu visul vreunui mort. De-aia ascult ce zice ea ca și cum aș citi scrisori care nu-mi sunt adresate.

Era o seară din aia în care băusem prea puțin ca să pot adormi. Se întâmplă câteodată să mă bag în pat încă de pe la ora zece, pentru că mi se pare că ziua a durat și așa destul. La unsprezece și jumătate m-am sculat iar. M-am îmbrăcat și m-am dus la cafe-barul de la colț, unde am comandat două tequila. Și apoi încă două, cu sare și lămâie. În ziua aia nu primisem nimic prin poștă. Nu c-aș fi așteptat vreo scrisoare, dar totuși.

De fapt, totul era foarte simplu. Așa că am mai comandat încă două păhărele.

— Asta e numai bună s-o bei seara, nu?

— Da, am zis, e bună seara.

Mi-am presărat sare pe mână, am mușcat din lămâie și-am golit paharul.

Când aveam cincisprezece ani, am împrumutat o carte de la bibliotecă; se numea *Înălțarea lui Massimo* și era scrisă de Oek de Jong. Majoritatea povestirilor din cartea aia mi s-au părut de necitit, însă una mi-a plăcut atât de mult, încât am vrut s-o păstrez. Așa că am rupt povestirea *Rita Koeling* din carte și am băgat hârtie igienică între pagini ca să umplu

golul. Aveau la raft două exemplare din *Înălțarea lui Massimo* și trebuia să fie amândouă la fel de groase, firește.

Apoi am dus cartea înapoi la biblioteca de la Vossius, unde stăteau mamele care se plictiseau. Mai toate mamele elevilor de la Vossius se plictiseau, dar la alea de la bibliotecă se manifesta cel mai grav.

Deși au trecut deja șapte ani, încă îmi mai amintesc pasaje întregi din *Rita Koeling*.

„«Pleacă», spuse ea cu voce tremurândă, «pleacă imediat sau am să țip». Era o propoziție bine-cunoscută, însă de data asta a spus-o fără să facă gestul acela cu mâinile la gât, fără să-și înalțe privirea înfricoșată spre cer; vorbea serios. Și-am plecat.“

După câteva zile au descoperit hârtia igienică între paginile *Înălțării lui Massimo*. În ziua aia, la bibliotecă era o mamă cu ochelari de citit. De când am intrat pe ușă mi-am dat seama că ceva nu era în regulă. Pe masă avea *Înălțarea lui Massimo* și un ditai muntele de hârtie igienică. Am vrut să fac cale-ntoarsă, dar mă văzuse deja și mi-a făcut semn.

— Asta ți-aparține? a întrebat arătând spre muntele de hârtie igienică.

— Păi, ca să fiu sincer, e a părinților mei, de fapt.

Moment în care a făcut ceva ce nimeni n-o să creadă, în orice caz directorul n-a vrut să creadă și nici ceilalți profesori. Vorbim aici despre anul 1986 și să nu uităm că era o *mamă*. Femeilor care se ocupau de biblioteca de la Vossius li se mai zicea și „mame bibliotecare“. Frumoasă denumire, însă orice elev cu un pic de minte își dădea seama după zece minute că „mamă bibliotecară“ nu însemna altceva decât ergoterapie pentru mame handicapate mintal. Pe la Vossius se perindau destule de soiul acesta. Mama, cu ochelari de citit și fustă pantalon, s-a ridicat în picioare m-a tras de ureche și mi-a zis:

— Urăști cărțile, ai?

— Da, am zis eu.

Ce altceva puteam să spun, când urechea mea era încet făcută pilaf în mâna ei. Nu mi-a dat drumul decât după ce m-a târât de ureche afară din bibliotecă. Când eram eu la Vossius, nu era nimic neobișnuit să târăști elevii de ureche dintr-o sală în alta. M-a dus la directorul-adjunct care răspundea de bibliotecă, i-a arătat ce făcusem cu cartea și a început să plângă. Mamele bibliotecare erau genul care plângeau pentru soarta cărților și a puilor de focă, iar pe propriii copii îi lăsau să crape.

Mi s-a interzis accesul în biblioteca de la Vossius pentru un an. În plus, a trebuit să cumpăr din banii mei un exemplar nou din *Înălțarea lui Massimo*. Incidentul a fost discutat în consiliul profesoral, iar mama bibliotecară ce mă trăsese de ureche s-a ales cu pene înfipte în cur pentru că intervenise cu atâta fermitate. Ca și cum eu aveam de gând să distrug întreaga bibliotecă, iar ea mă împiedicase doar târându-mă de ureche afară din bibliotecă. Vreo două săptămâni am rumegat ideea de a-i trimite scrisori de amenințare anonime mamei bibliotecare în chestiune. Într-o după-amiază am urmărit-o când și-a scos câinele la plimbare, pentru că locuia chiar vizavi de școală. Asta i-a produs într-adevăr o stare de extremă surescitare. Am mai scris și o poezie lungă, *Mama bibliotecară cu ochelari de citit*, din care mai știu doar primul vers: „gura ta-i o baltă de grăsime“. Poezia a fost respinsă de către redacția ziarului școlii fără nici o explicație.

Pe vremea aia aveam părul lung și-mi atârna în cârlionți mici și lânoși, acoperindu-mi fruntea și gâtul. Nu mă spălam niciodată pe cap, ca să nu mi se înfoaie părul. Nici la frizer nu mă duceam, pentru că ideea era ca părul să-mi acopere părți ale pielii care trebuiau acoperite. Mă spălam însă pe dinți și, din când în când, îmi mai storceam câte-un coș. Citeam *Football International*, pentru că eram interesat de fotbal, și luam trenul spre Utrecht, fără să știu ce-aș fi putut face acolo. De câteva ori m-am dus singur la Ajax. Stăteam în picioare în tribuna de lângă garduri, exact în partea în care Vanenburg bătea cornerele. Lângă mine stătea un bărbat

chel care striga mereu „Vaantje! Vaantje!". După o vreme am început să strig și eu la fel. Și acum Vanenburg a plecat în Japonia.

Mi se pare că Jerzy Kosinski a fost ăla care a zis: „Dacă trebuie, pot să gândesc și cu picioarele". Eu preferam să gândesc toată ziua cu picioarele, de-aia îmi și plăcea fotbalul. În cafenele și în trenuri fumam chiștoacele lăsate de alții, fără să mi se pară scârbos.

Aveam cinci pulovere, dar purtam numai unul. Mama zicea că puloverul începuse să pută, dar eu nu simțeam nimic. Într-o noapte mi l-a spălat pe ascuns.

Nu-mi mai făceam ghiozdanul, dar nici nu mai scoteam nimic din el. Aveam la mine mereu aceleași cărți. Nici nu mai știam ce cărți erau.

Când mă întorceam acasă, erau mereu câteva fete care stăteau pe o bancă pe Bernard Zweerskade și fumau. Una dintre ele era așa de grasă, că eu aș fi încăput de trei ori în ea. Era de la mine din școală. Cred că era cu unul sau doi ani de studiu înaintea mea.

Într-o după-amiază stătea singură acolo și a strigat la mine:

— Vrei o țigară?

M-am uitat un pic la ea și am răspuns:

— Bine, dă-mi o țigară.

Am fumat în tăcere și după vreo jumătate de oră a zis:

— Hai să cumpărăm o sticlă de Kibowi.

Kibowi era noul lichior de kiwi de la Bols.

Am cumpărat o sticlă. Lichiorul arăta ca detergentul de vase Dreft și avea gust de vomă parfumată. Am băut direct din sticlă, dând-o de la unul la altul, și am observat că fata nu era doar foarte grasă, ci și foarte urâtă.

— Ieri am reușit să mă strecor înăuntru la Târgul de gospodărie și aveau și acolo Kibowi pe degeaba.

— Ca lumea! am zis eu.

O chema Fleur, un nume care mi se părea că nu i se potrivește.

Kibowi nu prea mă-nveselea, mi-a făcut doar greață. Nici nu mă mira, pentru că, după cum se prezentau lucrurile, se părea că n-aveam să mă mai înveselesc în următorii o sută de ani.

Am mai fumat câteva țigări și apoi mi-a zis:

— S-a terminat și ăsta, și a dat un șut pachetului de țigări.

— Da, am zis, s-a terminat și ăsta.

Pe apă era un om care-și vopsea vaporul. Cu asta se ocupa deja de câțiva ani.

— Ai o frunte ca un câmp de sfeclă. Știai?

— Ce?

— Ai o frunte ca un câmp de sfeclă, a spus răspicat de data asta. Nu știi cântecul ăla cu cei doi iepurași?

— N-am auzit de el, am răspuns.

Aș fi vrut să-i spun ceva despre țâțele sau despre curul ei, dar, având în vedere că nu-mi trecea nimic amuzant prin cap, mi-am ținut gura.

Sticla de Kibowi era acum pe jumătate goală. Mi-a pasat-o.

— Ia-o acasă, mi-a zis.

Ceea ce am și făcut.

A doua zi am găsit-o stând tot acolo, dar împreună cu o prietenă.

— Voi doi ați băut ieri Kibowi, așa-i? a întrebat prietena ei.

— Noi am rămas repetente amândouă anul trecut.

— E ca lumea? am întrebat eu.

— Da, a zis Fleur, e foarte ca lumea.

A desenat cu cizma niște omuleți în pietrișul de pe jos.

— Am și eu acasă niște Kibowi, a zis prietena ei.

Nu era așa de grasă, dar avea țâțele tot așa de mari ca ale lui Fleur.

Ne-am dus acasă la prietena asta. La început n-am vrut, dar Fleur a zis:

— Hai și tu, o să ne distrăm.

Deci m-am dus cu ele.

Era o casă mare, în apropiere de Olympiaplein. Înainte să intrăm în casă, prietena mi-a zis:

— Apropo, eu sunt Danielle.

— Eu sunt Arnon, am zis.

— Ce nume ciudat!

— Arnon pute, a zis Fleur.

— Ei, am protestat eu, nu chiar.

— Miroase și tu să vezi.

Danielle m-a mirosit. Mai întâi pe gât, apoi pe la brațe și în final pe la burtă.

— Da, a spus Danielle când a terminat de mirosit, chiar puți, trebuie să mai faci și tu o baie.

Apoi am intrat în casă. Înăuntru mirosea a pipi de pisică.

— Părinții tăi unde sunt? am întrebat.

Am urcat pe scară. A deschis ușa de la camera ei și, după ce am intrat, a încuiat-o imediat la loc. Pe jos erau reviste ilustrate, două scrumiere care trebuiau neapărat golite, și mai erau trei plante care se chinuiau să moară. Pe un dulăpior de lângă geam erau vreo douăzeci de forfecuțe de unghii.

— Fac colecție, a zis Danielle.

— Ce faci?

— Forfecuțele de unghii. Fac colecție. Ceva trebuie să colecționezi.

A scos sticla din șifonier. Era înfășurată în niște blugi, iar conținutul nu era verde, ci galben. Deci n-avea cum să fie Kibowi, deși la gust era la fel de scârbos. Cu toate astea, am băut toți din sticlă și am mâncat chipsuri, ca să nu-i mai simțim așa tare gustul.

— Te deranjează? m-a întrebat Danielle după o vreme.

— Ce?

— Că puți așa de rău, a explicat Fleur, vrem să știm dacă te deranjează.

— Nu put. Doar puloverul meu pute. Un pic.

— Ba da, a zis Fleur, puți, hai, recunoaște.

Purtam un pulover galben cu pătrățele. Puțea așa, un pic, într-adevăr, dar trebuia să inspiri foarte adânc ca să-ți dai seama. Ori nici un om normal nu inspiră atât de adânc.

Danielle voia să știe de ce nu-mi cumpăram un pulover nou.

— N-am chef, am explicat eu.

Dar Fleur a zis că nu era doar puloverul, ci absolut tot, și părul, mai ales părul, și ciorapii, și pantofii, chiar tot.

— Am putea să-l spălăm, bineînțeles, a spus Danielle și a mai luat o gură de Kibowi galben.

Poate era un Kibowi stricat.

— Hai să-l spălăm, a zis Fleur.

M-am ridicat în picioare, pentru că nu voiam să fiu spălat, dar Danielle m-a împins atât de puternic înapoi, încât m-am împiedicat de o plantă și-am căzut pe jos. Fleur s-a așezat cu genunchii pe brațele mele. Se vedea că mai făcuseră chestia asta, nu se putea altfel. Acțiunea a decurs foarte lesne. Fleur s-a lăsat cu toată greutatea pe brațele mele, iar Danielle a-nceput să fredoneze.

— Te doare? a întrebat ea.

Am dat din cap că da. Mă simțeam de parcă mi-ar fi fost amputate brațele.

— Atunci nu te mai zbate, a zis Danielle.

— Deschide gura.

Asta a fost Fleur.

Și-a mutat greutatea puțin, ceea ce mi-a produs o durere și mai mare. Apoi a început să se bâțâie cu genunchii ei elefantini pe brațele mele. Simțeam că nu mai am aer.

— Am zis să deschizi gura.

Am deschis gura. Aș fi putut, bineînțeles, să nu deschid gura, însă acum știam cum e să ți se deschidă gura cu forța. De asta am preferat s-o deschid singur. Nici n-am apucat s-o deschid bine, că Fleur mi-a scuipat în gură o ditamai flegma.

— Înghite, mi-a zis.

N-am înghițit-o, am horcăit și-am lăsat toată saliva pe care o aveam să mi se scurgă pe la colțurile gurii. Mi-a venit în minte fata aia cu flautul, care a simțit tot așa o plăcere în a mă scuipa în față. Trebuie că aveam o putere de atracție misterioasă, care-i făcea pe oameni să nu-și dorească nimic altceva decât să mă scuipe-n față.

Danielle mi-a dat una în genunchi cu cizma, cu un aer plictisit. Pe umărul stâng i se vedea breteaua neagră de la sutien.

— Așa, Mister Coș, a zis ea, acum o să mai primești și de la mine un scuipat.

Scuipatul ei n-a țintit așa de bine. Nu mi-a picat în gură, ci pe nas, și mi s-a scurs pe obraji și pe gât, până-n pulover.

— Noi suntem vrăjitoare, a zis Fleur.

— Aha, am zis eu.

Pentru că asta explica multe. Pe tavan era lipit un poster și, după cercel, l-am recunoscut pe George Michael, care mă privea țintă, cu o chitară în mână.

— Dacă mă lăsați să plec, am propus eu, vă cumpăr o sticlă de Kibowi.

Propunerea asta nu le-a făcut decât să râdă și Fleur a zis:

— Ai impresia că merge așa, oricum?

Așa credeam, într-adevăr, dar Danielle a zis:

— Are dreptate. Se poate orice, în afară de o umbrelă pe care să ți-o băgăm în cur și-apoi s-o deschidem.

Au început să fluiere. Apoi se pare că le-a venit o idee, pentru că Danielle a luat niște tampoane din șifonier și-a încercat să mi le bage în ureche. Tampoanele erau prea mari pentru urechea mea. A trebuit să le îndese și, în cele din urmă, cu câte un tampon în fiecare ureche, am încercat o senzație deosebit de dureroasă. Dacă urechile mă dureau așa tare de la ele, mă așteptam la ce-i mai rău când mă gândeam la ravagiile pe care le produc chestiile astea în părțile genitale ale femeilor.

— Ai peste tot cârlionți din ăștia, cârlionți din ăștia păduchioși? m-a întrebat Danielle.

Mi-au mai turnat niște Kibowi din ăla galben în gură și în nas și mi-au ridicat puloverul ca să-mi mânjească sfârcurile cu ruj. Când aproape terminaseră, a bătut cineva la ușă și am auzit o voce de femeie strigând:

— M-am întors.

— Vin imediat, a strigat Danielle înapoi.

Mi-au smuls tampoanele din urechi. Fleur s-a dat jos de pe brațele mele. Am fost somat să mă ridic și să părăsesc casa.

— Data viitoare o să facem supă de ciuperci din moaca ta de burete.

Mi-a sunat așa de neverosimil, încât am început să râd. Danielle n-a putut suporta chestia asta. A șuierat:

— Să pleci chiar acum, Mister Coș. Altfel îți înfig o forfecuță din asta de unghii în pulă.

M-am dus spre ușă.

— La revedere, le-am zis cât de demn am putut.

— Și data viitoare când mai vii, nu uita să te ștergi la fund, a răspuns Fleur.

Și în timp ce spunea asta m-a ciupit de fund într-un mod în care nu mai fusesem și nici n-aveam să mai fiu vreodată ciupit.

Jos în hol era maică-sa, o creatură într-o pelerină de ploaie. Am avut imediat impresia c-o mai văzusem de-o mie de ori.

— Ești noul prieten al lui Danielle? m-a întrebat.

Cum nu prea știam ce-ar fi trebuit să răspund, mi-am îndreptat puloverul, mi-am pipăit urechile, ca să fiu sigur, și-am zis într-un târziu:

— Ăă, nu, nu.

— Ce bine! a zis mama fetei.

A dat să plece spre bucătărie, dar s-a întors și mi-a spus:

— Vreau să zic că Danielle a noastră a rămas repetentă anul trecut și numai un nou prieten nu-i mai lipsea acum.

Am dat din cap. M-a condus până la ușă.

— Pa, mi-a strigat mama lui Danielle.

— Pa, i-am strigat înapoi.

A doua zi trebuia să fac o prezentare la *Kort Amerikaans*[1]. L-am citit în seara aia, trecând peste toate pasajele în care nu era vorba de futut, astfel încât în mai puțin de jumătate de oră îl dăduserm gata. În pauza de dinaintea prezentării mele m-am dus, ca aproape în fiecare pauză, la cantina liceului, căreia i se mai spunea și Clubul. Puteai să-ți cumperi Cola și chipsuri, iar la bar erau niște fete care te serveau numai dacă li se părea că ești foarte drăguț. Clubul era în pivnița liceului, chiar lângă garajul pentru biciclete. Era întuneric, mirosea a prea multă lume și a cartofi prăjiți și se punea mereu aceeași muzică. Lumina era albastră, cu excepția momentelor când era vreo petrecere; atunci era roșie. În mijloc era o masă de fotbal.

M-am sprijinit de peretele din beton, care era umed ca de obicei, mi-am mâncat masa de prânz – o punguță cu sărățele – și-am așteptat să se termine pauza. Lângă mine era cineva care vorbea despre o lucrare de control la greacă, probabil era Eric. Eric își mânca sperma în fiecare zi, dar nu-i folosea la nimic, iar eu îl sfătuisem de câteva ori să-i dea și frățiorului său mai mic să mănânce și el.

În partea opusă a încăperii era Fleur, prinsă într-o discuție foarte animată cu un băiat care-și lăsa mustață. La Vossius *creșteau* de toate, începând de la mustăți, trecând pe la burdihane și terminând cu țâțe, cu o îndârjire pe care n-ai cum s-o mai vezi în viața ta decât la sportivii de performanță. Când s-a eliberat un loc la masa de fotbal, i-am trântit lui Eric punguța de sărățele în mână și am început să joc până s-a sunat a doua oară. Dacă ar fi fost după mine, aș fi jucat fotbal de masă tot restul vieții mele, în magherniță întunecate, unde să nu ți se vadă fața și nici tu să n-o vezi pe-a altora și unde nu trebuie să-ți pui întrebarea ce vrei să faci cu restul vieții tale, și unde nici nu trebuie să asculți pălăvrăgelile unor oameni care vor să te facă să descoperi ceva pozitiv chiar și-n căcat.

1 Roman al scriitorului olandez Jan Hendrik Wolkers (1925-2007).

Pentru prezentare am luat un nouă, a fost cam ultimul „suficient" pe care l-am luat la școala aia.

I-am făcut semn femeii din spatele barului.

— Poți să-mi faci o Marguerita?

— Nu prea pot.

— Nu poți s-o faci totuși pentru mine?

— Nu suntem dotați pentru așa ceva, dar mai primești una din partea casei.

M-am dus la WC. Acolo era un bărbat care se pieptăna. Am încercat să-mi amintesc ce mâncasem în seara aia, dar nu reușeam. M-am sprijinit de automatul de țigări. M-aș fi întins puțin. Ce n-aș fi dat să mă-ntind puțin! Bărbatul și-a băgat pieptănul în buzunar și a plecat.

M-am așezat pe jos. Era ud, dar nu m-am sculat. Poate aveam pantalonii uzi dinainte să mă așez. Asta nu-mi puteam aminti, dar, de fapt, amintirile mele se opreau cândva pe la unu și jumătate în după-amiaza aia, când mă sunase Deborah pentru prima oară după nu știu câte luni.

— Ce mai faci? m-a întrebat.

— Bine, i-am zis, foarte bine.

Mi-a povestit că fusese cu o seară înainte la o petrecere de cowboy.

— O ce? am întrebat eu.

— O petrecere de cowboy, mi-a explicat ea. A trebuit să ne ducem toți îmbrăcați în cowboy, petrecerile de genul ăsta sunt foarte pe val în ultima vreme. După ce s-a terminat, i-am propus unuia să ne legăm între noi șireturile de la pantofi și să mergem așa pân-acasă. Ne-a luat trei ore. Și băiatul ăla credea că vreau ceva de la el, dar eu voiam doar să ne legăm între noi șireturile de la pantofi și să umblăm așa prin oraș. Doar nu-i așa ciudat, nu?

— Nu, am zis eu, nu-i ciudat.

— Ai mai văzut vreun film bun în ultima vreme?

I-am spus că nu mai fusesem la cinema de câteva luni.

— Trebuie să-nchid acum, trebuie să am grijă de-un copil și trebuia să fiu deja acolo.

— Dar de ce m-ai sunat, de fapt?

Mi-a zis că trebuie neapărat să-nchidă, era deja în întârziere. Mi-am căutat agenda prin vraiștea de pe birou, fără să știu exact de ce-aveam nevoie de ea.

— Ce conversație confuză!

— Da, a mai zis ea.

Așa sunt conversațiile mele la telefon – scurte, confuze și aiuritoare. În ultima vreme am sentimentul că trebuie să mă trezesc după ce-am pus telefonul în furcă. Mi-am găsit agenda și între paginile ei era o carte poștală cu „foițele de țigări Mascotte, de 3 × mai bune".

A intrat un bărbat. S-a pișat de-a curmezișul pe deasupra mea.

— Aici cam miroase a incontinență, mi-a zis.

— Știi ce? Suntem la WC. WC-urile miros întotdeauna a incontinență.

A plecat fără să se spele pe mâini. Aș fi băut niște apă, dar n-aveam încă puterea să mă ridic.

— Ce mult ai stat!

Mi-am băut paharul din picioare și am plătit. Mi-a făcut cu ochiul și i-am răspuns și eu în același fel. Mă servise cu tequila la preț de bere. Merita să-i fac cu ochiul. Apoi m-am dus acasă și m-am așezat pe canapea.

Pe Fleur am mai văzut-o încă o dată, de Ziua Reginei. Cânta la vioară sub podul din Vondelpark. Am recunoscut-o imediat și am vrut să trec mai departe, însă m-a văzut și m-a strigat:

— Bună!

— Arăți bine, i-am zis într-o doară.

— Ce repede ai observat!

Conversațiile cu oameni pe care-i revezi după ceva vreme sunt din ce în ce mai scurte. Sunt puține lucruri despre care mai ai ce vorbi, am constatat amândoi. Încerc să nu fiu

nesimțit. Nu e bine să-i reții pe alții inutil. Cineva mi-a zis: „Am lucrat într-un birou, însă acolo trebuia să mă îmbrac în fiecare zi altfel". Eu nu-ntreb niciodată: „Cum așa?" Mă mulțumesc cu ce spun ei singuri, nu mă reped să trag concluzii.

— Poate ar trebui să fim foarte mulțumiți cu ce ne-a mai rămas de vorbit, am propus eu.

Era de aceeași părere.

Am ezitat o clipă, apoi am scos o monedă de doi guldeni jumate din buzunarul de la pantaloni, i-am aruncat-o în cutia viorii și-am plecat mai departe.

M-am trezit la ora două. M-am dus la bucătărie, mi-am turnat niște ceai rece cu rom, mai mult rom decât ceai. Voiam să chem o fată, dar am mai băut câteva pahare și apoi am hotărât să mă mai culc vreo oră.

Era cinci când m-am sculat. Îmi simțeam limba ca pe-o acriturâ. M-am băgat cu capul sub robinet și-am desfăcut o sticlă de coniac.

— O fată frumoasă, de asta puteți fi sigur, îmi spunea duduia cinci minute mai târziu.

— Perfect, i-am răspuns, perfect.

— Dar s-ar putea să mai dureze vreo oră.

M-am uitat la ceas.

— Adică pe la ora șase?

— Da, a zis ea.

Am tras perdelele, mi-am pus cardurile și pașaportul în sertar, am deschis ușile dinspre grădină și m-am așezat pe scara de lemn. Era o noapte caldă. Încă o oră. Am văzut că deja începea să se lumineze și am băut zdravăn în continuare.

La șase fără cinci a sunat telefonul. Am auzit o voce bărbătească, aproape imposibil de deslușit. I-am și spus sincer că nu-nțelegeam nimic din ce-mi zicea.

— Scuze, a zis bărbatul, e telefonul din mașină. E mai bine acum?

Era un negru, ăsta a fost primul lucru pe care l-am auzit.

— Ai chemat o fată?

— Da.

— Ascultă, a zis negrul, mi-au furat ghidul ăla rutier cu o sută de mii de străzi.

M-a apucat un acces de tuse și m-am așezat pe scaun. Pentru prima oară în noaptea aia mi-era rău de tot.

— Ce-ați spus?

— Ghidul meu rutier cu o sută de mii de străzi, mi l-au furat azi după-amiază din mașină.

— Neplăcut, am zis eu, foarte neplăcut.

— Da, a zis negrul, deci ai putea să-mi explici cum s-ajung la tine?

I-am explicat pe unde trebuia s-o ia.

— Ajung imediat, a zis el și-a încheiat conversația.

Pe masă erau un pahar cu apă și încă unul cu coniac. Dacă Dumnezeu avea milă de mine, avea să facă-n așa fel încât să nu vomit în ora în care era fata aia la mine. Vomatul era ceva ce preferam să fac de unul singur. Pentru asta n-aveam nevoie de fete și cu siguranță nu din cele plătite cu bani grei.

La șase și zece erau la ușă. I-am plătit negrului și am poftit-o pe fată înăuntru.

— Așa deci, ai venit, am zis eu, pentru că altceva nu știam ce să zic.

Purta o gecuță deosebit de roșie, care după părerea mea era cu câteva numere mai mică, o fustiță și tocuri înalte și nu era brunetă, cum promiseseră, era pe jumătate surinameză sau sud-americană. A vrut să bea vin, ceea ce m-a mirat, dar vin puteam să-i dau. M-am dus la bucătărie să destup o sticlă. Se părea că aveam șanse să trec peste ora aia fără să vomit. Dumnezeu ținea cu mine, acum eram sigur.

I-am pus fetei paharul pe masă, Natașa o chema, și am întrebat-o dacă e studentă, pentru că sunasem un *escort-service* de studente, așa, ca să mai variez.

— Studentă? Nu. A râs. Abia am terminat gimnaziul.

— Cu diplomă de absolvire?

A dat din cap că da.

Mi-am ciocnit paharul cu coniac de paharul ei.

— Să bem pentru asta, am zis.

— Am o musculiță-n pahar.

Era într-adevăr o musculiță în paharul ei, așa că i-am dat alt pahar.

M-am uitat la corpul ei fragil și la capul micuț, cu un năsuc mic și borcănat.

— La anul o să mă duc la liceu ca să-mi iau bacul și apoi o să fac Dreptul. Sau poate altceva.

— Sârguincioasă, foarte sârguincioasă. Ai lucrat toată noaptea?

— Cam așa ceva. Și tu?

— Tot cam așa.

Între timp se luminase de tot, de fapt se făcuse ziuă de-a binelea.

— Deci ai optspe ani, nu?

— Așa ți-au spus?

A râs din nou, un râs cavernos, de om bătrân.

— Am nouăspe ani. Dar tu ce bei acolo?

— Coniac. Putem să începem?

Și-a golit paharul și a încuviințat din cap. Purta, la fel ca celelalte, o borsetă din aia pe care o ținea în față, pe burtă, în care avea prezervative, țigări, o brichetă, o listă cu numere de telefon, ruj. Chiar și acum, când văd oameni pe stradă care umblă cu borsete de genul ăsta, mă gândesc la *escort-service*.

Și-a desfăcut geanta și a urcat scara în urma mea.

— Dezbracă-te tu mai întâi, am zis, îmi face plăcere să te văd. Nu-i nimic mai frumos decât o femeie care se dezbracă.

A râs din nou. A tras perdelele, acoperind geamul mai bine decât o făcusem eu.

Pentru siguranță îmi luasem coniacul cu mine. Mi-am mai turnat unul și m-am uitat la ea cum își scoate pantofii. Nu era nici prea frumoasă, nici prea urâtă. Tocmai bună de *escort-service*. Arăta ca o fată îmbrăcată cu haine noi și, cu toate astea, deja șifonate, care stătea în curtea școlii lângă un zid și fuma, după o serbare școlară decepționantă. Numai

că figura ei nu exprima nimic, dar absolut nimic. Nici mirare, nici bucurie, nici furie, nici ură. Nimic, vid. Privirea cuiva care iese seara târziu dintr-o videotecă, târându-și picioarele și ținând strâns o casetă la subraț cu o privire de zombi.

— Ce bine miroși! i-am zis. Ce parfum e?

— Nu e parfum, pudră de talc pentru bebeluși.

— Pudră de talc pentru bebeluși.

I-am atins părul.

— Tocmai am făcut un duș acasă.

Deci de-asta a trebuit să aștept eu o oră, ca să facă doamna duș. Pe jumătate goală, s-a dus la casetele mele, care erau pe sobă.

— Îți place Guns n' Roses? m-a întrebat.

— Câteodată.

— Pot să pun niște muzică?

Am făcut semn că da.

— Unde locuiești?

— Într-un cămin studențesc în Bijlmer.

Purta un slip roșu cu brizbizuri și un sutien negru. Era prima cu slip roșu din viața mea. *Don't you cry tonight, I still love you baby* răsuna în cameră mai tare decât dădusem eu muzica vreodată. M-am gândit că e duminică dimineață devreme, m-am dus la aparat și l-am dat mai încet.

— Te rog frumos, i-am zis.

Eram ametit și m-am prăbușit pe canapea.

S-a așezat lângă mine.

— Acum e rândul tău.

— Ești o femeie atrăgătoare, știi? i-am șoptit la ureche.

Ultima înghițitură de coniac îmi rămăsese încă-n gură.

— Nu prea mai cred asta.

— Ai dreptate, chestiile de genul ăsta nici nu trebuie să le crezi.

Mă chinuiam să-mi scot șosetele.

— Sunt destul de grasă.

— Ei, am făcut eu și am ciupit-o un pic de burtă, durdulie, dar nu grasă.

— Nu, sunt grasă.

Bun, discuția era zadarnică. Mai auzisem de femei care se credeau niște scroafe și care răspundeau și la telefon cu: „Aici scroafa".

— Ai vreun prieten? am întrebat-o în timp ce-mi scoteam puloverul.

— Nu, nici nu s-ar putea, cu munca pe care o fac.

— Sunt și unele care au prieteni.

Acum eram și eu gol, la fel ca ea. Mi-era imposibil să mă mai ridic, așa că a venit ea la mine și a-nceput să mă frece pe burtă și pe sfârcuri și pe tot ce mai e între ele.

— Lucrezi de multă vreme pentru agenția asta?

— Abia am început. Înainte am lucrat într-un club, dar o luasem razna de-a binelea. Acolo trebuie să stai la bar toată seara. Să stai dreaptă și să zâmbești. Te-ai dus sus cu doi tipi și dup-aia nu mai poți. Și apoi trebuie să stai dreaptă și să zâmbești. Și mai sunt și femeile celelalte care stau tot timpul și se uită la tine. Ajunsesem paranoică.

Îmi pusesem mâna pe sânul ei, dar eram prea vlăguit să mai simt ca lumea.

— Ce mâini reci, a zis ea. Și apoi, într-un club din ăsta, trebuie să te duci să te dai tu la tipi, dacă vrei să ai ceva de lucru. Și la asta chiar nu sunt bună. Să mă dau la un tip. Și dacă nu te vrea, îți face vânt de nu te vezi. Eu nu mă dau niciodată la oameni.

— Nici eu, am zis.

Aveam în continuare mâna pe țâța ei stângă și tot încercam să i-o sărut, dar nu izbuteam să mă aplec până acolo.

— Nici în discoteci. Dansez așa, pentru mine. N-am chef sa-mi facă vânt careva.

— Da, nimeni n-are chef de așa ceva. Dar să-nțeleg că la *escort-service* e mai bine.

— Da, mult mai bine. Într-un club din ăsta ajungi paranoică.

S-a așezat pe jos și mi-a luat puța-n gură. Era prima care chiar mi-o sugea pe bani, celelalte doar se prefăcuseră. Era 4 iulie 1993, dimineața devreme și e drept că ea făcea chestia

asta de parcă ar fi încercat să înghită o crochetă caldă de la Febo, dar n-aveam de gând să fac nazuri. Era o zi deosebită. Ca să fiu sigur, am mai luat o gură de coniac.

— Și cam câți faci pe seară?

Și-a scos chestia din gură.

— Ești al șaselea pe seara asta. Am fost în Weesp și în Nederhorst den Berg și în rest în Amsterdam.

— Și cei mai mulți sunt bătrâni, sau nu?

— De obicei da. Dar e chiar mai bine așa, să știi. Tipii tineri își închipuie că trebuie să și demonstreze ceva.

— Și sunt drăguți cu tine?

— Se poartă normal. Dacă se poartă urât, mă port și eu urât cu ei și atunci încep ei singuri să fie drăguți.

Mi-am mai turnat câteva picături în pahar.

— Dar un corp așa scofâlcit...

— Ajungi să nici nu-l mai vezi. Vezi doar suta de guldeni.

M-am lăsat pe spate. Aveam impresia că-mi dăduse sângele pe nas, însă era doar umed.

Și-a scos-o iar din gură. S-a sprijinit pe celălalt picior.

— Eu primesc o sută, clubul o sută și șoferul cincizeci. Și într-o seară ca asta am câștigat șase sute, e o sumă frumușică, nu?

— Da, foarte frumușică, am zis. Deci eu sunt ultimul pe seara asta?

— Nu se știe niciodată. Dar cred că ești ultimul și e cu atât mai bine.

— Îți aduci vreodată aminte de vreun client?

A mai tras o dată bine de prezervativ către capăt. S-a uitat la mine.

— Vrei să-ți spun ceva? mi-a zis. Nici nu mai știu cum arăta cel de dinaintea ta. După ce-am închis ușa după mine, i-am și uitat. Nici nu se poate altfel. Luni încep din nou școala. Acum sunt în vacanță.

— Și te duci undeva în vacanță? am întrebat-o.

— Nu, lucrez toată vacanța, asta chiar e o slujbă de vacanță. Dacă vrei să câștigi mulți bani, trebuie să și muncești din greu.

— Da, am zis, așa e.

Am tras-o puțin de părul încă ud, în timp ce ea-și vedea mai departe de treabă.

— Cunoști și alte fete de la agenția asta? O cunoști pe una care-și zice Marcella?

— Nu. Mi-au făcut cunoștință cu câteva, dar nu vreau să-mi fac prieteni în lumea asta, pentru că după aia rămâi prinsă-n ea. Fiecare-și vede de drumul ei.

După cinci minute și-a scos iar puța din gură, mi-a strâns-o între degete și a studiat-o de parcă era o insectă rară.

— Ăsta e scuipat, sau e spermă? a-ntrebat.

M-am gândit: Hai să-i fac jocul, așa că m-am aplecat asupra propriei puțe și am privit-o de parcă o vedeam pentru prima oară și i-am zis după câteva secunde:

— Seamănă suspect de bine cu sperma.

— Bun, atunci înseamnă că treaba-i făcută, a spus ea și mi-a scos prezervativul de parcă ar fi adunat rufele de pe sârmă.

— Pe ăsta-l păstrez, am zis eu repede.

— Aha.

După modul în care a zis „aha", mi-am putut da seama că văzuse și chestii mai ciudate la viața ei.

S-a întins lângă mine. I-am simțit din nou mirosul de pudră de talc. Deasupra sprâncenelor își dăduse cu creion corector, o mânjeală de culoare maro-deschis, aplicată peste coșuri.

— Mai ai timp să mai și ieși dacă muncești așa mult?

— Da, a zis ea, mă duc destul de des la discotecă, dar niciodată în hainele astea. Asta e îmbrăcămintea mea pentru lucru. În rest mă îmbrac mereu în blugi și-n adidași. Mai văd câteodată la discotecă fete cu fustițe din alea scurte și pe tocuri și mă gândesc: „Ce curvă!" După părerea mea nu trebuie să te-mbraci așa, pentru că nu faci decât să-i provoci pe bărbați.

— Ei, am zis eu. Tu te consideri curvă?

— Nu. Cum să-ți spun, la majoritatea clienților nu te gândești la absolut nimic, te gândești numai la suta aia de guldeni.

Dar uneori te gândești: „Doamne, ăsta probabil că nu e în stare să agațe una de pe stradă" și atunci chiar ai sentimentul că faci o faptă caritabilă. Dar ca fetele alea care se duc la discotecă în fuste din alea scurte, așa ceva n-aș face. Și nici nu mă duc niciodată cu nimeni, pentru că oricum știu că e doar pentru o singură noapte. Eu chiar vreau să mă mărit.

— Și copii?

— Da, cu siguranță. Vreo patru.

După cum îmi jumulea pielea de pe burtă, am observat că era obosită, poate la fel de obosită ca mine. Am mai turnat în pahar. Oricum trebuia să se termine.

— Și cum ai început? am întrebat-o.

— Am văzut un anunț în care căutau fete pentru masaj și, la început, chiar a fost doar masaj și, mă rog, până la urmă s-a ajuns la de toate. Dar în clubul ăla devenisem paranoică de tot. Și la început am fugit de vreo câteva ori, chiar după ce mă duceam sus, dar te-aduceau înapoi și până la urmă te obișnuiai.

— Da, am zis, asta e partea frumoasă a vieții.

— Uite, a spus ea, sora mea are un copil și trăiește din ajutorul social.

— Aha.

— Am șapte frați și surori. Dar tu cu ce te ocupi, de fapt?

— Sunt tehnician la radio.

— La început am crezut că ești vreun profesoraș, cu toate cărțile astea.

— Nu, nu sunt profesoraș.

I-am apucat sfârcul sânului stâng între degete.

— Și tu ai putea face munca asta, știi?

— Ce?

— Există și agenții de escortă pentru doamne. Poți să câștigi cinci mii într-o săptămână. Dar pentru noi e totuși mai ușor. Să vezi dacă ți se scoală la o femeie de șaptezeci de ani. Și la noi e mereu cu prezervativ, dar dacă trebuie să-i dai limbi unei cucoane din astea... în fine, poți să folosești un șervet din ăla din silicon.

Un șervet din silicon. Citisem odată undeva despre așa ceva, dar nu mai știam exact ce era. Dintr-odată m-am simțit matolit rău.

— Am să mă gândesc la asta, am mormăit.

M-am întins peste ea, i-am pipăit pizda, care era așa uscată și tare, ca scoicile pe care le-am colecționat de la opt ani până la unșpe, până într-o după-amiază când le-am călcat în picioare.

— Mai vrei o dată? m-a întrebat.

— Da, am șoptit eu.

S-a ridicat în capul oaselor.

— Păi nu se poate, că deja ai ejaculat.

M-am așezat și eu în fund, ca să nu alunec de pe canapea.

— Asta ce mai e? E ceva cu totul nou. N-am mai auzit de așa ceva.

— Știai asta, știai foarte bine, pentru că ai chemat de mai multe ori fete.

Acum arăta ca o scorpie, ca o scorpie nemaipomenită. Fața i se mișca în sus și-n jos, foarte aproape de fața mea.

— Ascultă, i-am zis, eu plătesc pentru o oră și până acum nu mi-a făcut nimeni figura, să-mi spună de câte ori pot să ejaculez, Isuse Christoase!

Simțeam că răgușesc.

— Știai foarte bine și totuși ai încercat să vezi dacă ține, totuși ai încercat.

Acum își agita degetul arătător, ca o educatoare de grădiniță care mustră un băiețel.

— Numărul orgasmelor n-a fost niciodată o problemă. Niciodată. Absolut niciodată. Ești prima cu care am problema asta. Câteodată întreabă singure: „Mai vrei încă o dată?" Știai? Eu plătesc pentru o oră. Telefonista mi-a zis: „O oră costă 250 de guldeni", nu: „Un orgasm costa 250 de guldeni".

Aș fi vrut să adorm imediat și să nu mă mai trezesc până când nu va fi dispărut totul, fata, senzația aia de ochi iritați, gustul ăla din gură.

— Ai încercat totuși, nu? Hai recunoaște că ai încercat să vezi dacă ține.

— N-am încercat *nimic*.

Eram ultimul și sigur că de-aia voia să scape de mine, scorpia. Mă simțeam obosit. Era o oboseală care n-avea să mai piară niciodată.

— Bine, i-am zis, n-am chef de discuții despre de câte ori am voie să ejaculez, n-am nici un chef, OK?

— Ai încercat. Pur și simplu ai încercat să vezi dacă ține. Hai, recunoaște.

Mă agasa. Pur și simplu mă agasa. I-am mângâiat burta, care i se părea așa de grasă, și sânii, care sigur și ăștia i se păreau grași, și gâtul, care era într-adevăr gras. Dintr-odată mi-a venit cheful s-o pocnesc în cap cu una dintre sticlele goale care erau prin cameră. Odată văzusem un negru bătând într-o tobă timp de zece minute. Așa voiam și eu s-o pocnesc în cap. Nu pentru că i-aș fi purtat pică, sau pentru că aș fi urât-o, sau pentru că aș fi crezut că viața unei curve făcea mai puțin decât cea a unui evreu sau a unui negru. Eram doar obosit și nu-mi doream altceva decât să dispară într-o clipă din viața mea. De-aia voiam s-apuc o sticlă goală și să-ncep un solo la tobe. Am auzit că se terminase caseta și-am văzut-o pe fata aia, care era la fel de epuizată ca mine. Doar că n-aveam ce să-i fac dacă era așa epuizată, și toată lumea o vedeam ca pe-o adunătură de curvari și de curve, de femei care o făceau pe orice femeie târfă, mai puțin pe ele însele. Îi vedeam pe toți cei pe care-i cunoșteam, cerșind zi de zi o firimitură de iubire, pe care și-o aruncau apoi unul altuia cum arunci o bucată de pâine unui câine râios. Mă vedeam pe mine târându-mă de la una la alta, până cedam în brațele oricăreia dintre ele, care deja nu mai știa cum arăta bărbatul cu care s-a culcat cu o oră mai înainte, iar peste câteva minute n-avea să mai știe nici cum arătasem eu și ce zisesem eu, și ce nu, ce făcuserăm și ce nu făcuserăm. Numai eu n-aveam să le pot uita, iar seara târziu, în cafenele, aveam să le văd din nou chipurile și să-mi amintesc cuvintele cu

care agențiile le laudă în reclamele lor, aveam să-mi amintesc ce-mi spuseseră când se dezbrăcau și ce spuseseră când plecau, la ora stabilită, și aveam să-mi număr banii să văd dacă-mi ajung. Apoi aveam să mă duc la ele să le adulmec mirosul și să ascult ce spun. Nu-mi păsa că trebuia să împart mirosul și cuvintele lor cu toți ceilalți, căci până la urmă nu-și va mai aminti nici una de mine și era foarte bine așa. Nici ele nu voiau să rămână-n amintirea cuiva, în orice caz nu ca niște curve, cel mult ca niște regine, sau ceva de felul ăsta.

Nu m-ar mira deloc dacă i-aș da una în cap cu o sticlă din astea goale de prin cameră. Fapta asta n-ar fi cu nimic diferită față de restul vieții mele, n-ar fi nici mai bună, nici mai rea. Nu era ceva mai întâmplător sau mai logic decât faptul că mi-o trimiseseră pe ea, și nu pe una dintre colegele ei. Poate am să spun mai târziu: „În ziua precedentă îmi pregătisem deja banii în șifonier. Dar am sunat abia duminică dimineață. Îmi aduc încă aminte că mă întrebam ce înseamnă exact cupa DD. O chema Natașa. Eram al șaselea și ultimul în noaptea aia".

N-am făcut nici o mișcare, pentru că mi-era teamă că, dacă aș fi început să bat un solo la tobă în capul ei, n-ar mai fi dispărut *niciodată* din viața mea. Mi-aș fi amintit pentru tot restul vieții de seara, noaptea și dimineața aia, pe care nu voiam decât să le uit cât mai repede cu putință. Așa că am mângâiat-o pe gât, pe umăr și pe deasupra sânilor. Când se uita la mine, Natașa vedea o bancnotă de o sută de guldeni cu două brațe, două picioare și o pută, și toate celelalte care se uitau la mine vedeau același lucru și, într-o zi, am să mă uit și eu în oglindă și-am să văd o bancnotă de o sută de guldeni cu două brațe, două picioare și o pută. De fapt și de drept, n-aveam de gând s-aștept ziua aia.

— Hai să ne-mbrăcăm.

— Da, am zis eu.

Am văzut din nou slipul ăla roșu cu brizbizurile alea ciudate.

Mi-amintesc de o petrecere de la școală, era pe vremea când a plecat Vanenburg, pentru că ziseseră că nu poți câștiga războiul cu jucători ca el. Sau a fost cu un an mai târziu? În orice caz, Deborah a trebuit să împrumute o rochie, pentru că în seara aia își pătase rochia cu ketchup, în timp ce făcea o salată. Așa se face că a umblat într-o rochie care-i era mică. În seara aia am jucat backgammon și eu am pierdut, asta mi-aduc foarte bine aminte. În tot timpul jocului am avut o vedere foarte bună asupra chiloților ei albi, care aveau exact aceeași culoare precum cămășile lui tata și care luminau ca o țigară aprinsă în noapte între negrul picioarelor și rochie. Chiar de a doua zi nu-mi mai puteam aminti dacă eram beat sau chiar văzusem chestia asta. Cei care stătuseră pe jos și urmăriseră jocul nostru nu-și aminteau să fi văzut niște chiloți albi, când i-am întrebat eu pe urmă. Totuși, știu sigur că-i văzusem și că, la câteva zile după asta, Rosie a început să-mi scrie scrisori, și că apoi a venit ziua când Martinimartin a băut alea două sticle pe plajă, și că după un an și jumătate m-au dat afară din școală. Martinimartin zice acum c-a băut doar câteva guri și la fel zic și alții. Și totuși știu sigur c-au fost două sticle, pentru că în seara aia, mai târziu, am făcut poartă de fotbal din sticlele alea goale. Era pe vremea când ziseseră că nu poți câștiga războiul cu jucători ca Vanenburg. În seara în care m-am uitat tot timpul la chiloții lui Deborah, în timp ce jucam o partidă de backgammon, m-am dus acasă la ora unșpe, dar câteva fete s-au mai dus și la discotecă și a doua zi am primit o scrisoare de la Rosie. Bineînțeles, nu-i adevărat că totul a început în seara aia, de la rochia prea mică a lui Deborah. Totuși, acum câteva luni, în noiembrie, i-am scris lui Rosie câteva scrisori în care o întrebam dacă-și mai amintea că Deborah și-a pătat rochia cu ketchup în seara de dinaintea zilei în care mi-a scris ea prima scrisoare, pentru că Deborah nu-și aducea aminte nimic. Am mai adăugat că era total lipsit de importanță, dar că totuși mi-aș fi dorit extrem de mult să-mi răspundă, pentru că amintirile începeau să-mi dispară.

În locul lor veneau alte amintiri și în final nu mai rămâneau decât numele celor pe care i-ai cunoscut și poate vreo povestioară pe care s-o spui la petreceri, dar care, de fapt, e despre cu totul altcineva. Recunosc că în scrisoarea asta am numit-o „Șoricel" și că i-am scris că vreau să mă căsătoresc cu ea, dar orice imbecil ar putea să priceapă că asta nu însemna nimic mai mult decât o formulă de politețe. Trecuseră câțiva ani și între timp fuseseră multe femei cărora le spusesem că vreau să mă însor cu ele. Cum de nu-și aduce nimeni aminte de alea două sticle de martini și cum se face că nu s-a lămurit niciodată ce s-a întâmplat în seara aia și de ce nu-și amintea nimeni de chiloții albi, când toată lumea trebuie să-i fi văzut, și oare ce voia să-nsemne faptul că a doua zi am primit o scrisoare de la Rosie? Rosie, care avea curajul să facă chestii pe care nimeni dintre noi nu îndrăznea să le facă și despre care m-am jurat să nu vorbesc niciodată. Acum aș fi putut foarte bine să-mi încalc promisiunea, pentru că probabil nu-și mai amintea nimeni de ea, așa mi-am încheiat scrisoarea. N-am primit niciodată vreun răspuns la scrisoarea asta și nici la cele pe care le-am scris după aceea și al căror obiectiv nu era absolut deloc să reînnoade legătura. Încercam doar să-mi clarific unele lucruri despre cele petrecute în acea vară în care ne doream ca Danemarca să devină campioană mondială.

— Și ce se întâmplă dacă nu te-ntorci într-o oră?

— Sună șoferul la ușă.

— Atunci să n-așteptăm să sune, am zis eu.

Am coborât scările. Am luat cu mine și sticla goală.

— Ar trebui să te mai gândești, a zis ea.

— La ce?

— La *escort-service* pentru doamne. Așa n-ar mai trebui să lucrezi la radio.

— Am să mă gândesc. De când mi-ai spus mă gândesc la asta.

— Cred că poți să faci față.

— Mulţumesc.

M-am aşezat, pentru că nu mai puteam să stau în picioare.

— Ce pantaloni frumoşi ai! a zis Nataşa.

— Noi-nouţi. M-am îmbrăcat cu ei special pentru tine.

— Ce drăguţ! Mersi.

— N-ai pentru ce.

— La ce oră ai venit?

— La şase şi un sfert.

Era ora şapte.

— Mai vrei un pahar de vin, sau vrei să pleci?

Nu zicea nimic.

— Du-te, i-am zis, sfertul ăsta de oră ţi-l fac cadou.

Şi-a pus iar borseta la brâu.

— Nataşa e un nume frumos.

— E doar un nume, nici măcar nu e numele meu.

— Ştiu. Dar, chiar şi aşa, e un nume frumos.

— Atunci am plecat, a zis ea.

— Numai bine, am strigat eu, găseşti singură ieşirea?

— Da, şi ţie, am mai auzit şi apoi am adormit pe covor.

La opt şi jumătate m-a trezit soneria de la intrare.

Mă întrebam dacă după Nataşa am mai sunat o dată la *escort-service*. Nu-mi aduceam aminte, dar era posibil. Doar că nu mai aveam bani. De asta m-am uitat mai întâi pe geam. În faţa uşii stătea mama.

— Nu stabiliserăm că vin la tine să fac curăţenie?

I-am spus că uitasem.

S-a apucat să spele pe jos în baie. Eu stăteam pe podea şi mă uitam la ea.

— Doar ştii că eu pentru asta trăiesc, mi-a zis, că pentru tine trăiesc.

— Da, i-am zis, ştiu, de-aia te şi las să intri.

La ora unşpe a plecat. Am văzut că nu mai aveam sare în casă, aşa că m-am dus la cafe-barul de după colţ. Am comandat supă de roşii.

Chelneriţa a rămas pe loc.

— Ştii ce-ai comandat? a zis ea.

— Nu, am zis.

— Spută de roşii.

— Spută de roşii?

Am început să râd pe înfundate, râdeam de mă prăpădeam. Era jenant, turiştii cu aparatele lor mari de fotografiat, care li se sprijineau pe burtă, s-au întors spre mine.

— Atunci adu-mi o spută de legume, am zis.

A început să râdă şi ea. Din fericire. Mi-am adus aminte de ziua aia în care îmi tăiasem cu cuţitul de fructe o pişcătură de ţânţar de pe mână, pentru că mama nu voia să-mi împrumute bani şi a trebuit s-o ameninţ că mă tai în continuare.

După zece minute mi-a venit supa de legume. Am luat solniţa şi-am întors-o cu susu-n jos deasupra farfuriei.

Aş fi preferat să întorc solniţa deasupra mâinii şi apoi să ling încet sarea, dar nu îndrăzneam, nu acolo, la cafe-bar.

Mai târziu, în după-amiaza aia, după ce am dormit trei ore, am găsit în talmeş-balmeşul de pe podea o scrisoare de la Deborah, din 1987.

Treci şi tu cu mine... într-a unşpea... sau se lasă iar cu circ...? Cu drag, din tot sufletul, îmi scria.

Îmi venea să-i răspund chiar şi acum la scrisoare, pe 4 iulie 1993. Am luat vederea cu „foiţele de ţigări Mascotte, de 3 × mai bune". Când, după o jumătate de oră, vederea rămăsese tot goală, am mototolit scrisoarea şi am făcut din ea un cocoloş cu care am astupat sticla de vin pe care o destupasem pentru Nataşa. Nu mai găseam dopul de plută nicăieri, iar dacă laşi vinul destupat mai mult timp, intră musculiţele în el.

Ai venit pentru un anal? Nu, pentru Astrid

Stăteam în fața cinematografului unde vindeau bilete cu doi guldeni și jumătate și știam că sigur mai aveam de așteptat încă vreun sfert de oră. Chiar dacă aș mai fi avut de așteptat o oră și jumătate, tot nu m-aș fi mișcat de-acolo. Era luni și ploua încetișor, așa cum plouase toată vara. În după-amiaza aia urma să mănânc salată de hering la mama.

Femeia din spatele geamului era bătrână și destul de acrită. N-a schițat nici un zâmbet când am întrebat-o:

— Nu cumva s-au epuizat biletele?

Evident că nu era nici o plăcere să stai toată ziua la ghișeu și să știi că ești așa bătrână și că trebuie să rămâi acolo pentru tot restul vieții tale. Așa că i-am zis:

— Păstrați restul.

Chiar și atunci s-a făcut că nu m-a auzit.

Am trecut mai departe și-am ajuns într-un fel de bar fără scaune de bar, doar cu oglinzi. Abia mai târziu mi-am dat seama că nu erau oglinzi, ci sticlă fumurie. Prin sticlă se vedea sala și atunci am înțeles că așa îi aveau în vizor pe spectatorii din sală, așa cum, în unele bordeluri, portarul are în față vreo douăzeci de ecrane mici. Am întrebat-o pe fata din spatele barului ce film rula.

— *Flodder in Amerika*, mi-a răspuns.

N-arăta prea bine. Avea o față cam ca de șoarece, ascunsă pe jumătate după un păr negru lins. N-aveam cum să m-aștept la cine știe ce, altfel ar fi mutat-o la Tuschinki I. În spatele feței ei îi vedeam scăfârlia vânzătoarei de bilete, pentru că aici totul era făcut din sticlă.

— Ce zici, se mai umple sala? am întrebat-o.

— Avem publicul nostru fidel, a zis ea. Ai venit pentru *Flodder*?

Nu-mi închipuiam pentru ce altceva aș fi putut să vin, dar poate aici nu era chiar de la sine înțeles.

— Am venit așa pentru atmosferă, am găsit eu într-un târziu răspunsul cel mai neutru.

— Ca mai toată lumea, a zis ea, și iarna oamenii rămân aici toată ziua, până la închidere.

Apoi am auzit-o pe vânzătoarea de bilete țipând. Fata s-a întors și apoi a zis:

— A, iar a venit ăla.

— Cine?

— Unul dintre clienții noștri. Ăsta vrea mereu să intre cu câinele. Dar nu e voie cu câini. Și nici cu biciclete.

— Invalizii au voie să intre, dar ăia nu vin aici.

Abia acum am văzut că mai era și un băiat în spatele barului. Stătea într-un colț și citea niște benzi desenate.

— Așa, și individul vine în fiecare dimineață cu câinele și i se spune că n-are voie să intre cu el. Ei, și se duce acasă și apoi se întoarce fără câine și în restul zilei nu ne mai deranjează.

— Nu ne deranjează nimeni, a zis băiatul fără să-și ridice privirea, nici măcar iarna, că jumătate de sală doarme.

— E din cauza căldurii, a explicat fata, iar eu i-am mai cerut un espresso.

Cu câteva ore mai înainte încă mai făceam clătite. Mă adusese acasă cu mașina un prieten de-ai mei care transporta lipici pentru lemn în Polonia, dar acum fusese dat afară. Trebuie să spun că din ultimul lui salariu chiar mâncaserăm foarte bine, asta a fost la începutul serii, iar apoi doar am băut bine pe banii lui. El strigase: „Gata cu lipiciul pentru lemn", iar eu îi zisesem că acum se putea face foarte bine șofer la *escort-service* și că putea să le spună că mă știe pe mine.

— În cazul ăsta trebuie să-mi cumperi mai întâi o mașină, mi-a zis, pentru că pe asta trebuie s-o dau mâine înapoi.

I-am zis că n-am bani de mașină, așa că cel mai bine era să dăm uitării tot planul, la fel ca și toate celelalte planuri ale noastre. Era abia ora două când am ajuns acasă, dar mi s-a făcut poftă de clătite.

A trebuit să-mprumut și tigaia, și făina de la colocatarul meu. Ouă aveam și m-am gândit că o să iasă și dacă pun o grămadă de pliculețe de lapte praf.

Eram în bucătăria colocatarului meu, care nu era acasă. Părinții lui muriseră în străinătate, la scurtă vreme unul după altul. Sigur n-avea să se supere dacă foloseam niște chestii de-ale lui, mănușile lui de bucătărie, fiindcă mie-mi lipseau toate lucrurile astea.

Mi-am adus aminte cum îmi spusese: *„Mt father is bloody sick"*, când omul era mort deja de trei zile. Colocatarul meu era din Israel și fusese campion de box în țara lui. Îl chema Sergius și cred că e cel mai frumos bărbat din câți am cunoscut vreodată, cel puțin dacă e să te iei după femeile care au venit la mine în vizită și l-au văzut în treacăt, cărând două pungi de plastic sau l-au zărit dormind pe canapea. Mie mi-a spus odată: „Eu nu iubesc pe nimeni". Nu mai știu în legătură cu ce mi-a spus asta și dacă se referea la ceva anume. Îmi mai amintesc doar că în seara aia am mâncat niște shaorma la Grillroom Yamit și că ne-am scos picioarele goale pe fereastră, ca ploaia să ne spele tălpile de transpirație. El făcea comerț cu diamante false din Brazilia, iar de vorbit, vorbea cât mai puțin posibil. Dar când era jos, în hol, cu valiza, a dat mâna cu mine și mi-a zis: *My father is bloody sick, I'm back în ten days*, atunci eu am fost cel care n-a zis nimic.

Filmul începuse deja. În sală mirosea așa cum miroase câteodată vara în unele stații de metrou, a floricele și a carne de om încinsă. Erau acolo trei băieței de vreo șase ani și în rest, câțiva moșuleți, o indoneziancă și o mamă cu un bebeluș.

Mă întrebam oare câți dintre ei mai văzuseră și ieri *Flodder in Amerika*. Am văzut cum mama Flodder a strivit un trabuc pe mocheta unui hotel foarte scump, dar n-a râs nimeni. Doar bebelușul a început să scâncească. Și pe urmă mama a scos un biberon din geantă și l-a băgat în gura bebelușului.

Mâncasem trei clătite presărate cu zahăr. Am stat jos atât de mult, încât grăsimea din tigaie s-a întărit. M-am gândit la Sergius, care-mi povestise într-o seară că tatăl lui avea o băcănie și că într-o zi, la etajul de deasupra magazinului s-a mutat o anume doamnă Feingold. În dimineața imediat următoare mutării, la ora șapte, doamna Feingold a intrat în magazin și a cumpărat două ouă. Peste zece minute s-a întors. A spus că ouăle erau prea mici pentru ea și pentru soțul ei, deci tatăl lui Sergius i le-a schimbat cu alte ouă. La care ea a zis:

— Ouăle astea sunt puțin murdare.

I s-au dat din nou alte două ouă, pe care le-a studiat de parcă le-ar fi ouat ea însăși.

— Unul e bun, a zis ea, celălalt e totuși o idee prea mic.

La care tatăl lui Sergius i-a spus:

— Ascultă, doamnă Feingold, găinile nu se șterg la cur înainte să se ouă și nici n-au de gând să-și lărgească găoaza mai mult decât e necesar, pentru cei câțiva cenți ai dumitale.

După asta, doamna Feingold n-a mai intrat niciodată în magazin și nici dacă se întâlneau pe scară nu-l saluta. Sergius povestea:

— Cu cât îi călcau pragul mai puțini clienți, cu atât începeau să-l enerveze mai tare pe tata. Deseori trebuia să mâncăm noi telemeaua și ouăle, ca să nu se strice.

Asta mi-a povestit Sergius acum trei luni. De atunci n-am mai primit vești de la el, dar toate lucrurile lui sunt încă în dulapurile lui, și cele două scaune, și masa, pe care le-a găsit la gunoi și le-a reparat, toate sunt încă la el în cameră. Și cartea lui Jack London despre revoluția mexicană stă încă deschisă pe pervazul ferestrei.

Seara târziu, când veneam cu acasă, de obicei era lungit în fața televizorului și dormea sau schimba programele cu degetele de la picioare. Când mă vedea, mă întreba:

— Cum a fost?

Deseori stătea toată noaptea în fața televizorului. S-a oferit la un moment dat să mă învețe să boxez, însă eu i-am zis:

— Altă dată.

Într-o noapte, când ne uitam la miră și beam bere și votcă, l-am întrebat câtor oameni le-a făcut de petrecanie. Mi-a zis că-i pare extrem de rău, dar nu mai știe exact. A zis că mai știe doar numele prietenilor la a căror înmormântare ar fi trebuit să se ducă. Restul nopții n-am mai zis nimic, doar ne-am uitat și-am dormit. El încerca să învețe neerlandeza citind ziarul *De Echo*, din care sublinia pentru mine ofertele la băuturi spirtoase.

Am pus tigaia la înmuiat, mi-am pus puloverul pe mine și am ieșit. Știam un local pe Amstelveenseweg care se deschidea la șase dimineața.

Mai întâi am vorbit cu șoferii, care stăteau acolo în fiecare dimineață, apoi cu o femeie cu un rucsac. După culoarea feței ei îți puteai da seama pe câte plaje stătuse în vara asta. Și părul îl avea tot de culoare închisă, ca și ochii. După câtva timp mi-a zis:

— Nu mai bea atâta bere, că uite ce burtă o să faci.

Mi-a arătat ce burtă aveam să fac. Era, într-adevăr, o burtă uriașă.

— Hai cu mine, i-am zis, că altfel iar trebuie să mă duc la curve.

Pesemne că înainte de asta avuseserăm o conversație agreabilă, pentru că mi-a răspuns:

— Ești la fel ca toți ceilalți.

I-am spus că e bine că și-a dat seama atât de repede, pentru că e periculos să ne facem prea multe iluzii unii despre alții și despre lume și că e bine să te descotorosești de toate, până-ți mai rămân câteva fără de care crezi că n-ai putea trăi.

Iar pe astea trebuie să le păzești așa cum își păzește o leoaică puiul, pentru că asta ți-e singura comoară-n viață.

Nu prea asculta ce-i spuneam. După dermatograful cu care-și conturase ochii se vedea că stătuse în fața oglinzii cu puțin timp înainte.

— Tu nu știi ce-i dragostea, a zis ea într-un târziu.

Asta mai auzisem de mai multe ori, din multe alte guri. Și de data asta i-am dat dreptate, dar am adăugat imediat că eram încă tânăr și că aș fi vrut să-nvăț de la ea.

M-am ridicat de pe scaun. În dreptul ușii m-am întors spre ea:

— La revedere, cea mai frumoasă roză din lume! i-am strigat.

Nu mi-a răspuns ea, ci patronul cârciumii, care mi-a spus următoarele cuvinte de bun-rămas:

— Haide, acum du-te acasă.

Abia după ce am ieșit mi-am amintit că mă dusesem acolo să beau o cafea. Era ora opt și lumea mergea la muncă.

Am așteptat tramvaiul 6, gândindu-mă la salata de hering pe care aveam s-o mănânc la mama în după-amiaza aia. Rețeta era a lui tata.

Când am venit de la școală într-o după-amiază, tata mi-a zis:

— La Deutsche Welle au transmis astăzi o rețetă de salată de hering, dar nu s-a înțeles nimic, pentru că piraților au bruiat din nou postul.

În aceeași zi a scris o scrisoare la Deutsche Welle în care îi ruga să-i trimită rețeta și a intentat un proces împotriva piraților. Special pentru procesul ăsta și-a comandat un costum nou la croitorul lui din Hong Kong.

Pentru toate ocaziile speciale din viața lui își făcuse câte-un costum. Ultimul pe care și-l comandase a fost un costum tropical, cu care să se ducă la sora mea. Arăta ca un clovn bătrân în costumul ăla, iar eu și mama îi ziceam:

— La ăsta nu-ți mai lipsește decât o plasă de prins fluturi.

Dar el a dat cu pumnu-n masă și a zis:

— În căldura aia îngrozitoare îmi trebuie un costum tropical.

Când i-a sosit în sfârșit costum tropical din Hong Kong, era deja în spital.

O dată la doi ani, când se ducea în sudul Germaniei la tratament, ne trimitea scrisori în care ne informa în detaliu despre starea vremii, hotelul unde stă, călătoria cu trenul și scurgerea lentă a timpului într-una dintre stațiunile alea cu băi termale unde, zicea el, oamenii nu știau să vorbească decât despre mâncare și despre boli. Din toată vacanța, cel mai mult îi plăcea călătoria cu trenul, pe care și-o petrecea în vagonul-restaurant, cu o sticlă de vin și un Baumkuchen. După câte ne scria, cea mai mare parte a vacanței și-o petrecea în balconul camerei de hotel, ascultând la radio.

Mie-mi trimitea vederi cu texte precum: „Totul e bolnav aici, chiar și copacii. Să nu mai zici niciodată că lumea-i jalnică".

Cu câteva luni înainte să moară a făcut o boală dermatologică, care i-a schimbat pielea încet-încet într-un peisaj selenar. L-au mutat la un alt spital, unde-l ungeau cu cremă din cap până-n picioare de trei ori pe zi. Apoi pielea a început să i se descuameze.

M-am încuiat de multe ori acolo în WC-ul spitalului, dar nu m-am masturbat. Doar m-am sprijinit de perete și-am zis: „Doamne, fă să se termine odată, te implor, fă să se termine toate astea; am să trăiesc după legile tale, dacă faci să se termine toate astea, să se termine toate astea, pentru numele lui Dumnezeu". N-am povestit încă nimănui despre dumnezeul ăsta pe care l-am invocat, nici mamei, nici surorii mele și nici altora. Nici Marcellei nu i-am povestit nimic. Când m-a întrebat dacă mă rog vreodată la Dumnezeu, i-am răspuns doar:

— Dumnezeu e dragoste, doar știi asta, așa că hai, dezbracă-te.

În ultima lui noapte, spitalul părea aproape pustiu. Asistenta cu părul blond mi-a întins mâna și mi-a spus:

— E bine că ești aici, că mama ta e zăpăcită total. Vrei o cafea?

— Da, dă-mi o cafea, am zis, sau aveți și altceva?

— Nu, mi-a răspuns, n-avem nimic altceva, că suntem în timpul serviciului.

Am băut amândoi cafea și eu m-am uitat la ea. Colega ei a intrat și-a zis:

— Mama ta scoală toți pacienții cu țipetele ei.

Apoi două asistente s-au dus după mama, dar probabil că erau încă stagiare, pentru că n-au reușit s-o prindă. Blondina a rămas lângă mine și mi-a zis:

— Vrei să te duci și tu să-l vezi?

De fapt, nu știam prea bine dacă vreau sau nu.

— Așa se obișnuiește? am întrebat.

— Hai, vino, a zis ea.

Am urmat-o. I se vedeau chiloțeii pe sub atâta alb. Am intrat la el în cameră. O parte din mâncarea din seara aia era încă acolo. Se făcuse galben de tot. M-am uitat la ea, pentru că la galben nu mă puteam uita.

— Da, a zis ea, ai venit prea târziu, n-am putut să dăm de tine.

— Eram la cafenea, am spus eu.

O auzeam pe mama cum zbiera afară. Am stat și eu puțin acolo. Era al naibii de frig, pentru că deja opriseră încălzirea.

M-a întrebat:

— Vrei să-l săruți?

— Așa se obișnuiește? am întrebat, pentru că nu voiam să fac ceva ce nu se obișnuiește.

S-a postat în dreptul geamului. Era încălțată cu pantofiori din ăia de gimnastică și pe unul din ei a început să-l frece puțin de pardoseală. Avea un zâmbet foarte trist, iar eu mă simțeam destul de prost că mă excitasem. Apoi mi-a zis:

— Hai să mergem.

Am urmat-o cu mâinile în buzunare. Nu știam unde să mă mai uit, pentru că se vedea chiar totul.

În fața mea tocmai se așezaseră doi băieți. În loc să se uite la film, vorbeau întruna. Restul celor din sală se uitau la Huub Stapel[1] și mâncau floricele sau chipsuri și făceau baloane roz de gumă de mestecat.

La început am ascultat ce vorbeau băieții, până ce unul dintre ei a zis că i-a ieșit o erupție pe pulă, iar celălalt i-a răspuns că toți bărbații au așa ceva și că nu trebuie să-ți faci griji. Primul a zis:

— *Fuck you, okay, fuck you*, pun pariu că tu n-ai așa ceva.

Dintr-un anticariat de pe Kloveniersburgwal mi-am cumpărat *Câinele cu limba albastră*[2] cu doi guldeni. Am luat-o spre Gara Centrală și-am intrat în cafeneaua unde cu câteva săptămâni în urmă văzusem meciul Parma-Anvers. M-am așezat într-un colț, aproape de WC, și mi-am adus aminte că Sergius îmi povestise cum fuseseră ei odată în deșert și nu mai puteau să vadă în fața ochilor mâncarea la conservă. Erau cinci într-un tanc mic și deasupra lor zburau două avioane Mirage.

— La început am crezut că erau ale noastre, povestea Sergius, dar ne-am dat seama repede că nu era așa. Eu stăteam lângă șofer. În spatele meu stătea Jossi. Jossi abia venise la noi. Venise în locul cuiva care călcase pe o mină. Jossi era foarte credincios și l-am auzit spunându-mi să scot capul afară să mă uit dacă nu cumva se întorc avioanele Mirage. Doar că asta e cea mai mare tâmpenie pe care o poți face, să scoți capul afară. Din momentul în care ai văzut un Mirage, până cade proiectilul ai exact o secundă și jumătate, or într-o secundă și jumătate nu poți face nimic. Ori te nimerește și atunci ai scăpat de toate problemele, ori ratează și atunci trebuie să pornești mai departe. Dacă ți-ai scos capul din tanc, iar el își ratează ținta, e foarte probabil să fii descăpățânat de tot ce zboară prin aer după o explozie din asta.

1 Huub Stapel, actor care a jucat în seria cinematografică *Flodder*.

2 *De hond met de blauwe tong*, volum de povestiri al scriitorului olandez Jan Hendrik Wolkers.

După câteva zile l-au trimis acasă pe Jossi. Problema e că frica-i contagioasă. Bine, sunt și unii care spun că nu e contagioasă, pentru că lor nu le e niciodată frică, dar recunosc chiar și ei că-ți mănâncă nervii.

Asta mi-a povestit în seara aia în care ne-am uitat la westernul ăla cu Jane Fonda și Gregory Peck. Pe la jumătatea filmului am adormit și m-am trezit când Gregory Peck era pe moarte și îi spunea lui Jane Fonda: „N-ai să-ți mai amintești nimic despre mine, decât că ne-am luptat, dar ai să uiți pentru ce".

Când locuia la mine, Sergius dormea zile în șir. Îi era prea lene până și să se ducă la cumpărături. Așa că a mâncat tarta cu mere pe care mi-o adusese mama. Sau stătea la fereastră și mă întreba dacă știu cine e Bessie Smith. După aia făcea o cafea turcească și-mi povestea că partea frumoasă a tinereții e că ai o doză de nebunie. Și chiar trebuie să ai așa ceva, zicea el, pentru că altfel n-ai alerga cu pușca prin deșert ca ofițerii tăi să avanseze în grad. Mai era și altă parte frumoasă, și anume că puteai vorbi la nesfârșit despre futut, fără să te plictisești vreodată. Bineînțeles că poți să vorbești despre asta și la patruzeci de ani, fără să fie absolut deloc plictisitor, dar nu mai e ceva ce cauți cu adevărat.

Câteva zile mai târziu și-a făcut valiza și-a zis că se întoarce peste zece zile.

Barmanul mi-a dat o bere. Mi-a arătat o măsuță la care stăteau doi domni, care, cu un sfert de oră mai înainte, fuseseră foarte prinși de o partidă de biliard. Unul din ei a bătut cu mâna într-un scaun neocupat. M-au întrebat cum mă cheamă.

— Stephan, le-am zis.

M-au întrebat dacă-mi caut de lucru.

— Întotdeauna, le-am zis.

M-au întrebat ce știu să fac.

— Nimic, le-am zis.

— La fel ca noi, a spus cel care purta un sacou maro cu niște porțiuni lucioase pe spate.

Și m-am gândit la mama, care luni dimineața spală întotdeauna pe jos.

— Ascultă, a zis tipul care nu purta sacou, avea doar o cămașă albă cu un stilou în buzunarul de la piept. Un bărbat se duce la o curvă și-i zice: „Vreau să-mi sugi pula". „Bine, zice curva, te costă cinci sute de guldeni". „Cinci sute de guldeni, zice bărbatul, ce-ai înnebunit?" Curva dă puțin perdeaua la o parte și zice: „Ia vino puțin să-ți arăt ceva. Vezi Cadillacul ăla de-acolo? L-am câștigat numai sugând pula". Păi atunci trebuie să fie ceva deosebit, se gândește bărbatul, așa că-i plătește cinci sute de guldeni. A doua zi se duce iar la aceeași curvă și-i zice: „Auzi, acum vreau să te fut în cur". „Bine, zice curva, te costă o mie de guldeni." „O mie de guldeni, zice bărbatul, las-o baltă." Curva dă iar perdeaua la o parte și zice: „Vezi tu vila aia de-acolo? Pe aia mi-am făcut-o numai din ce-am câștigat pentru c-am luat-o-n cur". Păi atunci trebuie să fie ceva cu totul special, se gândește bărbatul și-i plătește o mie de guldeni. Următoarea zi se duce din nou la aceeași curvă și-i zice: „Acum vreau sex normal". Curva îl cheamă din nou la geam și-i zice: „Vezi tu strada asta? Ei bine, toată strada ar fi a mea dacă aș avea o pizdă".

Am scuipat berea pe care-o aveam în gură înapoi în pahar. Puteai totuși să iei viața ca pe un dar de la Dumnezeu.

— Îți cauți de lucru? m-a întrebat cel cu sacou maro.

— Întotdeauna.

— Ascultă, a zis celălalt, un bărbat se duce la bordel. Sunt două uși. Pe una e o plăcuță pe care scrie „50 de guldeni" și pe cealaltă o plăcuță pe care scrie „500 de guldeni". Și-și zice bine, hai mai întâi la asta cu cincizeci. Intră și ajunge într-o cămăruță unde era o vacă. Bun, acum dacă tot a plătit deja, ce să facă? Fute vaca. A doua zi se întoarce, curios să vadă totuși ce e în camera cealaltă. Plătește cinci sute de guldeni, intră și în cameră sunt o grămadă de oameni la un

gemuleț. Se înghesuie și el până în față și pe gemuleț vede un cuplu în toiul acțiunii. „Pentru asta ați plătit voi cinci sute de guldeni?", întreabă omul. „Aa, zice unul dintre cei de-acolo, asta nu-i nimic, trebuia să fi fost ieri, să-l fi văzut pe unul care futea o vacă."

Am mai băut ceva și am zis:

— Asta se petrece pe vremea când Roșiii luptau împotriva Albilor, în Rusia. Într-o zi, Roșiii l-au luat prizonier pe cel mai căutat general al Albilor. Nu mai știu cum îl chema pe general, dar avea o reputație foarte proastă, i se știa numele până în cel mai mic cătun. Roșiii au început să se consulte cum să-l execute pe general. Unul dintre soldați a propus metoda de tortură a tătarilor. Adică să îi bage un par în anus până se prăbușește. Dar asta li s-a părut prea ușoară pentru general și altul a propus să-l sfâșie legându-l de patru cai, care să-l tragă în patru părți, dar și asta a fost respinsă. După care Ljubka a zis: „Știi ce, hai să-l lăsăm să bea toată seara, să-l lăsăm să bea cât vrea el și apoi, a doua zi dimineață, nu-i mai dăm nici o picătură". „Oho, cât ești de crud, Ljubka, a zis comandantul, asta da pedeapsă!"

Au mai dat un rând și i-am ascultat pe Moody Blues cântând melodia aia despre doctorul Livingstone. Într-un târziu m-am ridicat, aveam întâlnire cu mama. Cel cu sacou maro s-a ridicat și el. Pentru o clipă am crezut că vrea să mă-mbrățișeze, dar mi-a zis:

— Ascultă, dacă îți cauți de lucru, vino la noi.

— Și-l trimitem la Dreese, a rânjit celălalt.

Am sunat-o pe mama dintr-o cabină telefonică să-i spun că sosesc dintr-o clipă-ntr-alta. După aceea mi-am cumpărat *De Telegraaf* și m-am așezat pe o bancă în spatele Gării Centrale, de unde pleacă bacurile către Amsterdam-Noord. M-am uitat la fetele care stăteau acolo. Una era un soi de indiancă și aproape nu mai avea nici un dinte. Totuși îi mai ieșea din gură o țigară. Cealaltă se înfofolise de parcă era iarnă. Arăta binișor, dar sigur nu părea să vrea să sară-n spate pe

bicicletă. Când am trecut pentru a doua oară pe-acolo, nu mai era decât indianca fără dinți.

Mama mă aștepta cu salata de hering. Cu o săptămână înainte stăteam la ea în grădină. Când copiii vecinilor încetaseră în sfârșit să mai țipe, îi spusesem:

— Nu-mi pasă dacă ai să crăpi, nu-mi pasă de tine.

Nu mai știam dacă era adevărat și de ce spusesem asta, știam doar că mai înainte cu câteva minute vorbiserăm despre un brad care fusese transplantat.

— Ești un neom, a zis mama.

— Da, i-am zis, asta sunt.

Chiar dac-aș fi înghețat, tot aș fi simțit că iau foc. În momentul ăla nu mă puteam gândi la nimeni de care mă simțeam legat sau de care să-mi pese ceva mai mult decât de-un gând rătăcit. Poate să-mi fi păsat de curvele pe care le frecventasem, pentru că mă gândeam la ele în ceasurile când nu eram cu ele și nici nu mă-ndreptam către ele. Nici asta nu știam cu siguranță. Întâlnisem mulți oameni prin cafenele, pe la petreceri, și toți voiau să câștige mulți bani și să ajungă faimoși în întreaga lume sau să devină buni soldați sau mame bune, însă cel mai mult voiau să creadă că-i iubeau pe cei pe care-i doriseră și ale căror fotografii erau puse într-o cutie, pe bibliotecă, și voiau să-i cred și eu.

— Bine, și pe taică-tu? m-a întrebat și am auzit cum a înghițit o gură de cafea, iar ceva mai departe se auzea și o mamă care-și striga copiii să intre-n casă.

M-am gândit cum spusese el odată: „Noi nu ne aducem aminte de morți ca de niște vii care-au fost cândva, ci ca de niște cadavre trezite la viață, de parcă n-ar fi avut niciodată altă menire decât aceea de-a fi morți și de-a ne bântui nouă mințile".

I-am zis că n-am vrut să spun asta și că-mi pare rău și mi-am băut repede cafeaua.

Ieri m-a sunat și mi-a spus că nu-și poate scoate din minte ceea ce-i spusesem. Chiar dacă se străduiește, tot nu poate

să uite. Îi răspunsesem „Da", când mă întrebase: „Nu poți să-mi spui că mă iubești?"

Iubești pe cine ți-e la îndemână și atunci nu trebuie să te gândești prea mult la asta. Sau nu iubești deloc și atunci te duci într-unul dintre locurile alea din lumea asta unde se găsește întotdeauna un nebun care vrea să tragă-n tine.

Când am mai trecut o dată pe acolo, dispăruse chiar și indianca. Mă întrebam ce disperat o fi luat-o. Erau doar doi băieți, care stăteau pe jos, dar ăia sigur nu voiau să meargă cu nimeni. Mă gândeam la mama și la cum arăta ea cu câțiva ani în urmă, când se apleca în fiecare seară asupra feței mele. Era și ea ca toate mamele de pe lumea asta și voia să fiu cel mai frumos și cel mai bun. Doar că ea era ceva mai fanatică.

Fără prea mare greutate, îl puteam auzi pe tata strigând:

— Și le zgândărește până la sânge, fix în toiul mesei, mi se face greață.

Stăteam aplecați peste farfurii și lumânările ardeau. Mama a strigat:

— Încetează!

Iar tata a urlat:

— Îți împroști toată mizeria-n mâncare, nici nu pot să mă uit la așa ceva, îmi vine să vomit.

— N-am ce să fac, am strigat eu, mă ustură.

— O să treacă de la sine, a zis tata.

— Porcilor! a strigat mama.

Radioul cânta, lumânările pâlpâiau, noi stăteam aplecați peste farfurii, iar mama striga la tata:

— Să te duci la azil, mârțoagă bătrână!

Apoi a zis că și ei i se face greață. A luat un prosop cald, pe care-l avea mereu la îndemână. Mi l-a pus pe față și a început să-mi stoarcă coșurile, în timp ce restul familiei își mânca în continuare supa. Restul familiei era tata și n-a trecut mult până a strigat:

— Toată porcăria aia pică-n supă, ia duceți-vă sus voi doi. În fiecare seară mă faceți să-mi piară pofta de mâncare.

După ce m-am spălat pe dinți, mama a început să-mi lucreze și spatele. Zicea că pe spate e cel mai greu, pentru că nu puteam să stau nemișcat. Îmi atrăgea atenția că o să mă cocoșez dacă merg cu ochii-n pământ, în loc să pășesc drept și țanțoș, ca ea. Priveam, într-adevăr, în pământ, pentru că, deși știam că e o prostie, aveam sentimentul că oamenii nu te văd dacă tu nu-i vezi. I-am spus că aș prefera să-mi storc singur coșurile, însă mama mi-a explicat că nu e o idee bună, pentru că-mi rod unghiile. Toată mizeria se adună sub unghii, zicea ea.

Chestia asta a durat câteva luni, până într-o seară când i-am smuls mamei prosopul cald din mână și l-am ținut atârnat deasupra lumânărilor până a luat foc. Tata stătea țeapăn în scaunul lui negru rotativ, mama dădea cu batista peste prosopul în flăcări, iar la radio se auzeau știrile.

Ea tăcea, iar tata a început să bată cu tacâmurile în farfurie și să strige:

— *Es brennt, es brennt*, faceți ceva, chemați pe cineva!

Iar eu stăteam în picioare, ținând colțul prosopului în mâna dreaptă.

Sub covor, pe parchet, se vede și acum o pată neagră, unde a ars ultima bucățică de prosop.

După care cina s-a reluat, mama s-a dus să bată la ușa WC-ului unde se închisese musafirul nostru și apoi am sărbătorit Shavuot-ul. Din seara aia mi-am lăsat părul lung.

Salut, scumpilor. Sunt Nadine, 25 ani, am pieptul plin, primesc topless în slip minuscul cu jartiere. Îmi place să-i seduc pe domni și să le fac masaj erotic. Agamemnonstraat, luni-vineri.

Anunțul ăsta nu-l mai citisem până atunci. Nu era trecut nici un număr de telefon, așa că a trebuit să mă duc la nimereală. Mai demult aveam un prieten care locuia pe Achillesstraat. Agamemnonstraat trebuia să fie tot pe acolo, pe-aproape.

Am făcut de două ori pipi în tufișurile din Olympiaplein, pentru că-i mai bine să nu intri cu vezica plină. Prima oară am trecut prin fața casei fără să sun la ușă. Arăta ca toate celelalte case de pe stradă, doar că perdelele erau trase și erau făcute dintr-o stofă groasă, de culoare turcoaz. Am mers mai departe și am ieșit pe chei, m-am dus pe pod și m-am uitat la apa întunecată și la pescărușii și la pescari. În mod normal nu mă uit niciodată la apă și la pescărușii, acum însă m-am uitat. Pescărușii nu erau urâți și nici apa nu era prea rea, dar nici nu era ceva care să te facă să devii liric. Pe o stradă mai încolo, într-un snack-bar, am comandat o Cola, pentru că parcă-mi dispăruse toată saliva din gură. Am băut-o pe terasă. Lângă mine, un bărbat citea ziarul, iar eu mă întrebam dacă și el aștepta ceva sau pe cineva. În cele din urmă mi-am golit paharul, dar în gură tot nu mai aveam salivă.

Ceva mai încolo, pe Agamemnonstraat, un bărbat își spăla mașina. El se uita la mine, însă eu mă uitam la ușa care trebuia să se deschidă din clipă-n clipă.

— Ești noul șofer?

Speram că nu asta era Nadine, dar, și dacă ar fi fost ea, nu m-ar fi deranjat. Fără să vreau, mă ducea cu gândul la florăreasa pe care o vedeam mai demult pe Maasstraat și care mă saluta prietenoasă în fiecare sâmbătă când treceam pe acolo, cu kippa pe cap.

— Nu, nu sunt noul șofer, am venit pentru anunț.

A închis ușa. Stăteam pe hol, unde sigur încăpeau două biciclete.

— Da, mai angajăm și șoferi câteodată, și de-asta...

— Aha, de-asta, am zis.

— Mai am o fată pentru tine. Blondă, subțirică...

— E bine, am zis.

— Nu vrei să știi mai multe?

— E bine așa.

— Atunci trebuie să-mi achiți acum, 125 de guldeni.

— Am doar 150.

— Avem întotdeauna să dăm restul, a zis ea și a râs.

Am intrat într-un fel de salon sau sufragerie ca a unei familii cu prea mulți copii. În cameră se aflau două canapele, televizorul era pornit. Pe masă erau farfurii cu mâncare, pe care probabil n-avea s-o mai mănânce nimeni, peste tot erau cutii goale, iar pe canapeaua de lângă fereastră stătea o fată care privea în gol.

Femeia pe care în gândurile mele o numeam florăreasa mi-a spus:

— Ea este.

M-am dus la fată. Am dat mâna și florăreasa mi-a spus:

— Ea e Astrid.

Totul era alb la ea. Părul, fustița, cizmele, hăinuța de plastic, chiar și pielea părea să fie fardată cu alb.

— Ce vrei să bei? m-a întrebat florăreasa.

— Cola, am zis eu.

— Avem și bere.

— E mult mai bine.

La televizor era un film, dar Astrid nu se uita. Nu-mi dădeam seama la ce se uită de fapt. În cameră mirosea așa cum miroase când e sinagoga plină ochi, de Ziua Împăcării, chiar înainte să înceapă Rugăciunea finală, în care-l roagă pe Dumnezeu pentru ultima oară să-i înscrie în cartea vieții.

Mi-a dat o cutie cu bere. I-am mulțumit din suflet pentru că mi-era poftă de bere, de multă bere. Poate că începusem să-i devin simpatic, în orice caz m-a ciupit de braț și mi-a zis:

— Cu cea mai mare plăcere, băiete.

— Hai să mergem, am auzit-o pe Astrid spunând dintr-odată.

M-am dus după ea, cu berea în mână.

— Ai prezervative? a întrebat Astrid.

Nu mie mi-era adresată întrebarea, ci florăresei, care i-a răspuns:

— De care vrei?

Am intrat într-o cameră și Astrid mi-a spus că se întoarce imediat, că trebuie să se ducă la WC. M-a frapat faptul că și vocea i se potrivea perfect cu fizicul, ca și cum și corzile

vocale i-ar fi fost date cu pudră. Vorbea tărăgănat, dar nu suna neplăcut. Așa cum arăta, nici n-ar fi putut vorbi altfel.

M-am așezat pe primul pat pe care l-am văzut, mai departe mai era încă unul. Pe jos era o umbrelă strânsă. Părea să fi fost uitată acolo de cel de dinaintea mea. Când m-am uitat mai bine, am văzut că era o umbrelă de soare, care fusese pusă aici de decor. Doar că încăperea era prea mică pentru umbrele de soare strânse și trebuia să fii foarte atent să nu te împiedici de ea. Lângă umbrelă era o plantă, iar lângă plantă era o lămpiță care dădea o lumină de culoarea vinului roșu vechi. Puțin deasupra umbrelei era agățată o fotografie cu o ființă pe punctul de a sări de la trambulină. Pe un raft alb, fixat în perete, se găsea un teanc de prosopele. Mi-am desfăcut berea și Astrid a intrat în cameră.

M-am uitat din nou la părul ei alb și la fusta ei albă și lucioasă, care sclipea, ca și cizmulițele ei, care luminau în mod ciudat în penumbra acestei încăperi. Mă făcea să mă gândesc la un personaj dintr-un film pe care-l văzusem despre Egiptul Antic. Era un film destul de vechi și știam sigur că filme de genul ăsta nu se mai făceau de treizeci de ani, însă ea părea că ieșise dintr-unul din ăsta. Și de vorbit, vorbea de parcă ar fi jucat un rol de prințesă, pe care chiar și vorbitul o obosea prea tare.

Și-a scos cizmulițele, și eu mi-am scos pantofii și-am întrebat-o:

— Câți ani ai?

Asta pentru că ceva trebuia să întreb.

— Sunt deja zece ani de când nu mai am optspe ani, mi-a răspuns.

— Și de unde ești?

M-a privit cu ochii ei albaștri. Nu m-ar fi mirat nici ca albastrul ăla să fi fost de fapt de la niște lentile de contact.

— Dar de ce vrei să știi?

— Așa.

— Sunt din Schiedam.

— Eu sunt din Amsterdam, am zis.

Nu mai avea decât slipul pe ea. Sânii rotunzi stăteau drepți, de parcă ar fi fost trași în sus de niște sforicele nevăzute.

— Acum o să facem dragoste, mi-a zis, îmi place să fac dragoste.

— Da, am zis, și mie.

Mi-am înfipt berea între prosoape, mi-am dat chiloții jos și i-am pus peste celelalte haine ale mele. Aveam deja erecție și mi-era rușine întotdeauna când aveam erecție înainte să se întâmple ceva. Dar te obișnuiești cu căldura, te obișnuiești cu fetele, așa cum te obișnuiești și cu celelalte lucruri, și până la urmă uiți să-ți mai fie rușine.

— Vrei să te speli?

— A, nu, lasă, am zis eu, tocmai ce m-am spălat și eu mă spăl temeinic.

— Poți să iei tu prezervativul?

A arătat cu degetul către raftul alb.

Ea stătea pe pat. Am observat că scara vecinilor de sus trecea pe deasupra patului și îți dădea impresia că ești în pod. Dacă te ridicai în picioare, trebuia să ai grijă să nu dai cu capul de ea.

— Sunt sigură că poți să ți-l pui și singur, a zis Astrid.

Întotdeauna mi-l puseseră ele și-n mintea mea credeam că așa se face. Cu toate astea i-am zis că nu-i nici o problemă. Am rupt ambalajul, însă din cauza căldurii, a luminii proaste și a mâinilor care-mi tremurau, n-am reușit să trec mai departe de țuguiul din vârf și am întrebat-o:

— Poți să m-ajuți puțin?

N-am auzit-o oftând, deși după părerea mea a oftat, și s-a târât până la mine. Mi-a pus prezervativul cu o mișcare scurtă și rapidă.

— Sunt foarte nepriceput când e vorba de chestii tehnice, am zis, acasă nu repar niciodată nimic. Nici să vopsesc nu știu.

— Și mai și puți de la asta.

— Poftim? De la ce?

— De la vopsea.

Stăteam turcește pe pat lângă ea și mă gândeam că de fapt vrea să spună că put și că e foarte subtilă, o fată plină de tact.

— Dă-o încoace, a zis ea, acum o să facem dragoste. Să vezi ce bine o să fie.

Mi-a luat cutia de bere din mână și-a pus-o pe jos. Abia acum am văzut că avea fața plină de pistrui. Erau niște pistrui palizi, de parcă n-ar fi vrut decât pe jumătate să fie pistrui, sau poate așa se vedeau pentru că erau ascunși sub pudra albă. M-a făcut iar să mă gândesc la o femeie dintr-un film din ăla alb-negru, de care au făcut cu zecile imediat după război.

A luat ceva de pe raft și am simțit că-mi umblă la pulă, dar eu mă uitam la pistruii ei și abia apoi am întrebat-o: „Ce faci acolo?“ Am observat că-mi pusese încă un prezervativ.

Nu numai că avea impresia că put, dar îi era scârbă de mine cu totul. Așa că acum aveam două prezervative unul peste altul și mă întrebam dacă o să mi-l pună și pe-al treilea. M-am întins după berea pe care ea o pusese pe jos.

— Nu, lasă berea, acum facem dragoste, hai să ne simțim bine.

Mi-am retras mâna și m-am lungit în pat, cu capul lângă pernă, exact sub ultima treaptă a scării.

S-a așezat pe mine și am simțit că încă mai avea chiloții pe ea. În locul ei aș fi făcut la fel. Mirosea frumos și era caldă și albă, însă la fel de îndepărtată ca fata din film.

Când a observat că nu se întâmpla nimic, și-a scos chiloții albi și i-a pus pe undeva pe lângă pernă. Apoi s-a așezat din nou pe mine, iar eu i-am mângâiat fesele, care erau ceva mai aspre decât restul pielii. Fața îi era acum aproape de a mea. Am văzut că nu era dată cu pudră. Pielea-i era chiar albă. Bineînțeles că era din cauza luminii de-acolo, dar și la lumina zilei pielea ei ar fi fost tot ca făina, iar pistruii, palizi ca un soare palid.

Mă simțeam de parcă aș fi intrat într-o găleată de apă cu săpun.

Am mângâiat-o pe păr și-am întrebat-o dacă era vopsit.

— E o perucă, mi-a zis, ce, nu ți-ai dat seama?

Pentru prima oară am auzit o notă de indignare în glasul ei, de parcă s-ar fi simțit jignită că nu-mi dăduserm seama din prima că purta perucă. Cunoșteam puțini oameni cu perucă, iar părul din peruca ei nu se simțea altfel decât părul dat cu prea mult gel.

Stăteam unul peste altul fără să ne mișcăm. Eu pentru că ea era întinsă peste mine, iar ea trebuie să fi avut fără îndoială un motiv bun să n-o facă.

— Haide, puțină acțiune, a zis ea apoi, hai să facem dragoste, cu orgasm, așa-mi place mie.

— Da, am zis și i-am pus mâna pe gâtul alb și m-am întrebat dacă și sprâncenele și genele ei or fi fost tot false.

— După asta o să-ți dau numărul meu, mi-a șoptit ea, trebuie să vii pe la mine, o să ne simțim bine. O să-ți gătesc ceva și după aia o să ne uităm la un filmuleț la video și apoi o să facem dragoste, o să fie perfect.

Obrazul ei era lângă al meu. Dacă voiam, puteam să-i număr pistruii. Brusc, nu-mi mai doream nimic altceva decât să-mi gătească ea ceva, să ne uităm la un filmuleț la video și să ne simțim bine și voiam să aflu care era prețul unui astfel de aranjament. Dar apoi m-am gândit că nu se făcea să-i vorbesc despre prețuri, câtă vreme stăteam culcați unul peste altul.

Mi-am plimbat degetele peste buzele ei mici și peste obraz și am întrebat-o dacă gătește bine și care e specialitatea ei.

— Mușchi de vită, mi-a zis, iar acum trebuie să vii tu deasupra mea.

S-a cuibărit tocmai într-un colț al patului. Nu era prea mult spațiu, la zece centimetri deasupra mea începea scara. A durat ceva și până când și-a desfăcut picioarele. Apoi m-a înșfăcat așa cum mai fusesem înșfăcat de multe ori. Doar că ea nu mi-a zis: „Haide!“ sau „Dă-i înainte!“ sau „Dă-i drumul!“

— După asta o să-ți dau numărul meu, mi-a șoptit, îmi place.

— Da, și mie, am zis.

Am apucat-o de cap. Când sunt culcat peste cineva, am obicciul s-o apuc pe cealaltă persoană de cap și să i-l lipesc strâns de mine, de piept și de gât sau de umăr, pentru că așa se stă cel mai bine. Mi-a spus:

— Mă cam doare, că e perucă.

— Scuză-mă, am zis.

Mi-a arătat unde să-mi pun mâinile, pe undeva pe la tâmple. Câteodată se mai uita la scara de deasupra ei și câteodată la peretele din dreapta, iar eu mă țineam de capul ei, de parcă aș fi fost într-un copac și mi-ar fi fost frică să nu cad.

A durat mai mult decât în mod obișnuit. Am observat că o enerva și de-asta am început să vorbesc. Și în sălile de așteptare tot eu încep să fac conversație, însă ea nu zicea nimic. Pesemne era de părere că trebuie să încheiem treaba în liniște. Mă întrebam ce fel de păr o fi având sub peruca aia și știam că n-aș recunoaște-o dacă aș întâlni-o pe stradă.

— Liniște, a zis ea după ce mai trecuseră vreo două minute, dar eu nu spusesem nimic.

Eram în continuare culcat acolo, peste corpul ei, și o țineam de cap, iar ea se prefăcea leșinată. Atunci am început să mă enervez și eu. Nu putea să dea vina pe mine pentru că la ea înăuntru mă simțeam ca-ntr-o găleată cu apă și săpun și că trebuia să port două prezervative unul peste altul, pentru că ei îi fusese prea lene să mă spele. Am mai făcut vreo două mișcări sacadate, iar ea se zgâia la scară de parcă bărbatul ei ar fi locuit deasupra noastră.

M-am gândit: „Azi nu mai fac nici o brânză“. Așa că m-am mișcat de câteva ori mai rapid și apoi m-am retras.

— Mi-a plăcut, a zis ea, iar eu am încuviințat.

Mi-am căutat berea, iar ea și-a căutat chiloții, pe care i-a găsit sub pernă. Și i-a pus stând pe pat.

— Poți să-ți scoți singur prezervativul? m-a întrebat.

— Da, am zis și le-am scos pe amândouă și le-am pus pe raftul alb.

— Trebuie să mă duc până la WC.

— Mai vii înapoi? am întrebat-o.

— Da, a zis ea.

M-am îmbrăcat. Mă întrebam în ce film a jucat fata care semăna cu ea. Le-am auzit vorbind în sufragerie, însă vocea ei nu se distingea.

A venit înapoi, a rupt o bucată dintr-o rolă de prosop de hârtie.

Am înfășurat prezervativele în hârtie și m-am dus după ea la duș, care era încastrat într-un fel de dulap. În fața dușului era un coș de gunoi, exact la fel cu cel pe care-l aveam și eu în baie. Coșul era plin ochi cu prezervative înfășurate în bucăți de hârtie. Mi-am depus și eu contribuția și, pentru prima oară în ziua aia, m-am simțit ușurat, de parcă aș fi făcut o faptă bună. Abia ăsta era adevăratul muzeu al prezervativelor folosite.

Ne-am întors în cameră, eu m-am așezat din nou pe pat și mi-am băut berea. Ea stătea în picioare în fața mea și-și făcea ceva la față.

— Ai peruci și de alte culori?

— Acum chiar că trebuie să încetezi, ai pus destule întrebări.

Nu mai avea vocea tărăgănată și îndepărtată, ci ascuțită și foarte aproape de mine și i-am simțit respirația, care avea miros de gumă de mestecat.

— Scuze, am zis, n-am vrut să fiu nepoliticos.

— Nu mai vorbi așa mult, îți spun asta așa, ca să fiu drăguță cu tine.

— Știu.

A venit la mine și mi-a pus un deget pe buze.

— Tăcerea e de aur.

M-am încălțat.

— Ție nu-ți place să vorbești.

— Mă scoate din minți atâta vorbărie.

Și acum vocea-i era tot ascuțită și aproape.

Era un cântec, un cântec marinăresc nemțesc, mi se pare. Știe ea despre ce vorbește când tace, cam așa suna. Tata îl

cântase odată, dar nu știam nici versurile, nici melodia, iar el nu mai era ca să-l pot întreba.

— Trebuie să ne grăbim puțin, că mai așteaptă cineva.

— Mai am puțină bere.

— Poți s-o iei cu tine.

Nu voiam să plec din casa asta cu o cutie de bere-n mână, așa că am lăsat-o acolo.

— Ziceai că-mi dai numărul tău de telefon.

— A, da, a zis.

Și-a luat trusa și mi-a dat o hârtiuță roz împăturită. Am văzut că mai erau încă trei hârtiuțe din astea în trusa ei, lângă ustensilele de machiaj. Și Rosie obișnuia să-și țină ustensilele de machiaj într-o trusă din asta, doar că a ei nu era albă, ci albastră.

— Trebuie să mergem, mi-a zis.

— Da, am spus eu.

În salon, florăreasa stătea jos. Discuta cu un bărbat. Nu știam dacă era un client sau doar o cunoștință care trecuse pe acolo așa, ca să mai schimbe două vorbe. În orice caz, auzindu-i, părea că le face plăcere.

Când am trecut pe lângă ei mi-a strigat:

— A fost pe măsura așteptărilor, domnule?

Iar eu i-am strigat:

— Excelent.

Acum am văzut că în salon era un cuptor cu microunde; mirosea a mâncare. Așa cum poți să ai biroul acasă, se pare că în prezent există și bordel acasă.

Stăteam în holul de la intrare.

— La revedere, am zis.

— Ăsta e micul nostru secret, mi-a spus ea, arătând către hârtiuța pe care o țineam în mână și pe care acum am băgat-o în buzunarul de la pantaloni.

— E micul nostru secret, am zis.

Am încercat din nou să mi-o imaginez fără peruca albă și fără costumașul alb, dar n-am s-ajung s-o văd niciodată așa.

Chiar și aici, în lumina asta care nu ascundea nimic, pielea ei avea tot culoarea laptelui bătut.

„Ciao", am spus eu, iar ea a zis: „Ai grijă de tine".

Câteva case mai încolo am făcut pipi la un copac și apoi am intrat într-un cafe-bar, unde am continuat să beau bere.

2 fete sexy în lenjerie îndrăzneață – totul e posibil, sunați pentru informații, am citit. Și deasupra: *26 la domiciliu, relaxare divină pentru dvs. și pentru partenerii dvs. de afaceri.* Am întors-o pe partea cealaltă, unde erau notate două numere de telefon, cu cifre mari, cu un scris ca de copil. Cineva pusese alături o ștampilă. Pe ștampilă scria Astrid, cu roșu, înconjurat de trei inimioare. Primisem și eu o ștampilă din asta de la sora mea, când aveam opt sau nouă ani. Ștampila mea era albastră și nu scria Astrid, ci Sheriff.

Mă gândeam la peruca ei albă. Știam deja că o s-o sun, ca să beneficiez de aranjamentul ei. Mă gândeam la celelalte. Despre ele se puteau spune multe, dar, în orice caz, nu mă deranjaseră cu întrebări la care nu știam răspunsul sau la care nu puteam să dau un răspuns, pentru că la genul ăla de întrebări nu voiam să mă mai gândesc cât oi trăi. Ca să nu mai vorbim că ne întâlniserăm în locuri întunecoase, unde nu se pune problema să știi ceva unul despre celălalt. E bine să faci cunoștință în locuri din astea.

Două fete sexy în lenjerie îndrăzneață. Totul e posibil. Țineam hârtiuța aia în mână și o studiam de parcă ar fi conținut un mesaj de pe altă planetă.

Abia când s-a mai așezat cineva la masa mea am băgat-o în buzunar și-am mai comandat o bere. Era o femeie cu părul blond, tuns scurt și cu o bluză kaki. Ne-am uitat fiecare în paharul lui, până când ea a zis:

— Vrei să joci snooker?

A arătat către masa de biliard și am sesizat că vorbea olandeză cu un puternic accent american.

Nu mai jucasem niciodată snooker, dar i-am zis că e-n regulă. Mi-a zis că vrea să joace pe bani, altfel n-avea nici o miză, și că trebuia să punem fiecare câte douăzeci și cinci

de guldeni. Încă mai aveam bani, așa că i-am dat douăzeci și cinci de guldeni și m-am dus la masă să-mi iau tacul. În timp ce-mi explica regulile jocului, mă uitam la lănțișorul cu cruciuliță care i se legăna la gât.

— Pe mine mă cheamă Joan, mi-a zis și mi-a povestit că are un câine, la care ținea foarte mult, și că din cauza asta nu putea să stea prea târziu. I-am zis că, deși n-aveam câine, nici eu nu puteam să stau prea târziu. După zece minute și-a băgat bancnota mea de douăzeci și cinci de guldeni în buzunar și mi-a făcut cinste cu o bere.

— Vrei să-ți iei revanșa? m-a întrebat.

Voiam. Era mai bine să joc snooker cu ea decât să stau la masă și să mă uit la strada pustie și să mă gândesc la Astrid sau la două fete sexy în lenjerie îndrăzneață. Totul e posibil.

A trebuit să-i dau iar douăzeci și cinci de guldeni. Mi-a explicat că ea juca mereu pe bani. Era jucătoare profesionistă de snooker și călătorea prin Europa și juca pe bani în toate orașele mari.

— Foarte frumos, am zis, poate c-ar trebui să fac și cu chestia asta.

Am mai jucat o partidă și am băut bere. Mi-a spus să am grijă, pentru că dacă bila neagră pică în gaură, câștigă celălalt. Și iar a câștigat douăzeci și cinci de guldeni în zece minute.

— Încă o partidă? m-a întrebat.

— Nu, am zis eu.

— Nu mai ai bani?

— Nu asta-i problema. E destul pentru azi, înțelegi?

Ne-am așezat la masă. Joan mi-a spus că la Amsterdam există și un bar de snooker și că ar trebui să merg o dată acolo.

— Bine, i-am zis.

Am făcut cinste cu o porție de chifteluțe. După ce am mâncat fiecare câte cinci, m-a întrebat dacă nu vreau să-i împrumut niște bani. Și-a pus mâna peste mâna mea și mi-a zis că are probleme. A început să-mi spună o poveste întreagă, în engleză, despre prietenul ei care era în armata americană și trebuia să se întoarcă la Berlin, dar n-avea bani de drum,

și, dacă n-avea s-ajungă la Berlin a doua zi, urma să se dezlănțuie iadul pe pământ. Simțeam că, de fapt, băusem destul, dar așa, de dragul companiei, aș mai fi băut ceva. Pe farfurioară mai era o singură chifteluță; povestea ei se lungea. La un moment dat am întrerupt-o și i-am zis:

— *Don't tell me those shit stories. I've heard thousands of them.*

Nu era adevărat. Auzisem doar câteva, dar era suficient ca să le țin minte pentru totdeauna și să nu mai vreau să le aud niciodată.

M-am uitat la cruciulița care-i pendula deasupra țâțelor și m-am gândit la câinele ăla al ei și că n-aveau decât să crape toți.

Mi-a zis că știe că n-o cred, însă totul era adevărat și putea să-mi dovedească. Nu vorbea tare, dar era insistentă. Și pentru mine fusese o zi lungă și grea. I-am zis:

— *Don't fuck my mind, don't fuck my mind.*

Se pare că am țipat, pentru că barmanul a venit și ne-a spus că e un cafe-bar civilizat pentru oameni civilizați.

Nu știu dacă o fi fost din cauza barmanului sau a chifteluțelor sau de la ce-o fi fost, că am scos ultima bancnotă de cincizeci pe care o mai aveam și i-am zis lui Joan că e în ordine. A început atunci să-mi înșire din nou o întreagă poveste, dar eu n-o ascultam. Mi-am amintit de o mătușă de-ale mele din New York, care mirosea prea tare a parfum și care, de fiecare dată când venea pe la noi, vorbea despre lagăre de parcă ieri fusese acolo. Și pe mama o făcea să verse. Mie-mi spunea mereu: „*Make a masterpiece of it, make a masterpiece of it*".

Am văzut cum și-a băgat în buzunarul de la blugi ultima mea bancnotă și m-am gândit că fusese o zi bună. Trebuia să poți să le dai bani și fără să te aștepți să se dezbrace imediat și să aducă materialul.

Joan insista să-l văd pe prietenul ei, ca s-o cred că o să-mi dea toți banii înapoi, chiar și chifteluțele. Știam că n-o să văd nimic înapoi de la ea niciodată. Totuși ne-am dus amândoi la tramvai. Pentru prima dată noaptea albă se făcea

simțită, iar când am ajuns, în sfârșit, pe Bilderdijkstraat mi se părea că nu dormiserm de-o săptămână.

Am intrat într-un cafe-bar unde nu mai fusesem niciodată și unde cred că nici n-am să mai intru vreodată. La bar stătea un bărbat tuns aproape zero și ea mi-a zis:

— El e.

El m-a privit de parcă ea ar fi avut încă sămânța mea între picioare, dar poate că era doar mi se părea mie. Nu știu dacă era chiar soldat și nici dacă era într-adevăr prietenul ei, însă era clar că practica pe puțin trei feluri de arte marțiale.

N-am vrut să mai beau nimic și nici să mai merg undeva să dansăm și să ne simțim bine.

— La revedere, am zis.

— Pa, a zis prietenul ei.

Ea m-a condus afară, m-a pupat pe gură și m-a asigurat încă o dată că o să primesc totul înapoi.

I-am zis doar că mă gândeam la câinele ei. Dacă m-oi fi întors cu tramvaiul, sau cu taxiul, sau pe jos n-aș mai putea să spun. De fapt, cred că n-am luat taxiul.

Aveam o scrisoare pe prețul de la intrare. „Colectez ziare vechi, sunați-mă", zicea mesajul. Am împăturit-o în patru și am aruncat-o la coș. Mi-am adus iar aminte că mama mă aștepta cu salata de hering. Când am sunat-o, era prea târziu. Dormea deja sau se spânzurase.

— Colectez ziare vechi. În lenjerie îndrăzneață. Totul e posibil, am zis eu către chiuveta deasupra căreia stăteam aplecat.

Pentru prima oară în ziua aia vedeam totul în roz.

Când m-am trezit era tot luni seara. Am început să mă bărbieresc, însă m-am oprit imediat. N-aveam de ce să mă bărbieresc. Am mai sunat-o încă o dată pe mama, dar n-a mai răspuns. Pe biroul meu era bilețelul roz. În lenjerie îndrăzneață. Totul e posibil. Sunați pentru informații.

L-am întors pe verso și acolo erau cele două numere de telefon ale lui Astrid. Așa cum îmi închipuiam că tânjește

un alcoolic după următorul pahar, în timp ce paharul din fața lui nici măcar nu e gol, așa tânjeam eu după ele.

La primul număr suna ocupat și așa a rămas. Apoi l-am format pe-al doilea.

— Aici Stijns, a zis un bărbat.

— Alo, am spus eu, ăsta e numărul lui Astrid?

Mă gândeam la peruca ei albă și mă întrebam dacă acum și-o fi scos-o.

— Astrid și mai cum?

— Nu știu. Aici n-am decât un prenume. Astrid.

— Dar cine e la telefon, de fapt?

Nu se putea spune ce vârstă avea tipul cu care vorbeam. Avea o voce puțin nazală.

— Arnon, am zis, A-R.

— Lasă. Astrid nu-i aici.

— Dar când o pot găsi?

— Încearcă mâine-dimineață, pe la nouă.

— Mulțumesc, am zis.

M-am dezbrăcat și m-am întins în pat. La opt și jumătate m-am trezit. M-am dus la baie să mă spăl și să mă bărbieresc și m-am gândit la pistruii ei palizi, care se opriseră din crescut la jumătate.

În bucătăria lui Sergius, grăsimea din tigaie își schimbase culoarea, la fel și restul de aluat pe care nu-l folosisem și peste care se formase acum o pojghiță subțire. Mi-am amintit cum stătuserăm noi aici, la masa din lemn prost șlefuită și mâncaserăm sendvișuri cu brânză în toiul nopții, în timp ce el îmi povestea cum devenise campion de box într-un fost cinematograf.

Am aruncat aluatul. Înainte să mă duc la telefon, m-am uitat în oglindă. Totul e posibil. Sunați pentru informații. Am întors foița pe verso, am văzut ștampila și m-am gândit la cea pe care o avusesem eu, cea pe care scria Sheriff. Poate că mai era pe undeva prin casă, într-una dintre cutiile pline cu lucruri inutile, pe care eram prea laș să le arunc.

— Alo?

— Alo, am zis eu, Arnon la telefon. Astrid?

— Da.

I-am auzit vocea tărăgănată. După cum vorbea, îmi puteam da seama că-și pusese deja peruca albă și se încălțase și cu cizmele albe.

— Am fost ieri la tine. Sunt băiatul ăla care vorbește mult. Cu părul ondulat.

Liniște.

— Sunt băiatul ăla care vorbește mult. Mai ții minte?

— Da, a zis.

Nu era un „da" ca de la cineva care-și amintește ceva, era un „da" ca de la cineva care vrea să te încurajeze să vorbești în continuare. Mi-am adus aminte de sânii ei, care păreau trași în sus de niște sforicele nevăzute, și de pielea ceva mai aspră de pe fesele ei.

— Ziceai că vrei să-mi gătești ceva.

— Stai să mă gândesc, a zis.

Două fete sexy în lenjerie îndrăzneață. Totul e posibil. Sunați pentru informații. Mi-am dat imediat seama că fusese o greșeală s-o sun și mi s-a făcut poftă să beau o tărie ca să șterg muchiile ascuțite ale zilei.

— Astăzi? a întrebat ea.

— Da, e bine. Excelent.

— La ora trei?

— OK.

— Atunci trebuie să vii pe Agamemnonstraat, a zis Astrid, A-G-A-M-E-M-N-O-N.

În timp ce spunea pe litere Agamemnon, și n-o făcea prea cursiv, mi-a apărut din nou în fața ochilor tot bordelul ăla din casă și am știut precis că lucrurile aveau să se petreacă exact ca ieri.

— Ne vedem la trei, am zis.

— Fain, a spus Astrid.

Am împăturit hârtiuța și mi-am pus-o în agendă. Nu mă mai întorsesem niciodată la aceeași fată. Voiam mereu să mă duc la una nouă. La un chip pe care încă nu-l cunoșteam

și un miros pe care nu-l mai respirasem, pentru ca orele pe care le petreceam la ele să nu semene una cu alta și să mi le amintesc pe fiecare separat, în ciuda timpului scurt cât am fost împreună, în ciuda luminii proaste și în ciuda minciunilor pe care ni le spuseserăm și care nici nu trebuia să fie neapărat niște minciuni, deși noi tot asta o să credem, sau n-o să credem nimic.

Vespuccistraat, Brederodestraat, Koninginneweg, Agamemnonstraat, Utrechtsedwaarsstraat, Bilderdijkstraat, Frans van Mierisstraat. Prin Amsterdam trecea urma fetelor și femeilor cu nume închipuite, pe care le frecventasem. În sufragerii cărora li se schimbase destinația, în paturi cu arcuri proaste, în dulapuri transformate în cabine de duș le găsisem eu pe ele și ele pe mine. Nu mă mai întorsesem niciodată la vreuna dintre ele. Mai trecusem după aceea pe străzile lor, dar nu mai sunasem niciodată la ușa lor, căci ce e menit să se întâmple o singură dată așa trebuie să rămână. Nici nu închideam bine ușa unei case, că și porneam în căutarea următoarei. Până mă întorceam la mine uitam totul. Perucile, părul lor vopsit, lavabourile la care mă spălaseră și mai ales chipul celei care nu era acolo și nici nu va fi vreodată. Se scurgea din ce în ce mai puțin timp între un chip și următorul, pentru că în orice pat m-aș fi culcat, toate mă făceau să râvnesc după următoarea.

Acum aveam să mă întorc la Astrid și toată dimineața m-am gândit la ea. La vocea ei pierită și absentă și la aversiunea ei pentru vorbăria tuturor acelor oameni. Poate avea dreptate, poate ar trebui să nu mai încercăm să exprimăm dragostea în cuvinte. Poate ar trebui să încetăm cu toții smiorcăiala asta despre dragoste și să oferim pur și simplu căldură, în singurul mod posibil – cu trupurile noastre – și în rest să tăcem.

În dimineața aia am citit trei cărți despre care trebuia să scriu niște prezentări și chiar mi-am dat silința să mi se pară fascinante născocirile din ele. Mă gândeam la umbrela strânsă și la patul pe care aveam să mă întind iar peste câteva ore

și la florăreasă, cum o să mă pună să-i achit acolo, în hol, și o să-mi zică „băiete".

După ce am mâncat un hering am făcut al doilea duș pe ziua aia, mi-am mai dat cu niște gel în păr, am căutat niște șosete curate și mi-am băgat niște bani în buzunar.

La colțul Willemsparkweg, un băiat și o fată stăteau la o măsuță.

— Nu vreți să cumpărați niște prune, domnule?

M-am oprit din drum.

— De unde sunteți voi?

— De pe lângă Tiel, a zis băiatul.

El era mai mare decât fata, avea un gât scurt și gros și era robust. Când s-o face mare, sigur o sa fie un Sfarmă-piatră.

— Prunele astea trebuie să fie din livada voastră, nu?

— Doi cincizeci kilu', a zis fata.

M-am aplecat.

— Cum te cheamă? am întrebat-o.

N-am înțeles ce-a zis, am înțeles ceva care suna a Diederikje.

— Peste o oră și jumătate trec din nou pe-aici, le-am zis, și atunci o să cumpăr prune de la voi.

— A, tu erai, a zis florăreasa.

— Da, am întâlnire cu Astrid.

— Intră, mi-a spus și a închis ușa. Astrid nu e aici, e plecată la un client.

— Am întâlnire cu ea la ora trei.

— Ai venit pentru anal?

— Nu, pentru Astrid, v-am spus doar.

— Ai venit pentru normal?

— Da, mă rog.

— Păi atunci poți foarte bine să iei altă fată subțirică, hai cu mine. Dar vreau mai întâi să-mi achiți.

I-am dat cei 125 de guldeni, de data asta aveam schimbat. M-am dus iar după ea în sufragerie, unde erau două femei.

— A venit pentru Astrid, dar i-am zis că poate la fel de bine să ia altă fată subțirică.

Mi-a dat un ghiont prietenesc.

— Ea e, mi-a spus arătându-mi-o pe fata care stătea pe canapea lângă geam.

— Bună, am zis.

Am dat mâna cu ea. Celelalte fete nu i-am întins mâna și nici ea n-a făcut nici un gest.

— Ce mâini reci ai!

— E frig afară, am explicat eu.

— Ce vară răcoroasă!

— Ce vrei să bei? m-a întrebat florăreasa.

— Bere, dacă se poate.

— N-am fost încă la cumpărături, nu vrei niște Cola?

Era bună și Cola.

— Ia loc, băiete, simte-te ca acasă. Vrei o perniță?

I-am răspuns că n-aveam nevoie de perniță și m-am uitat la fata cu care n-aveam să fac nimic. Avea părul blond, tuns scurt, era îmbrăcată într-un tricou alb și-n chiloți și stătea pe canapea cu un castronel cu alune între genunchi. Fata cu care urma să mă duc eu purta un fel de combinezon ca de bebeluși. Nimeni nu zicea nimic, ne uitam toți trei la un film de desene animate pe RTL 4. Pe măsuță erau pahărele de plastic stâlcite și farfuriile care erau și ieri acolo. Era exact ca în săptămâna de practică, înainte să ne ducem la culcare.

— O cunoști pe Astrid, o cunoști bine?

— Ei, nu chiar bine. Am fost doar o dată la ea.

Când s-au terminat desenele animate, fata în combinezonul de bebeluși a spus:

— Tocmai voiam să mănânc, știi cum e, când ești singur, mănânci când ți-e foame. Dar tocmai acum ai venit tu.

Am dat aprobator din cap.

— Deci acum trebuie să scot iar mâncarea din cuptorul cu microunde.

— Am eu grijă, a zis florăreasa.

— Cumpăr mereu mâncare congelată.

— E comestibilă? am întrebat eu.

— Merge.

— Unde e programul TV?

Au fost primele cuvinte pe care le-a spus fata în tricou, dar nu i-a răspuns nimeni. A scos de sub perne o punguță de alune și și-a umplut castronașul.

— Atunci hai să mergem, ia-ți Cola cu tine.

Am intrat din nou în camera aia cu umbrela strânsă. M-am așezat pe pat. Mi-a spus că se întoarce imediat. Am auzit că începuse un nou film de desene animate. M-am gândit la Astrid. Se specializase în sex anal, probabil și pentru că la ea înăuntru te simțeai ca într-o găleată de apă cu săpun. O să rămână și ea tot pentru o singură dată.

— Dar mai ai și tu grijă unde-ți pui programul TV, nu pot să vă caut eu mereu programul, am auzit-o pe florăreasă spunând.

Fata a intrat în cameră și a încuiat ușa.

— Credeam că te-ai dezbrăcat deja.

— Te-am așteptat pe tine.

— Vrei să te mai speli?

— M-am spălat acasă chiar înainte.

— Apropo, pe mine mă cheamă Maria, nu e un nume fals, e numele meu adevărat.

— Pe mine mă cheamă Arnon și nici al meu nu e fals. Bine c-am rezolvat-o și pe-asta.

Eram goi amândoi, numai eu mai țineam încă în mână paharul cu Cola.

— Uite aici programul TV, sub nasul tău, toanto ce ești, mai cască și tu ochii, a strigat florăreasa foarte aproape de ușă, după cum se auzea.

— O să trecem pe patul ăla, a zis Maria.

Era alt pat, nu sub scară, ci lângă fereastră. Aici era luminos, mai luminos decât ar fi fost normal. N-aveam nevoie de atâta lumină. A tras draperia. Acum nu mai puteam să-mi văd hainele, pe care le lăsasem pe jos.

— De unde ești?

— Din Dortmund, dar nu se simte accentul, nu?

— Nu, i-am zis, felicitările mele.

— Și tu?

— Din Amsterdam. Dar părinții mei sunt din Berlin. Sunt evrei, ca și mine, dar asta probabil că ți-ai dat seama deja.

— Nu face nimic, a zis ea, chiar nu face nimic. Hai, întinde-te.

M-am întins. Pe perete era agățată o oglindă cât toată lungimea patului. Și-a pus capul pe pieptul meu.

— Bum, bum, bum, a zis ea.

Asta nu prea mi-a plăcut.

— Ce s-a-ntâmplat? am întrebat-o.

— Inima-ți face bum, bum, bum, bate ca nebuna.

— Da, normal că face bum, bum, bum, altfel aș fi dat ortul popii pe-aici și n-ar fi tocmai bine.

Și-a ridicat capul de pe pieptul meu și a început să-mi facă masaj. Buclele părului brun-roșcat i se revărsau în dezordine pe spinare și peste față.

— Ce-ai vrea să-ți fac?

— Vino tu cu o idee, i-am spus în timp ce îmi imaginam o votculiță și o bere pe tejgheaua unui bar. Mi-am amintit că lăsasem *Câinele cu limba albastră* pe undeva, dar nu mai știam unde. Nici nu-mi păsa.

— Masaj franțuzesc?

— Foarte bine.

A-nceput să mi-o frece. Cunoscusem deja foarte multe, dar până la urmă toate ți-o frecau de parcă ar fi clătit pahare într-un spălător de bar. Încă nu cunoscusem vreuna care s-o facă așa de bine ca mine. Poate că ar fi trebuit să-mi câștig banii din asta.

— Nu știam că există și prezervative portocalii.

— De mult, a spus ea, astea sunt mai bune pentru masajul franțuzesc, alea verzi sunt foarte amare și chiar n-au deloc gust bun.

Am auzit soneria de la intrare și m-am întrebat dacă o fi Astrid.

— Termini repede? m-a întrebat. Să știi că țin cont de asta.

— Ești drăguță, i-am zis, ești foarte drăguță. Păi, ce să zic, uneori da, alteori nu. Depinde un pic de dispoziția mea.

— Eu tocmai am fost în Leidschendam. La un client. Am mașinuța mea.

— Eu n-am.

— Dar cuptor cu microunde ai?

— Nu, nici din ăsta n-am.

— E practic. Mai ales dacă ești singur. Ești singur?

— Da.

Avea spatele plin de alunițe.

— Și eu. Acum o știi și pe-asta.

Nu știam ce-ar fi trebuit să știu, dar nici n-am mai întrebat. Masajul franțuzesc continua.

— Asta e ultima noastră zi.

— Ce?

— O să închidem, a zis Maria. De aici o să mai oferim doar servicii de escortă. Vineri a fost un raid al poliției și nu mai avem voie să fim club.

— Atunci mă bucur că n-am fost vineri aici.

— Nu e chiar așa de rău, să știi. Gaborii sunt destul de amabili cu clienții.

Minutele treceau. Era bine că n-aveam la ce să mă gândesc, decât la ce mai rămăsese din ora aia și la sunetele televizorului care răzbăteau prin pereții subțiri. Mă întrebam dacă fata de pe canapea tot mai mânca alune și dacă florăreasa s-o fi întors de la cumpărături, ca să-mi dea o bere în loc de Cola aia călâie.

— Așa-mi place s-o văd, a zis Maria, așa-mi place.

Când a spus chestia asta aveam impresia că trecuse un secol, parcă toată viața mea stătusem culcat în patul ăla, uitându-mă la ceafa unei necunoscute care-mi făcea masaj franțuzesc, așteptând amândoi clipa în care o să se sfârșească.

— Acum vino tu deasupra, ca să mă odihnesc și eu.

M-am urcat pe ea. Ne vedeam pe amândoi în oglindă. Nu pricep cum de vor unii oameni să se vadă în oglindă în momente ca ăsta.

— Asta-i o pasăre? am întrebat-o arătând spre tatuajul pe care-l avea pe țâța stângă.

— E un fluture, a zis ea, cum de nu ți-ai dat seama? Știi cum mi se spunea înainte? Madame Butterfly.

— Madame Butterfly, i-am spus sărutând-o pe ureche.

M-a apucat și m-a tras spre ea ca s-o pătrund. Ea se uita la mine și eu mă uitam la fluture și, cu cât mă uitam mai mult la el, cu atât părea să semene cu un exemplar viu. Mă mișcam în același ritm în care legeni un copil ca să-l adormi. Mă și simțeam de parcă aș fi putut adormi în orice clipă, de parcă mi s-ar fi dat să gust deja din toate mahmurelile care aveau să vină, cu toate diminețile pe care aveau să le umple. Mă vedeam culcat peste corpul lui Madame Butterfly. Vedeam genunchii și capetele amândurora, buclele ei, care probabil n-aveau să fie bucle decât pentru o săptămână, vedeam totul. Îi țineam bine capul, așa cum mai ținusem multe capete și le strânsesem la piept, pentru că asta e poziția cea mai plăcută, și-i vedeam fluturele și în oglindă și pe țâța stângă, iar după zece minute nu mai voiam decât să plec. La Astrid sau la Marcella, în orice caz la alta.

M-am retras.

— Gata? m-a întrebat.

— Da, i-am zis.

Mi-a luat puța în mână.

— N-ai ejaculat, nu?

— Ba da, am zis. Sigur.

Mi-a pipăit-o puțin.

— Foarte puțin doar. Mă rog, se poate și așa.

Asta mi-a spus-o ca pe o consolare și apoi ne-am îmbrățișat.

— Vrei să te speli?

— Nu, am zis, locuiesc aici aproape.

— Clientul nostru, stăpânul nostru.

M-a întrebat câți ani îi dau. I-am zis:

— Treizeci și doi.

— Treizeci și patru, a zis ea.

Peste câțiva ani voia să se lase de meserie.

Am văzut cum a luat prosopul de pe pat, l-a scuturat și l-a întors pe partea cealaltă. Probabil că prosopul ăsta mai fusese deja scuturat și întors de douăzeci de ori, dar nu-mi mai păsa de asta de luni de zile.

— Și o să lucrezi undeva la vreo firmă?

— Ce ești nebun! Vreau să-mi deschid firma mea de catering.

— Și asta-i o meserie frumoasă.

S-a privit într-o oglinjoară mică de tot. Și-a dat cu ruj.

— Eu de fapt sunt asistentă medicală, dar am plecat din cauza spatelui. Am lucrat într-un spital de geriatrie.

— E rău de tot în spitalele de geriatrie, am zis eu.

— Da, a spus ea, cel mai rău dintre toate.

Mi-am luat cheile de la casă, pe care le pusesem sub pat, și le-am băgat în buzunarul de la pantaloni. Madame Butterfly mi-a dat la o parte un cârlionț de pe frunte.

— Ei da, a fost bine, dar cam scurt.

— E, am zis, vă faceți și dumneavoastră meseria.

Am luat-o spre ușa de la intrare. M-am uitat să văd dacă Astrid era pe acolo, dar n-am văzut-o nicăieri. I-am făcut cu mâna florăresei, care vorbea la telefon, și ea mi-a făcut cu mâna înapoi. Acum stăteam chiar în lumina soarelui.

— Mi-a plăcut, i-am zis.

— Da, și mie, a spus ea.

Am pornit spre Hectorstraat. Ora, care durase cinșpe minute, se sfârșise iar.

Într-o piațetă mică m-am rezemat de un copac. Nu mi-am deschis doar șlițul, ci și restul. M-am sprijinit cu capul de copac. O pată mare și vineție, care semăna mai mult cu o echimoză, era efectul vizibil al masajului franțuzesc al lui Madame Butterfly.

Sandra

Domnul Dreese locuia la mansardă și, urcând toate scările alea, mă gândeam că n-ar fi fost chiar o idee rea să fi spus cuiva unde mă duc, sau cel puțin să las un număr de telefon sau o adresă.

La etajul doi am trecut pe lângă un cărucior de copil, la trei era o bicicletă de curse și la un etaj mai sus era o lucarnă prin care cădea o lumină neplăcută. Probabil că mă agitam degeaba, pentru că, dacă e să se întâmple ceva rău, se întâmplă oricum. Ieri pusesem pariu că Ajax o să câștige meciul din seara asta pe Stadionul Olimpic. Pariasem cinci sute de guldeni, ca și pentru finala Parma-Anvers. Atunci pariasem o sută de guldeni pentru Parma. A doua zi aveam două sutici în buzunar, așa că mă credeam cel mai șmecher din oraș.

Domnul Dreese era aplecat peste balustradă și, chiar înainte de-a ajunge sus, i-am zis:

— Îmi pare rău c-am întârziat, nu găseam adresa.

— Stephan? a întrebat el.

— Da, am spus.

Mansarda lui era amenajată ca apartamentele pe care și le amenajează oamenii ca să le închirieze mai târziu mobilate. Înăuntru era și mai cald decât afară, unde nu era chiar răcoare. Mirosea a piele de căprioară. N-am mai mirosit niciodată vreo piele de căprioară, dar după mine pielea de căprioară miroase așa cum mirosea în mansarda aia.

— Acolo, a zis el.

Am intrat în salonaș, unde era un birou cu două scaune. De perete era agățat un ventilator care se învârtea încet, unul din ăla cum au și în Israel în sufragerie, în mașină și unii chiar la WC.

Domnul Dreese avea o față pătrată și purta ochelari. Părea să fie din Indonezia, sau în orice caz de undeva de pe acolo. M-am gândit la ultima mea iubită și m-am întrebat dacă stătuse și ea aici și dacă așteptase și ea, ca și mine, ca ventilatorul să ajungă în dreptul ei. Cămăruța semăna cu anticamera directorului. Doar că acolo nu era ventilator. La un moment dat în viață oamenii nu-și mai pot lega soarta decât de aceea a altor oameni sau a unui meci de fotbal, sau de cea a banilor cheltuiți de mult și pe care nu-i vor mai face la loc toată viața. Apoi m-am gândit iar la ultima mea iubită și m-am întrebat dacă se îmbrăcase oare cu ceva deosebit. Eu purtam puloverul meu verde, care avea în continuare două găuri, și pantalonii mei albi. Toată ziua șovăisem dacă să vin sau nu. După-amiază, când încercasem să vând ziarul *Het Parool* la Gara de Sud mă gândisem la asta și la fel și mai târziu. Mergeam pe acolo cu tricoul meu inscripționat cu *Het Parool* și trebuia să mă uit mereu după capetele celor care se grăbeau să prindă trenul. Strigam: „*Het Parool! Het Parool*“, dar puteam să strig și: „Pentru zece guldeni, mă mușc de pulă“, că tot nu s-ar fi oprit nimeni. Cum la patru și jumătate vândusem trei ziare, mi-am scos tricoul și-am lăsat celelalte treizeci exact în fața scării rulante care ducea la peronul de unde pleca trenul către Amstelveen. Și tricoul l-am lăsat tot acolo. Sigur o să-l fac pe vreunul fericit cu ele.

— Cu ph? m-a întrebat domnul Dreese. Stephan cu ph?

— Da, am zis.

— Pentru ce-ai sunat?

Își ținea mâinile pe masă, iar în mâini ținea un pix. De fiecare dată când îi trecea ventilatorul prin dreptul feței, i se ridicau câteva fire de păr dintr-o parte.

— Am nevoie de bani.

A dat aprobator din cap.

— Am datorii cam peste tot. Lucrurile mi-au cam scăpat din mână și n-am chef s-o omor pe mama.

Am râs, dar având în vedere că am fost singurul care a râs, m-am oprit repede.

— Noi funcționăm de un an și jumătate, mi-a spus domnul Dreese, și trebuie să-ți spun că merge conform așteptărilor. Acesta e unul dintre anunțurile noastre.

A bătut cu pixul în revista pe care o aveam în față, dar eu n-am văzut nimic. Simțeam doar cât îmi era de cald.

— Ți-am spus la telefon despre ce e vorba?

Am dat afirmativ din cap și m-am întrebat din nou câte dintre ele stătuseră aici pe scaun și ce răspunsese iubita mea la toate întrebările pe care nu le înțelegea.

— Îmi trebuie o fotografie de-a ta tip pașaport. O comandă o să primești, în orice caz. După aceea vreau să mai vorbesc o dată cu tine. Sunt și persoane care renunță după o vreme, dar dacă totul e în regulă, din partea mea n-avem decât să-i dăm bătaie. Ești de acord?

— Da, am zis.

A luat o foiță de hârtie și am văzut că începuse să plouă din nou. Se făcuse și mai cald, dar tot mai ploua. De fiecare dată când mă uitam la el, trebuia să-mi strâng puțin ochii din cauza luminii care intra pe gemulețul din spatele lui.

— Vârsta?

— Douăzeci și doi.

— Înălțimea?

— 1 metru 72, aproximativ.

— Culoarea ochilor, să zicem albaștri, culoarea părului, blond-închis. Buclele sunt ale tale?

— Da.

— Frumos.

— Mulțumesc.

— Cu ce te ocupi?

— La ce vă referiți?

Domnul Dreese și-a scos ochelarii și s-a frecat la ochi. Nu puteam să nu mă uit de fiecare dată la firele alea de păr care-i fluturau. În mijlocul capului era chel.

— Ce lucrezi?

— Mai fac chestii pe la radio.

— Hobby-uri?

— Păi, să zicem artă.

— Ce fel de artă?

În drum spre încoace mâncasem pește prăjit cu sos cocteil. La fiecare vorbă care-mi ieșea din gură simțeam mirosul de sos cocteil.

— Toate felurile de artă. N-are importanță de care.

— Asta e fosta mea meserie.

— Care?

— Înainte m-am ocupat mult de hărți topografice vechi, dar nici din asta nu mai câștigi nici un sfanț.

— Nu?

Înaintea mea aveam în continuare revista *Cosmo*. De fiecare dată când mă aplecam să citesc anunțul, simțeam cum mă ia amețeala.

— Sport?

— Tenis.

M-am gândit la mama și la antrenoarea aia, revedeam în fața ochilor întregul bulevard Karel Lotsylaan și toate după-amiezile alea de miercuri pe care mi le stricasem acolo.

— Și bărbați, și femei?

— Doar femei.

— SM?

— Nu.

— Cupluri?

— Nici asta.

— Până la ce vârstă?

— A, vârsta nu prea are importanță. Șaptezeci.

Pe asta am regretat-o imediat. Trebuia să fi spus patruzeci, dar acum nu mai puteam să dau înapoi. De fapt, aș fi vrut să beau ceva, dar nu mi se oferise nimic.

— Ștefan era sfântul meu preferat.

— Poftim?

— Era sfântul meu preferat. Ștefan.

Mă întrebam dacă între timp o fi luat cineva tricoul și ziarele alea.

— O să-ți dau un număr de dosar. Trebuie să-mi spui când ești disponibil și apoi, din partea mea, n-avem decât să-i dăm bătaie.

Era a treia oară când îmi spunea să-i dăm bătaie. Mă scoteau din minți expresiile de felul acesta, mă scoteau din minți toate expresiile.

— Întrebări?

— Când merg acolo, trebuie să telefonez să spun că am ajuns?

— Nu, asta facem numai cu fetele. De altfel, nici nu prea are sens. De obicei întâlnirea se consumă prin hoteluri.

— Și de plată se ocupă șoferul, nu?

— Și aici e altfel decât la fete, pe asta o faci tu. O dată pe săptămână vii la mine să ne socotim. Un costum ai?

Am spus că da, dar n-aveam.

— Sunt și chestii pe care pot să le refuz? am întrebat.

— Da. N-avem nevoie de excese din astea.

Nu știu la cine se referea când spunea „n-avem" și nici ce fel de excese erau cele de care n-aveau nevoie.

— Ți se spune dinainte ce s-a stabilit, a continuat, deci vei ști dacă ieșiți înainte la masă. Nu-i neapărat să se ajungă de fiecare dată la sex.

— Prezervative îmi dați dumneavoastră?

— Pe astea ți le procuri tu, altfel ar însemna să-mi deschid o condomerie[1] și, din câte știu, există deja.

El a râs, așa că am râs și eu. M-am gândit la fata care-mi povestise că începuse pe un vaporaș unde se organizau petreceri ale burlacilor. Se pare că erau destule vaporașe din astea.

1 Magazin specializat în vânzarea prezervativelor, situat în Cartierul Roșu din Amsterdam.

Domnul Dreese s-a bătut cu pixul pe dosul palmei și mi-a spus că n-are de ce să-mi fie teamă că o să dau peste femei gen Ma Flodder. Mi-am amintit de omul ăla care-mi povestise despre cel mai frumos loc de pe pământ.

— Vine cineva să mă ia de-acasă?

— Nu cred că ai nevoie să fii luat de-acasă.

După care s-a ridicat în picioare și mi-a spus:

— Eu sunt genul care n-are nevoie de prea multe vorbe.

M-am ridicat și eu în picioare.

— Da, și eu la fel, de fapt.

— Vii sâmbătă să-mi aduci fotografia?

— De dimineață?

— Mai bine vino după-amiaza, pentru mine nopțile sunt și-așa destul de lungi.

Și pentru mine, aș fi vrut să spun, dar n-am zis nimic.

— Pe sâmbătă, mi-a spus. Stai așa, să-ți dau cartea mea de vizită.

Am coborât scările, pe lângă bicicleta de curse și cărucior de copil. *Dreese*, scria pe cartea de vizită, *director-owner*. Și dedesubt: *Blue Moon, escort, dinner-dating, sight-seeing, guide for men and for women.*

Afară, cei care nu erau la plajă în Spania își făceau cumpărăturile. Tot drumul de întoarcere l-am parcurs pe jos, trecând prin Hoofddorpplein și Zeilstraat.

Mi-au venit în minte vremurile de după ce fusesem dat afară din școală și mă hotărâsem să devin actor și mă-nghesuiam pe la toate școlile de teatru. La Amsterdam am ajuns să particip până și la weekendurile de creație. Profesorul era un tip pe care-l știam toți din reclama la Persil. În prima zi ne-a spus că-l cheamă Pollo și că *pollo* înseamnă pui în italiană. A trebuit să facem toți ceva de genul ăsta cu numele noastre. A doua zi din weekend trebuia să venim în trening. Pe vremea aia umblam îmbrăcat cu haina de blană a lui tata. La sfârșitul zilei de duminică a trebuit să fac o improvizație cu o femeie căreia i se păruse o idee bună să vină la weekendul

de creație semitopless. Nu mai știu exact pe ce temă trebuia să improvizăm, mai știu doar că omul din reclama la Persil tot striga la început: „Mai intim, mai intim!“ și în final: „Acum sfâșie-i cămașa de pe el!“ Mi se pare că jucam rolul unui cuplu care se certa. De fiecare dată când se apleca îi alunecau sânii din tricoul minuscul, după care trebuiau mai întâi băgați înapoi. Starea de nervozitate îmi provocase o erecție. Când ea făcea un pas către mine, făceam și eu unul înapoi, pentru că mă gândeam: „Încă un centimetru, și-o simte“. Într-un târziu am ajuns la fereastră. Când se părea că, la imboldurile lui Pollo, o să mă dezbrace de-adevăratelea, am pus capăt improvizației. După o jumătate de oră mi s-a spus că n-am ce să mai caut la școala de teatru. Și la școala de teatru din Maastricht mi-au spus după o singură zi să nu mai calc pe-acolo, dar măcar la ei nu m-a pipăit nimeni. După aceea am mai fost la niște castinguri pentru spoturi publicitare, dar m-am lăsat și de asta după jumătate de an.

M-am angajat și la o firmă unde lucra o femeie cu părul foarte lung, pe care nu-l tunsese de douăzeci de ani și pentru care-i trebuia o oră dimineața să și-l prindă-n coc. O chema Hanna și cel mai mult îi plăceau sendvișurile cu brânză și cele cu ou. Era foarte distinsă, se vedea după mers. De fapt, era pensionată de mult, dar se întorsese la serviciu. Ne dădea tuturor sentimentul că fără ea s-ar duce de râpă toată treaba.

La biroul de lângă mine stătea o fată pe care o culeseseră de la raionul de mezeluri de la Albert Heijn. Cu ea puteai să râzi. O durea-n cot de mezelurile pe care trebuise să le felieze timp de patru ani. Povestea tot felul de chestii pe care le făceau acolo cu mezelurile când se plictiseau. O durea-n cot și că nu știa să scrie corect mai mult de vreo douăzeci de cuvinte și la fel și de restul carierei ei. De multe ori, oamenii pe care-i doare-n cot de toate chestiile de genul ăsta au foarte mult umor. Lucram amândoi la departamentul

dublă facturare. Un an și jumătate am vorbit cu clienți care plătiseră dublu.

La o zi după Sfântul Nicolae m-au dat afară. Rosie mi-a dat papucii la cinci zile după Sfântul Nicolae, deci perioada cu Sfântul Nicolae e pur și simplu foarte proastă pentru mine.

Când era ziua cuiva ne duceam jos să bem cafea. Hanna se ridica întotdeauna prima după ce mânca tort, iar eu rămâneam întotdeauna ultimul. Aveam un WC pentru bărbați și unul pentru femei, dar eu mă duceam mereu la cel pentru femei, asta pentru că la WC-ul pentru bărbați puțea insuportabil. Umbla prin firma aia un tip care nu știu precis ce învârtea, dar cred că vomita cel puțin de trei ori pe zi. Între timp s-a căsătorit și acum se pare că vomită mai puțin. Cred că el și cu Hanna sunt singurii care încă mai lucrează acolo. Și doamna Tuynman mai lucrează acolo, bineînțeles, dar despre doamna Tuynman aș putea să scriu o carte întreagă, pentru că era îndrăgostită fără speranță de câinele ei. Câinele ei câștiga tot felul de premii pentru cel mai frumos câine. De fiecare dată când mai câștiga câte un premiu, ne făcea cinste cu croissante cu ciocolată. Când m-am angajat eu acolo, avea un tată și un câine, iar când am plecat mai avea doar câinele. Tatăl ei a murit în somn pe canapea, exact în ziua în care trebuia să avem o petrecere la firmă. A doua zi a trebuit să-i prezentăm toți condoleanțe, dar eu n-am făcut-o. Nu c-aș avea vreun principiu, însă eu nu prezint nimănui condoleanțe. La fel mă scot din sărite oamenii care-mi prezintă mie condoleanțe.

De câinele doamnei Tuynman nu m-am atins niciodată. Nu mă înnebunesc după câini. Cea mai mare jivină căreia i-am făcut de petrecanie a fost un bondar, dar asta se va schimba în curând.

Odată am stat de vorbă cu un marinar, care mi-a povestit că se ducea să lucreze pe o platformă petrolieră, pentru că platforma petrolieră nu era prea departe de paradis, iar paradisul era, după părerea lui, locul cel mai bun în care să îmbătrânești.

La capătul Zeilstraat am intrat într-un snack-bar unde am comandat cartofi prăjiți belgieni. La jocurile mecanice erau doi bărbați care se mi s-au părut a fi îndeajuns de catolici ca să știe totul despre sfinți.

— Știți cumva ce fel de sfânt a fost Ștefan? i-am întrebat.

Nici unul nu știa. Unul dintre ei mi-a spus:

— Eu sunt agent comercial, nu știu nimic despre sfinți, întrebă-l pe el mai bine.

Mi-a făcut semn către cel din spatele tejghelei.

— Ștefan a fost un sfânt, mi-a zis, mai multe nu știu nici eu. A murit de-o moarte groaznică. Evreii i-au făcut de petrecanie. Poporul ales.

— Mulțumesc, i-am spus, m-am lămurit, și am ieșit din snack-bar cu restul de cartofi prăjiți.

„Numai pe cel care și-a cunoscut bine semenii nu-l mai atinge singurătatea absolută", a scris cineva. Nu mai știam exact cine. De altfel începusem să capăt o aversiune din ce în ce mai mare față de oameni. Numai față de cei care-mi zâmbeau pentru că vedeau în mine două bancnote de douăzeci și cinci de guldeni nu simțeam nici o aversiune. Cred că majoritatea oamenilor nu valorează două bancnote de douăzeci și cinci de guldeni. De asta nu le zâmbesc.

M-am gândit la seara aia când m-am dus la birtul din capătul Lange Niezelstraat. Toată lumea zicea că va fi ultima seară călduroasă de vară. M-am așezat înăuntru. După două ore, bărbatul de lângă mine m-a întrebat dacă-mi mai amintesc care a fost primul concert pop pe care l-am văzut vreodată. Cravata-i atârna desfăcută, fața-i era lac de sudoare. Avea obraji de hamster, părul tuns scurt și nasul roșu și borcănat. Nu fusesem niciodată la vreun concert pop, dar n-aveam nici un chef să i-o spun lui.

— Și tu ce faci pe aici? m-a întrebat.

— Locuiesc în apropiere, i-am spus.

— Și reușești să ții capul la suprafață în zona asta?

— Îmi merge foarte bine, nu-ți face tu griji pentru mine.

— Cum te cheamă?

— Stephan.

— Stephan. Frans. Stephan. Frans. Nu pot să-ți promit nimic, dar poate c-o să-l țin minte.

— Pe tine?

— Frans, ți-am zis doar.

Bătrâna era tot acolo, la fel și fata care plângea întruna și căreia îi spuseseră că ar fi mai bine să plece acasă. Era și negrul cu mustață care nu zicea nimic. Toți ceilalți stăteau pe terasă, pentru că toată lumea spusese că va fi ultima seară călduroasă a verii.

— Primul meu concert pop a fost Pink Floyd, a zis Frans. O treime din ăștia de aici sunt cunoscuți, o treime teroriști și o treime idioți. Ție îți acord deocamdată prezumția de nevinovăție și te număr la idioți.

Bătrâna, care tocmai ne arătase ochelarii ei, a spus:

— Lacrimi de crocodil.

Fata aia plângea dinainte să mă așez eu acolo. Mai întâi se sprijinise de Frans, care-i spusese: „Gata, gata", iar barmanița îi zisese: „Plânsul te descarcă". Într-un fel sau altul, mi se părea grețos cum stătea ea acolo, cu ochii roșii, cu rimelul scurs și tânguindu-se de parcă se terminase lumea.

De la tonomat se auzea *Faces faces*. Îmi place melodia asta. Și femeia a zis:

— N-am pic de milă, să știi.

— Și tu cu ce te ocupi? m-a întrebat Frans.

— Citesc manuscrise pentru o editură.

— Deci un idiot.

— Dar tu?

— Sunt în branșa recuperărilor de datorii. În Baarn. Dar am făcut facultatea la Leiden. Sunt un leidenez adevărat. Dar ăsta e cel mai frumos loc de pe pământ. Am fost aproape peste tot, dar ăsta e pe bune cel mai frumos loc de pe pământ.

Tonomatul își schimba culorile de la albastru la galben, pe urmă la verde și înapoi. Făcea așa încontinuu și, dacă beai bere, puteai să te uiți la el ore întregi.

— Lacrimi de crocodil, a zis bătrâna, dacă i-a trebuit fără prezervativ... N-am pic de milă, să știi. Pe vremuri mi-era milă mai de toată lumea, dar cu timpul te-mpietrești.

— Și durează mult până te-mpietrești? am întrebat-o.

Stăteam lângă ea, dar abia acum s-a uitat la mine, de jos până sus și înapoi.

— Ei, băiete, a zis ea, nici n-apuci să-ți dai seama când te-mpietrești, așa de repede se întâmplă, nici nu poți să-ți închipui.

S-a întors către Karin, care era după bar.

— Cum vi se pare că-mi stă mai bine, cu ochelari, sau fără?

— Fără, am strigat cu toții.

La măsuța de lângă biliard, fata încă se mai smiorcăia. Karin i-a dus un ceai cu nouă cubulețe de zahăr. Negrul, pe care-l chema Willem, a făcut cinste cu un rând la toată lumea.

— Acum se poate din nou, a zis el, că s-a terminat sezonul turistic.

Asta e cea mai bună de fapt, a zis Frans, o halbă la jumătate de litru, rece ca gheața. Dar mie dă-mi totuși una la sticlă. Măcar aia are o temperatură rezonabilă. Oricum vrei s-o bei până nu se încălzește. Și apoi te trezești cu o băltoacă rece-n burtă. Păi ce, mă-nvățați voi pe mine cum e cu burta?

Aia din colț se oprise în sfârșit din plâns.

El și-a golit sticla, iar noi paharele.

— Asta e eliminată, a zis Frans, din cauza icrelor.

M-am întors către ea.

— Da, e eliminată.

— Din cauza icrelor. De fapt, e păcat, dar trebuie să fim severi. Severi, dar drepți. Nu-i așa Annemiek?

— Așa e, a zis bătrâna.

— Care e ultimul film pe care l-ai văzut? l-am întrebat.

— Nu mai știu, a zis Frans.

— Frans nu se duce la cinema, a explicat Karin, pentru că asta înseamnă pentru el patru beri nebăute.

Mi-a făcut cu ochiul. Ca să fiu sigur, m-am mai uitat încă o dată la cea eliminată din cauza icrelor.

— Și acum trebuie să faci atâta drum până acasă?

— Șoferul meu e conductor de locomotivă, a zis Frans. Câți ani ai tu de fapt?

— Douăzeci și doi.

— E, băiete, păi atunci n-ai de ce să te agiți.

— Și tu?

— Douăzeci și nouă.

S-a dus la cuier să-și ia haina și-a mai cerut încă un rachiu de ienupăr. Avea gâtul plin de pete mici și roșii.

— Ăsta e cel mai frumos loc de pe pământ, a zis. De-aia nici nu mă mai duc în concediu. Aici poți să mănânci, să bei, să iei o fată dacă ai poftă. Ai fost vreodată în Den Bosch? Acolo, cum intri într-un birt, cum dai de patru indivizi care se uită la tine ca și cum: ce-o mai căuta și străinul ăsta aici? Te duci pentru a douăzecea oară la același birt, îi găsești pe aceiași patru și se uită la tine ca și cum: ce-o mai căuta și străinul ăsta aici? S-ajungi cu bine acasă, Stephan.

L-am văzut plecând în direcția Gării cu umbrela și cu fulgarinul. Mai rămăseserăm doar eu cu Willem și cu femeia aia. Și fata de la măsuță, dar aia nu se punea.

Când m-am dus și eu într-un târziu acasă, străzile erau aproape pustii. Chiar și proprietarii de snack-baruri și curvele dormeau acum. Mă gândeam la omul care își lua în fiecare seară bilet dus-întors către cel mai frumos loc de pe pământ.

Ploaia spălase pietrișul de pe alee. În afară de câțiva bicicliști nu era nimeni în Vondelpark. M-am așezat pe o bancă, mi-am mâncat ultimii cartofi prăjiți și m-am uitat la apa și la vilele de pe partea cealaltă. Aici am stat de multe ori și m-am uitat la oamenii întinși pe iarbă. Când aveam șaișpe ani, idealul meu era să pot să stau într-o cafenea în fiecare dimineață și să nu trebuiască să mă duc nicăieri. Acolo, la liceu, trebuia una-două să vorbești despre idealurile tale. La șaptesprezece ani stăteam în medie o oră și jumătate zilnic

sub duș. Puțin înainte de Rusalii m-au exmatriculat din liceu. Era o vreme splendidă. În holul mare era un automat de cafea în care mergea să bagi și lire italiene. La sfârșitul lunii mai, m-a prins portarul. Mă pândea din ianuarie. Era așa de furios, că făcea spume. Și tata făcea spume când se-nfuria. Dar după ce s-a îmbolnăvit făcea spume toată ziua.

Aici erau numai apa, vilele, iarba udă și picăturile de pe copaci, iar de asta nu-mi păsa nici cât negru sub unghie. De-asta îmi și plăcea locul ăsta.

Micul meu dejun preferat constă într-o ceașcă de cafea, un pahar cu apă și o pastiluță de paracetamol. Într-o cafenea cu prețuri rezonabile, chestia asta nu costă mai mult de doi guldeni și jumătate. Prințesa Coca lucra la Bananenbar. N-o chema așa, așa-i spuneam eu. Am luat o dată micul dejun cu ea. Avea mereu la ea o umbrelă. Ea m-a făcut să citesc *Călătoria lui Bulletje și Bonestaak în jurul lumii*. Unii oameni dispar câteodată și vin alții în locul lor. Sau se întorc și nu mai știu cine ești. Tata zicea mereu că în familia noastră nu se nasc regi ai lumii interlope, ci doar prințese ale străzii, vânzători de ziare și măcelari de pui. Tata ar fi putut să ajungă unul dintre cei mai buni escroci din lume.

Mă gândeam la biletul pe care l-am găsit aseară când am ajuns acasă: „Te rog să iei legătura cu mine, la numărul de mai jos, seara, după ora unsprezece".

Era scris pe spatele unei facturi de la Makro. Numele de pe factură era acoperit cu cariocă neagră. Încetul cu încetul se adunaseră destul de mulți oameni care-mi știau adresa. Apreciez enorm felul original în care încearcă să ia legătura cu mine. De-asta nici n-am așteptat până la ora unsprezece. Am sunat imediat.

— Mi s-a spus să sun la numărul acesta, i-am zis unei femei al cărei nume nu-mi spunea nimic.

— Stai puțin să-l chem pe soțul meu, a spus ea.

Pentru prima dată am remarcat mirosul penetrant din camera mea. Când veneam târziu acasă, făceam pipi la planta din ghiveci. M-am gândit la Sergius, care-mi povestise că toți

prietenii lui marinari făceau pipi în chiuvetă, chiar dacă nu mai erau de mult pe mare.

— Mi-ați lăsat bilet să vă sun.

— Da, am fost aseară la tine și am luat foaia galbenă, iar pe cea albă ți-am lăsat-o ție, dar e greșit. Ție trebuie să-ți rămână foaia galbenă și mie cele două albe. Pot să vin în seara asta să facem schimb?

— Da, i-am zis, sunt acasă toată seara.

Cel de la telefon fusese într-adevăr la mine alaltăieri. Era mic și îndesat și avea părul la fel de scurt ca și unghiile. Mi-a zis:

— Ea e din Lituania.

Când a spus asta s-a uitat la mine de parcă s-ar fi așteptat să-i zic: „Atunci ia-o înapoi", dar eu n-am comentat nimic. Câteva secunde nu s-a auzit decât ticăitul ceasului și apoi bărbatul a continuat:

— Bine, atunci trebuie să-mi achitați.

Mi-am scos cardul de credit de la Postbank. Era august. Luna asta am plătit totul cu cardul Postbank, pentru că altfel n-aș fi putut să mai plătesc nimic. Îl solicitasem anume pentru asta. M-am uitat la fata care rămăsese pe jumătate ascunsă în spatele bărbatului în cămașă de tăietor de lemne. Avea părul prost vopsit, de parcă ar fi făcut-o pe fugă, cam așa cum făcuseră strămoșii mei pâinea când plecaseră din Egipt.

— Atunci semnează aici, te rog.

Am semnat.

— Cardurile astea mă scot din minți.

Am dat aprobator din cap.

— Să fii tu puțin atent la timp.

Pesemne că-și închipuia că fata din Lituania nu era în stare să fie atentă la timp.

— Așa am să fac, i-am promis.

L-am auzit închizând ușa după el și apoi din nou ticăitul ceasului care nici măcar nu era al meu.

— *Please, sit down*, i-am spus.

A rămas în picioare, așa că m-am așezat eu. Purta niște colanți negri cam prea scurți, un fulgarin albastru dintr-un fel de material de parașută și pantofi din ăia pe care lumea-i poartă doar la plajă, când e vreme foarte frumoasă. În mână ținea o trusă de toaletă galbenă, aberant de mare, de parcă ar fi avut de gând să călătorească până la capătul lumii. Și stătea așa în picioare, fără să pară că ar fi avut de gând să se așeze.

Am turnat vin într-un pahar.

— *Please, sit down*, am repetat eu arătând către un scaun.

S-a așezat în sfârșit, fără să lase trusa aia din mână.

— *What's your name?*

— Sandra.

— *What do you want to drink, wine, water, cogniac, vodka?*

— *I don't know.*

A început să râdă, dar eu nu înțelegeam ce era de râs. I-am adus apă de la bucătărie. Mai bine să-i dau apă, dacă tot nu știa ce vrea.

— *I have slivowitz too, if you want.*

— *No vodka. Thanks.*

Nici cu ruj nu-și dăduse ca lumea și nici conturul ochilor nu era trasat cum trebuie. Era palidă și ceva mai înaltă decât mine, dar la fel de slabă. Încercase să-și prindă părul la spate cu o clamă din aia mare. Era aproape ora unu. Am luat o nucă din cutia care stătea sub masă de câteva săptămâni.

— *Do you want?*

A clătinat.

— *So, where are you from in Lithuania?*

— Vilnius.

— *What did you do there?*

A început din nou să râdă. Nu-mi plac oamenii care râd încontinuu, fără motiv. Am mai desfăcut o nucă și mi-am umplut paharul.

— *I don't understand, zei ze.*

— *How long are you in Amsterdam?*

— *One.*

— *One what? One week, one day?*

— *One week.*

— *You're alone here?*

— *I'm with a sister-in-work.*

— *A sister-in-work?*

M-am uitat la trusa pe care-o ținea în poală și m-am întrebat oare ce Dumnezeului băgase în ea.

— *Do you want to stay here, in Amsterdam? I mean, or do you want to go back?*

Ea a râs și a zis:

— *I don't understand.*

— *What do you speak? German?*

— *Russian and Lithuanian.*

— *I don't speak Russian, and I don't speak Lithuanian. So let's drink.*

Am observat că n-a băut apa pe care i-am dat-o, probabil credea că vreau s-o otrăvesc. Așa că mi-am mai turnat încă un pahar. Și stăteam așa la masă, fără să zicem nimic. Eu beam și ea se uita la una din fructele *lychees* care zăceau într-o farfurie.

Stăteau acolo de o jumătate de an. Probabil că se uscaseră de tot pe dinăuntru, dar eu le-am lăsat așa. Tot așa de izbelițe lăsam și alte lucruri, pentru că uitam să le strâng sau pentru că mă gândeam c-o să mai fie de folos. Minutele se scurgeau. M-am folosit de ocazie ca să beau și ce mai rămăsese pe fundul sticlei.

Nopțile erau deja reci. Dădusem drumul la încălzire. Era aproape toamnă. Mai era puțin și veneau sărbătorile mari, că doar veneau în fiecare toamnă. Doar că anul ăsta de Yom Kippur n-o să mă mai prindă nimeni la nici o sinagogă. Prea puțin îmi păsa dacă Dumnezeu o să mă scrie în cartea vieții sau în cartea morții. În ziua aia am să mă înfund într-un club pe Stadhouderskade, unde cunoșteam o fată care mi se părea foarte drăguță și care-și dăduse numele de Marielle. Acolo, în clubul ăsta, am să sărbătoresc cea mai sfântă zi din an,

așa cum n-a mai fost ea sărbătorită niciodată în șase mii de ani de existență.

Mi-am pus paharul pe masă.

— *Let's go*, i-am zis.

Am intrat în camera mea. Am căutat caseta cu Vladimir Vîsoțki. După ce am găsit-o, am dat casetofonul foarte tare. El era singurul din casa asta pe care-l putea înțelege ea. Îl auzeam cântând cântecul despre tot ce nu-i plăcea lui și mi-am amintit cum încercase Sergius să-mi explice despre ce e vorba: „*Nu-mi place cinismul, dar nici exaltările duioase. Nu suport să mi se uite cineva peste umăr când citesc o scrisoare. Nu-mi plac manejurile, arenele. Pace și Prosperitate: trăiască Planul! Și toate promisiunile astea că totul va fi mai bine de-acum, îmi vine să vărs când aud.*"

— *Do you know him?*

— *Yes. Where is the shower?*

Am dus-o la baie. Și-a pus trusa de toaletă pe mașina de spălat și a-nceput să se dezbrace. Până acum nu mi se mai întâmplase să vrea să facă duș mai întâi. Când a rămas aproape goală s-a întors cu spatele, așa că am ieșit din baie. Sub cuier am mai găsit o cutie de bere. După ce am golit-o și pe asta m-am gândit că poate n-are prosop. Cum eu n-aveam prosoape curate, am intrat în camera lui Sergius și am luat unul de-al lui cu împrumut. Sigur n-o să-l deranjeze că s-a șters fata cu el. Pe Sergius nu-l mai deranja aproape nimic.

Când am intrat în baie, avea pe ea niște chiloței și un fel de bluză elastică. Tocmai își dădea peste tot cu 8×4 și numai pe ea, ci prin toată baia, după cum mirosea.

Tremura. I-am dat prosopul.

În mod normal nu le duceam niciodată la mine în dormitor, dar era vânătă de frig și de asta am lăsat-o să se așeze în patul meu. Și-a scos țigările din trusă, iar eu i-am adus o ceașcă de la bucătărie, în care să-și scuture scrumul. Fuma Dunhill verde.

— *Cold?*

— *No.*

Din hol se auzea în continuare Vladimir Vîsoțki. Mi-am scos pantofii și m-am întins lângă ea. Chiar era frig în camera mea, pentru că uitasem să închid ușa de la balcon. Și-a scos din geantă două cutiuțe de Bene-Luxe, pe care le-a pus lângă ceașca în care și-a stins țigările.

Lângă patul meu era o sticlă de șliboviță.

— *Do you want?* am întrebat-o.

A dat din cap că nu.

— *Me neither*, am spus și am pus sticla la loc.

Stăteam întinși unul lângă altul și după ceva timp i-am sărutat părul deasupra urechii. Și părul îi mirosea tot a 8×4. I-am văzut sprâncenele, vopsite la fel de prost ca și restul, iar între ele cinci coșuri mici, și i-am văzut și ochii gri-albăstrui, care-o făceau frumoasă.

— *Nineteen is a nice age*, i-am zis.

— *I don't know.*

— *Me too.*

Pe dinafară gura îi mirosea a 8×4, iar pe dinăuntru a Dunhill verde. Când am încetat s-o mai sărut, i-am văzut nasul mic și lucios cu douăzeci de mii de punctișoare negre. Mă întrebam ce gust o fi avut combinația de vin, bere și votcă din gura mea.

— *I like you*, i-am spus; exact ce-i spuseseră toți ceilalți și o să-i mai spună încă, doar că eu chiar eram sincer, la fel ca toți ceilalți.

Măturam cu mâna dreaptă pe lângă pat, încercând să dau de sticlă. Afară din dormitor, pe hol, Vîsoțki cânta cântecul ăla: „Ea a spus: nu te iubesc. El a spus: nu se poate. Ea a spus: nu beau cu tine. El a spus: o să torn în pahare. Și când sticla s-a golit, ea a spus: iubitul meu, închide ferestrele, trage perdelele. Și el a zis: ia mai du-te dracului".

Caseta era aproape pe terminate. Și-a scos și restul hainelor și m-am dezbrăcat și eu de ce mai aveam pe mine. Când Vîsoțki s-a oprit de tot din cântat, am auzit apa de la duș, pe care n-o închisese bine, dar eram prea obosit ca să mă mai ridic. I-am văzut trupul, care încă se căznea să

devină trup de femeie, și cum se uita la mine mijind ochii din când în când, de parcă tocmai s-ar fi trezit și se întreba unde mai aterizase și de data asta. Îmi plăcea s-o văd cum mijea ochii. Fața îngustă și palidă, cu nasul lucios și buzele subțiri, îmi amintea de ceva, dar nu mai știam de ce anume. Din partea mea putea să rămână aici pentru totdeauna. Majoritatea oamenilor sunt de părere că o noapte nu înseamnă nimic, dar în comparație cu o oră sau cu un sfert de oră, o noapte e o veșnicie și exact asta-mi doream eu. Dacă te gândești tot timpul la cum ar arăta fața ta cu două gloanțe în ea, nu mai poți să te mai duci pe front, îmi spusese Sergius. Dacă te gândești mereu la dimineața următoare, nu mai poți să bei și la fel e și cu veșnicia și cu toate promisiunile. Mi-a venit în minte Sergius cu un banc despre armata rusă, pe care mi-l spusese. Sergius spunea bancuri sau dormea. La scurt timp după ce se mutase la mine, și-a cumpărat un Volvo vechi. Ne-am plimbat cu el prim Amsterdam, dar după două săptămâni a avut un accident în care a făcut mașina praf.

Lângă ceșcuța cu scrum erau cele două cutiuțe de Bene-Luxe. Avea gâtul lung și sânii mici și mi-a spus:

— *I work for my family, I go back în thirty days.*

— *Yes*, am zis, *yes.*

Era plăcut să mă pup cu ea. Încetul cu încetul a început și cearșaful să miroasă a 8×4. Avea părul aspru de la vopsea. Ținea ochii deschiși, nu se uita la perete, se uita în continuare la mine, cu un ochi pe jumătate închis, de parcă s-ar fi uitat în lumina soarelui.

Era adorabilă, așa cum arăta acum. Poate chiar de asta se uita așa, era o privire calculată. Știa cum să facă să fie adorabilă.

Mi se întâmplă câteodată ca, atunci când îmi place de cineva, să-mi aduc brusc aminte că poți foarte ușor să-i scoți ochii din cap cu o lingură.

Mi-am amintit de Marielle, care îmi spusese:

— Îți pun pe masă cinci sute de guldeni așa, pentru un sfert de oră „fără", și nu numai arabii.

Mi-am amintit de omul ăla cu care băusem toată seara într-un birt și care, la sfârșitul serii, mă întrebase dacă știu de ce trăim vremuri frumoase.

— Nu știu, i-am spus.

— Pentru că nu mai ai nevoie de pistol ca să joci ruleta rusească.

La toate astea mă gândeam pe când ea stătea iar de câtva timp în baie, iar eu măturam cu mâna dreaptă pe lângă pat. Nu mă gândisem la nimic, poate la cele cinci punctulețe pe care le avea între sprâncene și la gustul de Dunhill verde și la mirosul de 8×4.

Acum îmi puneam puloverul pe mine, iar ea se îmbrăca în baie. Eu nu vorbeam nici rusa și nici lituaniana, iar engleza mea era mai proastă ca oricând în momentul ăla. De asta nici nu i-am spus nimic. Știam și eu că n-avea nici o importanță ce o să-i spun, nici chiar dacă ar fi înțeles tot. Până la urmă totul se reduce la ce fac oamenii împreună, ce vor să facă, doar că nu se mai satură odată de minciunile pe care și le spun unii altora și din care nu le rămâne mai mult decât din propriul pișat, care în ziua de azi n-are mai multă putere decât apa chioară.

I-am dat numărul meu de telefon și douăzeci și cinci de guldeni. După aceea am mai băut repede încă o cutie de bere și m-am gândit că, din fericire, se mai găseau încă vreo două platforme petroliere în drum spre paradis.

Când am auzit mașina îndepărtându-se, mă băgasem deja din nou în pat cu puloverul pe mine. Deci așa te jucai cu viața. Așa de simplu era. De fapt, totul era simplu. Am măturat cu mâna pe lângă pat. Mai târziu mi-am amintit că Sandra muncea pentru familia ei și probabil și pentru rudele prin alianță și, cine știe, poate chiar pentru toată strada. Sigur o să aibă parte de o înmormântare foarte frumoasă acolo, în Lituania. În orice caz, puteau să fie siguri că n-a murit degeaba, pentru că avea în față câțiva ani frumușei.

M-am sculat din pat, am dat muzica la maximum și am desfăcut una din cutiuțele de Bene-Luxe pe care le lăsase Sandra. Vîsoțki a cântat melodia din nou; urla că cinismul ieftin nu-i place, dar nici exaltările duioase, și că se urăște atunci când e laș.

De când am început să mă masturbez, cred că de pe la doisprezece ani, am făcut-o întotdeauna pe o muzică așa, mai bună. Însă în clipa asta mă gândeam că o să simt pentru tot restul vieții mirosul de 8×4, iar în gură o să-mi rămână pentru totdeauna gustul de Dunhill verde.

Mama îmi spusese că unele mirosuri nu le mai uiți niciodată, însă după cinci minute știam deja că nu e adevărat. Ai impresia că n-o să uiți niciodată, așa cum unii oameni cred că iubesc mult pe cineva, dar și mirosurile se uită la fel de ușor ca și chipurile și promisiunile.

Singura scrisoare pe care o mai am de la tata a scris-o în vara când a stat din nou câteva luni acasă. E formată numai din cifre. Cred că sunt cotațiile bursiere, dar nu sunt sigur. Și încă mai am și abonamentul lui de tramvai.

Când șoferul a sunat la ușă pentru a doua oară, toate astea se petrecuseră în urmă cu cel puțin douăzeci și două de ore.

— Intră, i-am zis.

— Exemplarul galben e pentru tine, iar tu trebuie să mi-l dai mie pe cel alb. Niște porcării.

— N-are importanță. Vrei să bei un vinișor?

A vrut, așa că ne-am așezat. I-am dat cele două foițe albe care-i trebuiau. „Casa de comenzi 17" scria la „furnizor".

— Suntem foarte discreți, îmi zisese el.

— Frumos, foarte frumos, îi răspunsesem eu.

— La douăsprezece și jumătate trebuie să iau o fată de la aeroport. A fost câteva zile la Geneva cu un arab, ce să zic, văd și ele fel de fel de lucruri, fetele astea.

— Noroc, am zis eu turnându-i niște chianti. Nu știam că poți să le iei cu tine în vacanță.

— Se poate orice, dacă plătești.

M-am gândit la trusa aia idioată de toaletă a Sandrei.

— Lucrezi de mult pentru agenția asta?

— Să tot fie vreo opt anișori. Suntem cea mai mare agenție, să știi. La noi lucrează două sute de fete. Bine, nu lucrează toate odată, normal. La noi e exact ca la marinarii de pe vasele fluviale.

Nu știam cum e la marinarii de pe vasele fluviale și nici nu mă interesa prea mult.

— Dacă faci un calcul, eu fac o cursă pe oră. Nu prea mai ai viață privată, dar de câștigat câștig la fel de mult ca și un medic de familie. Și o dată pe an mă duc în Antille. Șeful meu e din Antille. Are o casă acolo și stau cu nevastă-mea câte trei săptămâni.

— Faci curse prin tot orașul?

— Da, câteodată mă duc și până în Germania și în Belgia, dar bineînțeles că nu doar pentru o oră. Cele mai multe curse sunt în afara Amsterdamului. Mai ales vineri seara, în provincie e ca la nebuni, că ăia n-au nimic pe-acolo, normal, și vineri seara vor toți.

Vineri seara, *good old Friday night*, cu două pâini de Shabbat, două lumânări și un vin leșios de dulce.

M-am uitat la omul de lângă mine care-mi vorbea de parcă am fi fost prieteni de ani de zile. Stătea acolo, aproape fără gât și chiar și mâinile îi erau scurte. I se odihneau pe masă ca niște cârnați, lângă paharul de vin.

— Eu sunt din Jordaan, a spus, acolo ne duceam pur și simplu prin cârciumi, dar într-un sat din ăsta, e altă treabă. Dacă ai avut o dată vreo încurcătură, te știe toată lumea. Și apoi mai avem bineînțeles și clienții noștri fideli, care nu știu ce să mai facă cu banii. E unul din ăștia care are piscină. Când e vreme bună zice mereu: „Spune-i să-și aducă și costumul de baie".

N-a spus-o deloc ca pe o glumă, chiar deloc, dar eu am început să râd. Nu mă mai puteam opri, de parcă tocmai aș fi auzit poanta secolului. Am văzut cum se uita la mine și într-un târziu a început și el să râdă, din fericire.

— Și trebuie să-și pună și chestii din alea portocalii în picioare? am întrebat. Labe din alea de înot.

— Asta nu știu, a zis el, nu pun niciodată întrebări din astea.

Am încercat să mi-o imaginez pe Sandra în costum de baie, undeva într-o piscină mare și goală, dar n-am reușit.

— Avem de toate, chiar de toate. Suntem printre puținii care au și travestiți. Avem și gigolo. Dar asta n-aș face-o nici pentru zece mii de guldeni. Un gigolo e și mult mai scump. E mult mai periculos pentru bărbați decât pentru femei. Unii gigolo pe care i-am avut în mașină au plecat urlând de la clienți. Majoritatea băieților ăstora chiar nu se mai pot atașa de nimeni.

Mi-am adus aminte că Sergius îmi povestise că în deșert toate zilele semănau între ele. Când s-a întors de acolo, semănau și oamenii între ei. Semănau între ei ca vrăbiile, spunea el. Doar când ești tânăr crezi că sunt toți diferiți.

— Avem chiar toate naționalitățile, de la brazilience până la rusoaice. Avem o rusoaică pe care au expulzat-o deja de vreo douăzeci de ori și peste cinci zile o vezi că apare din nou la noi la ușă. Numai pe alea din Ghana le-am dat afară pe toate. Alea fură. Chiar toate. Ne-au mai spus-o și de la alte firme. Fură de la client sau de la șef. Dar nu ratează nici o ocazie.

A luat o înghițitură zdravănă de vin.

— Uite cum e, poți să ții o fată cât vrei. De-aia ți-am spus să fii atent la timp. Dar apoi trebuie să plătești în plus, normal. Am avut un șofer care-i zicea fetei: „Ce plătește în plus clientul, împărțim între noi". Merge de două ori, de zece ori, dar a unșpea oară tot o dai în bară. Așa că ăla a plecat de la noi fără dinți.

— Noroc, am zis eu și am mai destupat o sticlă. Și fata?

— Am dat-o afară și pe-aia, normal.

— Cu, sau fără dinți?

— Cu. Suntem o agenție corectă. Șeful meu e dur, dar cinstit. Așa și trebuie să fii, altfel nu reușești să te menții la suprafață în meseria asta. Rareori am văzut pe cineva care

să muncească atât de mult ca el. El n-are numai agenția asta, are și cluburi și restaurante, magazine non-stop, discoteci. Nici nu-ți trece prin cap câte are și e toată ziua ocupat. Aproape că trăiește în mașină. În fine, asta fac și eu. Cât sunt fetele la clienți mai ațipesc și eu. Într-un fel sau altul trebuie să apuci să-ți faci și somnul.

— Da, am zis eu, omul fără somn nu e decât o epavă.

— Epavele nu ne trebuie. Dacă observăm că se drogheză, zboară imediat. Șeful meu nu suportă drogurile. Mereu zice: „Fără jointuri în mașină și în cluburi". Eu mă și antrenez de două ori pe săptămână la sală, în meseria asta nu se poate fără. Dacă sună un client și zice: „Vreau cinci fete pentru trei ore", vorbim deja de trei mii de guldeni. Se mai întâmplă și ca un client să țină o fată cinci ore și apoi s-o arunce în stradă. Și atunci a doua zi sunt la el la ușă cu câțiva băieți de la sală. Dar sunt și agenții care îți aruncă imediat un cocteil Molotov pe geam. Vezi, asta e diferența. Noi suntem o agenție corectă. Șeful zice mereu: „Prefer un client care se întoarce la noi decât unul care nu mai are cum să se întoarcă".

După părerea mea, nu mai vorbise de mult. Nici nu se poate altfel dacă stai toată ziua în mașină și transporți fete, care au fost nevoite să asculte toate poveștile astea toată noaptea și care cu siguranță că n-aveau prea mult chef să povestească chestiile prin care au trecut.

— Când scad bursele de studii, imediat ne dăm seama. De multe ori vin și zic: „Vrem doar o dată pe lună". Și atunci șeful zice: „Vă trec pe lista pentru o dată pe lună".

Când s-a terminat vinul am vrut să-l servesc cu șliboviță, dar a spus că trebuie să ajungă la aeroport s-o ia pe fata aia.

Mi-am amintit de Sergius, care odată n-a ieșit afară cinci zile și stătea toată ziua îmbrăcat, culcat pe sacul de dormit. Îi mai băteam din când în când la ușă, dar el îmi zicea că nu s-a întâmplat nimic. În seara aia l-am văzut în bucătărie, avea geaca pe el și făcea supă de sfeclă. Mi-a zis:

— *If you want we can see a show tonight.*

Era pe jumătate chel. Părul pe care-l mai avea era castaniu-închis.

Ne-am dus în oraș. Sergius a zis că știe el un loc unde se mănâncă bine, în capătul Warmoesstraat. În local erau vreo douăzeci de neoane aprinse, mesele erau din lemn nefinisat, iar dacă voiai să ieși trebuia să suni ca să-ți deschidă ușa. Le era frică să nu pleci fără să plătești. Mâncarea era bună și grasă. Ne servea o chinezoaică grasă și veselă. Sergius a mai comandat și a doua porție, iar eu am mai comandat câteva cutii cu bere. Mi-a zis:

— Uneori mănânc mult, alteori nu mănânc nimic toată ziua.

L-am observat cum mânca, repede, concentrat și în tăcere. Când a terminat i-am împins o cutie cu bere, dar mi-a zis:

— *Enough, I'm tired of drinking, tired of fighting, tired of all those crazy things.*

Localul se numea Kam Yin, mie mi se părea că sună precum *come in* și pentru o masă plăteai opt guldeni și jumătate, deci aveam să mă mai duc pe-acolo de multe ori.

Lângă noi stătea un bărbat în costum, cu o bărbuță albă. Se uita cu interes cum mâncăm. Farfuria lui abia se golea. Nu știu ce vârstă avea, dar ochii i se scurgeau ca două picături de grăsime pe o găină care n-a supraviețuit foametei. Când ne-am ridicat de la masă, s-a întors spre noi, de parcă ne-ar fi datorat vreo explicație.

—Nu reușesc să termin fasolea verde, a zis. De asta o să cer o punguță, ca s-o mestec acasă.

— Mergem? a întrebat Sergius.

Am trecut pe lângă cafenelele și hotelurile ieftine, unde se poate mânca un mic dejun bun cu bani puțini. Eu mai trecusem de multe ori pe aici, doar că de data asta eram cu cu el, iar el îi saluta pe cei pe care-i cunoștea.

Era aproape douăsprezece când șoferul s-a ridicat și a zis:

— Acum chiar că trebuie să plec la aeroport.

L-am condus spre ieșire.

— Dacă-ți face plăcere, o să vin o dată cu albumul foto.

— Da, am spus eu, mi-ar face plăcere.

Mi-am amintit că a doua zi trebuia să-mi fac poze tip pașaport.

— Avem de toate, mai puțin din alea din Ghana, pe alea le-am dat afară.

— Nu-mi trebuie mic musai din Ghana.

— Întreabă de Kleine Michael[1] și trec eu pe la tine cu albumul foto.

— Mi-ar face plăcere, am repetat eu.

După ce Kleine Michael a plecat, mi-a venit din nou în minte Sergius, cum stătuse el acolo, în fața portarului de la un bar de striptease, un bărbat mic și robust cu o cravată galbenă la gât, și cum îi spusesem eu:

— Hai să plecăm de aici.

Bărbatul cu cravată galbenă îi zisese:

— Eu nu mă bat cu bătrâni.

Unul dintre cei care se adunaseră în jurul nostru m-a întrebat dacă n-ar trebui să-l ajut pe prietenul meu, dar eu m-am făcut că nu-l aud.

Mai târziu, Sergius mi-a spus că nu trebuie să te gândești prea mult la cum ai putea să arăți dacă te-ar stâlci în bătaie. N-are nici un sens. După ce te-au stâlcit în bătaie, n-ai decât să te gândești cât vrei.

— La mine tocmai asta e problema, că mă gândesc numai la asta.

— O să treacă. Antrenorul meu îmi zicea că, dacă sângerez, să-mi șterg cu mănușa sângele de pe față și să-i mânjesc fața adversarului. E vorba de tehnică, normal, dar o față însângerată e mai puțin plăcută și pentru arbitru. De-aia e mai bine să n-arăți doar tu așa.

După aia ne-am dus la alt bar de striptease, unde ne-au făcut și reducere. Lui Sergius, pentru că era chel, iar mie, pentru că aveam bucle. Ne-am așezat aproape de scenă și ne-am sprijinit picioarele pe ea, dar apoi a venit o fată de

1 Michael cel mic (nl.).

la bar și ne-a spus că n-avem voie. Sergius a întrebat-o ce-ar trebui să facem atunci cu picioarele și dacă ar putea ea să-i spună ce Dumnezeului să facem cu picioarele.

În stânga noastră, sub scenă, era o scândură cu găuri în ea, unde puteam să ne punem paharele. Prima a dansat pe *Simply the Best*. Sergius zicea că mai fusese aici de câteva ori, dar pe ea n-o mai văzuse.

Purta o rochie neagră cu o mulțime de franjuri. Chiar nu dansa rău în cizmele-alea până la genunchi. Mai târziu și-a scos o lumânare din poșetica pe care o pusese în spatele scenei, lângă oglindă. După aceea a căutat un spectator care să-i aprindă lumânarea. A durat destul de mult până a găsit pe cineva care avea un foc la el.

Tina Turner a început să cânte pentru a treia oară *Simply the Best*. Între timp lumânarea aprinsă ieșea din corpul fetei și așa a mai dansat ceva vreme, ceea ce mi s-a părut o prestație de toată frumusețea.

După numărul ăsta ne-am așezat la bar. Am comandat bere, care aici costa patru guldeni. Cei din sală așteptau să apară următoarea dansatoare. Una dintre barmanițe a făcut un tur să adune paharele goale.

— Când au încetat luptele și am putut să ne ducem acasă, a zis Sergius, nu mai aveam nici un chef să muncesc. Instalam cabluri electrice după ce jumătate de an alergasem prin deșert, așa că m-am gândit că ar fi mai bine să plec. Voiam să mă duc în Canada, dar am ajuns în Norvegia. După o vreme mi s-au terminat banii și mi-am căutat de lucru pe un vas de pescuit, dar acolo nu prea vor să angajeze oameni din afară. Am făcut autostopul mai departe către nord. Într-unul dintre satele alea locuiau o femeie cu băiatul ei; mi se spusese că poate o să-mi dea ea o cameră. O chema Anna Larsen. M-am dus la ea. Era bătrână și mi-a spus că-mi oferă masă și casă cu condiția să mă ocup de reparațiile casei și să dau zăpada. Pe băiatul ei îl chema Alfred, și o mare parte din zi umbla prin casă cântând. Oamenii din sat ziceau că Alfred e nebun, dar Anna Larsen zicea că băiatul ei e băiatul ei și

e perfect normal la treizeci și cinci de ani. Mai locuia acolo și un căpitan care nu mai era căpitan. Îi retrăseseră autorizația pentru că odată, beat fiind, ieșise în larg, pe vreme rea și distrusese vasul. Nu mai știu nici cum îl chema pe căpitan și nici dacă era soțul Annei Larsen sau prietenul ei sau doar un oaspete, pentru că nu vorbeau despre lucruri din astea. Anna Larsen zicea că se bucură de prezența mea în casă. O înțelegeam. Laponii, când beau, o iau razna. Au o băutură făcută de ei, pe care o numesc *moonlight*. E cea mai scârboasă dintre toate băuturile de pe lumea asta. Câteodată beam și eu cu ei. După ce terminam îmi băgam imediat degetele pe gât, pentru că nu voiam să am *moonlight* în trupul meu pentru mai multă vreme decât era necesar. Eram singurul străin din sat, așa că după o vreme știa toată lumea unde locuiesc și cine sunt. Într-o noapte am auzit pe cineva lovind în ușă și strigând: „*Come out, and I'll eat your prick*". Am înțeles că eu eram cel cu care avea ceva și i-am strigat să facă liniște. Omul striga în continuare: „*Come, and I'll eat your prick*". Eram într-o pasă bună, așa că i-am strigat și eu înapoi: „*I eat my prick, but first you eat your prick*". La care omul a început să lovească cu cizmele în ușă. Știu că a fost o copilărie, dar am ieșit. Când a început să-mi dea șuturi, i-am spart nasul, iar el m-a nimerit așa de rău într-un ochi, că vreo două luni n-am văzut aproape nimic cu el. Am plecat chiar în dimineața aia, pentru că nu mai eram în siguranță în satul ăla. Și dacă nu s-ar fi întâmplat asta, tot aș fi plecat de-acolo, pentru că mă scotea din minți cântatul lui Alfred.

Între timp văzuserăm deja cinci dansatoare. Văzuserăm și o femeie care făcuse un număr cu negrul cu șapca și bretelele albastre. Acum știam că programul se repeta la fiecare oră și că puteam să stăm acolo până la ora închiderii. Cei din sală așteptau. Fumul de la mașina de fum plutea prin fața oglinzilor, și japonezul ăla era tot acolo în colț.

Ne-am uitat iar la dansatoarea cu gura deschisă și cu părul brun-roșcat și am observat că făcea exact aceleași lucruri pe care le făcuse cu o oră înainte. Și-a pus iar genunchiul în

poala unui spectator, iar după ea o să vină dansatoarea care la sfârșitul numărului o să-și bage un pix între picioare și o să scrie *I love you* pe pieptul gol al unui bărbat pe care îl va fi ales din public să se întindă pe scenă. Majoritatea celor din sală se uitau de parcă mai văzuseră chestia asta de douăzeci de mii de ori. În orice caz, WC-urile erau curate aici.

— La început experimentezi tu cu viața, mai târziu experimentează viața cu tine, a zis Sergius, dar deja nu mai știam cu cine vorbea.

Femeia cu părul brun-roșcat se așezase în colțul de lângă ieșire. Acum era îmbrăcată în blugi și într-o bluză în carouri. Mai întâi s-a dus Sergius la ea și după cinci minute m-am dus și eu.

— Ea e Amanda, mi-a spus el.

Mirosea a săpun de bărbierit.

— Bună, am zis.

Am întrebat-o ce vrea să bea. Înțelegeam cu greu ce spunea. Dăduseră muzica mai tare, pentru că începea numărul următor. Nu-mi puteam închipui că mai existau și alte amintiri decât asta, că mai existau și alte locuri unde te puteai duce să-ți petreci seara și o parte din noapte.

— Ce faceți voi aici? a întrebat Amanda.

— E bine aici, nu? am zis, mie-mi place Cartierul Roșu. Noi nu suntem făcuți să trăim la lumina soarelui.

— Mie-mi place soarele, a zis Amanda.

Probabil a spus mult mai multe, dar n-am auzit, pentru că Sergius stătea între noi. Mai târziu m-a întrebat dacă pot să-i împrumut zece guldeni, ca să-i mai luăm Amandei ceva de băut. Când s-a ridicat ca să se ducă să facă pipi, am zis:

— Dă-o-ncolo, miroase a săpun de bărbierit. Nu e interesată de mine, dar nici de tine.

— Tinerețea e demență. Și mai târziu tot dement ești, doar că fără tinerețe, a zis Sergius rânjind.

În colț, următoarea dansatoare deja era pregătită. Mă uitam la lumina mișcătoare proiectată pe podium și la ultimii oameni care mai rămăseseră în sală și care arătau de parcă

aveau de gând să rămână acolo pentru toată viața. Mă gândeam că n-are nici o importanță dacă stai toată viața închis într-o cameră să studiezi *Mishna*[1], sau dacă te plimbi toată ziua prin Cartierul Roșu și studiezi chipurile și trupurile și chiar te târguiești la preț când știi că n-ai nici un ban la tine. În ambele cazuri te poți gândi că faci parte din ceva mai mare decât propria-ți viață mizeră, care a început deja să pută chiar dinainte să înceapă de-a binelea. Dacă citești cărțile legănându-ți trunchiul înainte și-napoi și te preocupă săptămâni întregi întrebarea ce trebuie să faci dacă găsești o haină pe stradă, știi că faci parte din poporul lui Israel. Toate răspunsurile la toate întrebările și consolarea lumii întregi rezidă în aceste două vorbe.

Eu puteam să mă gândesc că aparțin femeii la care am intrat și că o să primesc de la ea ce poate primi un om de la alt om, că n-avea nici o importanță că o să-mi aduc aminte de ea și că o să-mi amintesc chiar la câteva săptămâni după aceea că și apa de la robinet din camera ei avea gust de săpun. Nu dădeam doi bani pe popoare și uneori nu știam nici eu dacă îmi păsa de oameni.

Mi-am amintit de profesorii mei. Mi-am amintit cum mă ducea mama duminica și miercurea seara în Lekstraat, la *Yeshivot Hamashmidim*, unde mă învățau ce să fac dacă găsesc pe stradă o haină împreună cu altcineva. M-au învățat, de asemenea, că are importanță tot ceea ce faci și ceea ce nu faci în viață, că există un soi de valoare obiectivă. Atunci ne-am dus la Zürich, unde se ținea un festival european *Mishna*. Așa cum există festivalul Eurovision, așa există și festivalul european *Mishna*. A trebuit să învățăm toți, pe de rost, câte un pasaj din *Mishna*. Ca recompensă îți dădeau cărți. Cu cât știai mai mult pe de rost, cu atât primeai mai multe cărți. Eu știam foarte puțin pe de rost. Mi se pare că eu trebuia să recit ceva despre cum se construiește un tabernacul. Și

1 Culegere de compilații de opinii și dezbateri juridice care stau la baza dreptului religios iudaic.

acum simt că mă apucă un pic nebunia când mă gândesc la tabernacule și la regulile după care se construiesc. Festivalul a avut loc în cea mai mare sinagogă din Zürich. Erau talmudiști peste tot. Trebuia să aștepți până erai strigat. Apoi te duceai cu un tip din ăsta și trebuia să-ți reciți pasajul din *Mishna*. Mie, din fericire, nu mi-a mai venit rândul. Veniseră prea puțini talmudiști și prea mulți copii. Când făceam pipi vedeam toate *tzitzit*-urile care se bălăngăneau prin pisoare, iar eu mă rușinam pentru că nu purtam *tzitzit*. Pe drumul de întoarcere, în autocar, a trebuit să cântăm cu toții *Yeshivas Hamashmidim Amsterdam, chay chay vekayam*. Unul dintre rabini s-a dus acasă în stare de surescitare după ce a zgâriat brațul unui elev până i-a dat sângele. Ne-au mai dus și la înot, într-o piscină pe care o închiriaseră special pentru noi, pentru că noi, bărbații, trebuie să rămânem între noi.

Acum stăteam aici și-o ascultam distrat pe Amanda, care povestea că are un fiu în Brazilia, pe care-l numea tot timpul *my baby*.

Știam că ceea ce faci nu are nici o importanță pentru nimeni, ba chiar nu-i pasă nimănui dacă o să crăpi sau nu. Oamenii sunt la fel de ușor de înlocuit ca pungile de plastic. Ei doar cred că sunt foarte speciali și unici și că odraslele lor sunt chiar mai speciale. Așa și trebuie să crezi dacă vrei să mai trăiești. Atâta vreme cât vrei chestia asta, trebuie să-ți ții gura și să nu zici nimic despre pungile de plastic. Din vremea când lucram la firmă și chiar după aceea, știu că aproape nimic nu-i mai rău decât oamenii care se cred indispensabili. În ceea ce mă privește, știu că lumea se poate lipsi de mine la fel ca de graurii din Gara Centrală, care nu fac decât să se cace peste tot, și mai știu că la fel e și cu cei câțiva oameni la care țin eu.

Până la urmă nici măcar nu-ți lipsesc ceilalți, ci timpul pe care l-ai petrecut cu ei și din care n-au mai rămas decât câteva povești. Dacă nu le spui mai departe, nici poveștile astea nu vor fi mai mult decât apa pe care-o lăsa mama la fiert sâmbăta toată ziua și din care seara nu mai era decât

un abur cald și umed, care se amesteca mai târziu cu mirosul de ceară proaspătă. După care, slavă Domnului, se mai încheia o săptămână.

Un ziar vechi, asta sunt unul pentru celălalt, un ziar cu care se șterg la fund dacă se întâmplă să nu fie hârtie igienică. De curând povestea cineva în tramvai că papa binecuvântează în fiecare zi toate femeile gravide din lume, chiar și pe cele care nu sunt absolut deloc catolice.

Negresa cea grasă dansa de vreo zece minute de-acum. Sergius se urcase pe scenă și dansa lângă ea. Îmi plăcea să-l văd dansând. Stăteam la bar și așteptam ceva. Nu prea știam nici eu cum ar fi trebuit să arate acel ceva, știam doar că ar mai trebui să rămân aici și să aștept. Mă gândeam uneori că toată așteptarea întregii lumi încape în cele trei sferturi de oră, cândva în timpul săptămânii, la ora aceea când unii îți spun deja bună dimineața, iar alții încă îți mai spun bună seara și telefonista îți spune: „Peste trei sferturi de oră o să fie fata la dumneavoastră, domnule Grinbergen". În cele trei sferturi de oră te plimbi prin casă și deja nu mai știi de ce ai sunat, nu știi nici de unde îți vin mucii din nas și de ce e așa o liniște cumplită peste tot. Te gândești numai la cum o să arate, la ce o să spună ea și la ce fel de haine o să poarte și te întrebi dacă e genul care vrea să facă o plimbărică-n paradis pentru câteva sutici în plus.

Amanda a coborât, pentru că trebuia să-și facă numărul din nou peste câteva minute. Pentru penultima oară pe seara asta.

— Am plecat, i-am spus lui Sergius.

— Nu vrei s-o aștepți pe Amanda?

— Am chef de-o înghețată de ciocolată.

M-am îndreptat către scară, către ieșire, pășind pe gresia lucioasă.

Ea stătea în fața shaormeriei. Purta un pulover pe gât.

— Ce mai faci?

— Bine, a zis ea, tu?

— Binișor.

La shaormerie făceau sendvișuri cu falafel. La două case mai încolo era cafe-barul unde lucra femeia aia care, de fiecare dată când mă vedea, îmi spunea: „Da, băiete, toate trec". Nu știu de ce îmi spunea asta. Pesemne că era un pic dusă. Se pornise într-o zi și apoi nu s-a mai putut opri.

— Cât?

— Cincizeci plus cinșpe pentru cameră.

— Eu nu plătesc niciodată pentru cameră.

— Atunci tai-o! N-am timp să stau la palavre.

— Nici eu, dar am chef de-o înghețată. Pot să-ți dau o înghețată.

— Acum trebuie să lucrez.

— În locul tău aș face ceva cu dinții ăia. Mama zicea mereu: „Am scăpat cu dinții în stare foarte bună din război, pentru că mi-i curățam în fiecare zi cu o cârpiță". Asta aș face și eu dacă aș fi în locul tău.

— *Fuck off.*

— Ți-o spun doar așa, pentru că-mi ești simpatică.

Mi-a întors spatele. Eu am plecat mai departe, spre cafe-barul unde Jeanet era postată la jocurile mecanice. Jeanet avea părul alb și purta mereu rochițe care-i veneau mult deasupra genunchiului. Bea numai whisky cu foarte multă apă și, dacă o întrebi câți ani are, zice că are viața veșnică. Câteodată, când câștigă ceva, vrea să danseze. Uneori dansează și cu mine. De luni de zile poartă aceeași rochie, dar e ceva firesc când ai o viață veșnică. Când câștigă foarte mult își ridică rochia, astfel încât să-i vedem chiloții și pântecul rotund. După care zice: „Suntem toți amanți și ne iubim pe apucate". După care se plesnește peste genunchii în care e atât de multă apă, că ar putea să stingă setea întregului local.

Când am intrat eu, am observat imediat că Jeanet n-o să danseze cu mine de data asta. Și chiar dacă ar dansa cu mine, seara asta tot stricată e.

Nici n-am apucat să mă așez, că mi s-a și pus berea înainte.

— Te-am văzut venind, a spus Karin.

— Am venit aici toată săptămâna și de azi am să vin în fiecare zi, așa că va trebui să te obișnuiești cu fața mea.

— M-am obișnuit cu și cu lucruri mai rele.

Jeanet era după masa de biliard. Dacă mă uitam pe geam, o vedeam pe fata cu breton, care n-avea timp să stea la palavre.

În colț, postat strategic lângă perete, stătea un băiat îmbrăcat într-o haină de ploaie cu glugă, de care atârnau două șireturi. Bea o bere la sticlă.

— M-am futut pe cincizeci de guldeni, a zis el fără să se adreseze cuiva anume.

— Dar măcar ți-ai pus cauciucul? a zis Karin.

— Acum trebuie să ne mai fie și milă, te pomenești? a întrebat bătrâna. Mie nu mi s-ar întâmpla una ca asta pentru cincizeci de guldeni.

Băiatul avea o față mișto, cu părul lins și blond, și chiar și în rest arăta foarte dichisit. Bătrâna a cerut o cacao cu lapte, băiatul încă o sticlă de bere, iar bărbatul celălalt un rachiu de ienupăr cu gheață.

— Dacă mă uit afară, încep fetele să-mi facă semn, a zis bărbatul de lângă mine.

Avea brațe bronzate, care-i atârnau din umeri de parcă ar fi ținut greutăți de câteva kile. De scaunul de bar legase un pudel.

— Atunci n-ai decât să te uiți drept în față, i-am zis.

— Păi da, dar așa îmi face berea cu ochiul.

Și-a golit paharul dintr-o suflare și a început să cânte fals: *I want to be your underwear.*

Băiatul cu glugă s-a ridicat.

— Am plecat, a zis.

— Pa, i-am strigat toți.

— Și acum, cine îți mai face semn? a zis Annemiek, cu vocea ei dogită și cu gura plină de chiftele.

— Tu, am zis eu, numai tu, știi bine.

Nu peste mult timp a fost iar Kol Nidrei. „Toate făgăduințele noastre" – parcă asta înseamnă, dar în rest nu știam rugăciunea pentru cea mai sfântă zi din an. Cea mai sfântă

zi din an o să mi-o petrec aici, așa cum îmi petreceam toate serile și, exact ca și ei, care bolboroseau *kol nidrei* îmbrăcați în giulgiuri albe, nu-mi doream altceva decât să-mi uit toate promisiunile. Și-am să-mi fac veacul pe aici, în cel mai frumos loc de pe pământ, până când o să le uit pe toate și nu va mai exista decât berea pe care am băut-o și banii din buzunar și cea pe care nu reușeam s-o găsesc și pe care o căutam de săptămâni, căci era cea mai frumoasă din tot cartierul.

La douăsprezece și jumătate am plecat. Femeia cu pulover pe gât stătea sub streașina shaormeriei.

— Acum e cincizeci, mi-a zis.

— Foarte frumos, i-am spus, doar că acum nu mai sunt eu într-un *fucking mood*. Poate mâine. *Ciao, bella*.

Așa cum mergeam acum pe jos, aș fi putut continua să merg ani în șir. Pe-aici și prin alte orașe. Mă întrebaseră mulți ce caut de fapt. Mai bine întrebi copacul ce caută în pământ sau vodca ce caută în sticlă. Toate întrebările astea mi se păreau extrem de obositoare. Îmi pierdusem de mult speranța de a găsi mari răspunsuri la mari întrebări. Era postată de partea cealaltă a podului. Purta o bluză albă, ca de obicei, și avea ochi căprui și blânzi. Și ei îi lipseau câțiva dinți din față, dar în rest arăta încă destul de bine. Odată mâncasem cartofi prăjiți cu ea la fost-foodul Febo. Îi oferisem o înghețată și, când a început să fie insistentă, i-am zis:

— *Sorry, I don't want to mix pleasure and business.*

Ăsta e unul dintre puținele lucruri de care încă sunt mulțumit.

În curând trebuia să se mănânce iar mere cu miere. Doar că fără mine. Căldura pe care o puteai găsi printre merișoarele cu miere, lumânări și pâinea de Shabbat, alinarea și căldura pe care ți le promiteau ele dacă voiai să faci parte din poporul ales erau de câteva mii de ori mai false decât căldura pe care o puteai căpăta de la cea mai bună curvă fără dinți care face trotuarul.

M-am întors pe același drum, zâmbind cui îmi zâmbea. Strada abia dacă era lată de un metru și jumătate și lungă

de nici cincizeci. Mi-am amintit cum cineva într-un scaun cu rotile a rămas blocat aici într-o seară, provocând un ambuteiaj imens. Acum mergeam prin partea blondă. Cartierul era compus din multe cartiere mici. În partea neagră erau ceva mai prietenoase și băteau mai repede în vitrine. Negresele sunt cu cinșpe guldeni mai ieftine decât blondele, dar cele din America de Sud sunt tot așa de scumpe. Pe aleea asta, care era realmente la fel de îngustă ca celula unui condamnat la moarte, erau foarte tinere, în orice caz, nu mai în vârstă decât mine. Mă culcasem deja cu destule femei care mi-ar fi putut fi bunice.

A deschis chiar înainte să mă opresc în fața ei.

— *Fifty*, mi-a zis.

— OK, am spus eu.

Am urcat scara după ea, trecând pe lângă cealaltă femeie care stătea alături în vitrină. Gresia era albastră, de parcă am fi fost la piscină.

O chema Alissa. M-am dezbrăcat. Ea și-a dat doar chiloții jos. Ciorapii nu și i-a scos. Avea ochi căprui, o față îngustă și părul scurt, șaten. Când am rămas gol pușcă mi-a zis:

— *Now please pay.*

Mi-am luat din nou pantalonii de pe jos și mi-am căutat banii.

— *From where are you?* am întrebat-o.

— Budapesta.

S-a întins în pat.

— *Please don't kiss me.*

— *Don't worry. I won't kiss you.*

Dar tot am ținut-o strâns de cap. Deja sunt obișnuit să-i țin capul strâns celei pe care o fut.

— *Do you go back to Budapest?*

— *I come from nowhere and I go to nowhere, and now please shut up. I'm working.*

După asta nu ne-am mai spus nimic. Doar la plecare am salutat-o milităreste și i-am pupat mâna. Din obișnuință.

Angajat la Blue Moon

În sâmbăta aia, la ora patru, eram în fața ușii domnului Dreese. Am trecut din nou pe lângă căruciorul de copil și pe lângă bicicleta de curse. Acolo sus, sub lucarnă, a apărut fața domnului Dreese și l-am auzit strigând:

— Stephan?

În sufragerie, televizorul era pe canalul de filme și-am văzut figura lui Robert de Niro. Ventilatorul se mișca înainte și-napoi, la fel ca data trecută, doar că azi nu era foarte cald. Pe masă era aceeași revistă *Cosmo* și toate hârtiile care fuseseră acolo și data trecută.

— Ai adus poza tip pașaport? m-a întrebat.

I-am dat poza tip pașaport. A capsat-o pe formularul cu întrebări pe care-l completase pentru mine data trecută.

— Numărul tău de dosar este 31F. E mai practic așa, ca atunci când suni să spui imediat și numărul, ca să nu stau eu să caut pe-aici.

Era îmbrăcat în același pulover olive ca și în urmă cu două zile. Scria ceva pe el, dar nu reușeam să citesc ce.

— Știi deja când ești disponibil?

— Luni.

— Și în rest?

— De miercuri până sâmbătă inclusiv.

— Atunci o să te sunăm noi când apare ceva. Acum e o perioadă mai liniștită.

S-a ridicat.

— Din partea mea, n-avem decât să-i dăm bătaie.

Cred c-a spus chestia asta pentru a douăzecea oară.

— Nouă ne place să-ți pui costumul când ești la lucru.

— Costumul, am zis.

Pe canapea stătea un marocan care arăta de parcă în ultimele luni ar fi trăit mai mult într-o cutie de carton. La televizor, Robert de Niro încă îl mai snopea în bătaie pe unul.

Domnul Dreese m-a condus până la scară.

— Mersi c-ai venit și pe curând.

M-am dus până la magazinul de vizavi, de unde mi-am luat o înghețată. Sunt Stephan și am numărul 31F, mă gândeam, dar tot eu eram și Arnon, administratorul muzeului prezervativelor folosite, care se învecina cu muzeul sticlelor goale. Accesul e gratis, ca și vinul. Le agățasem în camera mea, pe o frânghie de rufe. Cu o cariocă Edding scrisesem numele femeilor pe ele, ca să le deosebesc între ele. Unele erau roșu-deschis, altele transparente, unele mai aveau încă hârtie igienică lipită pe ele, iar vreo două nu se uscaseră încă bine.

M-am dus acasă la mama.

— Unde-ai pus costumele lui tata? am întrebat-o.

— De ce?

— Îmi trebuie. Mă duc la o petrecere.

Miroseau a deodorant de bătrâni și-mi veneau perfect. Pantalonii îmi erau cam largi, dar asta se putea rezolva. Am luat două costume.

— La ce petrecere te duci? a vrut să știe.

— O petrecere ca toate petrecerile.

La întoarcere am luat-o pe Minervalaan. Era seară. Aici eram singurul om de pe stradă. Cu câțiva ani în urmă eram foarte hotărât să devin regele lumii interlope din Amsterdam. Pe atunci mai aveam încă un cafe-bar unde puteam să beau pe datorie și credeam că orice va avea într-o zi o chemare către unul dintre lucrurile către care oamenii simt o chemare de mii de ani. Între timp n-au mai rămas cafe-baruri în Amsterdam unde poți să bei pe datorie. Doar la

Grillroom Jericho îmi mai dă cocoșatul trei beri într-o seară, dar cu astea n-ajungi departe.

Mă gândeam la Sergius, care-mi spusese de multe ori:

— *I'm tired of fighting.*

Și totuși îmi aminteam de câteva nopți pe care le-am petrecut împreună cu el la secția de pe Lijnbaansgracht ca să declar că băiatul acela cu părul lung și blond a fost primul care i-a sărit în ceafă și că abia după aceea a început Sergius să dea și el. Partea neplăcută era că toți prietenii idioților ălora beți erau și ei acolo și strigau că eu n-am văzut nimic și că o să pună ei mâna pe retardați ca mine, chiar și la secție dacă e nevoie. Prima oară când auzi chestia asta, te caci pe tine de frică. Când te duci acolo pentru a treia oară, ca să te interogheze, știi că toți se cacă pe ei de frică și că toți se plictisesc de moarte, ca și tine. Chiar și gaborii par să se plictisească. Nimeni nu-i bagă în seamă pe nebunii ăia care strigă că nu vor să fie tratați ca niște câini sau că fac pipi cu sânge și vor să-i vadă un doctor.

— Pipi cu sânge faci la tine acasă, țicnitule! a strigat femeia de la ghișeu și nouă ne-a zis că aude chestia asta în fiecare săptămână.

Băieții spun că o să te aștepte mai încolo și că o să-ți aranjeze nasul ăla frumos ca să ți-l facă și mai frumos. Sâmbăta noaptea dai aproape numai de idioți la o secție din asta, așa că atunci când, în sfârșit, ți-ai semnat declarația, de obicei e deja lumină afară și străzile sunt pustii. Sergius zicea că trebuie să fii destul de dement să-ți petreci seara liberă din săptămână la secția din Lijnbaansgracht. Pe unii oameni chiar nu-i ajută fizicul și atunci se apucă să scrie, să se bată sau să joace fotbal. Sau se fac cântăreți. Se poate și asta.

— *A hospital is the best place to finish a real evening*, a spus Sergius și a râs.

De fapt, mie mi se cam luase de seri de genul acesta și de oameni din ăia care poartă mereu ochelari de soare pentru că jumătate din viață umblă cu un ochi învinețit.

În lunea aia, la ora șapte, am făcut un duș. Mi-am pus costumul lui tata. Mi-am lustruit pantofii. Într-unul dintre buzunare am găsit un tub de mentosane King. Erau vechi de cel puțin trei ani, dar încă se puteau mânca. Mi-am amintit că-mi povestise cineva odată că mentosanele se fac din spirt. M-am așezat în fața oglinzii. Domnul Dreese spusese că-i plac buclele mele. Speram să le placă și clientelor. Mi-am dat cu aftershave, am luat o sticlă de șliboviță din bucătărie și m-am așezat lângă telefon.

La ora unsprezece am sunat la Blue Moon.

— Am așteptat toată seara, am zis.

— Și asta ține de meserie, a spus domnul Dreese, dacă avem ceva, te sunăm.

M-am dus până la magazinul non-stop și mi-am cumpărat bere.

— Te-nsori? m-au întrebat.

— Nu, am zis eu, nu mă-nsor.

Când am ajuns înapoi acasă m-am dezbrăcat de costumul lui tata și mi-am pus un tricou. Am trecut pe lângă masă, unde erau niște cochilii de midii pe un platou. Și alea zăceau acolo de vreo câteva zile, din ziua în care jucase Ajax cu Barcelona, iar eu fusesem singurul client din cafe-bar.

Stăteam la bar și mă uitam la televizor. Ajax era condusă cu 4-2 și mai erau încă două minute de joc. Am mai comandat o tărie, cu gândul la cei cinci sute de guldeni pe care-i pierdusem la pariul ăsta. E din ce în ce mai greu să eviți să te gândești la ceva, pentru că se tot întâmplă alte lucruri la care nu-ți vine să te gândești.

Mi-am amintit de vremea când voiam să devin editor, că mă învârteam pe la Buchmesse[1] și făceam cunoștință cu tot felul de oameni care se purtau de parcă nu s-ar fi îmbătat niciodată în viața lor și era pentru prima oară când plecau singuri de acasă. Editorii, scriitorii și fotbaliștii, toți îți vindeau aceleași inepții. Într-o vreme îl urmăream pe fotbalistul

1 Târgul de carte (germ.).

Wim Kieft. Întotdeauna se apucă să-l înjure crunt pe tușier. Când a terminat cu ăsta, îl ia la refec pe însuși arbitrul de la centru. După care se apucă să înjure unșpele echipei adverse și, după ce a terminat și cu ei, începe să-și înjure crunt coechipierii. Deja când ajunge la momentul ăsta, meciul e pe terminate. Ar putea bineînțeles să joace pur și simplu, dar știe și el cum stau lucrurile. L-am auzit odată strigându-i tușierului:

— Să vezi ce-o să-ți înfig io steagul ăsta-n cur!

Chestii din astea aș striga și eu dacă ar trebui să-mi târăsc picioarele pe un teren, cu o grămadă de imbecili în jurul meu.

La un moment dat n-am mai avut chef să-l urmăresc pe Wim Kieft. Am băut vin, tequila, lapte bătut și șliboviță una după alta și am mâncat cubulețe de zahăr și ciuperci crude și m-am simțit nemaipomenit. În orice caz, mai bine decât într-o seară din aia în care te trezești într-un cafe-bar cu vreun nesuferit și trebuie să bei bere belgiană toată seara.

O carte de telefon veche e o alternativă excelentă la hârtia igienică. Cartea de telefon a Amsterdamului îți ajunge patru luni.

M-am uitat la costumul lui tata, care stătea atârnat pe spătarul scaunului. Marielle îmi spusese că Old Spice îi face greață. Dintr-odată mi-a venit să-l sun pe domnul Dreese și să-i spun că, din partea mea, n-are decât să crape cu numerele lui de dosar și cu toată firma lui de *escort* și *dating*. Și asta nu pentru că m-aș fi răzgândit brusc. Pentru câteva sute de guldeni aș fi lăsat și un tip să mi-o pună. De fapt, aș fi preferat să iau muie decât să mă fută careva în cur. Aș fi luat muie și fără prezervativ pentru un purcoi de bani. Dimineața ai și uitat tot ce ți s-a întâmplat cu o seară în urmă. Cică asta e partea bună a dimineții.

Doar că preferam să fac chestia asta de capul meu, măcar să nu fiu nevoit să mă îmbrac în costumul lui tata, să țin minte numere de dosar și să inspir parfumul domnului Dreese o dată pe săptămână.

Am sunat la Blue Moon, dar suna ocupat încontinuu. Am mai așteptat o jumătate de oră. Într-un târziu am aruncat

cochiliile de midii. Am pus o casetă cu Vîsoțki și am sunat la numărul pe care mi-l dăduse Kleine Michael. Banii trebuie să circule, mai ales dacă nu mai ai decât două sute de guldeni. Am întrebat dacă Sandra lucrează în seara asta.

— Da, mi-a zis telefonista.

Mi-a venit în minte trusa aia idioată de toaletă, galbenă și mare, după care m-am gândit la Wim Kieft și apoi la toți oamenii care-mi făcuseră capul mare cu smiorcăielile lor despre iubire. De altfel, Wim Kieft locuiește aproape de mine. Ne-am nimerit de câteva ori în același timp la Albert Heijn la cumpărături.

Când aveam cinșpe ani am jucat în *Antigona*. Făceam parte din cor. Ismena era interpretată de femeia cu cel mai mare cur din Amsterdam. Pe Antigona nu mai știu cine o juca. Eu purtam un cearșaf negru, făcut de o femeie care preda matematica și care, chiar înainte de premieră, a plâns ca o nebună în vestiar. Pe vremea aia Rosie încă mai purta salopete Osh-Kosh și-mi scria foarte multe scrisori.

La doișpe ani făceam parte dintr-un club al tinerilor evrei. În iunie am comemorat Războiul de Șase Zile și am jucat un joc în care trebuia să eliberăm Zidul Plângerii. În octombrie am comemorat războiul de Yom Kippur, dar nu mai știu ce joc am jucat atunci.

Primul pachet de țigări pe care l-am fumat a fost marca John Player Special. Timp de trei ani și jumătate am fost abonat la revista *Football International*. Drept cadou de bun venit am primit o geantă pe care scrie *Footbail International*. Când am împlinit optșpe ani, am aruncat toate numerele din revistă. Am plecat de la ai mei într-o duminică dimineață de mai, luând cu mine un singur geamantan și nu prea aveam cum să îngrămădesc revistele în el.

— Nu se poate să mă părăsești așa, mi-a zis mama în curtea din fața casei.

— Așa se părăsesc oamenii unii pe alții, i-am răspuns eu, nu te mai plânge atâta.

Mai apoi am mai spus și altora chestia asta de câteva ori, până când n-a mai rămas nimeni căruia să i-o spun.

Am plecat cu geamantanul, care la drept vorbind era prea greu pentru mine. Pe masă mai era un ou pe care-l prăjisem eu și o roșie.

Mi-am închiriat o cameră pe Rombout Hogerbeetstraat la un tip care vindea flori. Cât am stat acolo am trăit mai mult cu turte de orez. La optșpe ani am avut timp de două săptămâni o prietenă cu care doar mă pupam. Mai târziu a-nnebunit.

Am mâncat și ultimele ciuperci pe care le mai aveam în casă și m-am gândit că a doua zi trebuia să plătesc cinci sute de guldeni. Când ți-e foame, ciupercile crude sunt tot ce poate fi mai bun.

Am umblat multă vreme cu *Călătoria lui Bulletje și Bonestaak în jurul lumii* în buzunar, dar nu mai reușeam să dau de prințesa Coca. Nici nu puteam să întreb de ea, pentru că am impresia că sunt singurul care-i spunea așa.

Într-un târziu m-a sunat înapoi. Trebuie să te sune întotdeauna, să-ți verifice numărul de telefon.

— A, tot tu erai, a zis ea.

— Da, eu sunt, i-am răspuns.

— Sandra o să fie la tine într-o jumătate de oră.

— Bine, foarte frumos.

M-am gândit la Sergius. Chiar și când era frig stătea cu geamul deschis și cu picioarele pe pervaz. Se uita afară sau nu se uita niciunde. Câteodată mai câștiga bani din renovarea unor case. Avea o bormașină, cinci perechi de pantaloni, cinci cămăși și încă vreo câteva haine pe care le are orice om. Mai avea și un sac de dormit.

Am stat odată de vorbă cu o femeie, care mi-a spus că atunci când trebuie să naști un copil e ca și cum ți-ar veni foarte tare să faci caca, dar nu reușești. Altă femeie cu care am vorbit mi-a spus:

— Toți din familia mea sunt mari amatori de usturoi.

Îi dădusem Sandrei numărul meu de telefon. Am știut că n-o să mă sune, chiar de când i l-am dat.

Tata zace la trei sute de metri deasupra autostrăzii către Tel-Aviv. Purta o placă dentară, dar îi era rușine cu ea. Când își curăța placa, se încuia în baie. Stătea acolo o oră și, dacă voia careva să intre peste el, începea să urle foarte tare. Înainte locuia într-o mansardă. Lângă el stătea un medic, domnul Landsmann. Landsmann ăsta era pediatru și fusese nevoit să facă tot felul de experimente ca să-și salveze viața. După ce s-a întors, a zis:

— Nu mai pot să fiu doctor niciodată.

S-a angajat la un magazin unde se vindeau curele, poșete și lucruri de felul ăsta. Tata lucra și el la același magazin. Zece ani mai târziu, vecinii de jos l-au găsit într-o dimineață pe doctorul Landsmann în grădina lor.

— După zece ani nu se mai aștepta nimeni la asta, povestea tata.

Vorbea cu mult respect despre doctorul Landsmann, dar în rest nu putea să-i sufere pe doctori. Și Jeanet la fel. Zice că i-au distrus genunchii.

Mai sunt câteva lucruri pe care mi le doresc în viață. Vreau să lucrez în continuare pentru *escort-service*-ul domnului Dreese. Dacă n-o să meargă, am să încep pe cont propriu, dar în nici un caz pentru mai puțin de o sutică. După o vreme am de gând să-mi pun pe roate propriul *escort-service*. Înainte îmi doream o prietenă căreia să i se pară formidabil tot ce scriu eu. Între timp mi-am dat seama că toți scriitorii sunt posesori de prieteni și prietene care cad pe spate la fiecare articol nehotărât pe care-l pun ei pe hârtie. Asta se poate observa cu ușurință în cărțile lor. Odată am rugat-o pe o fată să mă învețe cum s-o masturbez cu degetele. Era din Zeeland.

Kol Nidrei este singura seară în care sinagoga e cât de cât plină. E seara făgăduințelor, care trebuie declarate nule, ca și cum n-ar fi fost decât praf și pulbere dintotdeauna. În

seara asta trebuie să te îmbraci într-un giulgiu. Eu n-am nici un giulgiu. Cunosc însă o grămadă de mici traficanți rataţi care ți-ar sparge și mormântul ca să facă speculă cu ele.

Îmi place grozav să văd un striptease ca lumea. Mă înveselește. Tata îmi povestea:

— Doctorului Landsmann îi plăcea grozav să mănânce un sendviș ca lumea cu două ouă.

Fiecare cu bucuriile lui.

— Salut, a zis Kleine Michael.

— Salut, i-am răspuns eu.

Sandra avea din nou la ea trusa aia de toaletă mare și galbenă. Își vopsise iarăși părul. De data asta mai bine.

— Uite c-am venit din nou.

— Văd.

— Ascultă, mi-a zis Kleine Michael, prietena ei s-a îmbolnăvit. Are ceva la maxilar. Știi vreun spital pe-aici?

— Du-te la un dentist.

— Mai bine mă duc la un spital. N-are acte, n-are nimic. Trebuie să plătim totul cu bani gheață.

— Încearcă la Spitalul Universitar, am propus eu, e cel mai aproape.

— Plătești acum pentru o oră, dar probabil că o să dureze mai mult până mă-ntorc și atunci e bafta ta, OK?

— OK, am răspuns.

I-a spus Sandrei ceva, dar n-am înțeles ce, pentru că a vorbit în șoaptă. Ea își ținea capul aproape de urechea lui. La sfârșit el mi-a zis:

— *It's your friend.*

A închis ușa după el.

Am observat că Sandra purta niște blugi noi. Doar că fesele ei erau prea mici pentru pantalonii ăștia.

— *Did you buy it here in Amsterdam?* am arătat către pantalonii ei.

A dat din cap că da.

— *So your sister-in-work is sick?*

— *Yes.*

— *OK, let's have a drink.*

Nu suportam poveștile despre boli. Trusa ei de toaletă era pe masă. A vrut să bea vin. Își dăduse cu prea mult ruj. Acum nu se mai vedea culoarea adevărată a părului ei – blond-închis. Fuma.

Am întrebat-o ce făcea în Lituania. Mi-a povestit că studia istoria lituaniană. Conversația asta a durat un sfert de oră.

Ea fuma și eu beam. Pe post de scrumieră folosea unul dintre paharele mele murdare. După șase țigări s-a dus să facă duș. De data asta i-am dat un prosop înainte să intre în baie. A încuiat ușa. M-am așezat în hol pe un teanc de cărți care stăteau pe jos. Cred că engleza ei era formată din două propoziții: *Where is the shower?* și *I don't understand.* De mai mult nici nu era nevoie.

După zece minute a ieșit din baie. Sub braț își ținea strâns trusa de toaletă.

Ne-am întins în pat. Ea fuma și eu beam. Vîsoțki cânta, dar când s-a terminat banda n-am mai întors caseta pe partea cealaltă.

Am sărutat-o de câteva ori. Din când în când îi mângâiam gâtul lung și spinarea de-a lungul căreia simțeam șirul de gâlme mici. La picioarele patului era trusa ei de toaletă, mai plină ca data trecută. Mă întrebam dacă și-o mai fi luat cu ea din Lituania și altceva decât trusa de toaletă.

Când m-am întors, am observat că răsturnaserăm scrumiera. Partea stângă a patului era plin de mucuri de țigară, dungi și pete negre. Asta ar mai fi lipsit în seara asta, să mai luăm și foc.

Am mângâiat-o pe burtă și i-am atins părul, care era la fel de aspru ca și cel din cap.

— *I feel bad*, a spus Sandra.

Își fixase privirea în perete, dar acolo nu era nimic de văzut.

Ar fi trebuit să strig: „Termină cu trucurile astea, curvă împuțită". Ar fi trebuit să-i sfâșii chiloții cu floricele de pe

ca, dar am rămas culcat. Nu pentru că aș fi văzut brusc lumina și voiam să mă simt ca un om mai bun. Era doar mort de oboseală. Mi-era totuna. Prietena pe care-o numea *sister-in-work* avea maxilarul inflamat. Ea arăta de parcă și pe ea o păștea o boală, la fel ca și pe mine. Era frig la mine în cameră, pentru că ușile stătuseră deschise toată ziua. M-am întors spre ea, am simțit cât era de caldă, așa sunt oamenii vii, sunt calzi, și am adormit lipit de ea.

Ea a fost prima care a zis *shit* când s-a auzit soneria. Era aproape două și jumătate. Mi-am tras puloverul pe mine, m-am dus la fereastră și am strigat că vine imediat.

— Ați rezolvat? l-am întrebat pe Kleine Michael.

Sandra stătea lângă el, cu fesele ei mici în blugi și cu trusa de toaletă în brațe de parcă ar fi fost copilul ei.

— Nu, trebuie s-o rezolv mâine, a răspuns Kleine Michael. Dar tu ai ciupit o jumătate de oră în plus.

— Asta așa e, i-am zis.

— Și bănuiesc că n-a deranjat-o deloc.

— Nu, nici vorbă.

Am dat mâna cu Sandra.

— Ciao, i-am spus.

A dat din cap.

L-a urmat.

La ușă, Kleine Michael mi-a zis:

— Pe data viitoare atunci.

— Da, am răspuns.

M-am dus sus. Mă țineam bine de balustradă. Prosopul Sandrei era pe jos. De săpun era lipit un fir de păr care nu putea fi al meu. Cada era pictată așa cum se pictează ouăle sau ciupercile, cu tot felul de buline maro-deschis sau roșu-închis. În lumina asta nu puteam vedea dacă era rahat sau sânge.

Mâine, mi-am zis, mâine curăț peste tot. Mâine trebuia să plătesc și cinci sutici și să-l sun pe domnul Dreese. Eram sigur că voi fi foarte bun. Mă gândeam doar că poate ar trebui să fiu ceva mai puțin mofturos, ca să aibă mai mult de lucru

pentru mine, pentru că așteptarea asta mi se părea cel mai rău lucru. Noroc că mofturile îți pier destul de repede, așa mi s-a spus, la fel ca toate celelalte lucruri.

Odată concepusem un plan prin care să escrochez băncile.

Făcusem un plan împreună cu Sergius să lipim etichete Chanel pe parfumuri ieftine aduse din Polonia. Ulterior mi-a promis că o să lucreze ca șofer la mine, când o să-mi pun eu pe picioare agenția de *escort-service*.

Când îmbătrânești ajungi să ai locul tău la bar și să spui despre vreunul care tocmai a ieșit pe ușă: „Pe vremuri mai voiam și eu să fut pentru o sutică".

— Suntem toți amanți și ne iubim pe apucate, zice Jeanet ciupindu-mă de prohab. Un lucru pot să promit, vi-l promit vouă, tuturor, că la nunta mea o să danseze toată lumea interlopă.

Cuprins

Mai am douăzeci de cai la Berlin 5

ROSIE

Martinimartin 13
Oesterbaar 21
Gara Mariahoeve din Haga 28
Farmacie 36
Hotel Apollo 43
Anvers 49
Sub brad 60
4 320 de minute 67
Futai 72
Să mai vedem un pic din *Shoah* 86
Walk like an Egyptian 94

FETELE

Clei pentru lemn 123
Tina 127
O rugăciune pentru Marcella
(Pronunțați Marshalla) 143
Nataşa 156
Ai venit pentru un anal?
Nu, pentru Astrid 186
Sandra 224
Angajat la Blue Moon 260

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea
timbrului literar ce se virează
Uniunii Scriitorilor din România,
cont nr. RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001,
B.C.R. Unirea, București.

Tehnoredactor
MANUELA MĂXINEANU

DTP
DUMITRU OLTEANU
CARMEN PETRESCU

Corector
IULIANA POP

Apărut 2008
BUCUREȘTI – ROMÂNIA

Lucrare executată la C.N.I. „CORESI" S.A.

În colecția **Raftul Denisei** au apărut

Arthur Golden, *Memoriile unei gheișe*
Sarah Hall, *Michelangelo Electric*
Kurt Vonnegut, *Pianul mecanic*
Stefan Heym, *Relatare despre regele David*
John Fante, *Întreabă praful*
Nick Hornby, *Turnul sinucigașilor*
L.P. Hartley, *Mesagerul*
Salman Rushdie, *Furie*
Raymond Queneau, *Florile albastre*
Marguerite Duras, *Stăvilar la Pacific*
Laura Restrepo, *Delir*
Anaïs Nin, *Incest*
Nikos Kazantzakis, *Zorba Grecul*
Almudena Grandes, *Castele de carton*
Mitch Albom, *Marți cu Morrie*
D.M. Thomas, *Hotelul alb*
Guillermo Martínez, *Crimele din Oxford*
Christopher Isherwood, *Adio, Berlin*
Kurt Vonnegut, *Bufoniada*
Anthony Burgess, *Portocala mecanică*
Irvin D. Yalom, *Plânsul lui Nietzsche*
Anaïs Nin, *Foc*
Andrew Sean Greer, *Confesiunile lui Max Tivoli*
Leo Perutz, *Călărețul suedez*
Jeanette Winterson, *Pasiunea*
Naghib Mahfuz, *Akhenaton, cel ce sălășluiește în adevăr*
Jim Crace, *În clipa morții*
António Lobo Antunes, *Bună seara lucrurilor de pe-aici*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Milarepa*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Domnul Ibrahim și florile din Coran*

Eric-Emmanuel Schmitt, *Oscar şi Tanti Roz*
William Golding, *Împăratul muştelor*
Pascal Quignard, *Vila Amalia*
Almudena Grandes, *Vârstele lui Lulú*
Ismail Kadare, *Palatul Viselor*
Jesús Díaz, *Spune-mi ceva despre Cuba*
Paul Auster, *Palatul lunii*
Nicole Krauss, *Istoria iubirii*
Carlos Fuentes, *O companie neliniştitoare*
Alessandro Baricco, *Castele de furie*
Taichi Yamada, *Străini*
Leonid Ţîpkin, *O vară la Baden-Baden*
Yasunari Kawabata, *Maestrul de go*
Ingeborg Bachmann, *Malina*
Dave Eggers, *Să te ţii alergătură!*
Jonathan Safran Foer, *Extrem de tare şi incredibil de aproape*
Richard Zimler, *Ultimul cabalist din Lisabona*
Sarah Dunant, *În compania curtezanei*
Jan Koneffke, *O iubire la Tibru*
Péter Esterházy, *Un strop de pornografie maghiară*
John Fante, *Drumul spre Los Angeles*
John Updike, *Teroristul*
Anaïs Nin, *Delta lui Venus. Povestiri erotice*
Julio Cortázar, *Armele secrete*
James Meek, *Un gest de iubire*
Jeanette Winterson, *Scris pe trup*
John Berendt, *Miezul nopţii în grădina binelui şi a răului*
Hanif Kureishi, *Buddha din suburbie*
Daniel Kehlmann, *Măsurarea lumii*
Anne Tyler, *Căsătorie de amatori*
Joey Goebel, *Torturaţi-l pe artist*
Ann Patchett, *Belcanto*
John Updike, *Vrăjitoarele din Eastwick*

James Frey, *O mie de fărâme*
Aron Grunberg, *Istoria calviţiei mele*
Mihail Bulgakov, *Maestrul şi Margareta*
Sarah Dunant, *Naşterea lui Venus*
Gonzalo Torrente Ballester, *Cronica regelui aiurit*
Friederich Dürrenmatt, *Justiţie*
Kurt Vonnegut, *Sirenele de pe Titan*
Douglas Carlton Abrams, *Jurnalul pierdut al lui Don Juan*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Viaţa mea cu Mozart*
Will Self, *Cum trăiesc morţii*
Kelly Jones, *Al şaptelea licorn*
Peter Carey, *Furtul. O poveste de iubire*
Hubert Selby Jr., *Recviem pentru un vis*
Fumiko Enchi, *Măştile*
Jonathan Safran Foer, *Totul e iluminat*
Ismail Kadare, *Umbra*
Anaïs Nin, *Henry şi June*
Rachel Cusk, *Arlington Park*
Jesús Díaz, *Cele patru fugi ale lui Manuel*
John Fante, *O să vină şi primăvara, Bandini*
Douglas Coupland, *Toate familiile sunt psihotice*
Mitch Albom, *Încă o zi*
Diane Setterfield, *A treisprezecea poveste*
Nikos Kazantzakis, *Hristos răstignit din nou*
Milorad Pavič, *Mantia de stele*
Sarah Dunant, *Transgresiuni*
Joey Goebel, *Anomalii*
Andreï Makine, *Fiica unui Erou al Uniunii Sovietice*
Ellis Avery, *Foc în pavilionul de ceai*
Ludmila Ulităkaia, *Al dumneavoastră sincer, Şurik*
Yasunari Kawabata, *Dansatoarea din Izu*
Didier van Cauwelaert, *Evanghelia după Jimmy*
Gregor von Rezzori, *Memoriile unui antisemit*

Alessandro Perissinotto, *Celei care mă judecă*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Copilul lui Noe*
James Frey, *Prietenul meu Leonard*
Douglas Coupland, *Generația X*
Pablo De Santis, *Caligraful lui Voltaire*
John Updike, *Fugi, Rabbit*
David Mitchell, *Atlasul norilor*
Sawako Ariyoshi, *Soția doctorului*
Laura Restrepo, *Dulce companie*
Leo Perutz, *Iuda lui Leonardo*
Kurt Vonnegut, *Bun venit printre maimuțe*
Martin Suter, *Diavolul din Milano*
Amos Oz, *Poveste despre dragoste și întuneric*
Michel Chabon, *Băieți teribili*
Rick Moody, *Furtuna de gheață*
Gary Shteyngart, *Absurdistan*
Tash Aw, *Fabrica de mătase*
Richard Ford, *Cronicarul sportiv*
Jeanette Winterson, *Portocalele nu sunt singurele fructe*
Alessandro Piperno, *Cu cele mai rele intenții*
Eduardo Mendoza, *Mauricio sau alegerile locale*
Joseph Roth, *Spovedania unui ucigaș, povestită într-o noapte. Legenda sfântului bețiv*
Arnon Grunberg, *Nesuferitele zile de luni*

În pregătire

Cinghiz Aitmatov, *Stigmatul Casandrei*

Copil teribil al literaturii din Olanda, Arnon Grunberg (n. 1971) debutează la douăzeci și trei de ani cu romanul ***Nesuferitele zile de luni*** (*Blauwe maandagen*, 1994), pentru care primește Premiul Anton Wachter, acordat celui mai bun debut în proză din spațiul de limbă neerlandeză. Din acel moment, tânărul scriitor publică în ritm constant romane: *Figuranten* (1997), *Fantoompijn* (2000), *De asielzoeker* (2003), *De joodse messias* (2004) și *Tirza* (2006), toate bucurându-se de succes de critică și de public. În anul 2000, Grunberg publică sub pseudonimul Marek van der Jagt *Istoria calviției mele* (*De geschiedenis van mijn kaalheid*). Cartea face furori, iar autorul necunoscut este ridicat în slăvi, primind, la rândul lui, Premiul Anton Wachter pentru debut! Sub același pseudonim, Grunberg mai publică romanul *Gstaad 95-98* (2002), precum și eseurile *Monogaam* (2002) și *Otto Weininger of Bestaat de jood?* (2005). În Olanda a primit numeroase premii literare, printre care AKO Literatuurprijs, Libris și De Gouden Uil, iar în Germania, Premiul pentru literatură al landului Renania de Nord-Westfalia. Romanele sale sunt traduse în douăzeci și două de limbi și în peste treizeci și cinci de țări. Arnon Grunberg locuiește la New York. Ca jurnalist, colaborează la numeroase ziare și reviste din Europa și America. În colecția „Raftul Denisei" a apărut romanul *Istoria calviției mele*.